

DS II
40.

III Lendaru l

Lomimulvi

1909.

P
~~1008~~

PS. II. 40

CALENDARIUL ROMÂNULUI --

PE

ANUL COMUN DELA CHRISTOS

1909

ANUL AL XXI-LEA

--- PREȚUL 50 BANI (25 CR.) ---

30 Ia
Cherza
8/2/98

~~D. 1398~~

CARANSEBEȘ

EDITURA ȘI TIPARIUL TIPOGRAFIEI ȘI LIBRĂRIEI DIECEZANE

1908

BIBLIOTECA CENTRALA
A REGIUNII BA-5

Biblioteca publică a oraşului Iaşi
Nr. *8789* Valoarea *2:30*
Promisiu de la Glaz

CRONOLOGIE

pe anul 1909

	Anii
Dela facerea lumii după socoteala bisericeii noastre	7417
Dela facerea lumii după socoteala bisericeii apusene (romano-catolice)	6622
După c. v. al evreilor (4005 înainte de Christos)	5913
După calculul comun	5892
După calculul nou al evreilor	5669
Dela fondarea Romei (după Varro 24 Aprilie 753 înainte de Christos)	2662
Dela moartea lui Alecsandru cel Mare	2240
Dela îndreptarea calendariului iulian prin Sosigene (1 Ianuarie 45 înainte de Christos)	1954
Dela nascerea Domnului nostru Iisus Christos	1909
Dela răsipirea Ierusalimului prin Romani (1 Sept. 69 d. Chr.)	1840
Dela descălecarea Romanilor în Dacia sub împ. Traian	1804
Dela cel dintâiu sinod a toată lumea din Nicea	1584
Dela căderea imperiului roman de apus (după ce a stat 1231 de ani, întemplată în 476 după Christos)	1432
Dela desbinarea bisericeii apusene de cea resăriteană	856
Dela reîntemeierea statului țerei românesce prin Radu-Negru-Basarab, Domnul Făgărașului	619
Dela reîntemeierea statului Moldovei prin Bogdan Dragoș	564
Dela aflarea artei tipografice	467
Dela luarea Constantinopolului de Turci	455
Dela descoperirea Americii (11 Octombrie 1492)	417
Dela reformațiunea lui Luther	392
Dela căderea Ungariei la Mohaci	383
Dela desrobirea limbei române de cea slavonă prin întâia carte română	338
Dela aflarea mașinelor cu abure	210
Dela venirea Transilvaniei sub casa austriacă	209
Dela nașterea Majestății Sale c. și ap. r. Francisc Iosif I (18 August 1830)	79
Dela ștergerea iobăgiei în Ardeal, Dumineca tuturor sântilor 6/18 Iunie 1848	61

Dela domnia Maiestății Sale c. și apostolice r. Francisc Iosif I (2 Decembre 1848)	61
Dela reînființarea metropoliei noastre gr. or. române (12/24 Decembre 1864)	45
Dela reînființarea episcopiei noastre din Caransebeș (12/24 Decembre 1864)	45
Dela sancționarea Statutului organic (16/28 Maiu 1869)	40
Dela întemeierea dinastiei de Hohenzollern în România prin suirea pe tron a principelui, acum Maiestății Sale regelui Carol I.	43
Dela moartea arhiepiscopului și metropolitului Andreiu Baron de Șaguna (16 Iuniu 1873)	35
Dela proclamarea independenței României	32
Dela recunoașterea independenței României de către puteri	30
Dela proclamarea regatului român sub primul rege Carol I. la 14 Martie 1881	28
Dela încoronarea regelui României Carol I. (10 Maiu 1881)	28

Date cronologice pe anul 1909

Litera pascăliei	5
Ciclul luni	7
Temelia luni	10
Ciclul soarelui	25
Mâna anului	3

Sărbătorile și alte zile schimbătoare de peste an

Nasc. Dlui nostru Iisus Christos, Vineri, mâncare de carne 5 săptămâni și 4 zile.
 Triodul se începe în 18 Ianuarie.
 Lăsatul de carne în 1 Februarie.
 " brânză în 8 Februarie.
 Bunavestire, Mercuri săptămâna Patimilor.
 Sfintele Paști, în 29 Martie.
 Înălțarea Domnului, în 7 Maiu.
 Dumineca Rosaliilor, 17 Maiu.
 Postul SS. Apostoli 5 săptămâni; (lăsatul de carne 24 Maiu) ziua lor Luni.

Posturile în biserica răsăriteană dreptmăritoare

1. Zilele de Mercuri și Vineri de preste an. — 2. Ajunul Botezului 5. Ianuarie. — 3. Postul Paștilor din 9 Februarie până 28 Martie. — 4. Postul SS. Apostoli Petru și Pavel 25 Maiu—28 Iuniu. — 5. Postul Sântă-Măriei 1—14. August. — 6. Taierea capului S. Ioan 29 August. — 7. Ziua Crucii 14. Septembrie. — 8. Postul Crăciunului din 15 Novembre până 24 Decembre.

Deslegarea postului

Vineri 2 Ianuarie
Mercuri 21 Ianuarie
Vineri 23 Ianuarie
Mercuri 1 Aprile

Vineri 3 Aprile
Mercuri 20 Maiu
Vineri 22 Maiu
Mercuri 30 Decembre

Săptămâna brânzei: 2—8 Februarie; deci deslegare la ouă și
brânză: Mercuri 4 Februarie, Vineri 6 Februarie.

Semnele cerești și caracterul lor:

Soarele și celelalte planete	
Soarele	☉
Mercurie	☿
Vinerea	♀
Pământul	♁
Marte	♂
Vesta	♁
Junone	♁
Palade	♁
Cerere	♀
Joie	♂
Saturn	♄
Urania	♁

Douăsprezece zodii ale ceriului	
Berbecel	♈
Taurul	♉
Gemenii	♊
Racul	♋
Leul	♌
Fecioara	♍
Cumpăna	♎
Scorpio	♏
Săgetătorul	♐
Căpriorul	♑
Udătorul	♒
Peștii	♓

Însemnare. S. însemnează Sfânt; SS. Sfinții; P. sau Păr
Părinte; PP. Părinți; C. Cuvios; Ca Cuvioasa; CC. PP. Cuvioși
Părinți; Ca. m. Cuvioasa maică; M. Martir (Mucenic); Ma Martira
(Mucenița); Ap. Apostol; SS. Ap. Sfinții Apostoli; Archep. Aep.
Archiepiscop; Ep. Episcop; Archid. Archidiacon; Pat. Patriarh; MM.
Marele Martir (Mucenic); MMă. Marea Martiră (Muceniță); Mii
Martirii (Mucenicii); Mle Martirele (Mucenițele); Pr. Profet (Proroc);
Ev. Evangelist; Mat. Mateiu; c. M. cel Mare; f. d. m. făcătoriu
de minuni; Ad. m. Aducerea moaștelor; G. d. a. Gură de aur;
înv. învierei; gl. glas; c. cap. v. vers.

Lună nouă . . . . . ☾
Pătrariul întâiu . . . . . ☾

Lună plină . . . . . ☽
Pătrariul din urmă . . . . . ☽

Zilele Sept. Zilele Săptămânii.

Vezi: Sărbătorile cele însemnate cu (†) roșie sunt sărbători
împărătești, eară cele cu (†) neagră sunt sărbători bisericești.

Ianuarie,

are 31 zile

Ziua are 10 și noaptea 14 ore

Gerariu.

Zilele sept.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele	
						resare	apune
Joi	1	(†) Tăer. impr.; Vas. c. M.	14	Felix	♏	7.49	4.28
Vin.	2	C. P. Silvestru	15	Maurus	♏	7.48	4.30
Sâm.	3	Pr. Malachia; M. Gordie	16	Marcel	♏	7.47	4.31

Dumineca înaintea Botezului Domnului, Marcu c. 1, v. 1—3: „Începerea evangheliei lui Iisus Christos, fiul lui Dumnezeu . . .”; ev. inv. 9; gl. 6.

Dum.	4	Sob. celor 70 Ap.; C. Teoctist	17	Antonie pust.	♏	7.47	4.32
Luni	5	Mii Teopemt, Teona; Ca Sinclitica	18	Prisca	♏	7.46	4.33
Mărți	6	(†) Botezul Domn. n. I. Ch.	19	Canut	♏	7.45	4.35
Merc.	7	(†) Sob. S. Ioan Botez.	20	Fab. și Seb.	♏	7.44	4.37
Joi	8	Ca m. Dominica; C. George	21	Agnes	♏	7.44	4.38
Vin.	9	M. Polieuct	22	Vincentiu	♏	7.43	4.39
Sâm.	10	P. Grig. Ep. Nisiei C. Dometie	23	Logod. Mariei	♏	7.42	4.41

Duminecă după Botezul Domnului, Matei c. 4, v. 12—17: „În vremea aceea auzind Iisus, că Ioan . . .”; ev. inv. 10; gl. 7.

Dum.	11	C. P. Teodosie	24	Timoteiu	♏	7.41	4.42
Luni	12	Ma Tațiana	25	Întorcerea lui Pavel	♏	7.40	4.44
Mărți	13	Mii Ermil și Stratonic	26	Policarp	♏	7.39	4.45
Merc.	14	CC. PP. uciși în Sinai și Rait	27	Ioan Chrisost.	♏	7.37	4.47
Joi	15	CC. PP. Pavel Tebeul, Ioan Colibașul	28	Carol cel Mare	♏	7.36	4.48
Vin.	16	Inch. cinst. lanț al Ap. Petru	29	Francisc Sal.	♏	7.35	4.50
Sâm.	17	C. P. Antonie cel Mare	30	Martina	♏	7.34	4.52

Triodul, Dumineca Vameșului și a Fariseului; Luca a 16, (cea din Dumineca a 33-a după Rusalii); c. 18 v. 10—14 „Zis-a D-l pilda aceasta: „Doi oameni s'au suit în biserică să se roage . . .” ev. inv. 11; gl. 8.

Dum.	18	PP. Atanasie și Chiril Aep. Alexand.	31	Petru N.	♏	7.32	4.54
Luni	19	CC. PP. Macarie și Arsenie	1	Febr. Ignat	♏	7.31	4.56
Mărți	20	C. P. Eutimie cel mare	2	(†) Int. Domn.	♏	7.30	4.58
Merc.	21	C. P. Macsim; M. Neofit	3	Blasius	♏	7.28	5.00
Joi	22	S. Ap. Timot.; M. Anastasie	4	Veronica	♏	7.27	5. 2
Vin.	23	Mii Climent și Agatangel	5	Agata	♏	7.26	5. 3
Sâm.	24	Ca maică Xenia	6	Dorothea	♏	7.25	5. 5

Dumineca Fiului rătit, Luca c. 15 v. 11—32: „Zis-a Domnul pilda aceasta: Un om avea doi feciori . . .”; ev. inv. 1; gl. 1.

Dum.	25	(†) Grig. Teol. Aep. Const.	7	Romuald	♏	7.24	5. 6
Luni	26	C. P. Xenofont	8	Ioan	♏	7.22	5. 8
Mărți	27	(†) Ad m. S. Ioan Ch. (G d. a.)	9	Apolonia	♏	7.20	5.10
Merc.	28	C. P. Efrem Sirul	10	Scholastica	♏	7.18	5.12
Joi	29	Aduc. mōst. S. Ignatie	11	Desideriu	♏	7.17	5.13
Vin.	30	(†) SS. Tr. Ier. Vas. Grig. Ioan	12	Eulalia	♏	7.15	5.14
Sâm.	31	SS. fără de arg. Chir și Ioan	13	Ecaterina	♏	7.13	5.16

Ianuarie.

Povețe economice

Cară gunoiu. că locurile altcum sărăcesc și nu-ți resplătesc munca. Drege uneltele de economie, căci acum având timp, poți să stai lângă măstru, ca să-ți faci un lucru de treabă. Vitelor dă nutreț învrăstat, că-l mănâncă și mistue mai bine. Numără săptămânile până la Sân-George și vezi cum stai. Curățește pomii de mușchiu, coajă bătrână, crengi uscate și pe timp umed de iască. Unge ranele cu o amestecătură de balebă, pământ cleios și păr de bou tăiat mărunț. Adună neaua cu lopata grămezi în jurul pomilor. Astfel umpli pământul de umezală și faci pomii să întârzie cu înflorirea, prin ce-i scapi de brumă. Din pivniță depărtează legumile putrede.

Prevestirea timpului :

Până la 5 timp moale întunecos ; 6—13 frig ; 14—18 ploaie și întunecos ; 19—21 vânt, ploaie ; 22—28 întunecos, vânt ; 29—31 zăpadă, vânt.

Notite:
La Hefi Cheryy Topolovetlin.

- 1 Tura Satului pe 901
- 2 Calin sarele Umoristie
Tura Satului } 6 am.
- 3 Sperantia. Anecdote in perate.
- 4 Vices Konyo

44

Februarie,

are 28 zile

Ziua are 11 și noaptea 13 ore

Faur.

Zilele sept.	Datui	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datui	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele resare	apune

Dumineca lăsatului de carne, Mateiu c. 25, v. 31—46 „Zis-a Domnul: Când va veni Fiul omului întru mărirea sa...”; ev. inv. 2; gl. 2.

Dum.	1	S. M. Trifon	14	Valentin		7.11	5.17
Luni	2	(†) Întîmpinarea Domnului	15	Faustin		7. 9	5.19
Mărți	3	S. și drept. Simeon; Pr. Ana	16	Iuliana		7. 7	5.21
Merc.	4	C. P. Isidor	17	Constanția		7. 6	5.22
Joi	5	Ma Agatia	18	Flavian		7. 5	5.24
Vin.	6	C. P. Vucol Ep. Smirnei	19	Conrad		7. 3	5.26
Sâm.	7	C. P. Part. Ep. Lampsac.	20	Eleuteriu		7. 1	5.28

Dumineca lăsatului de brînză, Mateiu c. 6, v. 14—21; „Zis-a Domnul: De veți ierta oamenilor greșele lor...”; ev. inv. 3; gl. 3.

Dum.	8	M. M. Teodor Stratilat	21	Eleonora		7.	5.29
Luni	9	M. Nichifor	22	Petru C.		6.58	5.30
Mărți	10	Săntit. M. M. Haralampie	23	Romana		6.56	5.32
Merc.	11	M. Vlasie	24	Mierc. Cenușei		6.55	5.33
Joi	12	C. Păr. Meletie Aep. Ant.	25	Matia ap.		6.53	5.35
Vin.	13	C. P. Martinian	26	Valburga		6.50	5.37
Sâm.	14	C. P. Auxentie	27	Alexandru		6.48	5.39

Dumineca a 1-a din Post, Ioan c. 1, v. 43—51; „În vremea aceea voia Iisus să meargă în Galilea...”; ev. inv. 4; gl. 4.

Dum.	15	Apost. Onisim	28	Leandru		6.47	5.40
Luni	16	M. M. Pamfilie	1	Mart. Albin		6.43	5.43
Mărți	17	M. M. Teodor Tiron	2	Simpliciu		6.41	5.44
Merc.	18	P. Leon	3	Cunigunda		6.39	5.46
Joi	19	Apostolul Archip	4	Cașimir		6.37	5.48
Vin.	20	C. P. Leon Ep. Cataniei	5	Eusebiu		6.35	5.49
Sâm.	21	C. P. Timoteiu și Eustatie	6	Frideric		6.33	5.51

Dumineca a 2-a din Post, Marcu c. 2, v. 1—12; „În vremea aceea intră-a Iisus în Capernaum...”; ev. inv. 5; gl. 5.

Dum.	22	Afl. moașt. SS. Mi din Eug.	7	Toma Acuin.		6.31	5.52
Luni	23	S. M. Policarp Ep. Smirnei	8	Ioan		6.29	5.54
Mărți	24	(†) Afl. cap. S. Ioan Bot.	9	Francisca		6.27	5.55
Merc.	25	C. P. Tarasie Aep. Const.	10	Cei 40 mart.		6.25	5.57
Joi	26	P. Porfirie Ep. Gaziei	11	Eracliu		6.23	5.59
Vin.	27	C. P. Procopie mărturisit.	12	Grigorie		6.21	6.00
Sâm.	28	C. P. Vasilie mărturisit.	13	Rosina		6.21	6.00

Februarie.

Povețe economice:

Cerne bucatele de sămânță. Cară încă și împrăstie gunoiu, ca pe când se desgheață zama lui să intre în pământ. Când timpul e frumos poți începe aratul. De n'ai făcut în Ianuarie, adună acum neaua împrejurul pomilor. Curățește livezile de mușinoaie, petri și mărăcini, și pe unde locul e pleș samănă iarbă. Lasă berbecii la oile ce vrei să fete în Iulie și le păzește să nu bea apă de pe neaună, căci cele de a fâta perd mielul, — ear celor fătate li-să strică laptele. Taie mlădiță de altoit din partea despre mează-zi a pomilor, le împlântă în năsip ori pământ umed, până la folosință. Sfârșește curățirea pomilor de omide, și când timpul e frumos poți sădi pomi. Curățește altoii mai tineri de crengile netrebnice, ca să crească frumoși. Fă resadniță și sămănă teler, ceapă, salată, călărașe, crăstăveți și altele, pe cari le vei apăra prin un acoperământ în contra gerului.

Prevestirea timpului.

1—4 zăpadă, ploaie, vânt; 5—7 ploaie, întunecos; 8—15 timp plăcut; 16—20 rece; 21—23 cald; 26—28 ploaie, apoi timp frumos.

Notițe:

In Vraja trecutului M. Gaspar

1.	Ioan Puncan	2	clăcișor
2.	Tărian inv.	2	brăduș
3.	Bajan	2	Margine
4.	Iacob Dabici	2	Derest
5.	Belu	2	rolencior
		10.	Ror.

Martie,

are 31 zile

Ziua are 12 și noaptea 12 ore

Germenar.

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele	
						resare	apune

Dumineca a 3-a din Post, Marcu c. 8, v. 34—38: „Zis-a Domnul: Căla ce voește să vină după mine . . .”; ev. inv. 6; gl. 6.

Dum.	1	Ca Mă Eudochia	14	Matilda		6.19	6. 1
Luni	2	M. Teodot Ep. Chirinie	15	Longin		6.17	6. 3
Mărți	3	Mii Eutropie, Cionie, Vasilisc	16	Heribert		6.15	6. 5
Merc.	4	C. P. Gherasim	17	Gertruda		6.13	6. 6
Joi	5	M. Conon	18	Eduard		6.11	6. 7
Vin.	6	SS. 42 M. din Amorea	19	Iosif		6. 9	6. 9
Sâm.	7	Mii Vas., Efrem, Capit. Eug.	20	Nichita		6. 7	6.10

Dumineca a 4-a din Post, Marcu c. 9, v. 17—31: „În vremea aceea, a venit un om la Iisus . . .”; ev. inv. 7; gl. 7.

Dum.	8	C. P. Teofilact mărturis.	21	Benedict		6. 5	6.12
Luni	9	(†) SS. 40 M. din Sebast	22	Paulina		6. 2	6.13
Mărți	10	M. Codrat	23	Victorin		6. 1	6.15
Merc.	11	P. Sofronie Patr. Ierusal.	24	(†) Gavril Arh.		5.58	6.16
Joi	12	C. P. Teofan mărturisit.	25	(†) Bunavest.		5.56	6.17
Vin.	13	Ad. m. s. Nichifor Pat. Cons.	26	Emanuil		5.54	6.19
Sâm.	14	C. P. Bened., M. Alexandru	27	Rupert		5.52	6.20

Dumineca a 5-a din Post, Marcu c. 10, v. 33—45: „În vremea aceea, luând Iisus, pe cei doisprezece . . .”; ev. inv. 8; gl. 8.

Dum.	15	M. Agapie	28	Guntram		5.50	6.22
Luni	16	M. Sabin și Papie	29	Eustasiu		5.48	6.23
Mărți	17	C. Alexie omul lui Ddeu	30	Cuirin		5.45	6.25
Merc.	18	P. Chiril Aep. Ierusalimului	31	Amos Pror.		5.43	6.26
Joi	19	Mii Chrisant și Darie	1	Apr. Hugo		5.41	6.28
Vin.	20	CC.PP. uciși în mân. s. Sava	2	Francisc P.		5.39	6.29
Sâm.	21	C. P. Iacob Ep. și mărt.	3	Cristian		5.37	6.30

Dumineca a 6-a din Post, a Floriilor, Ioan c. 12 v. 1—18: „Mai înainte de Paști cu 6 zile . . .”.

Dum.	22	(†) Floriile; M. Vasilie Preotul	4	Floriile Isidor		5.35	6.32
Luni	23	C. M. Nicon și învățac. lui	5	Vincentiu		5.33	6.34
Mărți	24	C. P. Zacharia	6	Sixtus		5.31	6.35
Merc.	25	(†) Bunavestire	7	Herman		5.29	6.37
Joi	26	(†) Sob. m. m. voevod Gavril	8	Dionisie		5.27	6.38
Vin.	27	(†) Vin. Pat.; S. mă Matrona d. Tesal.	9	Vin. Patimilor		5.25	6.39
Sâm.	28	C. Stefan f. d. m.	10	Ezechiel		5.23	6.40

Dumineca SS. Paști, Ioan c. 1, v. 1—17: „Întru început era cuvântul . . .”

Dum.	29	(†) Sfintele Paști	11	Dum. Paștilor		5.21	6.42
Luni	30	(†) L. Pasc.; C. Ioan Scărariul	12	Lunia Paștilor		5.19	6.43
Mărți	31	(†) M. P.; C. P. și f. d. m. Ipatie Ep.	13	Hermenegild		5.17	6.44

Martie.

Povețe economice :

Samănă grâu de primăvară, apoi orz, ovės, mazere, mazărică și lucernă. Grăpează locurile de lucernă și trifoiu sămănat din alți ani, ca să crească mai bine. Printre sămănăturile tomatice, ce au esit rari, aruncă sămânță de trifoiu. Sădesce legumile menite pentru a-și face sămânță. Ca să le aperi în contra omidelor, pune în apropiere câteva sămânțe de cânepă. Amirosul acesteia alungă fluturii. Cartofii înghețați ferbe-i și scurge apa de pe ei, apoi îi dă la vite, altcum se vor bolnăvi, că-s otrăvicioși. Macină bucate pe timp mai îndelungat. Fă altoirea pomilor, gătește straturi pentru legumi și le samănă.

Prevestirea timpului :

1—6 timp plăcut, dimineața rece ; 7—17 timp aspru, îngheț și rece ; 18—23 zăpadă și rece, apoi timp frumos ; 24—26 întunecos, ploaie ; 27—31 frig.

Notițe:

Turn Severin rest:

1.2.3.4.5.25.27.

18/31 Catetia din Costein
X prumer Trean

pg. 92. $\sqrt{7}$ = 7. ^{overwritten} Comitetul parohial
de îndatorare și provens

1373 (9 mai 509)

actele în. a. n. p. h. l. d.

Aprilie,

are 30 zile

Ziua are 13 și noaptea 11 ore

Prier.

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele	
						resare	apune
Merc.	1	C. mă Maria Egiptenca	14	Tiburt		5.15	6.46
Joi	2	C. P. Tit f. d. m.	15	Anastasia		5.13	6.48
Vin.	3	C. P. Nichita mărt.	16	Turibius		5.11	6.50
Sâm.	4	C. P. Iosif scriit. de cânt.	17	Rudolf		5. 9	6.51

Duminea a 2-a după Paști, a Tomei, Ioan c. 21, v. 19—31 „Fiind seara în ziua aceea...”;
ev. inv. 1., gl. 1.

Dum.	5	Mii Teodul și Agatopod	18	Apoloniu		5. 7	6.52
Luni	6	C. P. Eutichie	19	Crescentia		5. 5	6.54
Mărti	7	C. P. George Ep. Melitinei	20	Sulpiciu		5. 3	6.56
Merc.	8	Apli Irodion, Agav și Ruf	21	Anselm		5. 1	6.57
Joi	9	M. Eupsichie din Cesarea	22	Soter și Caiet		5. 6	6.58
Vin.	10	Mii Terentie și Pompie	23	Adalbert		4.58	7. 1
Sâm.	11	M. Ant. Ep. Perg.	24	George		4.56	7. 1

Duminea a 3-a după Paști, a Mironosițelor, Marcu c. 15, v. 43—47 „În vremea aceea venit-a
Iosif din Arimatea...”; ev. inv. 3; gl. 2.

Dum.	12	C. P. Vasilie mărturisitorul	25	Marcu ev.		4.55	7. 2
Luni	13	M. Artemon	26	Cletus		4.53	7. 4
Mărti	14	P. Martin mărt.	27	Peregrin		4.51	7. 5
Merc.	15	SS. Apli Aristarch, Pud și Tr.	28	Vitalis		4.50	7. 7
Joi	16	Mle Agapia, Irina, Chionia	29	Petru M.		4.48	7. 8
Vin.	17	C. P. Simion	30	Ecaterina		4.46	7.10
Sâm.	18	C. P. Ioan învătăc. s. Grig.	1	Maiu Filip		4.44	7.11

Duminea a 4-a după Paști, a Slăbănogului, Ioan c. 5, v. 1—15 „În vremea aceea s'a suit
Iisus în Ierusalim...”; ev. inv. 4; gl. 3.

Dum.	19	C. P. Ioan d. peștera vechie	2	Atanasie		4.43	7.12
Luni	20	C. P. Teodor Trichina	3	Afl. s. cruci		4.41	7.14
Mărti	21	Mii Ianuarie și Teodor	4	Florian		4.39	7.15
Merc.	22	C. P. Teodor Sicheotul	5	Piu V.		4.38	7.16
Joi	23	(†) S. M. M. George	6	Ioan		4.36	7.18
Vin.	24	S. M. Sava, C. Elisaveta	7	Stanislau		4.34	7.20
Sâm.	25	Ap. și Ev. Marcu	8	Mihail		4.32	7.21

Duminea a 5-a d. Paști, a Samaritencii, Ioan c. 4, v. 5—42 „În vremea aceea, venit-a în
cetatea Samariei...”; ev. inv. 7; gl. 4.

Dum.	26	M. Vasilie Ep. Amasiei	9	Grigorie N.		4.31	7.22
Luni	27	M. Simeon fratele Domnului	10	Isidor		4.30	7.24
Mărti	28	Aplii Iason și Sosipatru	11	Gangolf		4.28	7.25
Merc.	29	Mii din Chizic; C. Memnon	12	Pancratiu		4.27	7.26
Joi	30	Ap. Iacob al lui Zevedeu	13	Servațiu		4.26	7.27

Țigani au început cu apa
Dimineața în 3. Noi/16
Aprilie.

Povețe economice:

Plivește sămănăturile de buruene înainte de a fi cu paiu. Samănă cucuruz (păpușoiu) și pune cartofi. Udă bine pomii sădiți de curând. Plivesce și sapă scoala de pomi. Grăbește cu altoirea pădureților, ca să nu întârziezi. Grijește ca să nu se umifle vitele de nutrețul cel verde; dă-le fân înainte de a le scoate la pășune. Resadnițele cu acoperemânt se descoper toată ziua, ba și peste noapte, dacă nu e temere de înghețat. Se începe lucru de viie. În lipsă de ploaie udă grădina de legumi, mai bine dimineața. După Sân-George vitele se scot la pășune. Întoarce grânele și ca să le mântui de gărgărițe, pune lână nespălată în apropierea coșurilor de grâu, căci amirosul ei le alungă. Grăul întins amestecă-l cu pulbere de cărbuni și după 14 zile cerne-l, că-și perde amirosul.

Prevestirea timpului:

1—6 rece și vânt; 7—9 timp aspru și rece; 10—12 întunecos, cald și ploaie; 13—17 timp frumos apoi ploaie; 18—20 dimineața rece; 21—23 tunete și ploaie; 24—30 timp schimbăcios.

Notițe:

B. 275 Albina

Maiu,

are 31 zile

Ziua are 14 și noaptea 10 oare

Florariu.

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele resare apune

Vin.	1	Pr. Ieremia	14	Bonifaciu		4.24 7.29
Sâm.	2	Ad. moașt. s. Atan. c. m. P. Alex.	15	Sofia		4.23 7.30

Duminea a 6-a d. Pascii, a Orbului, Ioan c. 9, v. 1-38: „În vremea aceea trecând Iisus...”;
inceputul *Laptele lui în 3 noi* inv. 8; gl. 5.

Dum.	3	Mii Timoteiu și Maura	16	Ioan N.		4.22 7.31
Luni	4	Ca Mă Pelaghia	17	Paschal		4.21 7.33
Mărți	5	M. Mă Irina	18	Venant		4.19 7.34
Merc.	6	Dreptul Iov	19	Celestiu		4.18 7.35
Joi	7	(†) Înălț. D.; Am. s. Cruci; Mii Ac. și Codr.	20	Înălțarea D. Bernhard		4.17 7.36
Vin.	8	(†) Ap. și ev. Ioan; P. Arsenie	21	Felix		4.16 7.38
Sâm.	9	Pr. Isaia; M. Christofor	22	Iulia		4.14 7.39

Duminea a 7-a d. Pascii, a SS. Părinți, Ioan c. 17, v. 1-13: „În vremea aceea, ridicând Iisus
ochii săi la ceru...”; ev. inv. 10; gl. 6.

Dum.	10	Ap. Simeon Zilotul	23	Desideriu		4.13 7.40
Luni	11	M. Mochie	24	Ioana		4.12 7.41
Mărți	12	Gherm. pat. Const. Epifanie ep. Cipr.	25	Urban		4.11 7.42
Merc.	13	Ma Glicheria	26	Filip		4.10 7.44
Joi	14	M. Isidor	27	Ioan		4. 9 7.45
Vin.	15	C. P. Pachomie c. mare	28	Wilhelm		4. 9 7.46
Sâm.	16	C. P. Teodor Sântitul	29	Maxminian		4. 8 7.47

Dum. Rusaliilor, Ioan c. 7, v. 37-53: „Iar în ziua cea de pe urmă, cea mare a praznicului...”;
+ inv. 1; gl. 8.

Dum.	17	(†) Pog. Duh. S.; Ap. Andronic	30	(†) Rus. Ferd.		4. 7 7.48
Luni	18	(†) L. Rus.; M. Teodot	31	(†) L. Rus. Ang.		4. 6 7.49
Mărți	19	(†) M. Rus.; M. Patr. Ep. Prus.	1	Iunie Grațiana		4. 5 7.50
Merc.	20	(†) M. Talaleu	2	Erasm		4. 5 7.51
Joi	21	(†) Constantin și Elena	3	Clotild		4. 4 7.52
Vin.	22	M. Vasilisc	4	Cuștinus		4. 4 7.53
Sâm.	23	C. P. Mihail mărturisit.	5	Bonifaciu		4. 3 7.53

Duminea 1 d. Rusaliilor, a tuturor Sfinților, Matei c. 10, v. 32-33, 37-38: „Zis-a Domnului în-
vâțăceilor săi: Tot cea ce va mărturisii pentru mine...”; ev. inv. 1; gl. 8.

Dum.	24	C. P. Simeon	6	Norbert		4. 2 7.54
Luni	25	A3-a afl. acinst. cap. as. Ioan Botez.	7	Lucreția		4. 2 7.55
Mărți	26	Ap. Cărp	8	Medard		4. 2 7.55
Merc.	27	M. Terapont	9	Primus		4. 1 7.56
Joi	28	P. Nichita Ep. Calcedon.	10	(†) Joia verde		4. 1 7.57
Vin.	29	Ca Mă Teodosia	11	Varnavas		4. 1 7.58
Sâm.	30	Cuv. P. Isachie	12	Ioan Fac.		4. 7.59

Duminea a 2-a d. Rusaliilor, Matei c. 4, v. 18-23: „În vremea aceea umblând Iisus pe lângă
marea Galileei...”; ev. inv. 2; gl. 1.

Dum.	31	Sf. Ermia; M. Ermie	13	Antonie Pad.		4. 7.59

Maiu.

Povește economice:

Udă altoii cât mai des, și la cei prinși le slăbește nițel legătura. Samănă cânepă și in. Pe timp liniștit afumă pomii băntuiți de omide cu pucioasă presărată cu jeratic, că vor peri toate. Cucuruzul se sapă, când e în patru frunze. Cosește luteră înainte de înflorire, dar grijește, să n'o tai prea pe jos, că pierе multă din ea. De o dai verde la vite svânteaz-o mai întâiu și o amestecă cu paie mănunțelate. Pe la mijlocul lunii se resădește tutunul (tăbacul) înmoindui-se mai nainte rădăcina în zamă de gunoiu și năsip. Ogoritul trebuie sfârșit. Gândacii de Maiu se scutură dimineața, se adună și omor cu piciorul, ori se dau la galițe. De pe cartofii ce-i dăm la animale, colțul trebuie depărtat, că acela e veninos.

Prevestirea timpului:

1—13 noaptea recoare ziua cald; 14—18 timp întunecos, aspru apoi ploaie; 19—22 rece; 23—31 cald și ploaie.

Notițe:

3 Mai 1909.

6.50

13000 - plăt.

Siacean F. Stăruț Goloniatice - suprimat
Livius - reamul române. II vol.
Mona Danabulini
trai mic

Iunie,

are 30 zile

Ziua are 15 și noaptea 9 ore

Cireșeriu.

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele	
						resare	apune
Luni	1	M. Iustin	14	Basilus		4.	8.
Marți	2	P. Nich. Patr. Const.	15	Vitus		4.	8.
Merc.	3	M. Lucian	16	Beno		4.	8. 1
Joi	4	P. Mitrofan Patr. Const.	17	Adolf		4.	8. 1
Vin.	5	M. Doroteiu Ep. Tirului	18	Gervasie		4.	8. 2
Sâm.	6	CC. PP. Visarion și Ilarion	19	Iuliana		4.	8. 2

Dumineca a 3-a d. Rusalii, Mateiu c. 6, v. 22—33: „Zis'a Domnul: Luminătorul trupului este ochiul...”; ev. inv. 3; gl. 2.

Dum.	7	M. Teodot Ep. Anchirei	20	Silverius		4.	8. 3
Luni	8	M. Teodor Strătilat	21	Alois		4.	8. 3
Marți	9	P. Chiril Archiep. Alexand.	22	Inima lui Iisus		4.	8. 3
Merc.	10	Mii Timoteiu, Alex., Anton.	23	Edeltrud		4.	8. 3
Joi	11	Ap. Bartolomeiu, Varnava	24	Ioan Botez.		4.	8. 3
Vin.	12	C. P. Onufrie	25	Prosper		4.	1 8. 3
Sâm.	13	Ma Achilina; S. Trifilie Ep. Leuc.	26	Ioan și Paul		4.	1 8. 3

Dumineca a 4-a d. Rusalii, Mateiu c. 8, v. 5—13: „În vremea aceea, intrând Iisus în Capernaum...”; ev. inv. 4; gl. 3.

Dum.	14	Pr. Eliseiu și Metodie Patr. Cons.	27	Ladislau		4.	1 8. 3
Luni	15	Pr. Amos <i>Ravanica</i>	28	Leo II.		4.	2 8. 3
Marți	16	Tihon f. d. m. Ep. Amat.	29	(†) Petr. și Pav.		4.	2 8. 3
Merc.	17	Mii Manoil, Savel și Ismail	30	Pavel		4.	3 8. 3
Joi	18	M. Leontie	1	Iulie Teobald		4.	4 8. 3
Vin.	19	Ap. Iuda frat. Domnului	2	Cercet. Mariei		4.	4 8. 2
Sâm.	20	M. Metodie Ep. Patarilor	3	Eliodor		4.	5 8. 2

Dumineca a 5-a d. Rusalii, Mateiu c. 8, v. 28—34: „În vremea aceea, trecând Iisus de ceea parte în pământul Gergesenilor...”; ev. inv. 5; gl. 4.

Dum.	21	M. Iulian din Tarsis	4	Udalrich		4.	6 8. 2
Luni	22	M. Eusebie Episcop Samosatelor	5	Domitiu		4.	7 8. 1
Marți	23	M. Agripina	6	Pr. Isaia		4.	7 8. 1
Merc.	24	(†) Nasc. S. Ioan Botezăt.	7	Vilibald		4.	8 8.
Joi	25	Ca Mă Fevronia	8	Chilian		4.	9 8.
Vin.	26	C. P. David din Tesalonic	9	Anatolia		4.	9 8.
Sâm.	27	C. P. Sams. prim. de străini	10	Amalia		4.10	7.59

Dumineca a 6-a după Rusalii, Mateiu c. 9, v. 1—8: „În vremea aceea, intrând Iisus în corabie...”; ev. inv. 6; gl. 5.

Dum.	28	Ad. moașt. SS. Chir și Ioan	11	Piu I.		4.11	7.58
Luni	29	(†) SS. Ap. Petru și Pavel	12	Heinrich		4.12	7.57
Marți	30	(†) Adun. (Sob.) SS. Apost.	13	Margareta		4.13	7.57

lunie.

Povețe economice:

Când e ferbințeală scutește vitele, adăpostindu-le la umbră. Oculează pădureții mai bine după ploaie, și cu deosebire sara și dimineața. Samănă ridichi de toamnă. Când iarba e mai în floare, cosește-o. De pătimesc porcii la grumazi, din cauza căldurei, dă-le leacuri pentru stomac. Astfel este în apotecă pulberea de Heleborus albus. La cei mari le dai cât ține vârful cuțitului, la cei mici pe jumătate. Sapă viile a 2-a oară înainte ori după înflorire. De umblă furnici la coșnițe, închide calea, ungând cu petrolu scândura pe unde se urcă. Uscă cireșe, vișine și strugurei pentru iarnă. Samănă rapița.

Prevestirea timpului:

Dela 1—12 ploaie și soare; 13—15 ploaie; 16—18 timp frumos; 19—21 ploaie; 22—25 căldură mare; 26—30 furtună și ploaie.

Heila Urechia   *4 Porret*
Notițe: *Walt*

are 31 zile

Iulie, Ziua are 14 și noaptea 10 oare **Cuptoriu.**

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele resare apune
Merc.	1	SS. Cosma și Dam. f. d. m.	14	Bonaventura		4.14 7.56
Joi	2	Vestmēt. Născ. de Dd̃eu	15	ĭmp. Apostol.		4.15 7.56
Vin.	3	M. Iachint, Anatolie P. Ct.	16	Maria B.		4.16 7.55
Sâm.	4	P. Andreiu Archiep. Critului	17	Alexie		4.17 7.54

Duminica a 7-a d. Rusalii, Mateiu c. 9, v. 27-35: „În vremea aceea, trecând Iisus au mers după dânsul doi orbi...”; ev. inv. 7; gl. 6.

Dum.	5	(†) C. P. Atan. al At. ; S. Marta	18	Frideric		4.18 7.53
Luni	6	C. P. Sisoe cel mare	19	Aurelia		4.19 7.52
Marți	7	C. P. Toma, Acachie; Ma Chiriachi	20	Pr. Ilie		4.20 7.51
Merc.	8	M. M. Procopie	21	Olga		4.22 7.50
Joi	9	M. Pancrație Ep. Tavrom.	22	Maria Magd.		4.23 7.48
Vin.	10	SS. 45 Mi din Nicopole	23	Apollinarie		4.24 7.47
Sâm.	11	Ma Eufemia	24	Christina		4.25 7.46

Duminica a 8-a d. Rusalii, Mateiu c. 14, v. 14-22: „În vremea aceea a văzut Iisus popor mult...”; ev. inv. 8; gl. 7.

Dum.	12	Mii Proclu și Ilar. ; C. Mih.	25	Iacob ap.		4.26 7.45
Luni	13	(†) Sob. Archang. Gavril	26	Ana		4.28 7.44
Marți	14	Ap. Achila	27	Pantelimon		4.29 7.42
Merc.	15	M. Chiriș și Iulita mama lui	28	Victor		4.30 7.41
Joi	16	M. Antinogen	29	Marta		4.31 7.40
Vin.	17	(†) M. Mă Marina	30	Abdon și S.		4.33 7.39
Sâm.	18	Mii Iachint și Emilian	31	Ignatie Loiola		4.34 7.37

Duminica a 9-a d. Rusalii, a SS. Părinți, Mateiu c. 14, v. 22-34: „În vremea aceea silit-a Iisus pe învățăceii sei se între în corabie...”; Ioan c. 17, v. 1-13: „În vremea aceea rădi-când Iisus ochii sei la ceru...”; ev. inv. 9; gl. 8.

Dum.	19	C. P. Die și Ca Macrina	1	Aug. Lanț. s. Petru		4.35 7.36
Luni	20	(†) Pr. Ilie	2	Porțiuncula		4.36 7.35
Marți	21	CC. PP. Ioan și Sim.; Pr. Iezechil	3	Stefan		4.38 7.33
Merc.	22	(†) Mironos, Maria Magdal.	4	Dominicus		4.39 7.32
Joi	23	M. Foca	5	Maria Schnee		4.40 7.31
Vin.	24	M. Mă Christina	6	Schimb. la față		4.42 7.29
Sâm.	25	(†) Adormirea santei Anei	7	Caietan		4.43 7.27

Duminica a 10-a d. Rusalii, Mateiu c. 17, v. 14-24: „În vremea aceea, s'a apropiat cătră Iisus un om ingenușind înaintea lui...”; ev. inv. 10; gl. 1.

Dum.	26	M. Ermolae	8	Chiriac		4.45 7.26
Luni	27	(†) M. M. Pantelimon	9	Roman		4.46 7.24
Marți	28	Ap. Prohor, Nicanor, Timon și Parmena	10	Laurențiu		4.47 7.22
Merc.	29	M. Calinic; Ma Teodota	11	Susana		4.49 7.20
Joi	30	Aplii Sila și Silvan	12	Clara		4.50 7.19
Vin.	31	Dreptul Eudochim	13	Casian		4.51 7.17

Iulie.

334

4

338

Povețe economice:

Curățește șura și podurile, că e aci secerișul, pecând poartă grijă, să ai bani, ca să le poți aduna grânele când sunt bune, însă nu rescoapte, că să scutură o mulțime de grăunțe și nici fărina din ele nu e cu sporiu la aluat. Pe când te apuci de secerat, cucuruzul să fie săpat de a 2-a oară. Plivește viile, dar nu pe timp prea cald, ca să nu se împedece strugurii în creștere. Dinaintea coșnițelor pune un vas cu apă, ca albinele să aibă la îndemână. Aruncă de-asupra ei pae, ca să nu se îneco. La cărat pune rogojini în car, ca grăunțele scuturate să nu se prăpădească. Aceste ținele de sămânță, că-s cele mai frumoase. Udă curechiul băntuit de omide cu apă de săpun.

Prevestirea timpului:

1—15 căldură mare; 16—18 ploaie; 19—24 întunecos și puțină ploaie;
25—26 noaptea recoare, ploaie și tunete; 27—31 timp ploios.

Jon Urechie. Romanuile
20/Jul. 2004. Camp. Ojoc — compactat.

Albino 275.

— N. Zorge. Hîrtii din Arhive
naționale. Florea alin (forma
vol. XII. din Studii n' documente cuprîn-
de Note din R. / Buc. 1900 2004 —

are 31 zile

August, Ziua are 13 și noaptea 11 ore **Măsălarium.**

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele resare	apune
Sâm.	1	Scoat. c. † și Mii Macavei	14	Eusebie		4.53	7.15
Duminica a 11-a după Rusali, Mateiu c. 18, v. 23—35: „Zis-a Domnul pilda aceasta: Ase-mănatu-s'a împărăția Ceriurilor...”; ev. inv. 11; gl. 2.							
Dum.	2	Aduc. moaștelor s. Ștefan	15	(†) Înăl. Maria		4.54	7.14
Luni	3	CC. PP. Isachie, Dalmat, Faust	16	Rochus		4.55	7.12
Mărți	4	SS. 7 Coconi din Efes	17	Bertram		4.57	7.10
Merc.	5	M. Eusignie	18	Elena		4.58	7. 8
Joi	6	(†) Schimbarea la Față	19	Ludovic		5. 7	7. 7
Vin.	7	C. M. Dometie	20	(†) Reg. Ștefan		5. 1	7. 6
Sâm.	8	Emilian märt. Ep. Chizicului	21	Ioan Franc.		5. 2	7. 3
Duminica a 12-a d. Rusali, Mateiu c. 19, v. 16—28: „În vremea aceea s'a apropiat cătră Iisus un tânăr...”; ev. inv. 1; gl. 3.							
Dum.	9	Ap. Matia	22	Timoteiu		5. 4	7. 2
Luni	10	M. și Archid. Laurentie	23	Filip		5. 5	7. 1
Mărți	11	M. și Archid. Euplu	24	Bartolomeiu		5. 7	6.58
Merc.	12	Mii Fotie și Anichit	25	Ludovic		5. 8	6.56
Joi	13	C. P. Maccim mărturisit.	26	Zefirin		5. 9	6.54
Vin.	14	Pr. Michea	27	Iosif-Calus		5.10	6.52
Sâm.	15	(†) Adorm. Născăt. de Dzeu	28	Augustin		5.12	6.50
Duminica a 13-a d. Rusali, Mateiu c. 21, v. 33—42: „Zis-a Domnul pilda aceasta: Un om era stăpân al casei...”; ev. inv. 2; gl. 4.							
Dum.	16	Ad. icoanei Dlui; M. Diomid	29	Tăer. c. s. Ioan		5.13	6.48
Luni	17	M. Miron	30	Rosa		5.14	6.46
Mărți	18	Mii Flor și Lavru	31	Raimund		5.16	6.44
Merc.	19	M. Andreiu Stratilat	1	Sept. Egidiu		5.18	6.42
Joi	20	Pr. Samuil	2	Ștefan		5.19	6.40
Vin.	21	Ap. Tadeu și Ma Vassa	3	Serafina		5.20	6.38
Sâm.	22	M. Agatonic	4	Rosalia		5.22	6.36
Duminica a 14-a după Rusali, Mateiu c. 22, v. 1—14: „Zis-a Domnul pilda aceasta: Asăma-natu-s'a împărăția ceriului omului împărat...”; ev. inv. 3; gl. 5.							
Dum.	23	M. Lup	5	Laurent		5.23	6.34
Luni	24	M. Eutichie	6	Magnus		5.24	6.32
Mărți	25	Înt. m. ap. Vartol.; Ap Tit.	7	Regina		5.26	6.30
Merc.	26	Mii Adrian și Natalia	8	(†) Nasc. Ma		5.27	6.28
Joi	27	C. P. Pimen	9	Gorgonie		5.29	6.26
Vin.	28	C. P. Moisi Arapul	10	Nicolae Tol.		5.30	6.24
Sâm.	29	(†) Tăerea capului s. Ioan	11	Protus		5.31	6.22
Duminica a 15-a d. Rusali, Mateiu c. 22, v. 35—46: „În vremea aceea un legiuitoriu oare care s'a apropiat cătră Iisus ispitindu-l și zicând...”; ev. inv. 4; gl. 6.							
Dum.	30	Alexandru, Ioan, Pavel Patr. Const.	12	Macedoniu		5.33	6.20
Luni	31	Brăul Preacuratei Mariei	13	Matern		5.34	6.18

August.

Povește economice :

Urmează cu oculatul. Sapă în jurul pomilor mai tineri. Samănă salată iernatică. Adună sămânțele de legumi coapte acuma, le curățește și acață în cuiu, punându-le în săculețe. Seceră ovăsul, ce-l mai ai. Samănă rapița. De vezi albinele, că prea mult șed pe afară, e semn, că n'au ce se lucra. Ridică coșnițele punnăd sub ele niște bucăți de scânduri potrivite. Stupii fără matcă să împreună cu alții mai slabi. Urmează cu plivitul viei. Uscă poame și fasole pentru iarnă. Altoii oculați văzând că nu s'au prins, trebuiesc din nou oculați. Proptește pomii prea încărcăți și rărește poamele prea dese, ca să se poată coace. Ară pentru toamnă și pe la capătul lunii poți și sămăna. Adună simburi de toate poamele.

Prevestirea timpului.

1—4 ploaie, căldură și furtună; 5—10 ploi mari cu furtuni; 11—18 timp plăcut, nopți recoroase; 19—31 zile plăcute întrerupte cu ploaie.

4/17 *Trigonica N. Maryit* *vestr. Tuzar*
1 *dele dute* *Rotițe:* *Yox vniere*
2 *Stul N. d. d.*
Gion. Catr. m. m.
Gaine A 29 catr. m. m.

Septembre,

are 30 zile

Ziua are 12 și noaptea 12 ore

Răpciune.

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele răsare	apune
Mărti	1	(†) C. P. Simeon stâlpnicul	14	Înălț. Crucei	♈	5.35	6.15
Merc.	2	M. Mamant și Ioan Pust.	15	Nicomed	♉	5.37	6.13
Joi	3	M. Antim Ep. Nicomidiei	16	Ludmila	♊	5.39	6.11
Vin.	4	M. Vavila și Moisi Pr.	17	Hildegard	♋	5.40	6. 9
Sâm.	5	Pr. Zacharia	18	Toma Ap.	♌	5.41	6. 7

Duminea a 16-a d. Rusalii, Mateiu c. 25, v. 14—30: „Zis-a Domnul pilda aceasta: „Un om mergând departe a chemat servitorii săi și li-a dat avuția sa...”; ev. inv. 5; gl. 7.

Dum.	6	Minun. Archang. Mihail	19	Ianuarie	♈	5.42	6. 5
Luni	7	M. Sozont	20	Eustachiu	♉	5.43	6. 3
Mărti	8	(†) Nasc. Născ. de Dzeu	21	Mateiu ev.	♊	5.45	6. 1
Merc.	9	(†) SS. PP. Ioachim și Ana	22	Maurițiu	♋	5.46	5.59
Joi	10	Mle Minodora, Mitrodora, Nimfodora	23	Tecla	♌	5.47	5.57
Vin.	11	Ca Teodora	24	Rupert	♍	5.49	5.55
Sâm.	12	M. Autonom	25	Cleofa	♎	5.51	5.54

Duminea a 17-a d. Rusalii, înaintea Înălțării sfintei Cruci, Ioan c. 3, v. 13—17: „Zis-a Domnul: Nimenea nu s'a suit la ceriu...”; ev. inv. 6; gl. 8.

Dum.	13	M. Cornelia Sutașul	26	Ciprian	♏	5.52	5.51
Luni	14	(†) Înălțarea cinstitei Cruci	27	Cosma și Dam.	♐	5.53	5.48
Mărti	15	M. M. Nichita	28	Vencisl. reg.	♑	5.55	5.46
Merc.	16	M. Mă Eufemia	29	Michael Arhan.	♒	5.56	5.45
Joi	17	M. Mă Sofia și ficele ei	30	Ieronim	♓	5.57	5.42
Vin.	18	C. P. Eumenie făc. d. min.	1	Oct. Remigiu	♈	5.59	5.40
Sâm.	19	Mii Trofim, Savatie, Dorimed.	2	Leodegar	♉	6. 1	5.38

Duminea a 18-a d. Rusalii, după Înălțarea sfintei Cruci, Marcu c. 8, v. 34-c. 9, v. 1: „Zis-a Domnul: ceta ce voește să vină după mine, să se lapede de sine...”; ev. inv. 7; gl. 1.

Dum.	20	M. Eustatie și filii săi	3	Candid	♊	6. 2	5.36
Luni	21	Ap. Codrat din Magnesia	4	Francisc Ser.	♋	6. 3	5.34
Mărti	22	M. Foca făcăt. de minuni	5	Placid	♌	6. 5	5.32
Merc.	23	(†) Zăm. S. Ioan Botezăt.	6	Bruno	♍	6. 6	5.30
Joi	24	M. Tecla	7	Iustina	♎	6. 7	5.28
Vin.	25	C. mă Eufrosina d. Alex.	8	Brigita	♏	6. 9	5.26
Sâm.	26	(†) Adorm. S. Ioan Ev.	9	Dionisie	♐	6.11	5.24

Duminea a 19-a după Rusalii, (cea din Duminea a 18-a după Evang.) Luca c. 5, v. 1—11: „În vremea aceea sta Iisus lângă mare...”; ev. inv. 8; gl. 2.

Dum.	27	M. Calistrat	10	Francisc Bor.	♈	6.12	5.22
Luni	28	C. P. Chariton mărtur.	11	Nicasiu	♉	6.13	5.20
Mărti	29	C. P. Chiriac Sihastrul	12	Maximilian	♊	6.15	5.18
Merc.	30	M. Grigorie Aep. Armeniei	13	Coloman	♋	6.17	5.16

5.16

Povete economice :

În luna aceasta să începe culesul poamelor. Soiurile iernatice să culeg cu mâna și să împartesc în clase după mărime și frumusețe, să aibă un preț mai bun. Înainte de a-le așeza în pivniță să întind la soare, ca să ese umezala din ele. — Fă gropile pentru altoii, ce voești a-i sădi mai târziu în toamnă. Răstere frunza de pe pomii pitici și cei puși în șir des, ca razele soarelui să-i poată străbate. Samănă bucate tomatice. Nu fi sgâcit la sămănat, că te ve-i căi la secerat. Pe la capătul lunei să ia mierea dela stupi. De sunt încă flori, nu te grăbi, ca albinele să poată încă aduna. Livezile prăjite de arșița soarelui, pe unde yezi c'a secăt colțul erbiei, le-sămănă cu sămânță de iarbă și flori de fân.

Prevestirea timpului:

1—8 ceață și mai de multe ori ploaie; 9—15 dimineața ceață, peste zi plăcut, sara reoare; 16—22 zile frumoase, apoi vânt și ploaie; 23—30 dimineața ceață, vânt și reoare.

Notite:

Koroinyi fele Kaim foros arek Kreim
Koroinyi Inne goggorer a Kiggchor.
Mjiragghiora. — — — — —

Veliki Sbornic — 6 R.
Katavania — 2

5.24

5.16

Octombrie,

are 31 zile

Ziua are 11 și noaptea 13 ore

Brumărel.

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele	
						resare	apune
Joi	1	Ap. Anania C.P. Rom. cânt.	14	Calistus	♏	6.18	5.14
Vin.	2	M. Ciprian; Ma Iustina fec.	15	Teresia	♏	6.19	5.12
Sâm.	3	M. Dionisie Areopagitul	16	Gallus	♏	6.21	5.10

Duminică a 20-a d. Rusali, Luca a 2-a (cea din Duminică 19-a după Evang.) Luca c. 6, v. 31-36. „Zis-a Domnul: precum voiți să vă faceți vouă oamenii...”; ev. inv. 9; gl. 3.

Dum.	4	P. Ieroteiu Ep. Atenei	17	Hedvig	♏	6.23	5. 8
Luni	5	Ma Charitina	18	Luca ev.	♏	6.24	5. 6
Mărti	6	(†) Ap. Toma	19	Petru d. Alc.	♏	6.26	5. 4
Merc.	7	Mii Serghie și Vach	20	Felician	♏	6.27	5. 2
Joi	8	Ca maică Pelaghia	21	Ursula	♏	6.29	5. 1
Vin.	9	(†) Ap. Iac. și C.P. Andronic	22	Cordula	♏	6.31	4.59
Sâm.	10	Mii Eulampie și Eulampia	23	Ioan Cap.	♏	6.32	4.57

Duminică a 21-a după Rusali, (cea din Duminică 20-a după Evang.) a SS. Părinți, Ioan c. 17, v. 1-13: „În vremea aceea rădicând Iisus ochii săi la ceru...”; Luca c. 7, v. 1-16: „În vremea aceea mergea Iisus într-o cetate...”; ev. inv. 10; gl. 4.

Dum.	11	(†) Ap. Filip; C. Teof. mărt.	24	Rafail Archan.	♏	6.33	4.55
Luni	12	Mii Prov, Tarah, Andronic	25	Chrisant	♏	6.34	4.53
Mărti	13	Mii Carp și Papil	26	Amand	♏	6.36	4.51
Merc.	14	Cuv. Paraschiva	27	Frument	♏	6.38	4.50
Joi	15	C. M. Lucian	28	Sim. și Iuda	♏	6.39	4.48
Vin.	16	M. Loghin Sutașul	29	Narcis	♏	6.41	4.46
Sâm.	17	Pr. Osie; C. M. Andreiu Crit.	30	Claudie	♏	6.43	4.45

Duminică a 22-a d. Rusali, (cea din Duminică 21-a după Evang.) Luca c. 8, v. 5-15: „Zis-a Domnul pilda aceasta: „Eșit-a sămănătorul se samene...”; ev. inv. 11; gl. 5.

Dum.	18	Ap. și Ev. Luca	31	Wolfgang	♏	6.44	4.43
Luni	19	Pr. Ioil și M. Var	1	Nov. (†) Toți St.	♏	6.45	4.41
Mărti	20	M. M. Artemie	2	Pomen. răpos.	♏	6.47	4.39
Merc.	21	C. M. Ilarion cel mare	3	Hubert	♏	6.49	4.38
Joi	22	P. Averchie Ep. Ieropolei	4	Carol Bor.	♏	6.50	4.37
Vin.	23	Ap. Iacob frat. Domnului	5	Emeric	♏	6.52	4.35
Sâm.	24	M. Mă Areta	6	Leonard	♏	6.54	4.34

Duminică a 23-a d. Rusali, Luca c. 8, v. 26-39: „În vremea aceea venit-a Iisus cu corabia...”; ev. inv. 1; gl. 6.

Dum.	25	Mii Notarie, Marcian, Martirie	7	Engelbert	♏	6.55	4.32
Luni	26	(†) M. M. Dimitrie	8	Gottfried	♏	6.57	4.30
Mărti	27	M. Nestor	9	Teodor	♏	6.58	4.29
Merc.	28	Mii Terentie și Neonila	10	Andreiu	♏	7. 4.28	
Joi	29	Ma Anastasia; C. P. Avramie	11	Martin	♏	7. 1 4.26	
Vin.	30	Mii Zinovie și Zinovia sora sa	12	Cunibert	♏	7. 3 4.25	
Sâm.	31	Ap. Stachie, Amplie, Narcis	13	Stanislau	♏	7. 4 4.24	

Octomvre.

Povețe economice.

Culesul poamelor ține încă. Grijește, nu cumva să le aduni pe timp ploios și nici dimineața înainte de a se fi luat apa de pe ele, că putrezesc. Straturile din cari s'au scos legumile, trebuiesc săpate din nou, ca peste iarnă să degereze. Resădesce în straturi bine lucrate sălătă iernatică. Culege cucuruzul. Cartofii și napii de nutreț se sapă pe timp uscat, — se curățesc de rădăcinile mai subțiri și se pun să se sbicească înainte de a se așeza în pivniță ori groapă. Îndată ce am gătat cu săpatul se ară numai decât pământul merit a se sămăna de cu primăvară gerul și frigul de peste iarnă îl îmbunătățește. Când e la culesul viilor, strugurii trebuiesc clasificați după cum sunt, unii putrezi alții copti. Numai așa putem face bani cum ne cuvine, dacă producem mai multe feliuri de vin.

Prevestirea timpului.

1—8 timp plăcut, sara recoare; 9—14 la început schimbăcios și ceață apoi ploaie; 15—21 timp friguros în parte plăcut.

Liva Mică — 8   Notițe: Jivam   Luka ³⁰

18 Jovan Curama

101

102

Selisia - 4 lunde

168

240

Livoda mare =

8 lunde 320

Clucivan

1155

are 30 zile
Ziua are 10 și noaptea 14 ore

Brumariu.

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele resare apune
Duminică a 24-a după Rusalii, Luca a 5-a (cea din Dum. 22 din Evangelistariu), c. 16, v. 19-31. „Zis-a Domnul pilda aceasta: Era un om oarecare bogat...”; ev. inv. 2; gl. 7.						
Dum.	1	SS. f. de arg. Cosma și Damian	14	Venerand		7. 5 4. 23
Luni	2	Mii Achindin, Pigasie	15	Leopold		7. 7 4. 21
Mărti	3	Mii Achepsima, Aitala, Iosif	16	Otmăr		7. 9 4. 20
Merc.	4	C. Ionichie; Mii Nicandru, Ermen	17	Grigorie Teol.		7. 11 4. 19
Joi	5	Mii Galaction și Egestinia soția sa	18	Odo		7. 12 4. 18
Vin.	6	P. Pavel măr. Patr. Con.	19	Elisabeta		7. 13 4. 17
Sâm.	7	SS. 33 Martiri și C. Lazar	20	Felix		7. 15 4. 16
Duminică a 25-a după Rusalii, Luca a 7-a (cea din Dum. a 24-a din Evangelistariu), c. 8, v. 41-56: „În vremea aceea venit-a un om către Iisus...”; Luca c. 1, v. 16-21: „Zis-a Domnul învățăcelilor sei: Căla ce ascultă pe voi...”; ev. inv. 3; gl. 8.						
Dum.	8	(†) Arch. Michail și Gavril	21	(†) Într. în bisier.		7. 16 4. 15
Luni	9	Mii Onisifor, Porfirie; Ca Matrona	22	Cecilia		7. 18 4. 14
Mărti	10	Ap. Erast și Olimo; M. Orest	23	Clement		7. 19 4. 13
Merc.	11	Mii Mina, Victor și Vichentie	24	Ioan		7. 21 4. 13
Joi	12	P. Ioan milos.; C. P. Nil	25	Ecatarina		7. 22 4. 12
Vin.	13	(†) P. Ioan gură de aur	26	Conrad		7. 24 4. 11
Sâm.	14	(†) Ap. Filip	27	Virgil		7. 25 4. 10
Duminică a 26-a după Rusalii, Luca a 8-a (cea din Dum. a 25-a din Evang.), c. 10, v. 25-37: „În vremea aceea, venit-a un legiutor la Iisus...”; ev. inv. 4; gl. 1.						
Dum.	15	Mii Gurie, Salmona și Aviv	28	Sosten		7. 27 4. 9
Luni	16	(†) Ap. și Ev. Mateiu	29	Saturnin		7. 28 4. 9
Mărti	17	P. Grig. Ep. Neocesariei	30	Andrieu ap.		7. 29 4. 8
Merc.	18	Mii Platon și Roman	1	Dec. Natalia		7. 30 4. 7
Joi	19	Pr. Avdie și M. Varlaam	2	Bibiana		7. 32 4. 7
Vin.	20	C. Proclu Aep. Cons.; Grig. Dec.	3	Francisc Xav.		7. 33 4. 7
Sâm.	21	(†) Întrarea în biserică	4	(†) Barbara		7. 34 4. 6
Duminică a 27-a d. Rusalii, Luca a 9-a, (cea din Dum. a 26-a din Evang.), c. 12, v. 16-21: „Zis-a Domnul pilda aceasta: Unui om bogat i-a rodit țarina...”; ev. inv. 5; gl. 2.						
Dum.	22	Ap. Filimon	5	Sava		7. 35 4. 6
Luni	23	P. Amfilochie Ep. Iconiei	6	(†) S. Nicolae		7. 36 4. 5
Mărti	24	Mii Climent și Petru	7	Ambrosie		7. 37 4. 5
Merc.	25	M. Mă Ecaterina; M. M. Mercurie	8	(†) Zăm. Născ.		7. 38 4. 5
Joi	26	CC. PP. Alimpie și Nicon	9	Leocadia		7. 39 4. 5
Vin.	27	M. M. Iacob Persul	10	Iudita		7. 40 4. 5
Sâm.	28	C. P. Stefan c. nou; M. Irinarh	11	Damasus		7. 41 4. 5
Duminică a 28-a d. Rusalii, Luca a 13-a, (cea din Dumineca a 30-a din Evang.) c. 18, v. 18-27: „În vremea aceea un om oarecare...”; ev. inv. 6; gl. 3.						
Dum.	29	Mii Paramon și Filumen	12	Maxentie		7. 42 4. 5
Luni	30	(†) Ap. Andrieu	13	Lucia		7. 43 4. 5

rii.

arele

apune

16, v.

gl. 7.

4.23

4.21

4.20

4.19

4.18

4.17

4.16

0, c. 8,

„Zis-a

4.15

4.14

4.13

4.13

4.12

4.11

4.10

10, v.

4. 9

4. 9

4. 8

4. 7

4. 7

4. 7

4. 6

16-21:

gl. 2.

4. 6

4. 5

4. 5

4. 5

4. 5

4. 5

4. 5

18-27:

4. 5

4. 5

Novembre.

Povețe economice :

Când timpul este frumos, mai poți sădi pomi. Sapă gropi pentru pomișorii ce voesci ai sădi în primăvară. Curătesce ouăle de omidă. Apără altoii mai tineri în contra epurilor. Spoiesce trunchiul pomilor cu următoarea materie: zamă de var, balebă de vită și sânge amestecă-le toate împreună. În grădina de legumi lucrările trebuiesc terminate. În jurul pomilor se pune gunoiu putred și se întrupează pământului. — La fertul mustului trebuie să fim luători de samă, ca să nu se întemple nici prea repede dar nici prea încet. În casul dintăiu acoperim butea cu o haină de lână, în cel din urmă o stropim cu apă rece. Curățenia face foarte mult. Buțile să le ținem tot pline. Poamele ce dau spre putrezire trebuiesc delăturate. — Frunzele picate se adună și se pun grămadă, amestecându-se cu gunoiu ori pământ. Din ele se face un gunoiu foarte bun.

Prevestirea timpului :

1—6 schimbăcios, deseori ceață și ploaie ; 7—13 timp închis, zăpadă și ploaie ; 14—20 îngheț, zile reci ; 21—28 ploaie, zăpadă, umezală ; 29—30 frig.

Notițe:

Decembrie,

are 31 zile

Ziua are 9 și noaptea 15 oare

Andrea.

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele	
						resare	apune
Mărți	1	Pr. Naum și Filaret îndur.	14	Spiridon		7.44	4. 5
Merc.	2	Pr. Avacum	15	Celian		7.45	4. 5
Joi	3	Pr. Sofronie	16	Adelaida		7.46	4. 5
Vin.	4	(†) Ma Varvara; C. P. Ioan Dam.	17	Lazar		7.47	4. 5
Sâm.	5	C. P. Sava	18	Gratian		7.48	4. 5

Duminea a 9-a după Rusali, Luca a 10-a, (cea din Duminea a 27-a din Evang.) c. 13, v. 10-18: „În vremea aceea învăță Iisus...”; Luca c. 6, v. 17-23: „În vremea aceea stătu-a Iisus la loc șes...”; ev. inv. 7; gl. 4.

Dum.	6	(†) Păr. Nicolae	19	Nemesiu		7.48	4. 5
Luni	7	P. Ambr. Ep. Mediolanul.	20	Liberat		7.49	4. 6
Mărți	8	C. P. Patapie	21	Toma		7.50	4. 6
Merc.	9	Zămisirea S. Anei	22	Dimitrie		7.50	4. 6
Joi	10	Mii Mina, Ermogen, Eugraf	23	Victoria		7.51	4. 7
Vin.	11	C. P. Dănilă Stălpnicul	24	Adam și Eva		7.51	4. 8
Sâm.	12	(†) P. Spiridon	25	(†) Nasc. Dlui		7.51	4. 8

Duminea a 30-a după Rusali, a Strămoșilor, Luca a 11-a (cea din Duminea a 28-a din Evang.) c. 14, v. 16-24: „Zis-a Domnul pilda aceasta: Un om oarecare a făcut cină...”; ev. inv. 8; gl. 5.

Dum.	13	Mii Axentie, Eugenia Orest, Ma Lucia	26	(†) Stefan		7.52	4. 9
Luni	14	Mii Tirs, Calinic, Filimon, Apolonie	27	Ioan ev.		7.52	4.10
Mărți	15	M. Elefterie; P. Pavel d. Lat.	28	Pruncii nevin.		7.52	4.10
Merc.	16	Pr. Agheu	29	Toma		7.52	4.11
Joi	17	Pr. Danil și cei 3 coconi	30	David		7.53	4.12
Vin.	18	M. Sebastian; P. Modest Aep.	31	Silvestru		7.53	4.13
Sâm.	19	M. Bonifacie	1	Ian. 1910		7.53	4.14

Duminea înainte de Nascerea Domnului, Matei c. 1, v. 1-25: „Cartea neamului lui Iisus...”; ev. inv. 9, gl. 6.

Dum.	20	M. Ignatie	2	Macarie		7.53	4.14
Luni	21	Ma Iuliana	3	Genoveva		7.53	4.15
Mărți	22	M. Mă Anastasia	4	Titu		7.53	4.16
Merc.	23	Sânții 10 Martiri din Crit	5	Telesfor		7.53	4.17
Joi	24	C. Mă Eugenia	6	(†) Cei trei regi		7.53	4.18
Vin.	25	(†) Nascerea Domnului	7	Valentin		7.53	4.19
Sâm.	26	(†) Sobor. Preac.; M. Eutim.	8	Severin		7.53	4.20

Duminea după Nascerea Domnului, Matei c. 2, v. 13-23: „Iară după ce s-au dus magii...”; Matei c. 21, v. 33-42: „Zis-a Domnul pilda aceasta: Un om era stăpânul casei...”; ev. inv. 10; gl. 7.

Dum.	27	(†) Arhid. Stef. Iosif logod., David imp. și Iacob fratele Domnului	9	Iulian		7.52	4.21
Luni	28	SS. 20 mii Mi arși în Nicom.	10	Pavel Pust.		7.52	4.22
Mărți	29	SS. 14 mii prunci uc. d. Irod	11	Higin		7.51	4.24
Merc.	30	Ma Anisia; C. Zotie Preotul	12	Ernest		7.50	4.25
Joi	31	C. maică Melania Romana	13	Ilarie		7.50	4.27

Decembre.

Povețe economice :

Pivnița de mucezesce câte ceva în ea, trebuie afumată cu peatră pucioasă și aerizată din când în când. Sălata și alte legumi, dacă e neauă puțină, se acopere cu frunze ori cu cotori de buruiene. — Iarna, nu e ca omul să se lenevească, ci ca să odihnească după munca cea grea de peste an. Vitele trebuiesc ținute în curățenia deosebită și sarea să nu le-o tragem. Să se care gunoiu. Când gerul e mare, ferestrele pivnițelor să se înfund e. Grajdurile să fie călduroase, căci atunci vitele mănâncă mai puțin. Pleava se opăresce și astfel cu napi de nutreț ori cartofi se dă la vite. În chipul acesta se cruță nutrețul. La finea anului închee socotelile de pe anul trecut, ca să ști cum stai cu răsplata muncii tale și cu venitele și cheltuelile casei. Cumpără-ți calendariu pe anul viitoriu, căci casa fără Calendariu e întreg anul fără îndreptariu.

Prevestirea timpului :

1—6 frig; 7—12 frig, ceață, zăpadă și vânt; 13—18 timp schimbăcios, întunecos și frig; 19—31 zăpadă, frig.

Notițe:

Regentul anului 1909.

Regentul anului e Saturn. Este cea din urmă planetă ce a fost cunoscută celor vechi, și dintre cele ce se pot vedea cu ochiul liber; și una dintre cele mai luminoase stele. Îndepărtarea acestui planet dela soare oscilează între 1338 și 1497 milioane de kilometri, eară îndepărtarea dela pământ e de 1190—1646 milioane de kilometri. Diametrul planetei Saturn are 119.746 kilometri. Masa lui Saturn e de 95 de ori mai mare de cât pământul, dară de 3500 de ori e mai mică de cât a soarelui. Împrejurul osiei sale se învâрте în 10 oare 29 minute; eară împrejurul soarelui în 10.759 zile.

Cele patru anotimpuri.

Primăvara începe în 8 Martie la 7 oare 19 min. dimineața.

Vara începe în 9 Iunie la 3 oare 11 minute dimineața.

Toamna începe în 10 Septembrie la 5 oare 50 minute după amiază.

Iarna începe în 9 Decembre la 12 oare 25 min. la amiază.

Întunecimi de soare și de lună.

În anul 1909 se vor întâmpla două întunecimi de soare și două de lună, dintre cari în părțile noastre să va vedea numai cea dintâiu de lună.

I. *Prima întunecime totală de soare*, va fi în 4 și 5 Iunie. Ea începe în 4 Iunie la 10 oare 6 min. sara și să sfârșește în 5 Iunie la 2 oare 42 min. dimineața.

Să va vedea în nordul Europei, în jumătatea nordestică a Asiei, în America de nord și în părțile polare nordice.

II. *Întunecimea a doua parțială de soare* e în 29 Novembre; începe la 7 oare 2 minute sara și să sfârșește la 10 oare 38 min. sara.

Se va vedea în estremul sudostic al Australiei, în jumătatea sudică a noauei Seelande și pe mările polare de sud.

III. *Întunecimea totală primă de lună* are loc în 22 Maiu; începe la 49 min. după miezul nopții și sfârșește la 4 oare 20 min. dimineața.

Se va vedea în Asia sudvestică, pe oceanul sudic, în Europa, Africa, pe oceanul atlantic, în America de sud și în jumătatea sudostică a Americii de nord.

IV. *A doua întunecime totală de lună* e în 14 Novembre; începe la 8 oare 16 min. dim. și se sfârșește la 11 oare 44 min. dimineața.

Această întunecime se va vedea în părțile nordvestice ale Europei, pe ținutul nordvestic al Africii, pe marea atlantică, în America, în jumătatea ostică a Asiei și Australiei și pe oceanul pacific.

Genealogia

Casei domnitoare Austriace

Împăratul și Regele Austro-Ungariei:

Francisc Iosif I. Împărat al Austriei, Rege al Ungariei, Boemiei scl. scl. s'a născut la Schönbrunn în 6/18 August 1830; după abdicarea de tron a unchiului său, Împăratului Ferdinand I. și renunțarea la tron a tatălui său, arhiducelui Francisc Carol, se înalță pe tron în 20 Novembre (2 Decembre) 1848.

Soția:

Elisaveta, (Amalia, Eugenia), fiica ducelui din Bavaria Macs, damă a ordinului cu crucea stelată scl.: s'a născut în 12/24 Decembre 1837 și s'a căsătorit în 12/24 Aprilie 1854, s'a încoronat ca regină a Ungariei în 27 Maiu (8 Iunie) 1867. Răposată în 29 August (10 Septembrie) 1898 în Geneva.

Pruncii:

1. **Sofia** (Maria, Iosefa, Dorotea, Friderica). născută în 5 Martiu 1855 și răposată la Buda în 29 Maiu 1857.

2. **Gisela** (Ludovica, Maria). născută în 30 Iunie (12 Iulie) 1856; căsătorită în 8 Martie (20 Aprilie) 1873 cu Leopold principele de Bavaria.

3. **Rudolf** (Francisc, Carol, Iosif). principele de coroană și clironom al tronului, principe reg. de Ungaria și Boemia scl. arhiduce de Austria, cavaler al velerului de aur, născut în Laxenburg în 9/21 August 1858, răposat în 18/30 Ianuarie 1889. Fost căsătorit cu:

Stefania princesa de Belgia, în 28 Aprilie (10 Maiu) 1881, născută în 9/21 Maiu 1864.

4. **Maria** (Valeria), născută la Buda în 10/22 Aprilie 1868, căsătorită la Ischl, în 19/31 Iulie 1890 cu arhiducele Francisc Salvator.

Nepoată:

Elisaveta (Maria Henriete Stefania Gisela), arhiducesă, fiica Alteței Sale răposatului Principe de coroană Rudolf, n. în Laxenburg în 21 Aug. (2 Sept.) 1883 căsătorită cu principele Otto Windisch-Grätz în Februarie 1902.

Frații Maiestății Sale:

1. **Macsimilian I.** (Ferdinand Iosif), împăratul Mexicului, născut în 6 Iuliu 1832, răposat în 19 Iunie 1867, a fost căsătorit cu:

Charlotte (Maria Amalia), fiica răposatului rege Leopold I. al Belgiei, născută în 7 Iunie 1840 văduvă din 19 Iunie 1867.

2. **Carol Ludovic** (Iosif Maria), Arhiduce de Austria, cavaler al velerului de aur etc. etc. născut în 18/30 Iuliu 1833. răposat la 19 Mai 1896 căsătorit cu:

Maria Teresia (Bartolomea dos Andos) Infantă de Portugal, născută, în 12/24 August 1855, s'a căsătorit în 23 Iuliu 1873.

3. **Ludovic Victor** (Iosif Antoniu), Arhiduce de Austria, cavaler al velerului de aur etc. născut în 3/15 Maiu 1842.

Părinții Maiestății Sale.

Francisc Carol (Iosif), Archiduce de Austria, cavaler al velerului de aur etc. etc. născut în 7 Decembre 1802, răposat în 8 Martie 1878. A fost căsătorit cu:

Sofia (Friderica Dorotea), fiica răposatului rege al Bavariei Măximilian născută în 27 Ianuarie 1805, răposată în 28 Maiu 1872.

Unchii Maiestății Sale.

Maiestatea Sa Împăratul Ferdinand I. născut în 19 Aprilie 1793; ajuns pe tron în 2 Martie 1835, abzis în 2 Decembre 1848, răposat în 29 Iunie 1875. A fost căsătorit cu

Maria Ana (Carolina Piã), fiica răposatului rege al Sardiniei Victor Emanuil I., născută în 19 Septembrie 1803. răposată în 4 Maiu 1884.

Belgia. Rege: **Leopold II.** născut în 28 Martie (9 Aprilie) 1835.

Britania. Rege: **Eduard VII.** născut în 9 Novembre (21 Octobrie) 1841.

Bulgaria. Principe: **Ferdinand I.** (principe de Coburg), născ. în 26 Februarie 1861, ales în 7 Iuliu 1887.

Danemarca. Rege: **Frideric VIII.**, născut în 3 Iunie (22 Maiu) 1843.

Francia. Presidentul republicii: **Armand Fallières** născut în 6 Nov. (25 Oct.) 1841 ales în 5/18 Februarie 1906.

Germania (Prusia). Împărat (rege): **Wilhelm II.**, născ. 27. Ianuarie 1859.

Grecia. Rege: **George I.**, născut în 12/24 Decembre 1845.

Italia. Rege: **Victor Emanuil III.**, născut în 29 Octobrie (11 Novembre) 1869.

Montenegro. Principe: **Nicolae I.**, născut în 7 Octobrie 1841; domnesce din 14 August 1860.

Norvegia. Rege: **Hacon VII.**, născut în 3 August (22 Iuliu) 1872 ales rege în 18/5 Novembre 1905.

Olanda. Regină: **Wilhelmina** născută în 31 August 1880.

Portugalia. Rege: **Emanuel** născut în 3/15 Novembre 1889, domnește din 20 Ianuarie (2 Febr.) 1908.

Romania. Rege: **Carol I.** (de Hohenzollern-Sigmaringen), născut în 8/20 Aprilie 1839; domnesce dela 10 Maiu 1867; căsătorit cu **Elisaveta** principesa de Wied născută la 5/17 Decembre 1843. Principele moștenitoriu: **Ferdinand**, născut la 12 August 1865, căsătorit cu **Măria** principesa de Edinburg.

Rusia. Împărat: **Nicolae II.**, născut în 6/18 Maiu 1868.

Serbia. Rege: **Petru Caragiorgevic I.** născut în 29 Iunie 1844.

Spania. Rege: **Alfons XIII.**, născut în 5/17 Maiu 1886.

Svedia. Rege: **Oscar II.** născut în 9/21 Ianuarie 1829.

Turcia. Sultan: **Abdul-Hamid** născut în 10/22 Septembrie 1842 domnesce din 1 Septembrie (19 August) 1876.

Tabela taxelor de poștă și telegraf.

A) Tariful pentru scrisori.

Țeara de destina- țiune	Scrisori				Carte po- stale	Imprimat		Mustre		Hârtii de afaceri		taxa de recomandare taxa de retour-recep- taxa de reclamațiune taxa de expres
	Greutatea in grame	francate nefrancate	simple cu respons	Greutatea in grame		taxa in filieri	Greutatea in grame	taxa in filieri	Greu- tatea in grame	taxa in filieri		
I. Ungaria	până la 20 20-250 250-500	10 20 20 30 30 40	5 10	până la 10 10-50 50-150 150-250 250-500 500-1000	2 2 2 2 2 3	până la 50 50-250 250-350	3 10 20	nu se pot trimite	25 25 25 30			
Comunicația locală	până la 20 20-250 250-500	6 12 12 18 18 24	ca mai sus	ca mai sus		ca mai-sus			10 10 25 30			
II. Austria (și principatul Lichtenstein), Bosnia, Herțegovina și Germania	până la 20 20-250	10 20 20 30	5 10	până la 50 50-100 100-250 250-500 500-1000	3 5 10 20 30	până la 250 250-350	10 20	nu se pot trimite	25 25 25 30			
III. Montenegro și Serbia	după câte 50 grame	10 20	5 10	după câte 50 gr (ma- ximul 2000 gr.)	5	după câte 50 gr. dar cel puțin (maximul 350 gr.)	5 10	câte 50 gr. dar cel puțin (maxim. 2000 gr.)	25 25 25 30			
IV. În comunicația nea reuniunii postale și a teri- toriilor afară de aceasta (înțele- gându-se aici și Novibazar	până la 20 grame peste 20 gr. după câte 20 grame	25 50 15 30	10 20	după câte 50 grame (maximul 2000 gr.)	5	după câte 50 gr. dar cel puțin (maximul 350 gr.)	5 10	câte 50 gr. dar cel puțin (maximul 2000 gr.)	25 25 25 30			

*) În Montenegro precum și în Novibazar nu sã pot trimite hãrtii de afaceri.

**) În comunicațiune localã serviciu expres are loc numai în capitala Budapesta.

B) Tariful pentru asigurațiuni postale.

1. **Austro-Ungaria** și vapoarele de resbel ces. și reg. ce umblă pe mări străine *)

(Maximul sumei ce se poate trimite cu câte o asigurațiune e de 1000 coroane)

până la	20 coroane	10 fileri
" "	100 "	20 "
" "	300 "	40 "
" "	600 "	60 "
" "	1000 "	100 "

2. **Bosnia și Hertegovina** și pašal. Novibazar;

(Maximul sumei ce se poate trimite cu câte o asigurațiune e de 1000 coroane)

până la	50 coroane	20 fileri
" "	100 "	30 "
" "	300 "	60 "
" "	600 "	90 "
" "	1000 "	150 "

3. **Germania** (maxim. 800 mărci), **Luxenburg** (max. 1000 franci) și **Mexico** *) (max. 400 mărci).

(Maximul sumei ce se poate trimite cu o asigurațiune e de 1000 coroane).

până la	40 coroane	20 fileri
" "	60 "	30 "
" "	80 "	40 "
" "	100 "	50 "

ș. a. m. d. după câte 20 coroane cu 10 fileri mai mult.

4. **Montenegro** (max. 1000 cor.) și **Serbia** (maximum 1000 franci).

până la	50 coroane	25 fileri
50—100	"	50 "
100—300	"	100 "
300—600	"	150 "
600—1000	"	250 "

5. **Statele Unite din America** *) și coloniile *) (maxim. 100 dol.), **Canada** *) (maxim. 100 dollari), *Cap. bunei speranțe* *) Natal, ținutul apei Oranje, Rhodesia și Transval cu coloniile *) (max. 40 funți șterl.), *Marca Britanie* *) și *Irlanda* (max. 40 funți șterl.) *coloniile britice* *) (max. 10 funț. șterl.) și *Rusia* *) (maxim. 300 ruble).

până la	25 coroane	25 fileri
25—50	"	50 "
50—75	"	75 "
75—100	"	100 "

etc. după câte 25 coroane 25 fileri mai mult.

6. **Argentina** *) (max. 200 peso argentine), **Belgia** (max. 1000 franci), **Bolivia** *) (max. 500 peso chil.), **Bulgaria** cu Rumelia ostică (max. 500 franci) **Chilli** *) (max. 530 peso chil.), **China** *) (la oficiile postale germane 800 marce, la oficiile p. japoneze 1000 franci), **statul Congo** *) (max. 1000 franci), **Dania** cu Islanda și insulele Farø (max. 720 coroane danese), **Egipt** (max. 1000 franci), **Francia** și *coloniile franceze* *) (max. 1000 franci), **Grecia** *) (maxim. 1000 franci), **Japonia** cu **Corea** *) (max. 400 yen), **Malta** *) (max. 1000 franci), **Marocco** *) (la oficiile postale franceze 1000 franci, la oficiile p. germane 800 marce), **Olanda** și **India ostică olandeză** *) (max. 480 florini olandezi), **Protectoratele germane** *) (max. 800 marce), **Norvegia** (maxim. 720 coroane scandinave), **Italia** (max. 1000 franci), **Portugalia** cu Madeira și insulele azorice (max. 1000 franci), *coloniile portugheze* *) (maxim. 500 franci), **România** (max. 1000 lei), **Siam** *) (max. 800 marce), **Șvizzera** (max. 1000 franci), **Suedia** (max. 720 coroane scandinave), **Turcia** *) și **Creta** *) la oficiile postale austiace (max. 1000 franci), **Tunis** (max. 1000 franci).

până la	50 coroane	25 fileri
" "	100 "	50 "
" "	150 "	75 "
" "	200 "	100 "
" "	250 "	125 "
" "	300 "	150 "

etc., după câte 50 coroane cu 25 fileri mai mult.

*) În țările însemnate cu steluță (*) nu se pot trimite asigurațiuni telegrafice.

C) Tariful serviciului de mesagerie (pentru pachete) în comunicația internă, precum Austria și Germania.

a) Tariful de greutate.

Z o n e l e	I și com. locală		II		III		IV		V		VI	
	75		75—150		150—375		375—750		750—1125		preste 1125	
G r e u t a t e a	K i l o m e t r i											
	cor.	fil.	cor.	fil.	cor.	fil.	cor.	fil.	cor.	fil.	cor.	fil.
I. Scrisori cu bani												
până la greutatea maximală de 250 grame :												
francate	—	24	—	48	—	48	—	48	—	48	—	48
nefrancate	—	36	—	60	—	60	—	60	—	60	—	60
II. Pachete :												
până la 5 kgr. francate	—	30	—	60	—	60	—	60	—	60	—	60
" " 5 " nefrancate	—	42	—	72	—	72	—	72	—	72	—	72
" " 6 " francate ori nu	—	36	—	72	—	84	—	96	1 08	1 20	—	—
" " 7 " " " " "	—	42	—	84	1 08	1 32	1 32	1 56	1 56	1 80	—	—
" " 8 " " " " "	—	48	—	96	1 32	1 68	2 04	2 04	2 40	2 40	—	—
" " 9 " " " " "	—	54	1 08	1 56	2 04	2 40	2 40	2 52	3 00	3 00	—	—
" " 10 " " " " "	—	60	1 20	1 80	2 40	3 00	3 00	3 12	3 60	3 60	—	—
și așa mai departe până la 50, resp. (la pachete ce conțin monete până la) 65 kgr. după fie-care alt chilo- gram încă												
	—	06	—	12	—	24	—	36	—	48	—	60
III. Pachete voluminoase :												
până la 5 kgr. francate	—	45	—	90	—	90	—	90	—	90	—	90
" " 5 " nefrancate	—	57	1 02	1 02	1 02	1 02	1 02	1 02	1 02	1 02	—	—
" " 6 " francate ori nu	—	54	1 08	1 26	1 44	1 44	1 62	1 62	1 80	1 80	—	—
" " 7 " " " " "	—	63	1 26	1 62	1 98	2 34	2 34	2 70	2 70	2 70	—	—
" " 8 " " " " "	—	72	1 44	1 98	2 52	3 06	3 06	3 60	3 60	3 60	—	—
" " 9 " " " " "	—	81	1 62	2 34	3 06	3 78	3 78	4 50	4 50	4 50	—	—
" " 10 " " " " "	—	90	1 80	2 70	3 60	4 50	4 50	5 40	5 40	5 40	—	—
și așa mai departe până la 50 kgr., după fie-care alt kgr. încă												
	—	09	—	18	—	36	—	54	—	72	—	90

b) Tariful de valoare.

e) in
ia.

VI

oreste
1125

cor. fil.

48
60

60

72

20

1

80

2

40

3

60

60

90

02

80

70

60

50

40

90

b) Tariful de valoare.

I. Taxa de valoare pentru scrisori cu bani închise și pentru pachete				II. Taxa de valoare pentru scrisori cu bani date deschise (bani numărați) în Ungaria și Austria			
Valoarea declarată		Valoarea declarată		Valoarea		Valoarea	
Fără privire la depărtare		Fără privire la depărtare		Fără privire la depărtare		Fără privire la depărtare	
cor.	fil.	cor.	fil.	cor.	fil.	cor.	fil.
până la 100 cor.	06*	3600—3900 cor.	78	1000—1200 cor.	—	4500—4800 cor.	1 44
100—600 "	12	3900—4200 "	84	1200—1500 "	—	4800—5100 "	1 53
600—900 "	18	4200—4500 "	90	1500—1800 "	—	5100—5400 "	1 62
900—1200 "	24	4500—4800 "	96	1800—2100 "	—	5400—5700 "	1 71
1200—1500 "	30	4800—5100 "	1 02	2100—2400 "	—	5700—6000 "	1 80
1500—1800 "	36	5100—5400 "	1 08	2400—2700 "	—	6000—6300 "	1 89
1800—2100 "	42	5400—5700 "	1 14	2700—3000 "	—	6300—6600 "	1 98
2100—2400 "	48	5700—6000 "	1 20	3000—3300 "	—	6600—6900 "	2 07
2400—2700 "	54	și așa mai departe după fiecare 300 cor. (sume mai mici se dau ca 300 întregi)	—	3300—3600 "	1 08	și așa mai departe după fiecare 300 cor. sau părți ale acestei sume cu 9 fil. mai mult.	
2700—3000 "	60	mici se dau ca 300 întregi)	—	3600—3900 "	1 17		
3000—3300 "	66	cu 6 fileri mai mult.	—	3900—4200 "	1 26		
3300—3600 "	72		—	4200—4500 "	1 35		

*) Pentru-Germania cea mai mică taxă de va-
loare e 12 fileri.

D) Tariful serviciului de mesagerie (pentru pachete) în comunicațiunea cu străinătatea.

I. În **Bosnia și Hertegovina** și în pașalicul **Novibazar** se pot transporta: 1. scrisori cu bani până la greutate de 250 grame; 2. pachete cu valoarea declarată și cu rambursă până la 1000 coroane, sau fără aceasta, până la greutate de 20 Kgr., pachete cu monete, (bani) până la 65 Kgr. Taxa de transport face:

1. Pentru *scrisori cu bani*: **taxa unitară de greutate** (ungară și bosniacă): 60 fileri și **taxa de valoare**: pe drumul de transport din Ungaria după tariful de valoare de sub C b), ear pe drumul de transport din Bosnia: după câte 300 coroane 6 fileri.

2. Pentru *pachete*: a) **taxa de greutate**: taxa unitară (ungară și bosniacă) de greutate până la 500 grame 60 fileri, peste 500 grame până la 5 Kgr. taxa unitară (ungară și bosniacă) de greutate 1 corónă, pentru pachete mai grele de 5 Kgr. a) dela posta locală până la Brod de lângă Sava după tariful de sub C. a); b) dela Brod până la locul destinațiunei după fiecare Kgr. 10 fileri; b) **taxa de valoare**, după câte 300 coroane 5 fileri; c) **competință de rambursă** după fie-care 4 corónă (sau părți ale acestei sume) din suma rambursată câte 2 fileri, dar cel puțin 12 fileri; expres 50 fileri; retour rec. 25 fileri.

II. În **România** pentru scrisori cu bani până la 250 grame și pachete până la 50 Kgr., cu valoare declarată și până la 500 Kgr., cu sau fără rambursă, se plătesc:

1. Până la Orșova sau Predeal (resp. Ghimeș, Livezeni, Tulgheș sau Turnu-roșu) taxa de greutate și de valoare după tarifele de sub C);

2. Dela graniță până la locul destinațiunei a) taxa română de greutate: până la 6 kg. 120 fileri; porte 6 kg. după fiecare kg. 24 fileri; mai mult; b) taxa română de valoare până la 480 coroane (500 franci), 19 fileri, până la 960 coroane (1000 franci) 34 fileri, peste 960 cor. până la 1440 cor. 48 fil.; până 1920 cor. 62 fileri; 2400 cor. 77 fil.; dela 2400 cor. până la 9600 cor. după fiecare 480 coroane câte 14¹/₁₀ fil.; porte 9600 cor. după câte 960 cor. 4⁸/₁₀ fil.

3. Taxa de rambursă după câte 20 cor. 20 fil., pachetele cu rambursă trebuie francate; retour recep. 25 fil., expres nu se poate trimite.

E) Diverse taxe și competențe.

Taxa pentru pachete (în comunicația internă și internațională) 50 fileri.

Pentru ducerea la locuință a scrisorilor cu bani și a pachetelor (până la 1¹/₂ kgr.) dela oficiile postale, cari nu sunt concredute cu ducerea la locuință, se plătesc o **taxă de înmanuare** de 6 fileri de bucată, pentru alte pachete se plătesc o **taxă de avis** de 4 fileri după fie-care scrisoré de transport.

Taxa de înmanuare la oficiile cari sunt concredute cu ducerea la locuință, este: a) pentru *asignațiuni* 4 fileri de bucată (pentru cele înmanuate cu consignație 2 fileri de bucată, dar cel puțin 20 fileri de consignație), b) pentru *scrisori cu bani* 6 fileri de bucată, c) pentru *pachete* 10 fileri de bucată. Pentru transportarea pachetelor la oficiul de vamă, ce cad sub vămuire, se plătesc 10 fileri de bucată. Dacă oficiul postal mijlocesce și vămuirea, atunci se plătesc, 20 fil. **taxă de mijlocire**.

Pentru câte un sertar propriu de poștă la oficiile postale, cari nu sunt ale erariului, se plătesc 1 corónă, la ale erariului 2 corónă **chirie** lunară. Taxa de **magazină** în Budapesta e 10 corónă pe lună, la oficii postale din provincie, cari înmanuază acasă, e de 6 corónă.

Pentru **incassarea** sumelor prin mandat postal se plătesc 10 fileri de mandat, tot 10 fileri de bucată se plătesc după **ramburse** de scrisori. Taxa pentru **însciuințarea** despre pachete ce nu se pot înmanua, precum și pentru **reclamațiune** și **retour-recepis** e 25 fileri de bucată.

F) Scrisori și cutii de valoare și colete postale (colis postaux) internaționale.

Țeara de destinațiune cu indicarea direcțiunei de transport	Scrisori cu bani, scrisori și cutii de valoare						Pachete internaț. colis postaux						
	Maximul valorii ce se poate declara	taxa de greut.		b) pentru cutii de valoare de buc. până la 1 kg. taxa de asigurare după fic-care 300 franci ai sumei declarate	Nr. decl. de vamă ce sunt a se acelu la cutii de valoare	taxa de greutate		Maximul valorii ce se poate declara	Taxa de asigurare pentru câte 300 franci	Maximul rambursel	Competință de ramb. după fic-care 20 cor. ale rambursel	Nrul declarațiilor de vamă ce sunt a se acelu	
		a) pentru scrisori de valoare (afară de taxa de recomand. cu 25 fil.)	fil.			fil.	fil.						fil.
franci	fil.	fil.	fil.	Nr. b.	fil.	fil.	fr.	fil.	cor.	fil.			
Belgia	10000	pană la 20 gr. 25 f. peste 20 gr. de fiecare 20 gr. 15 f.	150	15	2	150	225	∞	15	1000	20	3	
Bosnia și Hertegovina și pașalicul Novibazar (scrisori cu bani)	∞	pană la 250 gr. 60 f. taxă de recom. nu este	pană la 100 cor. 11 fil., până la 300 cor. 17 fil., până la 600 cor. 22 fil., apoi tot după 300 cor. 11 fil.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Bulgaria și Rumelia otică	10000	ca la Belgia	150	15	3	175	—	—	—	500	—	3	
Danemarca cu insulele Farø, Grönland și Island	∞	"	150*	15	2	150	225	∞	15	1000	20	2	
Egipt (ca Sudan)	∞ **	"	200	20	2	150	225	10000	50	1000	20	2	
Elveția	∞	"	100	10	2	100	150	∞	—	1000	—	2	
Englita și Irlanda	10000	"	— ⁴	20	—	225 ⁴	—	10000	25	1000	—	2	
Francia cu Monaco și Algeria	10000	"	150	15	3	150	225	500	15	1000	20	2	
	—	—	—	—	—	200	—	500	30	1000	20	3	
Colonile franceze	10000	"	300	30	2	200	—	500	35	500	20	3	

∞ — nemărginit. *) În Grönland și Islanda nu se pot trimite cutii de valoare, **) la cutii de valoare 10.000; **) peste Hamburg; *) peste Belgia; *) în Montenegro în scrisori de valoare se pot trimite și monete.

Țeara de destinațiune cu indicarea direcțiunei de transport	Scrisori cu bani, scrisori și cutii de valoare					Pachete internaț. colis postaux						
	Maximul valorii ce se poate declara	taxa de greut.		taxa de asigurare după fie-care 300 franci al sumei declarate	Nr. decl. de vamă ce sunt a se aceluie la cutii de valoare	taxa de greutate		Maximul valorii ce se poate declara	Taxa de asigurare pentru câte 300 franci	Maximul rambursel	Competință de ramb. după fie-care 20 cor. ale rambursel	Nrul declarațiilor de vamă ce sunt a se aceluie
		a) pentru scrisori de valoare (afară de taxa de recomand. cu 25 fil.)	b) pentru cutii de valoare de buc. până la 1 kg.			de buc.	fil.					
		franci	fil.	fil.	fil.	Nr. b.	fil.	fil.	fr.	fil.	cor.	fil.
Grecia numai scrisori cu bani	∞	până la 250 gr. a) până la Triest după tariful de sub 1 (scrisori cu bani), b) dela Triest până la locul destinațiunei 96 f. (taxă de recom. nu este).	—	a) până la Triest după câte 300 cor 6 f., dară la o valoare mai mare de 100 cor. este puțin 12 f.; b) dela Triest până la locul desti- națiunei după câte 200 cor. 9-6 f.	—	150	175	∞	15	—	—	3
Italia	10000	până la 20 gr. 25 f. peste 20 gr. de fiecare 20 gr. 10 f.	100	10	2	125	—	1000	10	1000	20	2
Luxemburg	10000	—	—	15	—	125	100	10000	25	1000	20	2
Malta	10000	—	—	25	—	200	—	1000	25	—	—	2
Montenegro a) scrisori de valoare ori în ce loc b) scrisori cu bani numai la Antivari și Dulcigno	∞ ∞	după câte 20 gr. 10 f. până la 250 gr. a) până la Triest după tarifa de sub 1 (scrisori cu bani) b) dela Triest până la locul destinațiunei 72 f. (Taxă de recom. nu este)	100	după câte 300 c. 10 f. a) până la Triest după 300 cor. 6 f. dară după valoarea de peste 100 cor. cel puțin 12 f. b) dela Triest p. la locul dest. d. câte 288 c. 9-6 f.	2	—	—	—	—	—	—	—
			—		—	100	150	∞	10	100	—	2
									după câte 300 cor.			

Țeara de destinațiune cu indicarea direcțiunei de transport	Scrisori cu bani, scrisori și cutii de valoare					Pachete internaț. colis postaux						
	Maximul valorii ce se poate declara	taxa de greut.			Nr. decl. de vamă ce sunt a se acționa la cutii de valoare	taxa de greutate		Maximul valorii ce se poate declara	Taxa de asigurare pentru câte 800 franci	Maximul ramburselor competenți de ramb. după fie-care 20 cor. ale ramburselor	Nrul declarațiilor de vamă ce sunt a se acționa	
		a) pentru scrisori de valoare (afară de taxa de recomand. cu 25 fil.)	b) pentru cutii de valoare de buc. până la 1 kg. taxa de asigurare după fie-care 300 franci ai sumei declarate	pentru pachete ne- voluminoase		pentru pachete vo- luminose						
							franci					fil.
		fil.	fil.	fil.	Nr. b.	fil.	fil.	frc.	fil.	cor.	fil.	
Iaponia Formosa și Corea	10000	până la 20 gr. 25 f. peste 20 gr. după câte 20 gr. 15 f.	250	25	2	—	—	—	—	1000	—	—
Norvegia	∞	"	—	25 ^{*)}	—	250	375	∞	35	1000	20	3
Olanda	25000	"	150	15	3	150	—	1000	15	1000	20	4
Portugalia cu Madeira și insulele azorice	10000	"	—	25 ^{*)} 30 ^{*)}	22	200 275	— 500	500 35	25 500	—	—	2
România	∞	"	100	10	2	125	175	∞	10	1000	20	2
Rusia	∞	"	—	10	—	175	—	1000	10	—	—	3
Serbia *)	∞	după câte 20 gr. 10 f.	—	10	—	100	150	∞	10	1000	—	2
Spania cu insulele Balearice și Anarice	10000	până la 20 gr. 25 f., peste 20 gr. după câte 20 gr. 15 f.	—	20	—	225	—	—	—	—	—	5
Suedia	∞	"	—	20	—	250	340	∞	35	1000	20	3
Turcia la oficiile postale ces. și reg. 1. prin Triest 2. prin România : a) la Constantinop. și Adrianopol, Smyrna, Mitilene b) la alte poste	∞ ∞	" "	— —	20 25 35	— — 1	125 125 175	— 190 265	— ∞	50 ^{*)} 25 35	1000 1000	De fie-care 2 cor. câte 2 fil.	3

*) Peste Sassnitz 20 fil.; *) pentru scrisori de valoare; *) pentru cutii de valoare;
*) în Montenegro, România și Serbia în scrisori de valoare se pot trimite și monete.

G) Tariful pentru telegrame.

Țara de destinațiune	Taxa de cuvânt	Dar de fie- care tele- gramă cel puțin	
	fileri	c	f.
I. Ungaria :*)			
a) comunicațiunea locală, adică între două stațiuni ale aceiași localități	02	—	40
b) comunicațiunea generală	06	—	60
II. Austria și Lichtenstein, Bosnia și Herțegovina¹⁾	06	—	60
III. Alte țeri			
Algeria	30	1	—
Azoice (insulele)	97	—	—
Belgia	23	1	—
Bulgaria	20	1	—
Canare (insulele) (MP. exchis)	92	—	—
Danemarca	25	1	—
Englita și insulele din La Manche (D., RO., MP. exchis)	30	1	—
Elveția (D. exchis)	12	1	—
Francia, Corsica, Monaco și Andora	20	1	—
Germania	06	—	60
Gibraltar (XP., RO., MP. exchis)	37	1	—
Grecia a) continentul și insulele Euboea și Paros	28	1	—
b) insula Corfu	23	1	—
c) celelalte insule grecesci	32	1	—
Italia a) comunicațiunea limitrofă	12	1	—
b) generală	20	1	—
Luxemburg (RO., exchis)	25	1	—
Malta (D., RO., MP. exchis)	39	1	—
Marocco (RO., MP. exchis)	49	1	—
Muntenegro (RO., XP., exchis)	12	1	—
Norvegia	36	1	—
Olanda	20	1	—
Portugalia	37	1	—
România (șifrate și XP., exchis)	12	1	—
Rusia și Caucas (șifrate și D., RO., exchis)	28	1	—
Spania (XP., exchis)	32	1	—
Sveția	28	1	—
Turcia (șifrate MP. exchis) a) europeană	32	1	—
b) asiatică și insulele turcesci	44	1	—
Tripolis (șifrate și XP., exchis)	72	—	—
Tunis	30	1	—

*) Pentru inmanuarea telegramelor adresate la locuri, care nu au oficiu telegrafic, se plătesc o taxă de expres. Taxa de expres poate fi plătită de adresat sau de trimițătoriu. Dacă trimițătoriu dorește să o plătească el, trebuie să depună o sumă oarecare pentru acoperirea cheltuielilor. După primirea avisului despre cheltuieli eela oficiul destinațiunii se dă socotăla despre suma depusă. Avisul se poate care prin pștă (XPP. aceasta este scutit de taxă) sau pe cale telegrafică (XPT., taxă: 60 fileri).

¹⁾ În comunicațiunea limitrofă (între S.-Brod și B.-Brod, Zavalje și Bihac, Dubița și B.-Dubița, Dvor și B.-Novi, Gradisca-veche și B. Gradisca, Samaț și B.-Samaț, Gunja și Brcka, precum și Raca și B.-Raca) taxa de un cuvânt e 2 fileri, dar cel puțin 40 fileri de telegramă.

Scala I			fl.	cr.	Scala II			fl.	cr.	Scala III			fl.	cr.
până la			75 fl.	5	până la			20 fl.	7	până la			10 fl.	7
preste	75	150	10		preste	20	40	13		preste	10	20	10	
"	150	300	20		"	40	60	19		"	20	30	19	
"	300	450	30		"	60	100	32		"	30	50	32	
"	450	600	40		"	100	200	63		"	50	100	63	
"	600	750	50		"	200	300	94		"	100	150	94	
"	750	900	60		"	300	400	125		"	150	200	125	
"	900	1050	70		"	400	500	156		"	200	250	156	
"	1050	1200	80		"	500	600	187		"	250	300	187	
"	1200	1350	90		"	600	700	218		"	300	350	218	
"	1350	1500	1		"	700	800	249		"	350	400	249	
"	1500	1650	2		"	800	900	280		"	400	450	280	
"	1650	1800	3		"	900	1000	311		"	450	500	311	
"	1800	1950	4		"	1000	1100	342		"	500	550	342	
"	1950	2100	5		"	1100	1200	373		"	550	600	373	
"	2100	2250	6		"	1200	1300	404		"	600	650	404	
"	2250	2400	7		"	1300	1400	435		"	650	700	435	
"	2400	2550	8		"	1400	1500	466		"	700	750	466	
"	2550	2700	9		"	1500	1600	497		"	750	800	497	
"	2700	2850			"	1600	1700	528		"	800	850	528	
"	2850	3000			"	1700	1800	559		"	850	900	559	
"	3000	3150			"	1800	1900	590		"	900	950	590	
"	3150	3300			"	1900	2000	621		"	950	1000	621	
"	3300	3450			"	2000	2100	652		"	1000	1050	652	
"	3450	3600			"	2100	2200	683		"	1050	1100	683	
"	3600	3750			"	2200	2300	714		"	1100	1150	714	
"	3750	3900			"	2300	2400	745		"	1150	1200	745	
"	3900	4050			"	2400	2500	776		"	1200	1250	776	
"	4050	4200			"	2500	2600	807		"	1250	1300	807	
"	4200	4350			"	2600	2700	838		"	1300	1350	838	
"	4350	4500			"	2700	2800	869		"	1350	1400	869	
"	4500	4650			"	2800	2900	900		"	1400	1450	900	
"	4650	4800			"	2900	3000	931		"	1450	1500	931	
"	4800	4950			"	3000	3100	962		"	1500	1550	962	
"	4950	5100			"	3100	3200	993		"	1550	1600	993	
"	5100	5250			"	3200	3300	1024		"	1600	1650	1024	
"	5250	5400			"	3300	3400	1055		"	1650	1700	1055	
"	5400	5550			"	3400	3500	1086		"	1700	1750	1086	
"	5550	5700			"	3500	3600	1117		"	1750	1800	1117	
"	5700	5850			"	3600	3700	1148		"	1800	1850	1148	
"	5850	6000			"	3700	3800	1179		"	1850	1900	1179	
"	6000	6150			"	3800	3900	1210		"	1900	1950	1210	
"	6150	6300			"	3900	4000	1241		"	1950	2000	1241	
"	6300	6450			"	4000	4100	1272		"	2000	2050	1272	
"	6450	6600			"	4100	4200	1303		"	2050	2100	1303	
"	6600	6750			"	4200	4300	1334		"	2100	2150	1334	
"	6750	6900			"	4300	4400	1365		"	2150	2200	1365	
"	6900	7050			"	4400	4500	1396		"	2200	2250	1396	
"	7050	7200			"	4500	4600	1427		"	2250	2300	1427	
"	7200	7350			"	4600	4700	1458		"	2300	2350	1458	
"	7350	7500			"	4700	4800	1489		"	2350	2400	1489	
"	7500	7650			"	4800	4900	1520		"	2400	2450	1520	
"	7650	7800			"	4900	5000	1551		"	2450	2500	1551	
"	7800	7950			"	5000	5100	1582		"	2500	2550	1582	
"	7950	8100			"	5100	5200	1613		"	2550	2600	1613	
"	8100	8250			"	5200	5300	1644		"	2600	2650	1644	
"	8250	8400			"	5300	5400	1675		"	2650	2700	1675	
"	8400	8550			"	5400	5500	1706		"	2700	2750	1706	
"	8550	8700			"	5500	5600	1737		"	2750	2800	1737	
"	8700	8850			"	5600	5700	1768		"	2800	2850	1768	
"	8850	9000			"	5700	5800	1799		"	2850	2900	1799	
"	9000	9150			"	5800	5900	1830		"	2900	2950	1830	
"	9150	9300			"	5900	6000	1861		"	2950	3000	1861	
"	9300	9450			"	6000	6100	1892		"	3000	3050	1892	
"	9450	9600			"	6100	6200	1923		"	3050	3100	1923	
"	9600	9750			"	6200	6300	1954		"	3100	3150	1954	
"	9750	9900			"	6300	6400	1985		"	3150	3200	1985	
"	9900	10050			"	6400	6500	2016		"	3200	3250	2016	
"	10050	10200			"	6500	6600	2047		"	3250	3300	2047	
"	10200	10350			"	6600	6700	2078		"	3300	3350	2078	
"	10350	10500			"	6700	6800	2109		"	3350	3400	2109	
"	10500	10650			"	6800	6900	2140		"	3400	3450	2140	
"	10650	10800			"	6900	7000	2171		"	3450	3500	2171	
"	10800	10950			"	7000	7100	2202		"	3500	3550	2202	
"	10950	11100			"	7100	7200	2233		"	3550	3600	2233	
"	11100	11250			"	7200	7300	2264		"	3600	3650	2264	
"	11250	11400			"	7300	7400	2295		"	3650	3700	2295	
"	11400	11550			"	7400	7500	2326		"	3700	3750	2326	
"	11550	11700			"	7500	7600	2357		"	3750	3800	2357	
"	11700	11850			"	7600	7700	2388		"	3800	3850	2388	
"	11850	12000			"	7700	7800	2419		"	3850	3900	2419	
"	12000	12150			"	7800	7900	2450		"	3900	3950	2450	
"	12150	12300			"	7900	8000	2481		"	3950	4000	2481	
"	12300	12450			"	8000	8100	2512		"	4000	4050	2512	
"	12450	12600			"	8100	8200	2543		"	4050	4100	2543	
"	12600	12750			"	8200	8300	2574		"	4100	4150	2574	
"	12750	12900			"	8300	8400	2605		"	4150	4200	2605	
"	12900	13050			"	8400	8500	2636		"	4200	4250	2636	
"	13050	13200			"	8500	8600	2667		"	4250	4300	2667	
"	13200	13350			"	8600	8700	2698		"	4300	4350	2698	
"	13350	13500			"	8700	8800	2729		"	4350	4400	2729	
"	13500	13650			"	8800	8900	2760		"	4400	4450	2760	
"	13650	13800			"	8900	9000	2791		"	4450	4500	2791	
"	13800	13950			"	9000	9100	2822		"	4500	4550	2822	
"	13950	14100			"	9100	9200	2853		"	4550	4600	2853	
"	14100	14250			"	9200	9300	2884		"	4600	4650	2884	
"	14250	14400			"	9300	9400	2915		"	4650	4700	2915	
"	14400	14550			"	9400	9500	2946		"	4700	4750	2946	
"	14550	14700			"	9500	9600	2977		"	4750	4800	2977	
"	14700	14850			"	9600	9700	3008		"	4800	4850	3008	
"	14850	15000			"	9700	9800	3039		"	4850	4900	3039	
"	15000	15150			"	9800	9900	3070		"	4900	4950	3070	
"	15150	15300			"	9900	10000	3101		"	4950	5000	3101	
"	15300	15450			"	10000	10100	3132		"	5000	5050	3132	
"	15450	15600			"	10100	10200	3163		"	5050	5100	3163	
"	15600	15750			"	10200	10300	3194		"	5100	5150	3194	
"	15750	15900			"	10300	10400	3225		"	5150	5200	3225	
"	15900	16050			"	10400	10500	3256		"	5200	5250	3256	
"	16050	16200			"	10500	10600	3287		"	5250	5300	3287	
"	16200	16350			"	10600	10700	3318		"	5300	5350	3318	
"	16350	16500			"	10700	10800	3349		"	5350	5400	3349	
"	16500	16650			"	10800	109							

Şematismul

bisericeii ortodoxe-orientale române din Ungaria şi
Transilvania şi spec. al diecesei Caransebeşului.

Metropolie.

(Reşedinţa : Sibiu).

I. Ierarhii Metropoliei

Archiepiscop şi Metropolit :

Excelenţia Sa Înalt Prea Sântitul Domn **Ioan Meşianu**, arhiepiscop al Transilvaniei
şi metropolit al Românilor gr. orient. din Ungaria şi Transilvania, cav. al ordinului
coroanei de fer cl. 2. şi al crucei mari a ordinului „Francisc Iosif”, membru al
casei magnaţilor.

Episcopii diecesani:

Scaunul episcopesc al Caransebeşului vacant.

Prea Sântia Sa Domnul **Ioan I. Papp** episcopul Aradului, membru al casei magnaţilor.

2. Sinodul episcopesc

Preşedintele: Archiepiscopul şi metropolitul.

Membrii: Episcopii diecesani.

Consiliari: Dignitarii metropolitani.

3. Dignitarii metropolitani

Dr. **Ilarion Puşcariu**, archimandrit şi vicariu arhiepiscopesc în Sibiu.

Filaret Musta, archimandrit şi vicariu episcopesc în Caransebeş.

Augustin Hamsea, archimandrit, igumen al santei mănăstiri Hodoş-Bodrog.

Vasile Mangra, archimandrit, vicariu episcopesc în Oradea-mare.

Dr. **Eusebiu R. Roşca**, protosinzel, directorul seminariului teologic-pedagogic
din Sibiu.

Dr. **Iosif Tr. Badescu**, protosinzel, asesor ordinaru la senatul bisericesc în
Caransebeş.

Roman Ciorogariu, protosinzel, director al seminariului teologic şi pedagogic
din Arad.

Dr. **Iosif Olariu**, protosinzel, director al institutului teologic şi pedagogic în
Caransebeş.

Dr. **Miron E. Cristea**, protosinzel, asesor consistorial în Sibiu.

și

raniei
dului
ru al

șilor.

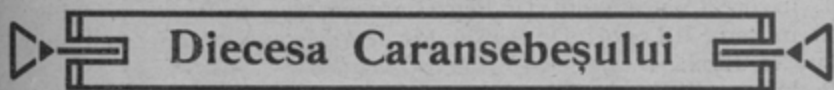
rog.

ogic

în

ogic

în

1. Deputații din diec. Caransebeșului, la congresul național-bis. pe anii 1906—1908

Deputați preotești:

1. în cerc. I Caransebeș: Filaret Musta, archimandrit și vicariu episcopesc în Caransebeș;
2. în cerc. II Logoj: Dr. George Popoviciu, protopresbiter în Logoj;
3. în cerc. III Făget: Sebastian Olariu, protopresbiter în Făget;
4. în cerc. IV Jebel: Ioan Pepa, protopresbiter în Buziaș;
5. în cerc. V Ciacova: Ioan Pinciu, protopresbiter în Ciacova;
6. în cerc. VI Vêrșet: Dr. Iosif Traian Badescu, protosincel, asesor ordinaru și secretariu consistorial în Caransebeș;
7. în cerc. VII Petrovosalo: Trifon Miclea, protopresbiter în Satul-nou;
8. în cerc. VIII Iam: Filip Adam, protopresbiter în Iam;
9. în cerc. IX Oravița: Andreiu Ghidiu, protopresbiter în Caransebeș;
10. în cerc. X Mehadia: Mihail Popoviciu, protopresbiter în Orșova.

Deputați mirenești:

1. în cerc. I Valeaboului: Dr. Petru Cornean, adv. în Oravița-montană;
2. în cerc. II Logoj: Dr. Alexandru de Mocsonyi, proprietariu mare în Birchiș;
3. în cerc. III Făget: Titu Hațieg, avocat în Logoj;
4. în cerc. IV Buziaș: George Szerb, consilieriu aulic, în Budapesta;
5. în cerc. V Ghilad: George Breban, proprietariu mare în Ghilad;
6. în cerc. VI Vêrșet: Ioan M. Roșiu, avocat în Biserica-albă.
7. în cerc. VII Iam: Dr. Iuliu Tămășel, adv. în Sasca-m.;
8. în cerc. VIII Sasca-mont.: Petru Corcan, protopretor în Iam;
9. în cerc. IX Oravița-mont. Ilie Trăilă, adv. în Oravița-montană;
10. în cerc. X Bogșa-mont.: Ioan Budintian, adv. în Bogșa-montană;
11. în cerc. XI Caransebeș: Constantin Burdia, consilieriu aulic, deputat dietal, președinte al Comunității de avere în Caransebeș;
12. în cerc. XII Ohababistra: Patriciu Drăgălina, profesor-dirigent la institutul pedagogic în Caransebeș;
13. în cerc. XIII Teregoa: Dr. Valeriu Ofariu, medic în Teregoa;
14. în cerc. XIV Domașnea: Dr. Nicolae Ionescu, avocat în Caransebeș;
15. în cerc. XV. Mehadia: vacant;
16. în cerc. XVI Prigor: Nicolae Mărin, colonel ces. și reg. în pensiune în Caransebeș;
17. în cerc. XVII Bozoviciu: Dr. Ioan Sêrbu din Rudăria;
18. în cerc. XVIII Biserica-albă: Dr. Aurel Novac, deputat dietal, avocat în Biserica-albă;
19. în cercul XIX Alibunariu: Dr. George Miclea, avocat în Alibunariu;
20. în cerc. XX Satul nou: Coriolan Bredicean, deputat dietal, avocat în Logoj.

2. Sinodul eparchial.

Membrii aleși pe periodul 1906—1909.

- Valeaboului : *Andrei Ghidiu* protopresbiter în Caransebeș.
Dr. Constantin Popasu, medic în Caransebeș.
Dr. Petru Mladin, medic cercual în Brebul.
- Logoj : *Dr. George Popoviciu*, deputat dietal, protopresbiter în Logoj.
Dr. Alesandru de Mocsonyi, proprietariu mare în Birchis.
Coriolan Bredicean, deputat dietal, avocat în Logoj.
- Zgribesci : *Dr. Iosif Traian Badescu*, protosincel, asesor și secr. cons. în Caransebeș.
Dr. Stefan Petroviciu, deputat dietal, avocat în Logoj.
Dr. Dimitrie Florescu, protonotariu în Logoj.
- Făget : *Sebastian Olariu*, protopresbiter în Făget.
Titu Hațeg, avocat în Logoj.
Dr. Iosif Popoviciu, profesor, Budapesta.
- Coșava : *Antoniu Anghel* paroch în Coșava.
Alexiu Onișiu, jude de tribunal în pens. în Sibiiu.
Dr. Octavian Popescu, avocat în Făget.
- Buziaș : *Ioan Peța* protopresbiter în Buziaș.
Baron Geza Duca de Cadar, proprietariu mare în Cadar.
Ioan Marcu, învăț. pens., primariu în Bogșa-montană.
- Jebel : *Nicolae Stoia*, paroch în Șipet.
George Szerb consilieriu aulic în Budapesta.
Dr. Dimitrie Cioloca, profesor de teologie în Caransebeș
- Ghilad : *Ioan Pinciu*, protopresbiter în Ciacova.
George Breban, proprietariu mare în Ghilad.
Ioan Gruescu, învățătoriu în Cebza.
- Fizeș : *Luca Lazarescu*, preot în Ferendia.
Dr. George Dobrin, avocat în Logoj.
Ioan Crăciunel oficial superior de postă în Budapesta.
- Vêrșet : *Traian Oprea*, protopresbiter în Vêrșet.
Dr. Petru Zepeneag avocat în Vêrșet.
Dr. Octavian Proștean, medic în Vêrșet.
- Iam : *Sofronie Avramescu*, paroh în Nicolinț.
Dr. Aureliu Novac, deputat dietal, adv. în Biserica albă.
Dr. Iuliu Tămășel, avocat în Biserica albă.
- Sasca-mont. : *Filip Adam*, protopresbiter în Iam.
Dr. Ioan Manguca, medic în Oravița-montană.
Petru Corcan, protopretor în Iam.
- Oravița-mont. : *Alesandru P. Popoviciu*, protop. în Oravița-mont.
Ilie Trăilă, avocat în Oravița-montană.
Dr. Ioan Nedelcu adv. în Oravița-montană.
- Recița-mont. : *Dr. Petru Barbu*, presbiter, profesor în Caransebeș
Ioan Budințian, avocat în Bogșa-montană.
George Jian, învățătoriu pensionat în Oravița-montană.
- Bogșa-mont. : *Petru Ieremia*, adm. protopresbiterial în Bogșa-montană.
Dr. Aurel Oprea, avocat în Oravița-montană
Dr. Cornel Petric, notariu public regesc în Bogșa-mont.
- Caransebeș : *Filaret Musta*, archimandrit, vicariu eppesc în Caransebeș
Patriciu Drăgălina, profesor-dirigent în Caransebeș.
Constantin Burdă, consilieriu aulic, deputat dietal, președintele Com. de av. în Caransebeș.

- Teregova: *Dr. Iosif Olariu*, protosincol, directorul inst. teol. și ped. în Caransebeș.
Dr. Valeriu Olariu, medic cerc. în Teregova.
Dr. Nicolae Ionescu, avocat în Caransebeș..
- Mehadia: *Mihail Popoviciu*, protopresbiter în Orșova.
Dr. Victor Nemoian, medic în Mehadia.
Dr. Mihail Brădicean, avocat în Caransebeș.
- Bozoviciu: *Dimitrie Bogoeviciu*, paroch în Bănia.
Nicolae Marin, colonel c. și r. în pens. în Caransebeș.
Dr. Ioan Sîrbu, din Rudăria.
- Satul-nou: *Trifon Miclea*, protopresbiter în Satul-nou.
Dr. Petru Pența, adv. în Panciova.
Dr. George Miclea, adv. în Alibunar.

3. Consistoriul diecesan.

Președinte: Episcopul diecesan.

a) În senatul strîns bisericesc.

Asesori:

Ordinari:

Filaret Musta, archimandrit, vicariu episcopesc.
Dr. Iosif Traian Badescu, protosincol.

Onorari:

Andrei Ghidiu, protopresbiter în Caransebeș.
Dr. Iosif Olariu, protosincol, director la inst. teol. și ped. în Caransebeș.
Ioan Pepa, protopresbiter în Buziaș.
Alexandru Popoviciu, protopresbiter în Oravița.
Dr. George Popoviciu, protopresbiter în Logoj.
Mihail Popoviciu, protopresbiter în Orșova.
Nicolae Popoviciu, paroch în Jupani.

b) În senatul școlar.

Ordinarii:

Vacant.

Onorari:

Mihail Juica, paroch în Srediștea-mică.
Trifon Miclea, protopresbiter în Satul-nou.
George Petrescu, profesor de tipic și cântări la inst. teolog. și pedag. în Caransebeș.
Patriciu Drăgălina, profesor diriginte în pensiune.
Titu Hașeg, avocat în Logoj.
Dr. Nicolae Ionescu, avocat în Caransebeș.
Ioan Marcu, primariu și învățătoriu pens. în Bogșa-montană.
George Martinescu, avocat în Logoj.
Ioan Nedelcu, avocat în Buziaș.

c) In senatul epitropesc.

Aurel Moaca.

Ordinariu:

Onorari:

Dr. Petru Barbu, presbiter, prof. de teologie în Caransebeș.
Ioan Pinciu, protopresbiter în Ciacova.
Spiridon Șandru, presbiter, controlor diecesan în Caransebeș.
Dr. Mihail Brădicean, avocat în Vêrșet.
Ioan Budințan, avocat în Bogșa-montană.
Constantin Burdă, cons. aulic, dep. diet., președ. Com. de avere în Caransebeș.
Dr. George Dobrin, avocat în Logoj.
Dr. Dimitrie Florescu, protonotariu în Logoj.
Dr. Petru Zefeniag, avocat în Vêrșet.

Cancelaria consistorială.

Secretariu: *Dr. Iosif Traian Badescu*, protosincol
 Fiscal consistorial: *Dr. Ștefan Petrovicu*, avocat în Logoj,
 Defensor matrimonial: *Dr. Ștefan Petrovicu*, adv. în Logoj.
 Archivariu: ca substitut *Ioan Radulovicu*.
 Canceliști: *Dimitrie Roșca*, *George Borlovan*.

4. Oficiul de comptabilitate și de cassă

Controlor: *Spiridon Șandru*, presbiter.
 Contabil ajutătoriu: *Isidor Saberca*.
 Cassariu: vacant.
 Esactor: *Ioan Lințu*.

5. Institutul teologic

Profesori:

Dr. Iosif Olariu, protosincol director.
Dr. Petru Barbu, presbiter.
Dr. Dimitrie Cioloca.
Dr. George Dragomir.
George Petrescu, presbiter, propune tipicul și cântările bisericesci atât la institutul teologic cât și la cel pedagogic.

6. Institutul pedagogic

Profesori:

Dr. Iosif Olariu, protosincol director.
Dr. Nicolae Regman.
George Noaghea.
Simeon Criscu.
Dr. Constantin Popasu, propune higiena și la institutul teologic.
Antonie Sequens, propune musica vocală și instrumentală la ambele institute.

7. Representanța fundațiunei Dimitrie Peța

Episcopul diecesan.
 Fisc. cons. *Dr. Ștefan Petrovicu*, adv. în Logoj.
Andrei Ghidiu, protopresbiter în Caransebeș.
Iuliu cav. de Pușcariu, jude de tablă în pens. în Budapesta.

8. Protopresbiteratele

Tractul Bisericei-albe.

Reședința protopresbiterală Iam. — Numărul sufletelor: 45.857.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: *Filip Adam*, protopresbiter.

Membri:

Vasile Iorga, paroch în Slatina.	Sofronie Avramescu, par. în Nicolinț
Simeon Luca, paroch în Iladia.	Ioan Murgu, paroch în Sasca-montană
Sofronie Nediciu, preot în Bis.-Albă.	Petru Danescu, paroch în Berliște.

Membri suplenți:

George Simu, par. Petrla.	Pavel Popescu, par. Gornea-Liubcova.

Comunele cu poșta ultimă, preoții și învățătorii:

Defensor matrimonial: Dr. Aureliu Novac, avocat în Biserica-albă.

Notariu: Stefan Draghiciu învățătoriu în Iam.

Berliște, *Berlistye*, (p. Iam), Petru Danescu, paroch. — Ioan Stefan, inv.
 Berzasca, *Berzaska*, Arsenie Golumba, adm. paroch. — Ilie Ambruș, inv.
 Biserica-albă, *Fehértemplom*, Sofronie Nediciu, adm. paroch. — Traian Lazar, inv.
 Bogodinți, *Bogodincz*, (p. Szászabánya), Pavel Vișan, adm. par. și inv.ș.
 Cărbunariu, *Kohldorf*, (p. Szászab.), Ioan Groșșan, paroch, Ioan Muntean, inv.
 Carlsdorf, filie la Moldova-nouă împreună cu Padina-Mateiu.
 Ciorda, *Csorda*, (p. Iam), Nicolae Otonoga, adm. paroch. — Aureliu Novac, inv.
 Ciuchid, *Csukics*, (p. Rakasdia), Iosif Paunovicu și George Lința, adm. par. —
 Jivan Belca, și Constantin Petra, inv.
 Coronini, (p. Ō-Moldova), Pavel Bufan, adm. par. — Gavrilă Băiaș, inv.
 Gornea-Liubcova, *Gornya-Ljubcova*, (p. Szikevicza) P. Popescu, par. — N. Farcaș, inv.
 Iam, Filip Adam, protopresb. — Stefan Draghiciu, inv. Iosif Bogdan, inv.
 Iertof, *Heuerdorf*, (p. Vrány), Teodor Panciovan, paroch. Cornel Panciovan,
 cap. — Vasile Micla, inv.
 Iladia, (p. Rakasdia), Simeon Luca, paroch, Iosif Ania paroch. — George Verca
 și Mateiu Milencovicu, inv.
 Lagerdorf, filie la Biserica-albă.
 Macoviște, *Makoviste*, (p. Rakasdia), Pavel Brinzeiu, paroch. — Mihail Copie, inv.
 Mircovaș, (p. Iam), Remus Perian, adm. par., George Daina, inv. Mina Nemoian,
 inv. prov.
 Moldova-noauă (Boșneag) *Uj-Moldova*, parochia vacantă, Aurel Popovici cap. prov. —
 — Romul Bortoș și Valeriu Popoviciu inv.
 Năidaș, *Naidas*, (p. Fehértemplom), Svetozar Mutașcu, paroch. — Petru Muntean,
 capelan. — Nicolae Săcaci și Romul Pitic inv.
 Nicolinț, *Nikolincz*, (p. Rakasdia), Sofronie Avramescu, paroch. — Vichentie Vinca,
 adm. par. — George Truia inv. Ana Ciorega, învățătoare prov.
 Padina-Mateiu, filie la Moldova-noauă, administrată prov. prin Aurel Popoviciu ca-
 pelan în Potoc. — Sofronie Mărșiu, inv.
 Petrla, *Petrlöva*, (p. Rakasdia), George Simu, paroch — Traian Bosică, inv.
 Pojejena-rom., (p. Szerb-Pozsezsena) Alexandru Blasiu, adm. par. — Ioan Lariu, inv.
 Potoc, (p. Szászabánya) Nicolae Popoviciu, paroch., Aurel Popoviciu cap. — Dimitrie
 Dogariu, inv., Traian Petcu, inv. prov.
 Răcășdia, *Rakasdia*, Ioan Luca, paroch. — Iacob Muntean și Simeon Ciulin, adm. par.,
 Aureliu Ciulin și Corneliu Mircea capelan. — Emilian Novacovicu, inv., Nicolae
 Mircea, inv., Petru Buzera, inv. prov., Silvia Ciulin, învățătoare.
 Rusova-noauă, *Uj-Rusova*, (p. Iam) Nicolae Băiaș preot și inv.
 usova-veche, *Ō-Ruszova*, (p. Iam), parochia vacantă. — Simion Muia, învățătoriu.
 Sasca-montană, *Szászabánya*, Ioan Murgu, paroch, — Damian Izvărnician, inv.
 prov., Filip Băiaș și Constantin Dăneș, inv.

Sasca-rom., *Román-Szászka*, (p. Szászkabánya) George Mihailoviciu, adm. par., Traian Secoșan inv. Alexandru Buțiu inv. prov.
 Slatina, *Szlatina*, (p. Szászkabánya) Teodor Iorga, preot iubilat. — Vasile Iorga, paroch. — Nistor Trandafir și Teodor Murgu inv.
 Socolari, *Szokolar*, (p. Rakasdia), Simion Nediciu, par. Valerie Nediciu, capelan — Dimitrie Petroviciu, inv. Toma Radulea inv.
 Șichevița, *Szikevicza*, Vasile Blășiu, administr. parochial — Titus Fărcașiu, inv. Șușca, *Szuska*, (p. Belobreszka), parochia vacantă, se administrează de preotul din Pojejena-rom. — N. Blaj, inv.
 Vraniu, *Vrány*, Iosif Muntean, paroch, Alexandru Atnagea paroch — Nicolae Balmez, capelan. — Michail Anca inv. Maria Vuia, învățătoare.
 Vraniuț, *Vranyucz*, (p. Rakasdia), Iosif Belu și George Băiș, adm. par. — Corneliiu Lazăr, inv.

Tractul Bogșei-Montane.

Reședința protopresbiterală Bogș-Montană. — Numărul sufletelor 36.025.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: *Petru Ieremia* adm. prespiteral.

Membrii:

Ilie Balanescu, preot em. în Văliug.	Ioan Stoica, paroch în Ezeriș
Iuliu Bumănescu, preot în Țerova.	Lazar Balean, paroch în Docnecea.

Membrii suplenți:

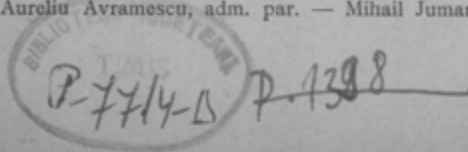
Coriolan Zuiac, paroch în Vasiova.
 Teodor Șandru, paroch în Doclin.

Defensor matrimonial: Dr. Aurel Oprea avocat în Bogș-montană.

Notariu: Corolian Zuiac paroch în Vasiova.

Comunele cu poșta ultimă, preoții și învățătorii:

Barbosul, *Barbosz*, (p. Raffna), Alexandru Dobrescu, paroch. — Nicolae Popoviciu, inv.
 Biniș, (p. Rom.-Bogsán), Solomon Andreescu, paroch. — Vasile Bojinca inv. — Iuliana Firca măritată Bojinică, învățătoare.
 Bogș-montană, *N.-Bogsán*, vacantă. Petru Ieremia adm. par. și ppter. — Ioachim Perian, inv. prov.
 Bogș-română, *R.-Bogsán*, Iancu Ișfan Stan, paroch. Petru Vuc paroch. — Una parochie vacantă. — Miron Popoviciu și Dimitrie Pruneș, inv.
 Călnic, *Kőlnik*, Petru Ieremia, paroch. — Iosif Ieremia, adm. paroch. — Sofronie Andrițoiu, inv. — Maria Drăgan învățătoare.
 Cuptoare, *Kuľtore*, (p. Resicza), administr. paroch și învățătoriu Mihaiu Belcea.
 Dezesci, *Dezest*, (p. Furlog), Iacob Dabiciu, adm. par. — Petru Bernat, inv. prov.
 Doclin, *Doclin*, (p. Királykegye), Teodor Șandru, paroch; Pavel Drăgan, adm. par. Ermil Băiș inv.
 Dognesca, *Dognácska*, Lazar Bălean, par. — (Lazar Ciorman, inv. de stat).
 Doman, (p. Resicza), Ioan Oprea, administrator paroch. — Aurel Gherguția inv.
 Duleu, *Duleo*, Nestor Damsa, adm. paroch. — Romul Crainicescu inv.
 Ezeriș, *Ezeres*, (p. Nemet-Bogsán), Mihaiu Eremia, paroch emerit; Ioan Stoica și Ioachim Jurca, parochi. — Iancu Străin inv.
 Fizeș, *Füzes*, (p. Királykegye), Simeon Popa și Iosif Crăciunel, adm. par. — Ioan Cotêrlă și Simeon Tomescu învățători.
 Fărliug, *Furlog*, Aureliu Avramescu, adm. par. — Mihail Jumanca, inv. definitiv.

Iersig, *Jerszeg*, George Dogariu adm. paroch. — Iosif Groza inv.
 Jidovini, *Zsidovin*, Alexandru Ogerlaci, paroch. — Spasoiu Grăsta, învăț. prov.
 Moniom, *Monió*, (p. Kölnik), George Costescu, adm. par. — Ioan Albai inv. prov.
 Ocna de fer, *Vaskő*, (p. Nemet-Bogsán), Constantin Paușan, adm. paroch. — Dim.
 Isvernicean inv. de stat).
 Ramna, *Raffna*, (p. Raffna), Ioan Pincu, paroch. — Dănilă Ilieșcu, inv.
 Recița-montană, *Resiczabánya*, Ioan Popoviciu, paroch. — Petru Bandu, inv.
 Recița-română, *R-Resicza*, (p. Resicza), Mateiu Bălan, administr. paroch. Ioan
 Mărita învăț.
 Soceni, *Szócseény*, (p. Resicza), Antoniu Foiș, paroch. — Ioan Dorca inv.
 Surducul-mare, *Nagy-Szurduk*, (p. Királykegye), Ioan Biruescu, administrator paroch,
 Nicolae Șola, învăț. subst.
 Ternoava, (p. Resicza), Ioan Turnea, paroch; o parochie vac. — Petru Dalea inv.
 Terova, *Czerova*, (p. Resicza), Iuliu Bumbescu, administrator paroch. — George
 Petroviciu, inv.
 Valeamare-Pogănesci, *Valeamare-Poganeszt*, (p. Duleo), Trăian Căltiun adm. parochial.
 Vasile Stamureanu inv. prov.
 Valea-paili, (p. Raffna), Emil Stoian, paroch. — Cornel Crainicescu inv.
 Văliug, *Ferenczfalva*, — Ilie Balanescu emerit. preot. — Romul Ancușă paroch. —
 Vasile Mareșescu, inv.
 Vasiova, *Vasziöva*, (p. Nemet-Bogsán), Coriolan Zuiac, par. — Serafin Jurca, inv.
 Vermeș, (p. Vermes), Augustin Aldan, paroch și învățătoriu.

Tractul Buziașului.

Reședința protopresbiterală Buziaș. — Numărul sufletelor 29.492.

Scaunul protopresbital.

Președinte: Ioan Pepa, protopresbiter.

Membrii:

Georgie Lupșa, preot în Blajova.	Ioan Bărbosu, preot în Sacoșul-turc.
Teodor Cioloca, paroch în Șipet.	Avram Ciocoiu, preot în Vucova
Vincențiu Murariu, preot în Racovița	Vichentie Pirtea, preot în Sinersig

Membrii suplenți:

Iuliu Colojoară, paroch în Denta.

Defensor matrimonial: Paul Rotariu, avocat în Timișoara.

Notariu: Ioan Folea, inv. în pensiuă în Sacoșul-turcesc.

Comunele cu poșta ultimă, preoții și învățătorii:

Berini, *Berény*, (p. Liebling), Ioan Stefan, adm. par. — Ioan Prohab, inv.
 Berecuța, filie la Birta. — Zaharie George, inv.
 Birta, (p. Birta), Ioan Mărgineanțu, paroch. — Zaharie Lațcu, inv.
 Blajova (p. Niczkyfalva), Georgiu Lupșa, adm. par. — Petru Bulgă, inv.
 Buziaș, *Buziás*, Ioan Pepa, protopresb. Cornelie Stefan, capelan — Ioan Ciurciu, inv.
 Cadar, *Kálár*, (p. Végvár), Eugeniu Georgiu, paroch. — Tovie Perian capelan —
 Aleandru Lazar, inv.
 Căpăt, *Keped*, (p. Szinérșzeg), Nicolae Iancoviciu, paroch.
 Cerna, *Cserna*, (p. Liebling), Alecsandru Ioanoviciu paroch — Iuliu Putcoviciu, inv.
 Chevereșul-mare, *Nagy-Kővéres*, Ioan Chișodan, paroch. — George Popescu, adm.
 par. — George Pervu învățătoriu, Iuliana Popoviciu, învățătoare.
 Drăgășina, (p. N.-Kővéres), Ioan Buliga, paroch. — Valerie Bălan, inv.
 Dubos, *T.-Doboz*, (p. Végvár), Isaia Suru, paroch. — Moise Băcila învățătoriu.

prov. Folia, *Folya*, (p. Folya), Dimitrie Șandru, paroch. — Nicolae Crăciunescu, inv.
 prov. Hitiaș, *Hittiyás*, (p. Buziás) Georgiu Ciocoiu, paroch. — Nicolae Jancoviciu, inv.
 Dim. Icloda, *Ikloda*, (p. Török-Szákös), Ioan Gherga, adm. par. — Iancu Băcila, inv.
 Ioan Jebel, *Zsebely*, (p. Zsebely), Ioan Ionescu, paroch. — Teodor Pocan, adm. par.
 Ioan Surlașiu, capelan. — Gregoriu Paliciu, inv., Nicolae Danciu, inv., Persida
 Bărean măr. Goga, învățător.
 Opațița, *Opaticza*, (p. Delta), Vasile Ușonescu, paroch. — Nicolae Lighezan, inv.
 Racovița, *Rakovicza*, (p. Buziás), Vichentie Murariu, paroch. — Antonie Peia inv.
 Sacoșul-turcesc, *Török-Szákös*, (p. Török-Szákös), Ioan Bărbosu, adm. par. — Moise
 Alexiu, cap. — Simion Paulescu inv.
 Sacoșul-ung., *Magyar-Szákös*, (p. Magyar-Szákös), Aureliu Maghețiu paroch. —
 George Popoviciu, adm. par. — Petru Savi, inv., Sofia Băiaș, inv.
 Sân-George, filie la Birda. Zacharie George, inv.
 Sculea, *Szkulya*, (p. Gattaja), Constantin Doboșan, paroch. — Ioan Draghiciu, inv.
 Silagiu, *Szilás*, (p. Buziás), Aron Moise paroch. — Ignatie Petroviciu, inv.
 Sinersig, *Szinerszeg*, Vichentie Pirtea adm. par. — Octavia Pirtea inv.
 Șipet, (p. Șipet), Teodor Cioloca și Nicolae Stoia, parochi. — George Guga, învăț.
 prov., Octavia Gașpar, învățător prov.
 Sirbova, *Szirbova*, (p. Bakovár) Ilie Gherban, adm. par. — Aureliu Popescu inv.
 Șoșdia, *Soósd*, Emiliu Georgiu, paroch. — Traian Cherla, inv.
 Stamora-rom., *Rom.-Szamora*, (p. Liebling), Valeriu Petroviciu, paroch. — Pavel
 Rămneanțu inv.
 Uliuc, *Ulak*, (p. T.-Újlak), Ilie Cocoș, paroch. — Constantin Radu, inv.
 Unip, (p. T.-Újlak), Ioan Crainic paroch. — Iosif Nanu, învăț.
 Vucova, *Vukova*, (p. Niczkifalva), Avram Ciocoiu, paroch. — Iulian Cărmu, inv.

Tractul Caransebeșului

Reședința protopresbiterală Caransebeș. — Numărul sufletelor 54.761.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: Andreiu Ghidiu, protopresbiter.

Membrii:

Ioan Meda, preot în Valeadeni.	Iuliu Musta preot în Glimboca.
Ioan Stoian, paroch în Caransebeș.	George Popoviciu, preot în Zăguzeni.
Ilie Pepa, paroch în Armeniș.	Eliseiu Drăgălina, paroch în Borlova.

Suplenți:

Petru Domil, preot în Buceșnița.	Ioan Velovan, paroch în Ohababistra.

Defensor matrimonial: Dr. Petru Barbu, profesor de teologie.

Notar: Ioan Stoian, paroch în Caransebeș.

Comunile cu poșta ultimă, preoții și învățătorii:

inv. Apadia, (p. Delinyest), Nicolae Cornean, adm. par. — Todor Anca inv.
 — Armeniș, *Örményes*, (p. Tenies-Szlatina), Ilie Pepa, paroch. — Floria Băcilă, inv. —
 Sofia Faur, inv.
 Bolvașnița, *Bolvasnicza*, (p. Körpa), Valeriu Nemoian, adm. — Ioan Gergulescu, inv.
 Borlova, (p. Karansebes), Eliseiu Drăgălina, paroch. — George Neamțu, inv., Eli-
 saveta Belcota măr. Neamțu, învățător.
 Brebul, *Prebul*, (p. Nagy-Zorlenicz), Teodor Popoviciu par. — Florea Ivan inv.
 Buchin, *Bukin*, (p. Körpa), Romul Tinea, adm. par. — Moise Fiat, inv.
 Buceșnița, *Bukosnicza*, (p. Körpa), Petru Domil, preot, Pantelemon Domil, capelan.
 — Petru Suru, inv. subst.

- Caransebeș, *Karánsebes*, Andreiu Ghidiu, protopresb. — Ioan Stoian, paroch. — George Buru, capelan protopresbiteral. — Postul de învățător vacant. Elena Biju, învățătoare.
- Cârpa, *Körpa*, Nicolae Usonescu, paroch. — Zacharie Gabriel, inv.
- Cicleni, *Csikleny*, (p. Karánsebes), filie la Dalci.
- Cireșa, *Csiresa*, (p. Nándorhegy), Ioan Turcan, paroch. — Mihail Bobiș, inv.
- Ciuta, *Csutta*, (p. Karánsebes), Ioan Radoiu, adm. par. — Valeriu Ionescu, inv.
- Crâjma, *Kröcsma*, (p. Nándorhegy), Andreiu Jucos, adm. par. — G. Francescu, inv.
- Dalci, *Dáles*, (p. Karánsebes), Mihai Săraci, adm. par. — Ioan Borlovanu, inv.
- Delinesci, *Delinyest*, Teodor Muntean, adm. par. — Petru Iacobescu, inv.
- Feneș, *Fényes*, (p. Teregoval), Luca Paica, adm. par. — Vasile Paica capelan. — Ioan Șandru, inv.
- Ferdinandsberg, *Nándorhegy*, filie la Cireșa.
- Glimboca, *Glimboka*, (p. Nándorhegy), Iuliu Musta, adm. par. — Virgil Stefanigă, învățător.
- Goleț, *Golecz*, (p. Körpa), filie la Bucosnița. — Mih. Copocean, inv.
- Iaz, (p. Karánsebes), Ioan Popoviciu, adm. par. — Ioan V. Miklosy, inv.
- Ilova, *Illova*, (p. Temes-Szlatina), Nicolae Jurca, adm. par. — George Tatucu, inv.
- Jupa, *Zsuppa*, (p. Karánsebes), Adrian Iancoviciu, paroch. — Macsim Dalea, inv.
- Maciova, *Macsova*, (p. Szákul), postul de preot vacant. — Romul Ioanoviciu, inv. provisor.
- Mal, (p. Nándorhegy), filie la Crâjma. — Mihai Petroviciu, inv.
- Marga, (p. Ruszkabánya), Nic. Ivanescu, paroch. — Iosif Olariu, inv., Emilia Olariu, inv.
- Mărul, *Mörul*, (p. Nándorhegy), Dimitrie Popoviciu, administr. par. — Ioan Humița, învățător.
- Mutnicul-Mare, *Nagy-Mutnik*, (p. Zaguzsén), Ioan Bogdan, adm. par. Ioan Roșca, învățător.
- Obreja, *Obrezsa*, (p. Karánsebes), Patriciu Rădoi, paroch. — Pavel Cepău, inv.
- Ohababistra, (p. Nándorhegy), Ioan Velovan, paroch. — Iosif Suba, inv.
- Ohabamutnic, *Ohába-Mutnik*, (p. Zaguzsén), Ioan Lăpăduș, paroch. — Toma Suru, inv.
- Ohabia, *Ohabicza*, (p. Delinyest), Ioan Muntean preot și inv.
- Peștere, *Pestyere*, (p. Szákul), Romul Jurchescu, paroch. — Ioan Stan, inv.
- Petroșnița, *Petrosnicza*, (p. Körpa), Ilie Popoviciu, adm. par. — Nistor Stoichescu, învățător.
- Poiana, *Pojána*, (p. Karánsebes), Florea Cioloca, paroch. — V. Oltean, inv.
- Prisaca, *Priszaka*, (p. Zaguzsén), Ioan Lața, paroch. — Dionisie Popoviciu, inv.
- Prisian, *Priszián*, (p. Körpa), filie la Buchin.
- Rueni, *Ruieni*, (p. Karánsebes), Nicolae Cojocariu, adm. par. — George Rădoi, inv.
- Rugi, *Ruzs*, (p. Karánsebes), Petru Suru, paroch. — Ianăș Belciu, inv.
- Ruginosu, *Ruzsinosz*, (p. Zaguzsén), Vasile Corneanu, adm. par. — Pavel Jurchescu, inv.
- Rusca, *Ruszka*, (p. Teregoval), Ioan Sîrbu, adm. par. — Pavel Tismonariu, inv.
- Rusberg, *Ruszkabánya*, Ioan Velovan, adm. par. — Simeon Botescu, inv. — Un post de inv. vacant.
- Ruschița, *Ruszkicza*, filie la Rusberg.
- Sadova-noauă, *Uj-Szádova*, (p. Temes-Szlatina), George Ivaniciu, adm. par. — Mihail Ionescu, inv.
- Slatina-mică, *Temes-Szlatina*, filie la Sadova-nouă. — Simeon Șandru, inv.
- Teregoval, Ioan Bogoeviciu și Pavel Șandru, parochi. — Ilie Sîrbu, Atadi Bela, Atadi Eugenia, Areti Tirbu, învățător.
- Turnul, (p. Karánsebes), filie la Rueni.
- Valeaboului, (p. Karánsebes), Valeriu Nicolaeviciu, adm. par. — Grigorie Lața, inv.
- Valeadeni, (p. Delinyest), Ioan Meda, adm. par., Emanuil Pirtea, capelan. — George Cătană, inv.
- Valeamare, (p. Nándorhegy), filie la Voislova.
- Valișora, (p. Körpa), Florea Suru, adm. par. — Remus Popa inv. subst.
- Vamamarga, (p. Ruszkabánya), filie la Marga.

Var, (p. Karánsebes), Nicolae Bistreanu, adm. par. — Eliseiu Știopu, inv.
 Verciorova, *Vercserova*, (p. Körpa), Martin Vernichescu, paroch. — Ioan Benghia,
 învățătoriu.
 Voislova, *Vóiszlova*, (p. Nándorhegy), George Adam, paroch. — Ales. Bijan, inv.
 Zăvoiu, *Zavoi*, (p. Nándorhegy), filie la Cireșa.
 Zăgujeni, *Zaguzsén* George Popoviciu, adm. par. — Nicolae Cornean, inv.
 Zervești, *Szervestye*, (p. Karánsebes), Ioan Jucos, adm. par. — Alexa Țigriș inv.
 Slagna, *Szlagna*, (p. Karánsebes) Nichifor Lazar adm. paroch, Solomon Negrei, inv.

Tractul Ciacovei.

Reședința protopresbiterală Ciacova. — Numărul sufletelor 18,191.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte Ioan Pinciu, protopresbiter.

Membrii:

Aurel Drăgan, paroch în Ghilad.	Pavel Cimponeriu, paroch în Cebza.
Pavel Iancu, preot în Obad	Petru Cherla, preot în Banloc.
Iustin Cotta, preot în Giulvez.	Nicolae Popa, paroch în Feni.

Membrii suplenți:

Teodor Petcu, preot în Banloc.	Trei locuri vacante.

Defensor matrimonial: Vincențiu Pop, avocat.

Notariu: vacant.

Comunele cu posta ultimă, preoții și învățătorii:

Banloc, *Bánlak*, Teodor Petcu, administrator paroch. — Petru Cherla administrator
 paroch. Filip Pop, capelan. — Petru Borean, inv. Ana Urdăcian învățătoare,
 Nicolae Ioan inv.
 Cebza, *Csebz*, (p. Csákova), Pavel Cimponeriu paroch; Gheorghe Treta, admini-
 strator paroch. Ioan Gruescu, inv., Alexandru Florei, inv. prov.
 Ciacova, *Csákova*, Ioan Pinciu protopresbiter. — Ioan Gruescu inv.
 Denta, (p. Detta), Silviu Colojôră paroch. — Vasile Stoica, inv.
 Detta, filie la Denta.
 Foen, *Fény*, Nicolae Popa par. — Procopiu Șimian învăț.; Ana Lazăroviciu mărît.
 Șimian, învățătoare.
 Gaiul-mic, *Kis-Gaj*, (p. Németh-Sztámora), Zacharia Lațcu, administr. paroch. — Traian
 Blasiu, capelan. — Corneliu Mircea, inv.
 Ghilad, *Gilad*, Aureliu Drăgan, paroch. — una parochie vacantă. — Iosif Badescu,
 inv. Solomon Bistrean, inv. prov. — Marta Diaconoviciu, învățătoare.
 Guilvez, *Gyülvész*, Iustin Cotta, administrator paroch. — Stefan Alexa inv., postul
 de învățătoare vacant.
 Lighet, *Liget*, (p. Zsebely), Nicolae Chicomban adm. par. — Petru Arnăut, inv.
 Macedonia, (Csákova), Ioan Tinca, paroch. — Teodor Savescu, inv.
 Obad, (p. Csákova), Pavel Iancu adm. paroch. — Stefan Voin, inv.
 Omor, (p. Denta), Augustin Ghilezan adm. paroch. și inv. prov.
 Partoș, *Pártos*, (p. Bánlak), Trifon Cocora, paroch. — Petru Chiu inv.
 Petroman, *Petromány*, (p. Csákova), Vasiliu Tărăbenț, paroch. — Victor Giurgiu,
 inv. prov.
 Togir, *Togyér*, (p. Gyér), Parochia vacantă — Ioan Belciu, inv.
 Tolvadia, *Tolvád*, Ioan Coșariu paroch. — Eftimie Crașovan, învăț.
 Voiteg, *Vojtek*, Stefan Țeran, administrator paroch. — Alesandru Țeran, inv.

Tractul Făgetului.

Reședința protopresbiterală Făget. — Numărul sufletelor 27.663.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: *Sebastian Olariu*, protopresbiter.

Membrii:

Dimitrie Iosof, preot în Bujor.
 Antoniu Angel, preot în Coșava.
 Serafim Băian, paroh în Margina.

Virgil Lugoșan, preot în Botinești.
 George Gerbacea, preot în Brănești.

Membrii suplenți:

Loc vacant.

Teodor Băianți, paroh în Românești.

Defensor matrimonial: Dr. Ioan Popoviciu adv. în Făget.

Notariu: Inocențiu Bogdan, capelan în Făget.

Comunele cu poșta ultimă, preoții și învățătorii:

- Balosești, *Ballosest*, (p. Facset), filie la Jupanesci.
 Băsești, *Baszest*, (p. Facset), Ioan Iclozan paroh. — Dimitrie Bugoi inv.
 Bătesci, *Batyest*, (p. Facset), Romul Raduloviciu adm. par. — Nicolae Popoviciu inv.
 Bichigi, *Bikiș*, (p. Facset), Traian Borduz, paroh. — Aurel Arone inv. prov.
 Birna, (p. Bozsor), Vasile Ionescu adm. par. — Filip Raduți inv. prov.
 Boteschi, *Botlyest*, (Bozsor), filie la Juresci.
 Botinesci, *Bottinyest*, (p. Bozsor), Virgiliu Logojan, adm. par. — Stefan Iancoviciu, inv. prov.
 Brănești, *Branyest*, (p. Facset), George Gârbația, adm. par. — post. inv. vacant.
 Breazova, (p. Kossava), Ioan Alesandrescu adm. par. — George Seracin inv. subst.
 Bucovețiu, *Bukovecz*, (p. Bozsor), Alecsandru Popoviciu, paroh. — Ioan Popescu, inv. prov.
 Bujor, *Bozsor*, Dimitrie Iosof adm. par. — George Drăgoiu inv.
 Căciova, *Klicsova*, (p. Bethlenháza), Ioan Stefanovici paroh. — Coriolan Belgia și Adrian Ardelean inv.
 Coșava, *Kossova*, Antoniu Angel, adm. par. — Aureliu Angel inv.
 Coșavița, *Kossovicza*, (p. Kossava), filie la Homojdia.
 Coșteiu, *Felső-Kostej*, (p. Kossava), Eugeniu Sudreșan, paroh. — Ioan Ieva, inv.
 Crivina, *Felső*, (p. Kossava), Parochia vacantă. — Romul Titel, inv. prov.
 Curtea, *Kurtya*, (p. Kossova) Filimon Titel, adm. par. — Ioan Caba inv.
 Drăgsinești, *Dragsinyest*, (p. Facset), filie la Mutnicul-mic
 Drinova, (p. Bozsor), George Rabagia, adm. par. și inv.
 Făget, *Facset*, Sebastian Olariu, protopresb. — Inocențiu Bogdan cap. protopresb. — Pavel Constantin Iacob, inv.
 Fărășeci, *Forasest*, (p. Kossova), Nicolae Gherga adm. paroh și inv.
 Furdia, (p. Facset) George Garoiu, paroh, o parochie vac. — Vasile Brașovan, inv.
 Gladna-română, *Román-Glädna*, (p. Facset), Ioan Neagu, paroh. — Constantin Velcu inv.
 Gladna-montană, *Német-Glädna*, (p. Facset), filie la Gladna-română.
 Goizesci, *Goizest*, (p. Kossava), filie la Romanesci.
 Hauzesci, *Hauzest*, (p. Nadrág), filie la Furdia. — Vasile Olariu inv.
 Homojdia, *Homoșdia*, (p. Kossava), Ioan Fărăș preot. — post. inv. vacantă.
 Jupanesci, *Zsuppunyest*, (p. Facset), Iosif Unipan adm. par. și inv.
 Juresci, *Zsuresst*, (p. Bozsor), parochia vacantă. — Avram Stepanescu inv.
 Luncani, *Lunkany*, (p. Tomest), parochia vacantă. — Damian Neagoe, inv. prov.
 Margine, *Marzsina*, (p. Kossova), Serafin Băian, paroh. — Simeon Ionașiu, inv.

Mutnicul-mic, *Kis-Mutnik*, (p. Facset), parochia vacantă. — Simon Vlad inv.
 Nemeșesci, *Nemesest*, (p. Kossova), filie la Coșava. — Mareș Humița, inv. prov.
 + Petrôsa, *Petrosza*, (p. Kossova), Dimitrie Nistor, preot și învățătoriu.
 Poeni, *Pojén*, (p. Kossova), Liviu Radu, preot și învățătoriu.
 Pogănesci *Poganyest*, (p. Bozsúr), Iosif Hancheș, par. — George Secoșan, inv.
 Povêrgina, *Poverzsina*, (p. Facset), Patriciu Miclăuș, adm. par. — Postul inv. vacant.
 inv. prov.
 Romanesci, *Romanyest*, (p. Kossova), Teodor Baianțu, paroch. — Ioan Gander, inv.
 Sarazani, *Szárázány*, (p. Bozsúr), Iosif Olariu, adm. par. — Ioan Petrescu, inv. prov.
 Seceni, *Szecsény*, (p. Bozsúr), parochia vacantă.
 Sintesci, *Szintyest*, (p. Facset), Partenie Mateiu, paroch. — Traian Mihailoviciu inv.
 Sudriás-Jupani, *Szudriás-Zsuppany*, (p. Bozsúr), Nicolae Popoviciu, adm. paroch.
 Dimitrie Tătar capelan. — Dimitrie Stepanescu, inv. — Ioan Toma inv.
 Surducul-mic, *Kis-Szurduk*, (p. Bozsúr), Nicolae Brândeu, paroch. — Trifon Ardelean, inv.
 Susani, *Szuszány*, (p. Bozsúr), Samson Petric, adm. par. — Ioan David inv.
 Temeresci, *Temerest*, (p. Facset), Nicolae Cibian, par. — Ioan Terfeloagă, inv.
 Tomesci, *Tomest*, Aureliu Barboniu adm. par. și inv.
 Zolt, *Zold*, (p. Facset), Romul Furdul, adm. par.
 Zorani, *Zorány*, (p. Kossova), filie la Margine.

Tractul Lugojuului.

Reședința protopresbiterală Logoj. Numărul sufletelor 28,696.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: Dr. George Popoviciu, protopresbiter.

Membrii:

Iosif Tempea, preot în Logoj.	Nicolae Groza, preot în Gavojdia.
Ioan Hora, paroch în Satul-mic.	Nicolae Birêescu, preot în Logoj.
Nic. Sciopone, preot în Remeteta-Pogă.	Ioan Pușcan, paroch în Criciova.

Membrii suplenți:

Aureliu Spătan, paroch în Sacul.	Isaia Popoviciu, paroch în Silha.

Defensor matrimonial: vacant.

Notariu: Corneliu Biro.

Comunele cu posta ultimă, preoții și învățătorii:

Boldur, (p. Lugos), Vasile Voda, administrator paroch. — Ioan Murgu, inv.
 Căvâran, *Kavarán*, (p. Szákul), Eftimie Lăpăduș, par. — Damaschin Daicoviciu, inv.
 Cireșu, *Cserestemes*, (p. Kricsova), Nic. Jurca, paroch. — Dimitrie Secoșan, inv.
 Criciova, *Kriciova*, Ioan Pușcan, adm. par., Ioan Stroca, cap. — Nicolae Drăgălina inv.
 Crivina, *Krivina*, (p. Kricsova), Pavel Popoviciu, administrator paroch.
 Dragomiresci, *Drăgomiresti*, (p. Furlog), Ioan Jurca preot. — Postul inv. vacant.
 Gavojdia, *Gavosdia*, Nicolae Groza și Moise Blidariu, administrator paroch. —
 Nicolae Groza, capelan. — Ion Sêrbu, inv.
 Harmadia, (p. Lugos), Eugeniu Căltun, administrator paroch și învățătoriu.
 Herendesci, *Herendjest*, (p. Lugos), Corneliu Biro, par. — Alexandru Novac, inv.
 Hezeriș, (p. Bethlenháza), Traian Gașpar, preot și inv.
 Hodoș, (p. Lugos), Simeon Blajovan adm. paroch. — Mihail Crăciun inv.

Honorici, *Honoris*, (p. Lugos), Dim. Soceneanța, adm. par. — Gherasim Popoviciu, inv. Jdoara, *Zsidóvár*, (p. Gavosdia), George Vior, paroch. — George Bălțean, inv. Jena, *Zsena*, (p. Gavosdia), George Coșariu, administrator paroch. — Iuliu Ioanoviciu, inv.

Logoj, *Lugos*, Dr. George Popoviciu, protopresbiter, Iosif Tempea, Nicolae Birăescu, adm. par. Michail Gaspar, diacon. — Ioan Vidu, George Joandrea, diacon, Constantin Eiuha, Alexandru Onaie, inv. Sofia Florescu, Sidonia Vița, Livia Russu învățătoare.

Logojel, *Lugoshely*, (p. Lugos), Ioan Chevereșan, paroch. — Ioan Bontilă, adm. paroch. — Petru Costescu, inv.

Măguri, *Magur*, (p. Lugos), Iulian Balangean, preot și inv.

Nădrag, *Nádrág*, (p. Nădrág), filie la Criciova.

Oloșag, *Olószág*, (p. Lugos), Valeriu Blajovan, adm. par. — Constantin Popoviciu, inv.

Remete-Pogănici, *Remete-Poganest*, (p. Furlog), Nic. Sciopone, adm. par. — Petru Lădăriu, inv.

Sacul, *Szákul*, (p. Szákul), Aurel Spătan, adm. par. Dimitrie Soceneanța, capelan. — Vasile Tărian, inv.

Satul-mic, *Satumic*, (p. Lugos), Ioan Hora, paroch. — George Sêrbu, inv.

Scăiuș, *Szkeus*, (p. Furlog), Solomon Petrescu, administrator paroch. — Postul inv. vacant.

Selbăgel, *Szilvashely*, (p. Gavosdia), Marian Groza preot. — Aurel Aldan inv.

Silha, *Szilha*, (p. Szapárfalva), Isaia Popoviciu paroch. — Ioan Stan, inv.

Tapia, *Tápia*, (p. Lugos), Const. Cheveseșan, adm. par. — I. Miși, inv. prov.

Tincova, *Tincova*, (p. Szákul), Dionisie Popoviciu, administrator paroch. — Arsenie Voscinaru, inv.

Visag, *Viszág*, (p. Duleo), Ión Stercociu, preot. — Iosif Velovan, inv. subst.

Zgribesci, *Zgribest*, (p. Szákul), Parochia vacantă — Andrei Rachitovan, inv.

Zorlențul-mare, *Nagy-Zorlencz*, Iacob Dabiciu, paroch. — Antonie Atnagia, adm. par., Iacob Dabiciu jun. capelan — Nic. Gavrila inv. și Sim. Veverița, inv.

Zorlențul-mic, *Kis-Zorlencz*, (p. Nagy-Zorlencz), Petru Bêlu, preot și inv.

Tractul Mehadiiei.

Reședința protopresbiterală Mehadia. Numărul sufletelor 65.344.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: *Mihail Popoviciu*, protopresbiter.

Membrii:

Vasile Popoviciu, preot în Pecenișca.	Gheorghe Tatucu, par. ch în Iabanița.
Iosif Câmpean, preot în Prigor.	N. Novacoviciu, adm. par. în Gêrbovet.
Const. Vlăducean, preot în Plugova.	Dionisie Goanță, paroch în Lăpușnic.

Membrii suplenți:

Pavel Chimbir, par. în Șopotul-vechiu.	Mihail Costescu, adm. par. în Eșelnița.
Vasile Popoviciu, preot în Pătaș.	Ilie Imbrescu, paroch în Dalboșet.

Defensor matrimonial: vacant.

Notariu: Constantin Dure, adm. par. în Mehadia.

Comunele cu posta ultimă, preoții și învățătorii:

Bănia, *Bánya*, Dimitrie Bogoeviciu paroch., o parochie vac. — Nicolae Bêrsan, învățător.

Băile erculane, *Herkulesfürdő*, filie la Pecenișca.

Bêrza, *Börza*, (p. Toplecz), filie la Topleț. — Nicolae Șchiopu, învățătoriu.

Bogoltin, (p. Kornyaréva), Grigorie Vasilescu, adm. par. — Simeon Răsvan inv.

- Borlovenii-noi, *Uj-Borloveny*, (p. Prigor) Parochia vacantă. — George Mateiu inv.
 Borlovenii-vechi, *Ó-Borloveny*, (p. Prigor), Timoteiu Borchescu, ad. par. — Zaharie Lazarescu, inv.
 Bozoviciu, *Bozovics*, Ioan Brinzeiu, paroch. Nicolae Bihoiu, paroch. Teodor Chirilean
 Hermina Țunea, inv. Traian Țunea inv.
 Canicea, *Kanizza*, (p. Domasnia), filie la Domașgia, — Gheorghe Benghia, inv.
 Coramnic, *Koramnik*, (p. Orsova), file la Tuferiu.
 Cornea, *Kornya*, parochia vacantă — Nicolae Grozuța, Nicolae Aron și Nicolae Brumbea învățat.
 Cornereva, *Kornyaréva*, O parochia vacantă, Ioan Grozavescu par. — Mihail Spu-
 nei, învățător.
 Crușoveț, *Krussovecz*, (p. Kuptoria), filie la Cuptoare. — Trifon Ațel, inv.
 Cuptoare, *Kuptoria*, Ioan Trailoviciu, adm. par. — Trifon Adamescu, inv.
 Dalboșeț, *Dalbosecz*, (p. Dálbosecz), Ilie Imbrescu paroch. — Petru Budescu inv.
 Domașnia, *Domasnya*, (p. Domasnia), Simeon Râșvan, paroch. O parochie vacantă.
 — Mihail Vladucean, inv. Maria Vladucean, învățătoare.
 Dubova, (p. Ó-Ogradena), filie la Ogradena. — Petru Humița inv.
 Eșelnița, *Jeselnica*, (p. Orsova), Michail Costescu, adm. par. — Constantin Vladu inv.
 Gêrbovêț, *Gerbovecz*, (p. Bánya) Nicolae Novacoviciu adm. paroch. — Ioan Novacoviciu, diac. — Nicolae Bololoi, inv.
 Globucraiova, *Globucraiova*, (p. Jablanicza), Zacharie Popoviciu, adm. par. — Vichentie Ursulescu inv.
 Globurêu, (p. Plugova), parochia vacantă. — Vasile Balanescu, inv.
 Iablanîța, *Jablanicza*, George Tătucu, paroch. — Gheorghe Jurchescu, inv.
 Jupalnic, *Zsuffanek*, (p. Orsova), Pavel Magdescu, adm. par. — Lazar Topor, inv.
 Lăpușnicel, *Lapusnicel*, (p. Mehádika), Felician Nemoian adm. par. — Ioan Baderca, inv.
 Lăpușnic, *Lapusnik*, (p. Dálbosecz), Dionisie Goanță, paroch. — Nicolae Budescu, inv.
 Luncavița, *Lunkavicza*, (p. Teregoava), Iosif Nemoian, adm. par. Valeriu Nemoian.
 capelan. — Isaia Tirziu, inv.
 Mehadia, o parochie vacantă. Constantin Dure, adm. par. — Traian Damșescu și Nicolae Mergea, inv., Ana Damșescu, învățătoare, Ioan Têrfâloga și Stefan Németh inv. la școala de stat.
 Mehadica, *Mehadika*, Nicolae Coca și George Marșavela, administratori par. — Mihail Cristescu și Gheorghe Uzonescu, inv.
 Moceriș, *Mocseris*, (p. Dálbosecz), Petru Suciu, paroch. — Dionisie Bădiniu, inv.
 Ogradena-vechie, *Ó-Ogradena* Antoniu Miloșescu, administrator parochial. — Daniil Țunea, inv.
 Orșova, *Orsova*, Mihail Popoviciu, protopresbiter. — Traian Hențu, inv.
 Pătaș, (p. Prigor), Vasile Popoviciu, adm. paroch. — Zacharie Lazarescu, inv.
 Peceneșca, *Pecseneska*, (p. Herkulesfürdő), Vasile Popoviciu, adm. par. — Stefan Mihalca inv.
 Pêrvova, (p. Prigor), Ioanichie Căltun adm. par. — Iacob Berzanescu, inv.
 Petnic, *Petnik*, (p. Jăblánicza), Ioan Chendi adm. par. — Constantin Giurginca inv.
 Plavișevița, *Plavisevicza*, Iacob Dragulescu adm. par. — Nicolae Cismaș, inv.
 Plugova, Constantin Vlăducean, adm. par. — Dimitrie Gherghinescu, inv.
 Prigor, (p. Prigor), Iosif Câmpean, adm. par. — Iosif Toader, inv.
 Prilipêț, *Prilipecz*, (p. Bozovics), Eremia Borchescu par. — Sofronie Sêrbu, și Ioan Bojincă inv.
 Putnă, (p. Prigor), filie la Prigor. — Nicolae Coca, inv.
 Rudăria, (p. Bánya). Ambele parochii vacante. — I. Grozav, învățător.
 Șopotul-nou, *Uj-Sopot*, (p. Dalbosecz), Ioan Gónță, adm. par. Nicolae Gónța, ca-
 pelan. — George Micicoi inv.
 Șopotul vechiu, *Ó-Sopot*, (p. Dalbosecz), Pavel Chimbir, paroch., Emil Chimbir, capelan. — Ioan Gónță, inv.

Tisovița, *Tiszovicza*, (p. Pláviszevicza) filie la Plavișevița.
 Topleț, *Toplecz*, Dimitrie Popoviciu, par. — Romul Pêrvu, învățătoriu.
 Tuferiu, (p. Orsova), Ilie Jurescu, adm. par. — Luca Ghergulescu inv.
 Valeabolvășnița, *Valeabolvásnicza*, (p. Plugova), Zacharia Grozavescu, administrator
 par. — Ilia Feneșan inv.
 Verendin (p. Mehádika), George Ionescu, par. — Michail Jurchescu inv.

Fractul Oraviței.

Reședința protopresbiterală Oravița. — Numărul sufletelor 29.908.

Scaunul protopresbiterul.

Președinte: *Alecsandru P. Popoviciu*, protopresbiter.

Membri:

Ioan Petroviciu, paroch în Ciclova-rom.	George Popa, paroch în Greovaș.
Mateiu Popoviciu, par. în Goruia.	Aurel Iana paroch în Majdan
Sinesie Bistrean, paroch în Jurjova.	

Membrii suplenți:

George Neda par. în Oravița-rom.	Ilie Ciorei paroch, în Broșteni.

Defensor matrimonial: Ilie Trailă, avocat în Oravița.

Notariu: Ilie Ciorei, par. în Broșteni.

Comunele cu poșta ultimă, preoții și învățătorii:

Agadici, *Agadics*, (p. Oravicza), Aureliu Nemoian, adm. par. — Traian Radu, inv. prov.
 Anina, filie la Maidan.
 Broșteni, *Brostyán*, (p. Oravicza), Petru Alecsiu și Ilie Ciorei, parochi. — Aureliu Popoviciu, inv.
 Cacova, *Kákova*, Martin Pincu, par. — Fotie Adamescu, par. — Veniamin Bălan și Valeriu Dabiciu, capelani. — Ioan Cioc, inv. și Aurel Bălan, inv. prov.
 Calina, *Kalina*, (p. Dagnácska), Vasile Mitrofan, adm. par. — Nicolae Blaj inv.
 Cârnecea, *Kernyécza*, Damaschin Mitter, par. Toma Simu, capelan. — Alexa Crețu, învățător.
 Ciclova-montană, *Csiklovabánya*, (p. Oravicza), — Vasile Murgu, adm. par. — Alecsandru Frâncu și Vasile Jian, inv.
 Ciclova-rom., *Román-Csiklova*, (p. Oravicza), Ioan Petroviciu, paroch. — Ioan Măran, adm. par. George Runcan capelan — Nicolae Călnicean, inv. — Simeon Verița, învățător substituit.
 Ciudanovița, *Csudanovecz*, (p. Majdán), parochie vacantă — Visilie Milencoviciu inv.
 Comoriște, *Komoristye*, (p. Kákova), O. parochie vacantă, Pavel Penda, adm. par. — Alexa Jian, inv.
 Forotic, *Forotik*, (p. Kákova), Martin Ciulin, paroch. — Ioachim Dabiciu, paroch. — Ioan Dabiciu, inv. Pavel Frențiu inv.
 Gherliște, *Gerlistye*, (p. Krassova), Acsentie Popoviciu, paroch. — Iancu Duda, inv.
 Giurgiova, *Gurzsova*, (p. Kákova), Sinesie Bistrean, paroch. — Ioan Caprița, inv.
 Goruia, *Goruja*, (p. Dognácska), Mateiu Popoviciu, par. — Pavel Gherga, inv.
 Greovaș, *Greovász*, (p. Kákova), Ioan Oprean paroch, George Popa paroch, Valeriu Oprean, cap. — Rusovan, inv.
 Jittini, *Zsittin*, (p. Majdán), Filip Voina, adm. par., post. inv. vac.
 Maidan, *Majdán*, Aureliu Iana, paroch. Nicolae Cămpian, paroch — Pavel Miclea, inv., Livia Penția, învățătoare.
 Mărcina, *Mércsina*, (p. Vrány), parochie vacantă — Petru Poenariu, inv., Ersilia Gerga, învățătoare.

Oravița-mont., *Oraviczabánya*, Alesandru P. Popoviciu, protopresbiter. — Gheorghe Lipovan, învățătoriu.
 Oravița-rom., *R.-Oravicza*, (p. Oraviczabánya), George Neda, paroch, Cornel Jurca, paroch. — Constantin Lazăr inv.
 Rachitova, *Rakittova*, (p. Oravicza), Toma Stan și Mitrofan Simu, parochi. — Constantin Simu, inv.
 Secaș, *Szekás*, (p. Kákova), Petru Bernaz, paroch. — Rusalín Mihu, inv.
 Ticvaniu-mic, *Kis-Tikvány*, (p. Kákova), Aureliu Giuca, par. — Ioan Drinca, inv.
 Varadia, Nicolae Mioc, paroch. — Paul Mioc, capelan. — Ioan Alesandrescu, și Stefan Dragulescu, inv.

Tractul Panciovei.

Reședința protopresbiterală Satul-nou. — Numărul sufletelor 36.000.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: *Trifon Miclea*, protopresbiter.

Membrii:

Petru Murgu, paroch în Petrovoselo.	Damian Popescu, paroch în Ovcea.
Sim. Popoviciu, preot în Mramorac.	Ioanichie Neagoe, par. în Petrovasela.

Membrii suplenți:

Stefan Popa, paroch în Seleuș.

Defensor matrimonial: vacant.

Notariu: Nicolae Popoviciu, paroch în Alibunariu.

Comunele cu posta ultimă, preoții și învățătorii:

Alibunariu, *Alibunár*, Nicolae Popoviciu, paroh — Augustin Miuț învățător, Emilia Arsenieviciu, învățătoare, Strizu și Roșculeț, învățători.
 Cubin, *Kubin*, (p. Temes-Kubin), Lucian Secoșan paroch. — Remus Bortoș, Petru Nica, inv.
 Deliblat, *Deliblát*, Timoteiu Popoviciu, paroch. — Ioan Nita și George Bujigan învățători, Maria Lazarescu inv.
 Dobrița, *Dobricza*, (p. Pâncsova) George Lungu, paroch. — Nicolae Tomiciu, inv.
 Dolóve, *Dolova*, Simeon Bartolomeiu, adm. par. — Romulus Roman, și George Zagaicean, învățătoriu. Sofia Rusovan învățătoare.
 Franzfeld filie la Panciova.
 Glogon, Valerie Perin, adm. paroch. — Simeon Perin inv.
 Iabuca, *Torontál Almás*, filie la Glogon. — Cornel Doboș, inv.
 Mramorac, *Mramorák*, Sim. Popoviciu, adm. par. — Traian Popoviciu capelan. — Adam Bojin și N. Sofariu inv.
 Omolița, *Homolitz*, Nicolae Popoviciu adm. par. — Pavel Topal, inv.
 Ovcea, *Báranyos*, (p. Pâncsova), Damian Popescu, paroch. — N. Dehelean, Dimi-trieviciu, inv.
 Petrovasela, *Román Petre*, Petru Murgu, Ioanichie Neagoe, par. — Constantin Di-
 mian capelan, Stefan Sperchez, capelan. — Romul Teorean, Antonu Nica, Ni-
 colae Pența și Alesandru Brădean, învăț., Maria Rațiu învățătoare.
 Panciova, *Pâncsova*, cu filia Franzfeld, Iancu Cerbu, adm. paroch.
 Satul-nou, *Réva-Ujfalú* Trifon Miclea, protopresbiter, Cornel Mircea, preot. —
 Alesandru Andrei, Petru Secoșan, Ioan Gașpar, Pavel Rudnianu, Iuliu Barbu-
 lescu inv., Maria Stoica, Emilia Firescu Christof și Valeria Desean Gașpar, inv.
 și 2 școle de stat și una ovoidă.
 Seleuș, *Kévi-Szőllős*, Stetan Popa, paroch, George Șdicu, paroch. — Ilie Bojin,
 Mihail Pepenariu, și Iosif Popa inv. Olimpia Staiciu învățătoare.

Uzdin, *Ozora*, Iancu Milu paroch, Onoriu Conopan, paroch. — Nicolae Onciu, Nicolae Tuciu, Avram Pența, Ioan Lăcătuș și Augustin Precup, învățători, Virgina Tuciu născ. Stanciu, învățătoare, și una școală de stat, învățătoriu Augustin Bontiloviciu și 1 ovoidă.

Tractul Vêrșetului.

Reședința protopresbiterală Vêrșet. — Numărul sufletelor 30.856.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: *Traian Oprea*, protopresbiter.

Membrii:

Antonie Popoviciu, paroch în Nicolinț.	Luca Lazarescu, paroch în Ferendia.
Simeon Popoviciu, adm. par. în Voivodinț.	Iuliu Iorgoviciu, par. în Marghita-mare.
Martin Șdicu, paroch în Straja.	Avram Corcea, paroch în Coștei.

Membrii suplenți:

George Suciu, paroch în S.-Mihai.	3 Posturi vacante.

Defensor matrimonial: Antoniu Crenian, avocat în Vêrșet.

Notariu: Avram Corcea, paroch în Coșteiu.

Comunele cu posta ultimă, preoții și învățătorii:

Butin, *Temes-Buttyin*, Șerban Stoilă, adm. par.
 Clopodia, *Klopodia*, Petru Olde, par. Postul de inv. vacant.
 Coșteiu *Kustély*, Avram Corcea, Victor Trailoviciu și Alexandru Guga parochi. —
 Ștefan Otonoga și Patrichie Ramneanțu învățători. Silvia Dona, inv.
 Ferendia, Luca Lazarescu, paroch, George Olde, capelan. — Achim Miloia, inv.
 Teodor Cozac, inv.
 Gataia, *Gattaja*, George Gașpar, paroch. Dimtrie Bulgea, inv.
 Gherman, (p. Nagy-Zsám), George Pascu, paroch. — Spasoe Crêstea, inv.
 Ghertenis, *Gertyenes*, Vichentie Goitju, adm. par. — Damian Radoiu inv.
 Grebenaț, *Gerebencz*, Simeon Balea, par., Sava Secoșan, paroch. — Iosif Miclea,
 învățătoriu. — Catinca Ioanoviciu măr. Miclea învățătoare.
 Iabuca, *Jabuka*, (p. Versecz), Ioan Mitâr, paroch. — Sava Petroviciu, inv.
 Jamul-mic, *Kis-Zsám*, (p. Moravicza), Terentiu Bota, paroch. — Ioan Rotariu, inv.
 Jamul-mare, *Nagy-Zsám*, filie la Gherman.
 Karlsdorf, filie la Nicolințul-Mare.
 Lațunaș, *Laczunás*, (p. Nagy-Zsám), parochia vacantă.
 Marcovet, *Markovecz*, (p. Temes-Kutas), Pavel Stoian, par. — Ioan Adam, inv.
 Marghita-mare, *Nagy-Margitta*, Iuliu Iorgoviciu, paroch. — Ioan Naea inv.
 Mesici, *Meszics*, (p. Versecz), filie la Iabuca. — Petru Cioc, inv.
 Nicolințul-Mare, *Temes-Miklós*, Antonie Popoviciu, paroch. — Nicolae Pincu, par.
 — Georg Bujigan, Ion Ionescu, Drăghina Andreiu, Dimitrie Petcu, învățători.
 Lucreția Andreșescu inv.
 Oreșaf, (Temes-Strazsa), Ioan Mitâr, adm. paroch.
 Percosova, *Perkoszova*, (p. Temes-Buttyin), Iuliu Nediciu, par. — Lazar Mircea, inv.
 Ritișor, *Réthely*, (p. Vlajkovecz), Ilie Luchiciu paroch și Alesandru Luchiciu
 capelan. — Teodor Rabagia și Alimpie Radulea, inv.
 Sălcița, *Szolesicza*, (p. Versecz), Ioan Tătucu paroch. — Filimon Popoviciu, inv.
 Srediștea-mică, *Kis-Szredistye*, (p. Nagy-Szredistye) Mihail Juica, adm. paroch. —
 Petru Adam, inv.
 St.-Mihaiu, *Szent-Mihály*, (p. Vég-Szt.-Mihály), George Catarescu și George Suciu
 parochi. — George Olariu, Pantelimon Dajdea, Nicolae Miuța, Ștefan Gavrila,
 Damaschin Ștefan și Amalia Pop, inv.

Onciu,
învătători,
riu Au-

St.-Iánoș, *Szt.-János*, (p. Zichfalva), Aurel Popoviciu, par. — Ioan Mărgan, înv.
Straja, *Temesstrázsa* Martin Sdicu, paroch. Aureliu Sdicu, capelan. — George
Manescu, învătătoriu, Alesandra Nicoricu născ. Rusu învătătoare.
Șemlacul-mare, *Nagy-Semlak*, Petru Folea, și Dimitrie Stoilă, adm. paroch. —
Constantin Baia, înv. ~~Mihail Micu abrușar~~.
Vlaicoveș, *Vlajkovecz*, George Popoviciu, paroch. — George Popoviciu și Mihail
Andrieu, învătători.
Voivodinți, *Voivodnicz*, (p. Kustély), Simeon Popoviciu, adm. par. Ioan Andreescu,
paroch. — Ilie Dabiciu, capelan. — Eufrosina Pincu, învătătoare, și Mihail Simu
învătătoriu.

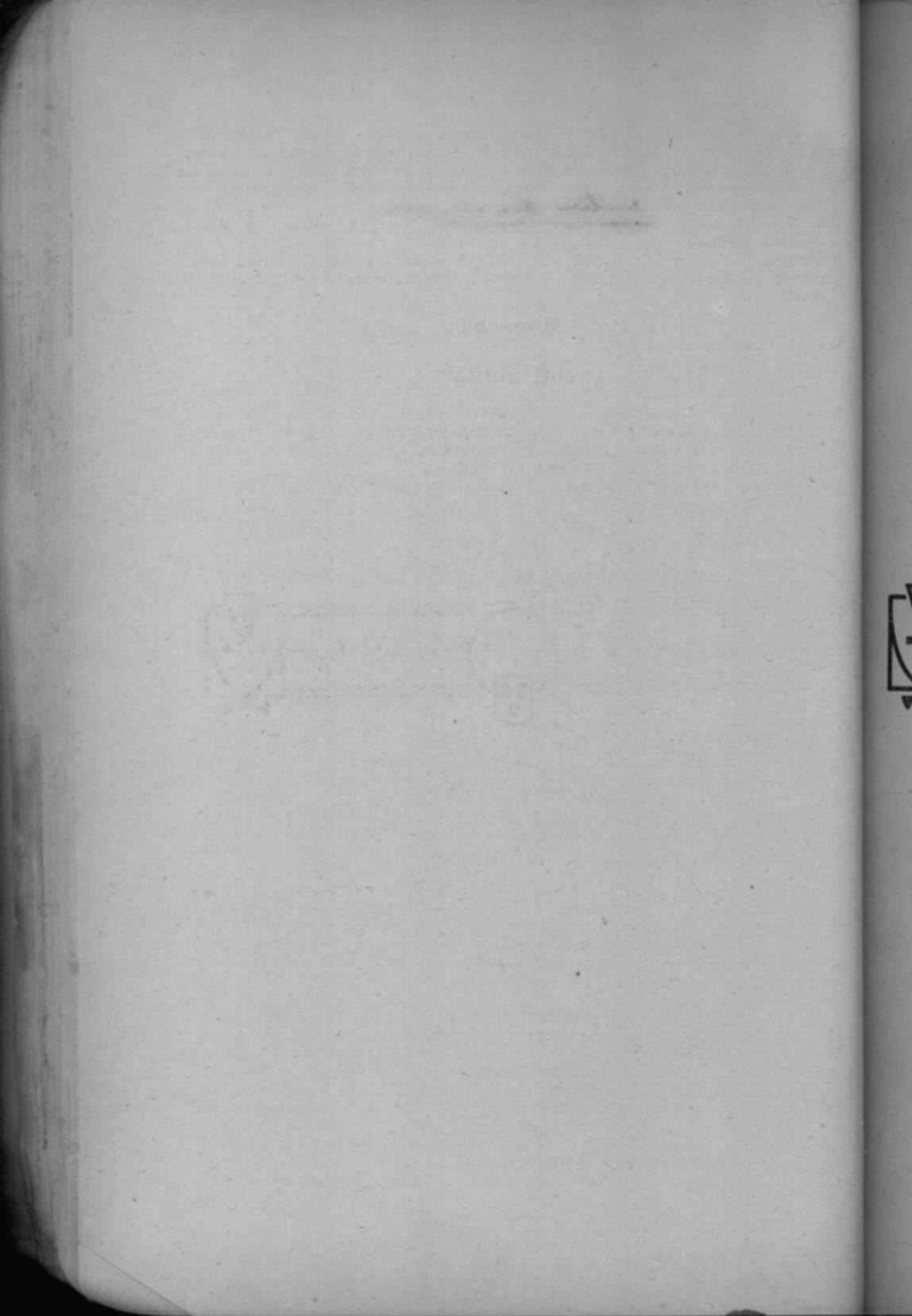
Monachi.

Macarie Gușcă, ieromonach.

Preoți militari.

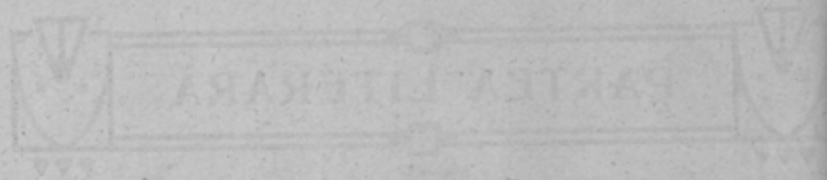
Pavel Boldea, protopresbiter militar, cavaler al ordului Francisc Iosif, oficer al
ordului „Steaua Romaniei” și al ordinului „Sântului Sava” al Sârbiei, posesor
al medaliei iubilare comemorative, staționat în Sibiu.
Terențiu Bugariu, cap. mil. cl. I., stat. în Timișoara.
Iosif Serafin, cap. mil. cl. II., stat. în Serajevo (Bosnia)..

PARTEA LITERARĂ

Monastirea Rișca

la 9 Iunie 1906.

Când am eșit din Fălticeni, pâcla amurgului se întinsese pe valea Moldovei. Trandafirie întâiu, își pierdu strălucirea încet-încet, și parcă suia, acoperca codrii adânc albastri și puneă perdea nesimțită, neclintită, în dreptul munților.

Dela hanul cel mare al Spătăreștilor se vedea până în fund, întunecată, valea Moldovei, până cine știe unde, în Bucovina; apoi mai lămurită se întindea aproape Baia, lângă ariniștea ei, Baia, oraș odinioară ce a însemnat ceva, renumit pentru vitejii și bogății; iar azi un sat în care preotul e dușman cu învățătorul ca în multe alte părți, însemnat mai ales printr'un număr neobișnuit de mare de pelagroși. Și alte sate se deslușiră, cu lumini răzlețe, cum ne lăsam la vale spre podul dela Dumbrăvița, în trapul domol al cailor niște cai umiliți și triști, parcă de același neam cu Ovreiul care-i îndemna de pe capră cu un glas în care răzbătea ca o ciudată înmlădiere de mirare.

Trecurăm la pas podul pe de asupra lucirilor schimbătoare și furișate ale undelor. Intr'o liniște deplină străbăturăm lunca de sălcii din cealaltă parte a apei, — și când intrarăm în Bogdănești noaptea era desăvârșit stăpână.

Tovarășii mei tăceau când, după ce trecurăm și apa Riștei, deodată mănăstirea izvori neagră, ca din pământ, cu turnurile-i neclintite pe ceriu, între valuri încremenite de verdeată, bogate, nedeslușite prin întunecime. Clopotele cailor deodată sunară melancolic, cu ecouri; și cel mai învârstă dintre noi, și cel mai bărbos, sub pălăria-i de pae pleoștită, începu a-și aduce aminte de pe când era tânăr, cu ani în urmă, de pe când altfel privea lumea tot prin frumusețea acestor locuri.

„Asta-i Rișca.....” zise el încet, ca și cum s'ar fi apropiat de mormântul unui prieten.

* * *

După ce ciocanul căzu cu vuet de două ori în poarta uriașă a turnului dela intrare, un monah ne deschise, apoi se apropie de noi, ținând în mână o chee uriașă. După ce intrarăm în ograda largă împrejmuită de toate părțile cu chilii și cu acareturi, același monah, întorcând spre noi un obraz pe care nu-l vedeam, cu un glas pe care abia îl auzeam în tăcerea ce sta neclintită între ziduri, ne înștiință că se duce să facă numai decât cunoscută sosirea noastră părintelui egumen.

„Spune-i că sunt prieteni... dela Iași...” zise unul dintre noi. Dar călugărul nu se mai simțea. Se făcuse nevăzut ca o umbră. În juru-ne, pretutindeni, toate luminile erau stânse.

Tovarășul cu pălăria pleoștită ne zise cu pătrundere:

„Părintele egumen e un om la care țin foarte mult. O să-l prețuim cu toții mai ales acum, când ni-i așa de foame. Bună-seara, părinte Veniamin!

— Bună-seara! Bună-seara! răspunse un glas vesel. Pofțiți!...”
Și lumina unei lumânări începu să umble în cerdac de-asupra noastră.

Îndată suirăm treptele spre arhondaric și părintele se aplecă spre noi cu lumânarea, ca să ne vadă de aproape; și îndată glasul se umplu de o veselie deosebită, pe care numai vederea unor cunoștinți vechi o poate pricinui.

În lumina odăilor arhondaricului priveam cu mirare la părintele Veniamin. După câte știam, sfinția-sa trebuia să fie un om împovărat de multe ierni, și înaintea noastră sta plin de sănătate un bărbat nalt, numai cu puțin păr cărunt în plete și 'n barba rară spânatecă, un bărbat rumen cu ochi lucitori și cu un glas foarte desghețat, îndesat și hotarit.

Ne-am întrebat, cum se cuvine între creștini, de sănătate; după accia părintele Veniamin, ca om încercat ce era, își închipui numai decât că vom fi fiind flămânzi. Noi, negreșit, ne apărăm pe cât puteam cu jumătate de gură, dar sfinția-sa, spre bucuria noastră, nu prea era aplecat să ție în seamă asemenea protestări.

Eu îl priveam cum umblă nalt și sprinten pe lângă noi, îi ascultam glasul care răsuna din cerdacuri în ograda goală, și-mi părea bine nu atât că am venit să văd vechea biserică a lui Petru-vodă Rareș, cât că o să pot schimba câteva vorbe cu un călugăr cum nu adese-ori se întâlnește.

În adevăr, îndată ce ne aşezarăm temeinic pe scaune, în sufrageria largă, părintele Veniamin începu să ne povestească despre o mulțime de lucruri felurite. Din când în când ne îndemna să gustăm din vinul bătrân însă plin de tinerețe ca și sfinția-sa, iar noi, în lumina lină a lămpii, în liniștea aceia de mănăstire, ascultam un glas deșteptat din lungi tăceri.

Întâi aflarăm cu multe amănunțimi toate peripețiile cu „loteria mănăstirii“, și toată munca încordată ce s'a pus spre ridicarea din ruină a chiliilor și a acareturilor sfântului locaș. Din toate, înțelegem că gazda noastră e un gospodar cum rar se întâlnește pe la mănăstirile noastre, și prețuiam cu atât mai vârtos această vrednicie, cu cât știam că și acolo, la Rîșca, ca și în multe alte părți, se făcuse multă părăduială, fusese mult jaf, cu zece ani în urmă, pe vremea călugărilor greci.

Pe vremea aceia nu mai era o mănăstire, pe vremea aceia, sub stăpânirea egumenului Agapie Șutu de pildă, pe vremea zăvelei, călugării erau robi; în arhondaric vuiau petrecerile și balurile, și porțile sfintei mănăstiri niciodată nu se închideau; avea Grecul patru Arnăuți cari jucau și băteau *giuredul* în ogradă și toată ziua slobozeau focuri de șuşanele; curgeau căruțele cu boerime desfrânată din toate părțile; și după ce se sfârșiră toate, rămase lăcașul ca după o pustiire a păgânilor. Pe vremea aceia mănăstirea se dădea cu toate veniturile ei în arendă ca o moșie oarecare, și sunt și azi scrisori, în care egumeni dați afară înainte de soroc strigă „cu lacrimi pe obraz“ către Mitropolit: „Ohi allo despoty mou! pentru ce m'ai prădat de mîile de lei și nu m'ai lăsat la Mănăstire pe cât era înscrisul nostru? Am dat rușfert și m'am făcut egumen, iar acuma n'am avut nici o trecere cu rugămințile mele; ba am fost și desbrăcat! Ca unul ce m'am trezit slujindu-mă cu dreptate, chelnărind cozile carătei prea sfințiilor voastre, socotind că am stăpân pe un mitropolit, patriot și evghenist, multe necazuri și zădufuri, și goliciune și flămânzire am pățimit prin străinătate. și văd că n'am meritarisit unei cât de mici stăpânești mili!...“ Numai gândindu-mă la vremurile acelea înțelegem cât preț are osârdia părintelui Veniamin, economia lui strânsă, rânduiala lui, și toate necazurile pe care le-a îndurat pentru cinstea sfântului locaș.

„Eu am fost și la Erusalim, zicea zâmbind părintele Veniamin, am fost și la sfântul munte Atos și am adus dela Sfântul

Munte icoana Maicei Domnului, portărița, o icoană cum nu socot să i se mai găsească perechea...”

Încet-încet părintele Veniamin începu să ne povestească despre viața lui de pe când a învățat carte la școala lui Neculai Istrate, la Rotopânești, despre vremea când era cioban. când a căzut bolnav și era gata să ia drumul altei lumi mai bune, de vremea când a început călugăria și și-a scăpat viața cu post și rugăciune. — Vorbea încet, cu un zâmbet bucuros și ne privea pe rând, cu ochi scânteetori.

„Numai postul m'a scăpat, zise sfinția sa. Iaca eu carne nu mănânc, și de tare, slavă Domnului ! Am scăpat eu și de altele, nu numai de moartea aceia. Cred că știți când m'am prăbușit într'o râpă, lângă târgul Fălticenilor, cu tot cu trăsură, din goana cailor... Atuncea eram să mă duc : eram fărâmat de tot. Dar iaca am scăpat și de asta. Am zăcut ce-am zăcut, și pe urmă a dat Dumnezeu de m'am sculat. Și încă acuma am mai prăpădit din putere, dar altă dată nu-mi stătea nimeni înaintea. De mult, înainte de a veni la mănăstire, când umblam pe moșie călare, — că eram atuncea la un boer, — dacă se întâmpla să mă mănii pe cal numai cât îl apucam de gât, îl turnam la pământ și îl băteam la pantece cu harapnicul până ce nu mai putea...”

Noi râdeam minunându-ne. Râdea domol și părintele Veniamin. Iar eu priveam cu mirare cum se dezvăluie altă față a vechiului cioban.

„Nu că eram așa de tare, zise iar sfinția-sa ; nu eram așa de tare, pe cât eram de iute. Nu îmi sta nimeni împotrivă, putea să fie el ori-cine. Când eram la stână, era acolo un cioban care avea strașnică virtute. S'a pus într'un rând rămășag că ridică un butuc de fag din fața stânei. Zece oameni nu l-au putut ridica... El s'a pus colo deasupra lui, l-a apucat, s'a încordat și hai-hai, încet-încet, l'a ridicat în picioare, — pe urmă i-a făcut vânt cât colo, și s'a cutremurat pământul când a căzut coșcogeamite fag. Era strașnic. S'apoi dela oara asta se încredea în brațul lui și cam nu voia s'asculte când îi dădeam o poruncă. Într'un rând se ridică și se răcăduște la mine. S'atunci am umflat parul dela cazanul cel mare, și când l-am pleșnit la cap, l-am și turnat la pământ. Și nu m'am mulțumit cu atâta : l-am pisat până ce m'am hrănit ! După aceia l-am învălit peste tot cu pâne muiată în spirt... Și i-a trecut !” sfârși încet părintele.

După o tăcere, începu a rîde iar, la o altă aducere aminte.

„Ei, acumă numai este ce-a fost, acumă s'a isprăvit, dar tot nu mă dau cu una cu două... Mă gândem și eu să mă îngrijesc de sfârșit, că numai Cel-de-sus e stăpîn pe viața noastră. Și m'am dus la Iași și am dat unui meșter să-mi facă monumentul!

— Monumentul? zise cu mirare unul-din noi.

— Da, monumentul, răspunse rîzînd părintele. Mâni-poimâni poate mă duc și eu. Am dat o mie de lei în capăt, dar mi-a făcut lucru frumos, n'am ce zice. Pe o parte este o iconiță făcută după icoana cea mare a Maicei Domnului, portărița, pe care am adus-o eu dela Sfântul Munte și am dăruit-o bisericei; pe de alta mi-a pus și fotografia mea, pe marmură... Mi-a făcut lucru tare bun și frumos. Și când mi l-a adus, se necăjeau patru oameni să-l coboare din căruță și nu puteau. Piatra-i grea, ce socoți? Atuncea zic: Mi-l dai degeaba, meștere, dacă-l ridic eu? — Italianul prinde a rîde: Dau, cum nu! — Atuncea am pus mîna pe un drug, l-am trecut pe dedesupt și scurt am înălțat monumentul în picioare... Dar meșterul de colo începe a țipa: Nu-l dau, părinte, așa, nu-l mai dau... Sfinția ta trăești mai mult decât monument!..... Apoi am făcut o mulțime de haz cu dînsul... Zicea că era să piardă o mie de lei... Și mă întreba că ce-mi trebuie mie monument?...

Părintele Veniamin, atîțat de veselie noastră, făcea un haz ca și cum ar fi fost de față meșterul italian. După aceia iar își aduse aminte de ceva.

„Cât despre asta nu, nu mă dau eu cu una cu două... Să vedeți ce se întîmplă. Vine într'o zi Ilie Răcoare. Poate ați auzit de dînsul, a fost în vremea lui hoț vestit... Uite așa-i, cât în pod, — și nici acu nu-i de lepădat, bătrîn că-i bătrîn... A venit, — și mi-a luat mîna s'o sărute. Și când l'am strîns, colo, a țipat! Ce vrei, Ilie? zic.

— Apoi, părinte, zice, de acu m'am gândit eu așa, să mă călugăresc... S'apropie veleatul... Îi arăt eu o moacă sdravănă după ușa. „Bine, Ilie, cu asta, zic, sunt eu în stare să călugăresc și să țin în frâu ș'o sută de haiduci. Dar trebuie să știi că 'n viața monahicească sunt multe dureri și asprimi“. Și apoi după ce-a eșit, a început către călugări, în ogradă: „Ce? zice. Eu am fost hoț, zice, da aista a fost vătav de hoți!...“ Daldată? urmă vesel părintele. C'apoi vine des pe aici. Tot zice că vrea să se călugărească. Altădată vine iar. Eu îl strig de sus, din cerdac: „Ei, la ce te mai gîndești, moșule?“ El începe a rîde: că și el e pehlivan. „Apoi

la ce să mă gândesc și eu? zice. Tot îmi spune unul și altul că sfinția ta ai fi având mulți bani. Și tot mă bat cu gândul să caut tovarăși și să te cerc într-o noapte! — Așa? zic eu de colo. Brava, moșule, tare bine! Și cam cu câți tovarăși ai vrea dumneata să vii? Așa, spre știință... Bani am, zic, nu știu câte lăzi... Cu câți ai de gând să vii? — Apoi cu câți oi putea? zice. — Așa? Bine! — eu de colo. — Cu treizeci? Fie și cu atâția! Am eu cu ce vă primi. Am eu focuri pentru treizeci... Când îți veni, numai mă scol frumos, — pușc cincisprezece; mă pun și beau o țigară, — și pe urmă, după aceea, îi pușc și pe ceilalți...“ Da el râdea și clătina ia așa din cap!.. ia așa clătina...“ Și părintele făcu cu ochiul, și ne arăta cum clătina din cap Ilie Răcoare.

În sufrageria largă sfinția sa egumenul ne vorbi multă vreme prietenos și-și aduse aminte de multe lucruri vrednice de mirare, apoi ne pofti noapte bună și se îndreptă spre chilii-tăcută.

Noi eșirăm în balcon, deasupra ogrăzii mănăstirii, în răcoarea nopții, apoi după un timp, coborâm treptele, și după ce un frate somnoros ne deschise porțile prin întuneric, ne îndreptarăm spre apa Râstei. Adieri calde treceau din când în când, și stele multe pâlăiau vioaie deasupra, pe ceriul întunecos. Murmurul apei deodată ne impresură; și în juru-ne zările apropiate, negre se deslușeau cu putere, într-o liniște adâncă. Rătăceam încet, la pas, schimbam vorbe puține; iar în urmă-ne mănăstirea se zugrăvea, cu contururi negre pe o bucată de cer înstelată.

* * *

A douăzi în strălucirea luminii, mănăstirea veche a lui Petru-Vodă Rareș părea alta, izvorâtă ca din întuneric, și din trecut. Lăstuni nenumărați, cu țipete subțirele se învâluiau în sbor, în jurul turlei. Călugări treceau domol prin ograda curată, acoperită cu un covor de iarbă moale. Părintele Veniamin ne arăta chiliile din nou ridicate din risipire, ne arăta toată gospodăria bine ținută, strâns și cu socoteală stăpânită, și ne lămurea cu glăsu-i tânăr planurile pe care și le făcuse pentru acoperirea bisericii.

„E păcat să rămâe așa, un locaș vechi și sfânt ca acesta...“

Și ne vorbea cu o dragoste deosebită, ca pentru niște lucruri ale lui. pe când o liniște ca din altă lume coborâ din ceriul albastru asupra retragerii aceleia singuratece și curate.

Apoi, prin lumina și căldura care creșteau și pe lângă iazul de aproape, suirăm într-o tăcere nesfârșită, spre muntele Pleșu și

spre șușăvița limpede a pârâului Moisei. Iarba mare plină de flori răspândea mireasme calde din toate părțile prin poenițele mărginite de ziduri negre de brazi. Treceau fluturi cu foi albe și roșii, rătăciți de pe flori rare; o muzică abia auzită a miilor de gâze care roiau în soare ne mângâia auzul, și deasupra unei curmături de mal, lângă apa neagră, stătută a pârâului, în funia unui brad bătrân, într-o sulită de lumină, deodată se ivi, privindu-ne țintă cu ochi lucitori, o veveriță castanie cu cravată albă ca zăpada, cu coada tufoasă ridicată ca o căciuliță deasupra frunții.

Pășeam încet, în tăcere, prin taina acestor locuri, și mă gândeam la viforoasele valuri cari s'au scurs pe deasupra mănăstirii și pe cărările în erburii prin cari trecerăm și noi, la cele opt năvăliri ale Tătarilor și ale Turcilor, cari au ars gospodăriile călugărilor de demult și au stricat din temelii așezările domnilor vechi, la lungile și spăimântatele bejenii cari aduceau mulțime de boeri și de norod pe aici, și care-i alungau ca cu biciul spaimei spre negura munților.

Despre acestea toate poate știe și părintele Veniamin, egume. El ne aștepta zâmbind și cu vorbe bune în curata lui gospodărie și ne pofti la o masă foarte gustoasă și bogată. Și iar începu să ne povestească lucruri felurite și ciudate, de pe vremea când era la ciobănie. Apoi întorcându-se la mănăstirea lui cu trecut așa de tragic, cu ochi luminoși și veseli prinse a ne povesti despre o vidră care s'a înădădit la peștele din râmnicul din preajma mănăstirii.

„Am eu o rablă de pușcă, zicea sfinția-sa; tot așa bate eu în dihanie c'o încărcătură, da-i vorbă că-i șireată de nu se mai află.. Când mă duc cu pușca, nu-i; când mă duc și mă plimb pe maluri cu mâinile la spate, numai ce-o văd în fund, sub răchiți, pe-o coșcovă.. Își steclește blana și parcă ride la mine, bat-o Dumnezeu s'o bată! Se uită la mine și tot pufnește: Hi! hi! hi! Și eu mă 'nciudez și mă uit la ea, că altceva n'am ce-i face...”

Și părintele egumen ne arăta cum se uită și cum ride vidra din fundul râmnicului.

(Sămănătorul)

Mihail Sadoveanu.

Plugul Răzvrătit

— Fabulă —

Un plug
Ce nu ştia decât un meşteşug:
Pământul negru să-l răstoarne,
A zis cătră stăpânul său,
Voind să-i facă sânge rău:
„Dar până când, de corne,
„Voi fi condus din an în an,
„O! prost ţaran,
„De aceleaşi mâni bătătorite
„Şi sbârcite?...
„Mă rog, eu nu sânt plug de lemn,
„Al sărăciei semn;
„Eu sânt de fer, —

„Şi mi-s'ar cuveni şi mie
„De coarne să mă ţie
„O mână albă de boer...
„Deci între mulţii tăi moijici —
„Să pleci de aici!...

Ţăranul, filosof, a răs,
N'a zis nici păs,
Şi a plecat,
Nesupărat,
Cu boii şi cu jugul.

În deal rămase plugul
Stingher,
Şi aştepta din zi în zi
Până ce-o veni
Frumoasa mână de boer,
Să-l ia de coarne
Şi iarăşi lutul să-l răstoarne.

Primăvara,
Vara
Au trecut uşor,
Şi au mai trecut în zbor
Şi alte primăveri
Şi veri,

Dar vai! nici unul din boeri
Nu a venit cu boi, cu jugul.
Să miște plugul.

Sânt sigur, vreți să știți sfârșitul...
Ei, bine! răzvrătitul
A fost cuprins de mari nevoi:
Bătut de ploi,
Cuprins de frig și de furtuni,
Și'n anii răi și'n anii buni,
L-a mistuit rugina...
A cui e vina?

Hei! omul răul când și-l face,
Nici însuș dracul nu-l desface.

Ivan Turbincă

La Lună

O fată tânără de Crai
Cu dragu-i împreună,
Visau în măndre nopți de Mai
La lună.

Dar iată 'n văi un jalnic glas
De bucium, că răsună,
Și el s'a dus, ea a rămas
La lună.

Târziu apoi un călăreț
Veni grăbit să-i spună,
Că dragul ei s'a stâns măreț
La lună.

Și fata tânără de Crai
Cu flori în păr — nebună,
Visează 'n măndre nopți de Mai
La lună.

Ecaterina Pitiș

Arcașul

Trecea pe-un drum de sat arcașul,
Cu cânt pe buze, flori în plete,
Îl ascultau din prag neveste
Și-i surideau din poartă fete.

Dar a privit cu milă una
Spre trupu-i nalt ca bradul verde:
— Voinice, te-or răpune 'n luptă
Și mândra ta de veci ți-ei pierde!

Cu chiuita'n ris arcașul,
Pe când își joacă murgu 'n roate:
— Hei, dacă mor, o-i pierde una,
Dar de mă 'ntorc, vă am pe toate!

I. M. MARIENESCU.

Prea Sântitul Episcop
Nicolae Popea

17 Februarie 1826 — 26 Iulie 1908

Prea bunul și vrednicul nostru Episcop Nicolae Popea, nu mai este între cei vii. Ochii pământești și-a închis pentru totdeauna,

și truditele sale rămășițe pământești, trupul său, odihnește în cripta din cimiteriul bisericii sfântului Ioan Botezătorul.

tropo
firm
a trec
dus
că oa
țire,
mai u

părea
însă,
în pa
o șec
intere
sculat
vânta
voiau
de au
putere

3 $\frac{3}{4}$
morm
gată,
Episc

Episc

(Hoss
săi au
Verza
numel
fost în

până
studia
la 184
la lice
la 184

Bărbat fruntaș între fruntași, fost colaborator al marelui metropolit Andrei la toate actele bisericești și naționale, cu caracter firm și nepătat, cu inimă înflăcărată de iubirea de biserică și neam, a trecut din viață și a mers la marea sa învățătorie Andrei. S'a dus cu inima întristată și frântă de durere; s'a dus și îi va fi spus că oamenii mult s'au schimbat, că nu mai este un cuget și o simțire, că nu domnește dragostea învățată, că . . . . ., — ei, nu mai urmă, veni-va timpul, carele va descoperi toate.

ea, nu
tdeuna

Prea Sântia Sa deși înaintat în vârstă, și mai anii trecuți să părea cu totul slăbit, s'a fost recules în timpul din urmă. Au venit însă, durere, neplăceri sufletești, cari l-au zdruncinat, l-au aruncat în pat, și scurt timp i-au și răpus viața. În 9 Iulie încă a condus o ședință consistorială, sub întreg decursul căreia a arătat viu interes, după puține zile însă s'a pus în pat, din carele nu s'a mai sculat. Cu o zi înainte de moarte, rădicând mâinile spre binecuvântare, cu glas slăbit a zis către unele persoane, când acestea voiau să se depărteze, „lucrați numai în bună înțelegere“. Cuvinte de aur acestea, căci este știut, că numai buna înțelegere produce putere, zidește.

Adormind în Domnul Prea Sântia Sa Sâmbătă în 26 Iulie la 3 ³/₄ oare, Venerabilul Consistor a luat dispozițiuni, ca să fie înmormântat cu toată pompa cuvenită unui Arhiepiscop cu viață bogată, ceea ce s'a și întâmplat Marți în 29 Iulie prin Prea Sântitul Episcop al Aradului Ioan I. Papp.

Lăsăm aci să urmeze biografia scurtă a fericitului în Domnul Episcop:

Prea Sântia Sa s'a născut în 17 Februarie 1826 în Satulung (Hosszúfalú) la Săcele, lângă Brașov, comitatul Brașovului. Părinții săi au fost Neagoe Popea, paroch ortodox român și Voica născută Verza-Popoviciu, ambii tot în Satulung. În sântul botez a primit numele tatălui său „Neagoe“, dară încă în decursul prunciei s'a fost îndatinat a fi numit Nicolae.

Școalele normale și gramaticale până la poezie, dela anul 1833 până la 1840, le-a absolvat în Brașov, eară în 1841 și 1842 a studiat poezia și anul prim de filosofie în Blaj, apoi dela 1843 până la 1846 inclusive a studiat anul al doilea de filosofie și drepturile la liceul din Cluj; după aceea a mers la Viena unde a studiat până la 1848 teologia la universitatea de acolo, ca alumn al convictului

cripta

imperial. Aci în Viena, la studiul teologic l-a aflat tulburările anului 1848, și tot aci a avut ocasiune a face cunoștința multor tânări, mai târziu bărbați însemnați ai României, cari să întorceau din Paris unde luaseră parte activă în revoluțiune, pentru de a lupta în luptele ce să desfășuraseră în România, în acel timp furtunos plin de mișcări generale. Amintim aci numai pe Constantin Negri, frații Golescu, Nicolae Ionescu, fost ministru, mai apoi și pe Bolintinean, carele din urmă cu ocasiunea unei excursiuni la Schönbrun, la provocarea lui Negri ca să compună o poezie, a compus în grădina împărătească din Schönbrun, poezia „Ca un glob de aur...”

După absolvarea studiilor a intrat în oficiu de stat funcționând în 1849 și 1850 ca practicant al guvernul țării din Sibiu, în 1850—1852 ca concipient la pretura din Deva, eară în anii 1852—1856 ca actuar și adjunct la pretura și judecătoria din Șomcuta-mare (Nagysomkuta).

În 1856, după moartea secretarului consistorial, a profesorului de teologie și protosincelului Dr. Grigorie Pantazzi, carele a fost coleg de școală în convictul imperial din Viena cu Prea Sântia Sa, marele metropolit Andreiu, atunci Episcop al Transilvaniei, l-a chemat în serviciul bisericii scriindu-i: „Perzând pe Grigorie, am mare lipsă de tine. Acum vino la mine”. Dând ascultare chiemărei Archie-reului său a mers îndată la Sibiu de dreptul în reședința episcopască și astfel s'a așezat pe lângă acest mare și providențial Archie-reu al bisericii și națiunei noastre, carele pentru toți timpii va straluci pe firmamentul bisericii și națiunii noastre ca un soare lumnator. În acelaș an, 1850, marele Andreiu, la Bunavestire, în biserica din suburbiul Iosefin, în fața unui public numărös, l-a tuns într-un monach cu numele „Nicolae”, din care incident fericitul Șaguna a dat și un prânz festiv.

Mare a fost bucuria fericitului Episcop, mai târziu metropolit Andreiu, când l-a primit în tagma monachală, și astfel repede l-a hirotonit și respective hirotesit într-un diacon, protodiacon, presbiter, sincel, așa că după un an dela întrarea în tagma monachală l-a hirotesit de protosincel. Pe lângă postul de secretar, în acelaș timp a mai avut să funcționeze ca profesor de teologie, administrator protopresbiterial al tractului Nocrichiului, asesor consistorial până la anul 1870. În acest an, 1870, în sinodul archidiecezan, când se organiză consistorul pe bazele statutului organic, fericitul archiepiscop și metropolit Andreiu baron de Șaguna îl numi, spre

bucuria publică, vicar arhiepiscopesc, eară în 1871 îl hirotesi întru archimandrit. Ca vicar arhiepiscopesc a condus archidieceza Transilvaniei în două rânduri, adecă, după răposarea fericitului metropolit Andreiu baron de Șaguna, și după trecerea metropolitului Procociu Ivașcovicu la scaunul metropolitan sârbesc în Carlovăț.

În 27 Martie 1889 a fost ales, în 20 Maiu a fost întărit, eară în 11 Iunie 1889 a fost hirotenit de Episcop a diecezei Caransebeșului, apoi în 2 Iulie a avut loc întronisarea.

Prin rădicarea Prea Sântiei Sale la demnitatea arhierescă și-a aflat răsplata meritată activitatea bisericească și națională desinteresată și îndelungată a unui bărbat, carele în decursul timpului a știut să-și îplinească cu scumpătate dorința bisericească și națională impusă de provedință.

Prea Sântia Sa încă ca student în Cluj a arătat iubire și interes pentru națiune în general și în special pentru literatura română, ce s'a manifestat prin aceea că în 1846 împreună cu A. Papiu Ilarion a înființat și redactat o foiță săptămânală manuscrisă „Aurora,” sau „Zorile” a juriștilor din Cluj, cea dintâi încercare română de felul acesta, ce fără îndoială și-a avut rezultatele sale. În acelaș timp împreună cu Papiu a ținut școală cu studenții români pentru de a-i introduce mai bine în limba română, și au înființat societatea literară a tinerilor studenți, prima societate literară de asemenea natură. Rezultatul a fost învierea conștiinței naționale. astfel că, reposând tinărul Iuliu Mihályi, coleg de studii, colegii au însărcinat pe colegul lor, Nicolae Popea să țină cuvântare. Aceasta a fost prima cuvântare publică românească ce a resunat în Cluj și deci mare a fost oțerirea studenților magiari, cari în tot chipul să silcau să zădărnicească vorbirea, dară tinerii români ca un zid puternic au încungiurat pe vorbitor. Vorbirea făcând mare impresiune a cerut-o direcțiunea liceului spre a fi înaintată la Guvern — așteptându-se pedepsirea vorbitorului — de unde nu i s'a mai înapoiat. Cât a stătut pe lângă fericitul arhiepiscop și metropolit Andrei baron de Șaguna a lucrat neobosit; a lucrat împreună cu Șaguna la actele cele mai însemnate, și în special și la compunerea statutului organic, de aceea cu drept cuvânt să și numește „mâna dreaptă a lui Șaguna.” A însoțit pe fericitul metropolit în diferite călătorii. În 1863—1865 a fost deputat în senatul imperial înmulțit, precum și în dieta transilvană din Sibiiu. Este unul dintre inițiatorii și fundatorii Asociațiunii transilvane. A fost președintele

comitetului național-român pentru partidul național din Transilvania, iară în anul 1881 a convocat adunarea sau conferința națională, pe care a prezidat-o și în care a fost ales președinte al comitetului național din Ungaria și Transilvania. A fost membru ordinar al Academiei Române; membru fondator al reuniunii pentru crearea unui fond de teatru român; al reuniunii române agronomice din comitatul Sibiiului; al reuniunii învățătorilor din dieceza Caransebeșului etc.

Pe lângă toată ocupațiunea grea și multilaterală a știut să folosească timpul așa, încât să poată fi activ și pe terenul literar. „Vechia metropolie,” „Biografia lui Șaguna,” „Memorialul” și alte lucrări sunt roadele muncii sale.

Activitatea sa de când se află în mijlocul nostru e cunoscută tuturor, e carte deschisă.

Adaugem aici încă, că pentru meritele sale câștigate pe terenul literar Academia Română din București a ales în anul 1899 pe P. S. Sa de membru ordinar al său, iar în primăvara anului 1900 a avut loc în București la Academie, recepțiunea festivă a P. S. Sale, — ținându-și vorbirea de recepțiune — în prezența și sub prezidiul Majestății Sale Carol, regele României, care din acest incident a dispus, ca membrii Academiei să se prezenteze în mare ținută cu eventualele lor orduri; iar în anul următor 1901 a primit vizita Înalt Prea Sfințitului metropolit primat al României Iosif Gheorghian, care trecând spre Kissingen a ținut a-i reîntoarce vizita ce i-o făcuse Prea Sfinția Sa petrecând la Academie în București.

O distincțiune ca aceasta, care onorează mult dieceza noastră, și este după cât știm primul caz, ca un Arhiereu și respective metropolit primat al României să viziteze pe un Arhiereu de ai noștri.

Nu putem vedea în inima tuturor oamenilor, dară să poate afirma, că a fost generală părerea de rău pentru moartea fericitului Episcop, și ea s'a manifestat și prin multe telegrame de condolențe.

Maiestatea Sa prea grațiosul nostru Rege apostolic în bună-tatea Sa părintească a fericit diecesa noastră și a onorat memoria fericitului Episcop prin prea înalte Sale condolențe.

Întreaga vieată a fericitului Episcop a fost închinată bisericii și națiunei; iubirea sa nemărginită față de acestea se reoglindește din testamentul său, făcut în zile de grea cumpănă, în zile,

când
— a
binef
test

ca a
casul
tare
dispu

nomie
dieces
chiei
legal,
deuna
mea
și ace
mortii
usului
inmor
Caran

dispoz

tedrale
va hot
h
(două

(

ricei ca

Il

deci po

l'

cetarea

reg. un

judecat

tarea tr

prin Co

când inima sa nobilă era frântă de durere. Întreaga sa avere o lasă — afară de unele mici legate — spre scopuri bisericești și de binefacere, după cum să vede aceasta din următoarele dispoziții testamentare :

Testament. Subscrisul ajungând o etate foarte înaintată, și ca arhiepiscopul fiind după canoanele bisericești obligat a face pentru cazul morții dispoziție testamentară, prin aceasta după o precugetare serioasă, fiind pe deplin sănătos, pentru cazul morții mele dispun următoarele :

I. De erede universal la toată averea mea câștigată cu economie și mare cruțare din modestele venituri ce am avut, designez dieceza al cărei arhiepiscopul sum, respective biserica ortodoxă a eparhiei Caransebeșului, care și pe baza canoanelor este erede meu legal, și de executor al acestui testament înstituesc pentru totdeauna pe Consistoriul plenar diecesan, carele îndată după încetarea mea din viață are a încuia și sigila toate odăile și dulapurile mele și acelea ale fondului instruct de mai înainte; apoi după constatarea morții mele și după îmbalsamarea corpului să mă îmbrace conform usului bisericei noastre, să fiu pus într'un sicriu de metal și să fiu înmormântat în cripta arhiepiscopască din cimiteriul bisericei noastre din Caransebeș.

II. În mormântarea mea să se facă înainte de ameză după dispozițiile pe care le va stabili Consistoriul plenar diecesan.

Fac însă următoarele observări :

a) La înmormântarea mea să celebreze preoții bisericei catedrale și care va afla Consistoriul de cuvânt, iar plata preoților o va hotări tot Consistoriul.

b) În ziua înmormântării să se împartă la săraci 200 cor. (două sute coroane).

(Urmează unele legate între cari 1000 coroane pe sama bisericei catedrale, 2000 coroane pe sama bisericeii din locul său natal).

III. Cât am fost în viață am ajutat pe fiecare din frații mei, deci pot zice cu liniște sufletească că cu familia sum împăcat.

IV. După înmormântarea mea sau și numai decât după încetarea mea din viață să se publice acest testament la judecătoria reg. ung. de cerc competență din Caransebeș și fără întervenirea judecătoriei, respective a notariului public regesc, să se facă inventarea tuturor lucrurilor mele, precum și a celor din inventariul vechiu, prin Consistoriul plenar diecesan conform §-lui 136 din Stat. org.

În inventariul lucrurilor și efectelor mele se află însemnările mele unde am arătat, că din lucrurile și efectele mele cari voesc să rămână pentru fondul instruct al diecesei noastre și cari să să vândă în favoarea lăsământului meu.

V. Dispun ca din toată averea mea, ce va rămânea după moartea mea, aflătoare în cassa Wertheimiană proprie și constătoare din acții și libele pe la bănci și bani gata, după subtragerea tuturor speselor, și adevă din lăsământul meu curat, Consistoriul plenar diecesan să facă o fundațiune care să poarte numele „Fundațiunea Episcopului Nicolae Popea” spre scopuri bisericești, școlare și filantropice române ortodoxe pentru toate timpurile. Apoi să facă literile fundaționale și acestea să le subștearnă sinodului eparchial spre aprobare. Fundațiunea să o administreze Consistoriul separat de celelalte fundațiuni și averi diecesane, sub controla sinodului eparchial, căruia are să subștearnă în tot anul rațiociniu, și din interesele capitalului fundațional 20% (douăzeci procente) să se împartă ca stipendii, după aprecierea Consistoriului, la studenți români ortodocși talentați, cu purtare morală bună, de ambele secse, începând din școalele medii, reale, comerciale, la academii de orice specialitate și la universități; apoi după terminarea cu succes bun să li să lase stipendiul din urmă până vor intra în serviciu salarizat, dară terminul acesta să fie numai un an după absolvirea lor și să între în serviciu, altcum nu se poate folosi de acest beneficiu, având întâietate consăngenii mei de ambele secse, adevă următorii fraților mei și a sorei mele. 20% (douăzeci procente) să se dea ajutoare la învățăcei români ortodocși cu purtare morală bună, dela orice meserie sau industrie, asemenea la sodali talentați cu purtare morală bună, spre a se trimite în străinătate pe la fabrici și stabilimente mai mari, ca să se poată cualifica în specialitatea lor. Și în fine să se dea ajutoare la sodali capabili, morali și cruțători, cari vor începe meserie ori industrie de sine stătătoare. 10% (zece procente) să le întrebuițeze Consistoriul spre scopurile ce le va afla din timp în timp mai de lipsă în diecesă; iar restul de 50% (Cinzeci procente) să se capitalizeze. Când capitalul fundațional va ajunge la sūma îndoită, atunci să schimbă dispoziția de mai sus și să vor capitaliza numai 25% (douăzeci și cinci procente), ear celelalte 75% (șaptezeci și cinci procente). să vor împărți observând raportul indicat mai sus. — Adaug însă, — că întâmplându-să o reformă în biserica noastră, fundațiunea aceasta să o administreze

autoritatea aceea, care ar avea a săvârși agendele Consistoriului diecesan de acum.

VI. Rămasul meu va consta dară din suma banilor ce va rămânea după subtragerea legatelor de sub pct. II. lit. a, b, c, d, e, f, g și h, și tuturor speselor prevăzute și neprevăzute, și are a constitui fundațiunea mea, după cum am dispus în punctul de mai nainte spre scopuri bisericești, școlare și filantropice și alte trebuințe ale bisericei diecesane.

VII. Tot diecesei Caransebeșului las și biblioteca mea, afară de documentele privitoare la „Memorialul Metropolitului Șaguna“, precum și manuscritele și corespondența mea particulară, pe care le las nepoților mei Neagoe V. Popea profesor în Iași (România) și Nicolae Sulica profesor la gimnasiul rom. din Brașov spre lucrare și publicare, cu condiția ca la urmă să le restituie diecesei respective Consistoriului diecesan din Caransebeș spre păstrare.

VIII. Acest document cuprinde voința mea ultimă testamentară și este subscris cu mâna mea proprie în fața a patru martori, mulțamind lui Dumnezeu celui în trei fețe și atotputernic, că mi-a ajutat să-mi împlinesc cea mai mare și mai arzătoare dorință a mea, Amin. Caransebeș în 17/30 Iunie 1908. *Nicolae Popea* m. p. Episcopul diecesei române ortodoxe a Caransebeșului“.

Iată cum s'a manifestat inima nobilă și sufletul mare al acestui blând și vrednic Archiepiscopiu atunci, când zilele îi erau amărâte și sufletul zdrobit.

Dumnezeu bunul să-i facă parte în lăcașurile celor bineplăcuți Lui!

Cuconul Grigoraș

*„Ferească D-zeu să pui în spînarca
omului, atît cît nu poate duce”.*

(Poporul).

Cuconul Grigoraș era feciorul lui . . . cuconul Grigore . . .

De boerul cel bătrîn, nu s'a vorbit nimica în viață, pentru că el era om . . . ca toți oamenii, — lui cuconul Grigoraș însă, i-a mers repede vestea.

După moartea lui tată-su, s'a întors dela Paris și s'a pus să-și caute singur de moșie.

Căzuse în sat ca un blestem.

Vieța și oamenii din țară îl scoteau din fire. La această nepotrivire de gusturi, se mai adăuga și boalele lui neghicite încă, cari îl făceau și mai îndărătnic. Umbla printre oameni desgustat și silnic, privind totul cu dispreț, gata par'că să-și stingă nasul, ca să nu-i miroasă înconjurul.

Cuconul Grigoraș era om înalt, subțiratic și vecinic bolnav. Fața lui smeadă și uscată, prelungită mult de firile rari din barbă, s'aprindea ca un cărbune suflat, în licărirea ochilor boldiți și răi.

Pe boerul cel tânăr totul îl supăra în cale și umbla cu vată în urechi și vara, ca să nu răcească. Cu oamenii lui, vorbea ca un apucat. Toată ziua trăsnea și căuta pricină. Nimic nu mai plăcea stăpînului celui nou. Țăranii erau proști, neindemnatnici și hoți, iar obiceiurile barbare.

Slugile cele vechi, au apucat care încotro, iar lucrurile bătrânești au fost aruncate în pod.

— Par'că ei știau să trăiască?

Cuconul Grigoraș își adusese bucătăreasă din Franța.

— Oamenii de aici mănâncă ca niște . . .

Uitasem să spun că, eroul nostru se întorsese în țară cu stomacul stricat. Nu-i mai priia acum nici o mâncare și bea numai ape străine.

— Apa din țară e o otravă...

La masa lui tot tabeturi noi și forme felurite, că nu le mai da slugile de capăt.

Când venea vremea mâncării, era o groază.

— Astea-s furculițe spălate?

— Șervetul acesta a mai fost odată la masă.

— Hoo... netoato că mă pici...

— Aveți să mă omorâți păcătoșilor...

Numai Tereza, bucătăreasa, scapă neocărâtă. Pentru franțuzaică, stăpânul avea o luare aminte deosebită, căci îi evoca zilele trăite în străinătate. Și apoi ea venea d'acolo, din țara luminii și a libertății, unde slugile sunt respectate. Tereza nu era... barbară, ca nespălatele dela noi. Când nu-i plăcea mâncarea, cuconul Grigoraș se descărca tot pe slujnica din casă:

— N'ai văzut că ouăle-s răscoapte?

— Apoi... jupâneasa știe...

— Ce jupâneasă? — tu să deschizi ochii, toahto, ptiu, na...

Ouăle se spărgeau în capul fetei nevinovate, iar boerul îngâna ușurat:

— Sălbatici domnule, nu alta...

Trebue să amintesc că cuconul Grigoraș ținea un regim foarte sever la masă. El nu mânca orice, era om alegător și cu gusturi curioase. Din bucatele noastre, îi pregătea numai ouă fierte și lapte dulce, încolo tot bunătăți străine, pe cari i le gătea bucătăreasa lui.

— Terezo... oamenii de aici, ți-am mai spus-o eu, mănâncă ca niște, — știi tu... Numai noi ne hrănim, ceilalți se 'ndoapă... Franțuzaica se roșia și lăsa ochii în jos stingherită, îngânând împăciuitor:

— Când e omul sănătos, mănâncă ce găsește și ce poate...

Tereza a rămas în toată cinstea la curte, până la o întâmplare urâtă, care a coborât-o mult în ochii stăpânului neînduplicat:

La un sfânt Nicolae, satul serba hramul bisericii. După sfânta slujbă, se întindea de obicei un praznic mare afară. Franțuzaica boerului, care eșea din biserică, vede mesele încărcate și se 'nfige și ea lângă o gospodină cunoscută. Tereza de altfel era fată bună și prietenoasă, cu apucături naturale și apropiată de toată lumea.

Când a dat ea de niște sărmăluțe de celea învelite în foae de varză acrită, cu mămăliguță rece, s'a pus pe mănăcare ca o moașă de sat, de a speriat și pe țărance cu pofta ei.

Roșie la față și c'o lăcomie nevinovată, își suga gura voioasă, făcând către neveste:

— Asta bon . . . tare bon . . .

Tocmai atunci se întâmplă să treacă și boerul printre mesele oamenilor, venit anume ca să-și firitisască satul la o zi ca aceea.

Se strecură însă printre bucate scârbit și cu batista dusă pe furiș la nas. Când dă cu ochii de bucătăreasă, se crucește. Un țăran mai îndrăzneț, sare cu vorba să 'mpace lucrurile:

— Apoi . . . asta-i de-a noastre, — se dă la mămăliguță ca pruncul la sân . . .

Boerul încruntat a trântit cu ciudă o vorbă franțuzească și a plecat amenințând din cap.

Acasă războiul era deschis:

— Mă miram eu de ce nu mai mănânc cum se cade . . . Mai lipsia acum în urmă, să mă hrănești cu varză, că-n colo destulă neglijență . . .

Cuconu Grigoraș era amarnic de cârcotaș, te urmărea cu vorba și cu ponosul până la desperare. Îl mai ținea ș'o tasă în pept, care împreună cu durerea lui veche de stomac, îl adusese într-o inervare și asprime, de nu-i mai sta nimeni înainte.

Trecea printre hargăți și muncitori, ca o arătare de spaimă, așa înalt, subțirătec, cu barba lui rară și neagră, adus puțin de spate.

Când se ducea câte odată la oraș, — un orașel sărac de provincie din nordul Moldovei — vâra groaza în tot hotelul.

Antreprenorul, un evreu bicisnic, se închidea în casa lui și lăsa toată treaba pe seama balabustei.

— Mi-i frică să-l văd . . . *ci om rău* . . .

Chelnerii tremurau și ei, dar se și bucurau, căci cuconu Grigoraș dădea bacșiș boeresc.

— Las' să ne și bată, numai să iasă pataca.

Drumul până la oraș era o sfadă. Vai de vizitiu și de bieții cai.

— Nu vezi că mă răstorni, boule?

Trăsura lui era cu două rânduri de arcuri. În fund pe jeț, mai punea și un maldăr de perne, ca să fie mai moale, iar dea-

supra sta cocoțat cuconul Grigoraș, îmbrăcat în șube, cu vată în urechi, cu căciulă și învălit la picioare cu blăni de urs.

— Mă hurduci, măgarule...

— Nu m'ai învelit bine la picioare...

Și după ce se văita prelung, striga amărit:

— Stai, ticălosule...

Ce să mai zicem de ceilalți drumeți. Îl înconjura lumea ca pe o altă arătare. Trecătorii îl cunoșteau acum de departe. Rar să fi scăpat cărăuș neînjurat de cuconu Grigoraș. Se lega de unii așa ca din senin:

— Și tu ce-ți sgâești ochii, măi nătăraule?

În mersul leneș al trăsorii, o ținea tot drumul: valeu și valeu...

Gemea de toată mișcarea și se văita ca pe un pat de spital.

Dacă se întâlnea cu vr'un boer cunoscut, începea vorba cu jălanie:

— Sunt pierdut cucoane, m'am dus de-acum... mor... uite în ce hal am ajuns...

— O mai fi și părere, cucoane Grigoraș, nu te mai uita și d-ta la toate... Uite la mine, mănânc ce găsesc, beau apă dela șip și dorm ca un... gardist de noapte...

Cuconul Grigoraș abătut, tăia vorba cu durere.

— Altă ceva, când e omul sănătos...

Vocea însă, i-se îneca într'o tasă sfâșiată și despărțirea se făcea numai prin semne din mână și mișcări triste din cap.

Trăsura pornea greoaie și clătinată, ca un șlep nepotrivit de încărcat.

— Ține tot mijlocul drumului, măi oropsitule și lasă să mai înconjure și dobitocii ceilalți...

Vorbea cu atâta ură și convingere ca și când trăsura lui ar fi înconjurat vre-o dată pe cineva în cale.

Când ajungea la hotel, descărcarea lui era o adevărată debarcare. Mai întâi până îl desfăceau din blăni, din pături, din legături și-l ridicau din cuibarul pernelor, cei dinprejur trebuiau să aibă ghibăcia unor exploratori încercați.

— Nu mă trage de mână...

— Ho, chiorule, că mă calci pe bățatură...

— Fugi târtane, că puți a usturoi...

Sudălmii, palme, scuiături, — până îl apuca pe boer tusa și atunci cuconu Grigoraș devenea trist și conducea debarcarea numai prin semne și mișcări obosite.

— Toți sunt proști!

Șoptea el printre buze și făcea din cap cu convingere.

Atențiunea tuturor era mai ales la *bufetul* boerului. Bufetul era un fel de dulap complicat, unde cuconu Grigoraș își purta bucătăria lui. Acolo mai avea el și un aparat de încălzit și sticle cu ape minerale aduse direct dela surse, nu... prefăcătorii ce se vând în țară. Ori de câte ori trebuia să facă vr'un drum, vestea pe Tereza din ajun și franțzoaica îi pregătea o bucătărie anumită, cu care umplea bufetul.

— Altfel m'ar întocsi birtășii din târg cu sosurile lor grețoase. — Niște sălbatici dom'le...

Cuconu Grigoraș venea cu săpunul lui, cu vasele lui de spălat, cu schimburi de pat, cu prosoape, papuci, tualetă și ce nu ți-ar trece prin cap.

— Ce? — cu trențele voastre, n'ași pune să spele nici pe jos... Sunteți niște murdari...

S'ar fi părut că cuconul Grigoraș, era pus anume, ca să vrăjmășească lumea. El era rău de plată, fără să se fi gândit vr'odată, să se folosească de banii cuiva și avea un talent satanic de a amâna și chinui, de a purta oamenii pe drumuri și a despera pe creditorii. Pentru el era o bucurie neînțeleasă de a trăgăna plata. Se întâmpla de multeori să aibă bani din prisos și cu toate că vedea pe om la nevoie, se îndărătnicea în plăcerea lui de a tortura și a lungi lucrurile.

Toți cei cari aveau de luat bani dela el, îi erau dușmani:

— Hoților... sălbaticilor... aveți să-mi prăpădiți averea...

Vai însă de cei cari aveau de dat! Lui i-se părea că toată lumea îi datoare.

Pentru cuconul Grigoraș numai Tereza era bună și nobilă, pentru că ea, mai întâi, venea din țara cu lumină și... bucate fără sos și apoi, nici nu-și cerea... simbria.

— Eu îmi las averea să crească în lada boerului...

Vorbele acestea le zicea franțzoaica cu aceea încredere și sfântă naivitate, cari sunt aproape străine moravurilor și oamenilor dela noi.

De altfel, nici cuconul Grigoraș, nu s'a gândit vr'odată să nu plătească munca unei fete atât de vrednice. Ceea ce-l emoționa și-l entuziasma însă, era faptul că Tereza nu-l... supăra nici odată cu leafa.

Cuconul Grigoraș, om ursuz și bolnav, desgustat de țară și de oameni, nu pomenia deloc de tată-su, nici de bine, nici de rău. Toată considerațiunea lui pentru răposat se mărgini la această tăcere și uitare, din care n'a ieșit niciodată. S'ar fi părut că se ferește de această amintire dojenitoare, cum se feresc fricoșii de a vorbi seara de stafii.

O singură dată, într'un grup de proprietari vecini a scăpat o vorbă de cârtire și părere de rău, cu prilejul unor evocări a trecutului:

— Ehei, pe atunci!... o moșie se lua pe nimic... Dacă ar fi avut minte tata, azi aș fi fost bogat de tot...

Mâncat de răutate și încumetare, cuconul Grigoraș îmbătrânea și se stingea de pe picioare.

Nu s'a însurat, pentru că se credea bolnav și din bucuria averii lui, nu putea să se înfrupte nimeni. De rude nici nu voia s'audă, căci erau de jos și sărace și vorbea cu evlavie de boerul cel bătrân, răposatul.

Părăsit și izolat, cuconul Grigoraș s'afunda tot mai mult în amarăciune și ură. Tușia singur prin odăi și se văita de stomac și piept, în pustiul curților bătrânești, fără nici o tovarășie care să-l mângăie, fără să mai aibă ce aștepta în viitor...

* * *

O fi trecut el așa, multă vreme la mijloc, în care cuconul Grigoriță a îngrozit pe cei dimprejur și s'a văitat de boabele sale. Treburile au lăncezit la început, căci după anii buni, cu belșug și bucurie, cari ar fi putut sălta pe om, veneau anii de secetă și pagubă, cari dădeau totul înapoi.

Mai ales pentru cuconul Grigoraș, cu firea lui și fără slugile de credință apucate dela bătrân, — anii din urmă au fost numai un jaf ș'un pârjol:

— Au să mă lase sărac, tâlharii aceștia...

La dânsul, toată vina ruinei care-l amenința, erau numai țărani. De Dumnezeu și soartă nu mai ținea socoteală, căci nu recunoștea altă putere pe lângă stăpânirea lui.

Cu anii cei răi, s'ar fi luptat el, cum ar fi putut și ar fi târât-o așa până la sfârșit, dar unde mai pui că se amesteca în viață și judecăți, cu ridicare de moștenitori cari întorc unele cumpărături bănuelnice. Vin pe urmă păcatele neașteptate, câte c'o năpaste, care te ducе până la poarta închisorii...

— Uite... bunăoară, o palmă dată mai cu mânie și... nespălatul cade grămadă năucit... Câtă dandana pe urmă!... Cel lovit se îmbolnăvește mai întâi și apoi pe urmă se întâmplă să moară... Doctorii fac cercetări și dau certificate c'o ușurință care poate perde pe un om chiar de condiția cea mai ocrotită. — Ce să mai zic și de justiția asta, care nu se mai uită și la om, ci se zăgăzuește numai în legi și articole. Și doar, reclamantul meu, tatăl mortului, era un... pârlit de țăran, pe care să-l cumperi c'o litră de rachiu. N'am vrut însă să mă plec...

De aici s'a pornit căderea lui cuconu Grigoraș.

A început-o cu advocații, cu drumurile prin țară, cu intervențiunile pe la politicienii influenți și pe ori unde a străbătut, gonit și înfricoșat de dinapoi, de teama unei condamnări rușinoase.

Toate aceste sdruncinări țin parale însă, iar moșia părăsită și îndatorată, ajunsese mai mult o povară, decât o bogăție.

Ipotecile strâng averea ca niște ghiare de pasere răpitoare, cari cearcă să ridice prada.

Căderea, se zice că nu prea ține socoteală de numărul treptelor. Când ai scăpat din vârful scării, apoi te tot rostogolești și cu cât cel căzut e mai dâr, cu atât n'are de ce se apuca în prăvălirea lui. Numai jos de tot, pe pământ în țărâna în care a icnit, numai acolo n'are timp să gândească și să filozofeze asupra nestatorniciei din lume.

Cum rămâne însă acum coconu Grigoraș cu tabeturile și vrăjmășia lui? Lumea și cunoscuții se uitau la singuraticul boer ca la un liliac cu aripile legate:

— Până aici i-a fost...

— De acum moare boerul de bună samă...

* * *

Cuconul Grigoraș a trecut prin multe nevoi și după ce a pierdut tot ce a avut de preț, a ajuns de i-a bătut la dobă și cenușa din vatră.

Totuși însă boerul nostru nu s'a prăpădit, că n'a murit încă nimeni de sărăcie. Omul e ca și iarba cea rea, cu cât o tai cu

atât :
unde

cinst
tabetu
pe ce
ori nu
cesele
la via

mai p
trăsur
mai b
învăța

dat to
amen
dânsu
și cob
mari
în bu
cu bo
căjiți

par'că
când
nînțați
fața a
șându

nevas
avea

cu mi
reze c
glumă
cu foi

atât se indesește. Când crezi c'ai stîrpit pirul, nici nu gîndești de unde răsare iară, făcându-și loc pe sub pămînt în noduri chinuite.

Tot așa îndărătnicesc și necazurile pe om.

În vremea grozavelor sdruncinări, prin care trecea averea și cinstea lui coconul Grigoraș, nu mai era timp și nici putere de tabeturi și fleacuri franțuzești. Boerul era veșnic pe drumuri, mîncă pe ce punea mîna și adormea ori unde răzima capul. De multe ori nu putea să doarmă și nici să mămânce, cît ar fi vrut. Procesele mai ales și alergăturile l'au desghețat la drum și l'au trezit la viață.

Dupăce n'a mai avut blăni și perne de prisos s'a lăsat numai pe fundul trăsorii, când i-au luat și trăsura, s'a aruncat în trăsura celui dintîi trecător. Cu graba și necazurile de atunci, n'a mai băgat de samă la început, iar mai târziu s'a trezit deprins și învățat cu nevoile.

Când s'a văzut scos de pe moșie și din curțile bătrânești, a dat tot mai îndărăt cu sufletul, ca dinaintea unei surpături, care amenință, trezindu-se singur și părăsit. Numai Tereza se ținea de dînsul ca o umbră. Ea-i împacheta rămășițele lucrurilor nevândute și cobora aceleași scări de cădere ca și stăpînul. Din curțile cele mari s'au mutat în casele vătavilor, ca pe urmă să se trezească în bujdeanca paznicului dela vie. — Tereza venia în urma căruții cu boclucuri, ca un căne credincios, care se ține de stăpînii necăjiți la toate mutăturile.

Fatalitatea îi gonea pe amîndoi și-i silia să se apropie, de par'că i-ar fi mînat în spre o cursă, în care să-i prindă. Numai când s'au pomenit singuri într'o căsuță de o odaie c'un pat, amenințați de-o vreme urită de toamnă, au tresărit surprinși unul în fața altuia, ca la descoperirea unui complot nebănuit și îmbrățișându-se împăcați, au plîns amar ca doi prieteni cari se regăsesc.

Cuconul Grigoraș mișcat de tăria franțuzoaicei, a luat-o de nevastă, — mai ales că era singura creditoare pe care nu o mai avea cu ce o plăti.

Ei rămăsese tot în sat, într'o căsuță țărănească, cumpărată cu micile sfărămături, scăpate din prăbușirea cea mare.

În prima zi de gospodărie comună, Tereza ca să mai învieze casa și să ridă de o veche insultă adusă de boer, a făcut o glumă nevinovată: Pentru masa lor de nuntă, a gătit sarmăluțe cu foi de varză murată:

— Na bărbate... Să mâncăm, ce-au mâncat și bătrânii că ei știau ce-i bun...

Și zilele au trecut, omul s'a dat după nevoi, s'a supus împrejurărilor și atunci viața largă și viguroasă, în schimbul averii, a dat lui cuconul Grigoraș sănătatea cea scumpă, și puterea de a spera...

Cuconul Grigoraș s'a pus pe gospodărie cu Tereza și le mergea bine. Franțuzaica curajoasă și neobosită, creștea pasări și lucra cu vecinii, pe ajutate, câteva fâlci de pământ, pe când... bărbatul, căra lemne la târg cu căruța și vindea ouăle și puii nevستی-si.

Cum mai schimbă și nevoia pe om!

N'ai fi mai cunoscut pe cuconul Grigoraș. Se vindecase de piept și nu mai tușea. Era dres la față, ochii i se înblânzise și și scosese vata din urechi. Stomacul îi măcina acum și... mămăligă, nu mai era nervos și vorbea ca... oamenii.

Dacă te nemereai așa pe'nserate pe drumul satului lui, auziai venind o căruță sgomotoasă, care-și bătea scândurile în mers și umplea liniștea văii cu trâncănitul ei destinat. Ș'asa putea-i să'ntâlnești zilnic aproape, pe cuconul Grigoraș, care se întorcea dela târg.

Acum nu mai înjura trecătorii și poposea câte odată chiar la rateșul din drum. Era vioi în mișcări și se da ușor la glume.

— Ce mai *ciorovădesc* căraușii?

— De-ale noastre, cucoane Grigoraș...

— Da, da, de ale noastre, c'asa se sfătuesc drumeții... Ehei, ce bun e sfatul și ajutorul!...

— Te scapă din toate nevoile.

— Și nici *nevoea* nu e rea, ehei ce bună e și nevoia pentru omul care se prea încrede... Uite, eu mă simt mai bine acum în sărăcie, m'am îndreptat de boale și mi-am venit în minți... Eu dacă nu sărăciam, aș fi murit ca un netrebnic până acum...

Și cuconul Grigoraș împăcat și sprinten, sărea iarăși în căruța lui destinată și luându-și rămas bun dela oameni, învârtea biciul pe deasupra murgei și se perdea pe drumul din ascunsul văii.

Trecătorii îl perdeau așa din ochi, gonit par'că de trâncănitul căruții lui, până nu se mai vedea din colbul ridicat în urmă.

Cei cari l-au cunoscut cum era odată, rămăneau prostiți în urmă și-și făceau cruce murmurând.

— Mare ți-i puterea ta Doamne!...

Lumea îi zicea tot cucoane și îmblânzită de nenorocirea lui, ertase și uitase toate și acum îl respectau chiar din suflet, căci la dânsul găsea totdeauna un sfat bun, și-un îndemn la treabă.

Din cunoscuteii lui mai mucaliți, cercau să-l supere și să-l atingă cu vorba :

— Da ce s'a făcut cu nervii și cu boalele d-tale cucoane Grigoraș...

— Nu râdeți măi băeți, că sărăcia e leac bun și poate să aveți nevoie vr'odată...

Glumele nu-l supărau, ci par'că le aștepta ca un canon meritat, pe care trebuie să-l ispășească.

Seara târziu de tot, după ce se liniștea satul, vedeai pe cuconul Grigoraș, cum ieșea cu Tereza prin bătaea lunei și scăldați în raze, treceau pe sub porțița dată în lături și urcau alături drumul. La răspântie se opreau amândoi mișcați și strângându-se de braț, priveau curțile bătrânești de pe deal, cu stăpâni streini. Luminile stinse dela ferestre și mușenia dinprejur, dădeau curților o înfățișare de odihnă și împăcare.

Stăteau așa duși, până s'ascundea luna.

Cuconul Grigoraș se'ntorcea după un timp cătra Tereza și ridicând din umeri, zice cârtitor :

— Lasă-i încolo, că și *aceștia* sunt prea sgârșiți... Nu aprind ei măcar un feliner la poartă, pentru un drumeț rătăcit...

(Convorbiri literare)

I. Adam.

Somnul

De vre-o câteva zile pescarii dela gura Argeşului, prinseseră de veste că un somn mare se pripăşise prin împrejurimi.

Câteva găşte, ale pândarului dela cherhana, dispăruseră de pe apă. Soldaţii, ce făceau de strajă la pichetul din apropiere, îl zăriseră „lunecând, ca o torpilă“ în susul Dunărei. De vre-o două trei ori, năvodarii îl simţiseră „mirosind năvodul“; şi, în sfârşit, într-o dimineaţă, la răsăritul soarelui, Macare, unul din cei mai dibaci şi mai îndrăzneţi pescari din ținut, îl văzuse hârjolindu-se „ca un porc“ la soare...

Un astfel de oaspe, stârneşte totdeauna vâlvă printre pescari. Întăiu, pentrucă lăcomia proverbială a somnului stârpeşte şi alungă peştele; apoi, pentru-că preţul lui e atât de însemnat, în cât toţi râvnesc să-l vâneze.

De aceea şi printre cei dela gura Argeşului era mare zarvă.

Dacă un asemenea „chilipir“, ar fi picat în vremuri de odihnă, când turtucăenii, „pelicanii Dunărei“, cum îi poreclise lumea din pricina neîntrecutei lor îndemnări şi a neobositei îndeletniciri cu pescuitul,—dacă ei, ar fi fost pe la vetre, „ghiorlanul“,—cum porecleau ei somnul cel mare,—nu ar fi mai apucat să trăească, nici timpul cât se scurge între două strigări ale hogei din geamia de pe deal.

Dar, acum, era vremea vânatului prin bălţi. Cei mai de frunte dintre ei, fuseseră prinşi, cu zdelcă, acolo. Cei cari rămăseseră erau buni năvădari, dar „ghiorlanul“ nu se vânează cu năvodul, căci „ori ţi-l spintecă, cum ai spinteca o foiţă de ţigare cu limba, ori te dă la fund cu năvod, cu luntre, cu tot...“

Ghiorlanilor, numai „cârligul“ le vine de hac,—acel drug de oţel cu cange la vârf, ascuţit ca acul, pe care numai o mână năzdrăvană e în stare să-l zvârle fără greş, dar care, dacă şi-a atins ţinta şi s'a înfipt în „scăfârlia“ vânatului, îl dă gata.

să se
punea
şi o lo
întorsa
pe vâ
starost

Singur
zbura,
tine. Si
nică a

D
găsiă a
în bălţi

C
dincoac
acolo şi
la deal
pescarile

De
Însă, lu
aşa că

—
Să-l ma
atunci s
lună plin

As
hori. În

Er
aspru ce
Nouri gr
Dunărea

—
revăzuse
fie roasă
răsuflăto
vâslele ;..

Și, dintre cei ce rămăseseră, mai nici unul nu se încumeta să se bage în gura primejdiei... Căci, dacă o lovitură dibace le punea în palmă câștig de câțiva poli, cari nu erau de colea, apoi, și o lovitură greșită, întărâta așa de rău pe vrăjmaș, încât cu o întorsătură și cu o plesnitură de coadă, zvârlia în țândări lotca, iar pe vânător îl trimetea să-și încasseze „bacșișul” dela sfântul Andrei, starostele pescarilor...

Singur Macare s'ar fi putut măsura cu turburătorul oaspe. Singur el, știa mânuî cârligul cu măiestrie. Singură lotca lui putea zbura, ca lăstunul, când era nevoe, fără să ia apă, sau să se clatine. Singure brațele lui se puteau bizui să înfrângă coada năpraznică a somnului.

Dar, Macare, de două săptămâni era scuturat de friguri și se găsiă atât de slăbit că nu se putuse hotări să-și urmeze tovarășii în bălțile Dobrogei.

Cu toate astea, atât vuet se făcuse prin oraș, și dincolo și dincoace de Dunăre, și atât de mare i se părea rușinea ca el să fie acolo și peștele să se joace teafăr pe lângă vapoarele ce treceau la deal și la vale de gura Argeșului, prin fața Turtucaiei, patria pescarilor, în cât se hotărâse „să-și încerce norocul”.

Două nopți de a rândul le petrecu pe Dunăre, pândindu-l. Însă, lucru dracului! par'că se dăduse afund. Nu-l putuse întâlni; așa că veghiase în zadar.

— O fi prins de veste, își zicea el. Somnul e pește viclean. Să-l mai las vre-o două nopți și apoi să încerc iarăși. Poate, până atunci s'o mai întunece o leacă și cerul, căci cu pârdașnica asta de lună plină, pas de vânează, că te vede vânatul dela o poștă.

Așteptarea nu fu de geaba. După două zile, vremea se mohoři. În locul nopților pline de lumină sosi o noapte plină de groază.

Era într'o Vineri, în Octomvrie. Toată ziua burnișase, Un vânt aspru ce începuse a sufla din crivăț, se întări odată cu întunericul. Nouri greoi se lăsau spre pământ, ca un pânțec încărcat cu ploae. Dunărea agitată de vânt, părea un fluviu de argint viu.

— Asta e vremea prielnică, cugeta Macare. De cu ziua își revăzuse uneltele; își încercase funia să nu se deznoade, sau să fie roasă; își zmolise ici colo zmațul lotcei ca să nu aibă vre-o răsufătoare; își ascuțise cârligul, ca un ghimpe; își proptise bine vâslele;... iar, când cocoșii cântară de miezul nopții, el deslegă

lotca, ce se zbătea în jurul țarușului de care era priponită, ca un armăsar ce aștepta să fie încălecat spre a porni în bătalie...

Câteva lovituri de lopeți, date vânjos de tovarășul ce luase cu dânsul, fură în destul spre a ajunge în largul apei.

Alți pescari, năvodari, cari pornise odată cu ei, se suiră în susul apei, la gura Argeșului, spre niște bancuri de nisip, unde se huzurea cega.

Macare însă își opri lotca în dreptul pichetului, acolo, unde somnul fusese zărit.

De astă dată așteptarea nu fu lungă. Abia se făcu liniște și luntrea fu lăsată în voea apei, și ghiorlanul își anunță sosirea prin o plesnitură din coadă, care umplu obrajii pescarilor de stropi răcoritori.

A tăiat cartea... șopti Macare, tovarășului, frecându-și mâinile.

Câteva clipe de tăcere se mai scurseră.

Apoi, pe deasupra argintului mișcător al valurilor, spinarea neagră a somnului se ivi, ca o scândură rămasă dintr'o corabie sfărâmată.

Zglobiu, peștele, făcu câteva sărituri în aer și se apropie de lotcă, ca și cum ar fi voit să-i spună un: „bun sosit“. În urmă, se dete afund și apăru din nou, de astă dată aproape vecin cu lotca, cu care păru că vrea să se ia la întrecere...

În vremea aceasta Macare stătea nemișcat, lipit de fundul lotcei, ca și tovarășul său, cu vâslele ridicate din apă și așezate lângă ei. În taină, însă, își pregătia cârligul, ca să-i fie mai la îndemână, iar cu ochiul lui ager spiona toate mișcările „dihăniei“.... Când chibzui că depărtarea între el și lotcă e destul de mică, ca fulgerul, sări în picioare, duse cârligul până asupra capului cu amândouă mâinile și, cu o mișcare furioasă îl chiti drept în mijlocul testei...

— Ha... l-am priponit... fire-ar al dracului... zise el, cu o dârje satisfacție.

... Somnul trezit din liniștitul și copilărescul lui joc de durea ranei ce primise fără veste, se incolăci odată în juru-i, ca un șarpe ce se pregătește să sară; apoi, desfăcându-se pe neașteptate, într'o clipă, ca un arc ce scapă din coada plesnită, își îndreptă coada spre lotcă și-i dădu o lovitură atât de îndârjită, încât, dacă ar fi atins-o bine, ar fi făcut-o fărâme; însă, n'o prinse decât cu sfârcul aripei și totuși, zguduitura fu atât de puternică în cât păru

că o va răsturna. Un vârtej de stropi amestecați cu spumă se ridică din locul unde coada pică iarăși în apă... Apoi, dihania dispăru sub unde, trăind după ea funia de care era legat cârligul, lăsând în urmă o dără de sânge....

— L'am lovit la mir, adăogă Macare, deșirând frânghia. Au intrat în el frigurile morții...

N'avu vreme să sfârșească vorba și lotca se plecă de vârf așa de tare încât părea că vrea să intre sub valuri. Apoi începu să lunece în susul Dunărei cu atâta repeziciune încât ai fi zis că o putere minunată o târăște din fundul apei.

— Aha... afurisită lighioană, scrășni Macare; nu-ți ajunge o suta de metri de ștreang ca să te spânzuri... Acum ne târăști în aval...? Bine; fii hamal, dacă ai poftă de tras povară... Dar din palmă să știi că nu-mi scapi... De Macare nu te mântui tu... Am să te căsălesc ca pe dracu, când te-oi avea colea la picioare....

Însă luntrea fugea mereu; fugea mai mult decât socotia Macare; fugea mai altfel decât se întâmplase la alte vânători de acest soi. În goana ei, trecu prin mijlocul bandei de năvodari, cari pricepând pățania somnului și încrezători în dibăcia lui Macare, îl primiră cu strigăte de bucurie...; trecu dincolo de gura Argeșului și se pierdu în negură...

Macare avu o clipă de groază și cugetă:

— Ticălosul! Dacă nu l-am atins bine? Dacă oțelul nu i-o fi pătruns destul de adânc? Dacă mâna mi-a fost prea slăbită de friguri. Atunci, nu el, eu sunt prada lui... Atunci mă va târi o poștă, până mă va da de fund...

Și deja în capul lui tresări ideea de a tăia funia și a-si scăpa viața. Dar gândul de a se da învins dușmanului, rușinea de a mărturisi a doua-zi tovarășilor săi de pescuit și târgului că i-a fost frică de moarte și că din această pricină a lăsat să-i scape prada ce o avea în mână, priponită... asta îi sui tot sângele în obraji și-l făcu să se jure în sufletul lui, că mai bine mort, decât rușinat și biruit fără luptă... Spuse însă tovarășului:

— „Eu sunt hotărât la ori-ce. Ție, dacă ți-e teamă, zvârlă-te în apă și ieși la țărm înnot, că nu-i departe de aci...” Acesta îl ascultă și cu lovituri ritmice din palme ținti la mal. Rămas singur, Macare se așeză pe partea din spre cârmă a lotcei spre a precum-păni aplecarea vârfului, și, cu brațele încrucișate pe piept, nepu-

tincios de a face vre-o mișcare de apărare, aștepta curajos dez-nodământul acestei ciudate și lugubre călătorii...

În mintea lui începură să se rotească fel de fel de gânduri. Își aduse aminte de logodnica sa, căreia de cu seara, îi făgăduise o păreche de cercei cumpărați din prețul somnului ce fugărea; de negustorii din piață, cari, cu o săptămână înainte se prinseseră pe mâna lui; de vânătoarele la care luase parte și cari, toate să sfârșise cu bine, după ce dăduse coatele cu moartea; apoi,... deodată îi străfulgeră prin creier o povestire tristă, pe care bunică-sa i o spusese într-o noapte de iarnă, despre tatăl ei, starostele Călin, care fusese ucis la o vânătoare de moruni, lovit de coada înverșunată a unui astfel de dihâni... În sfârșit, își aduse aminte de ziua când tatăl lui, fusese adus acasă pe targă galben, înțelenit, fără suflare, căci fusese târât pe copcă, sub gheață, de un somn ce venise să răsufle și căruia el îi zvârlise cârligul....

...Neam de pescari; cârligari din tată în fiu, cea mai păcă-toasă și primejdioasă pescărie, în această neostiată luptă cu dihă-niile apelor, soarta lor, a tuturor, părea a fi aceeași să moară în luptă, pe apă, să nu moară la vatra lor.

..Un șuer prelung îl trezi din aceste gânduri. Apoi, un ochi roșu se ivi în beznă, pe când un zgomot surd, asemenea aceluia ce fac roatele morei când macină, turbură monotonia undelor.

Din noapte se închegă, ca prin vrajă, trupul mohorit al unui vapor ce plutea mândru, fioros, amenințător în josul apei. O coti-tură pricinuită de un ostrov îl ascunsese până atunci.

Drumul lotcei lui Macare, era așa pornit că tăea drept în cruce pieptul vaporului.

În acea parte albia Dunării era îngustă, malurile înalte, apa repede și adâncă.

Dintr-o privire Macare își dădu seama de neînălăturata primej-die. Se ridică în picioare, începu să țipe, să facă semne din mâni...

Nimeni nu-i putea, însă, veni în ajutor.

Se gândi să se asvârle în apă să-și cerce scăparea înnot. Dar îi fu frică de vârtejul roatelor cari îl puteau apuca între mă-selele lor.

Îi mai rămăsese o ultimă speranță. Să taie frînghia. Poate că apa ar fi luat luntrea la vale și ar fi târit-o înaintea vaporului, până ce cârmaciul lui ar fi putut-o ocoli...

Incercă să o pue în lucrare. Negăsindu-și cuțitul, se căzni să rupă funia cu dinții...

Dar, n'avu timp să sfârșască...

Vâjiitul apei cresc, invârteala roatelor îi suna în urechii... trunchiul posomorît al vaporului i-se puse ca o perdea de doliu înaintea ochilor... Simți un vuet în creier... apoi, o lovitură, ca o măciucă de plumb, în mijlocul frunței și în urma... nimic....

Vaporul trecu înainte cu inconștiența unui somnambul...

Un cârd de rațe sălbatice treceau, fâlfâind din aripe, pe deasupra acestei priveliști... Cea din capăt scoase un țipăt stripezit, prelung, plângător...

A doua zi, somnul fu găsit mort pe apă.

(Convorbiri literare).

M. I. Chirișescu.

La coliba din pădure

*La coliba din pădure troenită și uitată
În zadar mai licărește mukul mic de lumânare,
În zadar, că pân'acolo nu-i nici urmă, nici cărare,
Singur crivăful mai mișcă clanșa ușei câteodată.*

*Istovit de suferințe și de-a anilor povară
Înlăuntru, lângă vatră, încălzită de-un tăciune
Un bătrân culcat pe pae zice lin o rugăciune
Și ascultă dus pe gânduri la vifonița de-afară.*

*Și de câte ori se mișcă clanșa ușii, tot gândește
Că-i vre-un suflet bun pe care Prea Curala îl trimete
Și zimbește privind dulce iconița din părețe,
Dar afar' e noapte, vifor și omătul crește, crește.*

*Prin spărtura ferestruii vântul suflă 'n lumânare
Și strecoară înlăuntru câțiva fluturi de zăpadă
Ca să sboare și pe pae lângă vatră jos să cadă. —
Iar moșneagul strânge'n juru-i niște sărențe ce mai are.*

*E târziu. În nea cu totul stă coliba 'nvăluită;
Adormit-a rugăciunea, s'or topit tăciunii 'n vatră,
Undeva, uitat, în vifor, a pustiu un câne latră,
Iar o bufniță'l îngână de pe o cracă de răchită.*

Ecaterina Pitiș.

Pe înnopțate

— Reminiscență —

De la casă, cu'ncărcatul,
Lâng'un car cu patru boi,
Pe tăcute și'ntristat
Și în pas domol, băiatul
Mână boii către sat....
Vântură o altă cale
Gândurile sale —
Și îngână mai de-apoi
O cântare numai jale.

Intră'n sat când inoțtează....
De la casa tupilată
O fereastră luminează,
Din grădină, drumul mare —
Și prin prag ca o săgeată,
Peste straturi înflorite,
O copilă'n fugă sare
Și din fugă îi trimite
Peste gard o floare.

El se pleacă și-o ridică;
Într'acolo nu privește:
Știe el și cine-i fata,
Și cam ce-a dorit să-i zică,
Și ce semn e'n aruncata
Ramură de iasomie;
Știe el ce știe!
Și mergând și-o potrivește
Binișor la pălărie.

Chiue la boi de zor
Și mărunț din biciu pocnește;
Merge-acum în fruntea lor —
Și cu piept deschis băiatul
Calcă mândru voinicește,
În poșida tuturor —
Și îi vesel șueratul
Și năvălnică îi hora
De răsună satul.

A. Stauri.

Din pribegie

Străin de lumea ce mă impresoară,
În sus, privirea-mi, pururi o să cate:
Duroi mi s stelele, și-mi este frate
Luceafărul din zori și cel de seară.

Cum un copil ce s'a pierdut de-acasă,
Îndurerat, pe uliți rătăcește,
Și cu cât umblă, jalea îi sporește,
Dar dorul tot mai mult, de-ai lui, l'apasă;

Asemeni eu, desprinsul de acolo,
Din larg-bolțita cale-a lui Apolo,
Pribeaș pe-un negru drum ce nu-i știu seama,

Aștept un sol, trimis pe-a mele urme,
Să mă ajungă, plânsul să mi-l curme,
Și să mă ducă îndărăt, la mama.

George C. Georgian.

Iarnă...

Iarno, — mult o să mă fie
 Rob în casă-a ta domnie? —
 Pleacă, mută'ți dela noi
 Tronul făurit din sloi!

Vino, vino, dulce vară, —
 Să mai ies la câmp afară;
 Să urc plaiuri, găfăind, —
 Văi, poene să colind.

Să mă uit cum vin la ape
 Oi din munte, să s'adape,
 Dintre ulmi să deslușesc
 Viers de fluer ciobănesc.

Freacă de pădure verde
 Blând auzul să-mi desmerde. —
 Ostenit apoi să cad
 Jos la umbra unui brad.

Pat să-mi fie dâlmă'n floare,
 Ceriu-albastru 'nvălitoare,
 Să m'adoarmă'n molcom cânt
 Brazii clătinați de vânt.

Și'n dulci visuri să ma'funde
 Șopotul de limpezi unde,
 Doinele păstorilor
 Și mireasma florilor

P. Dulfu.

1908
1839
— 70

Filaret Musta

Grație legii noastre fundamentale bisericești, lucrată de marele Andreiu Șaguna, și de inimoșii săi tovarăși de muncă la desrobirea bisericii noastre, dieceza noastră, prin sinodul ei eparhial — după trecerea la cele vecinice a bunului nostru Episcop, Prea Sântitului Nicolae Popea, — s'a folosit de dreptul ei garantat în lege și în sinodul celebrat în 21 Septembrie 1908 st. v., a ales de urmaș în scaunul episcopesc, de episcop al diecezei, pe Prea Cuvioșia Sa Domnul arhimandrit, vicariu episcopesc Filaret Musta.

Această alegere a produs plăcere în cercurile largi ale diecezei, cu atâta mai vârtos, că părintele arhimandrit încă în anul 1889, după trecerea din viață a fericitului Episcop Ioan Popasu, putea să devină episcop, dară dânsul din respect față de trecutul arhimandritului și vicariului arhiepiscopesc din Sibiiu, Nicolae Popea, cu plăcere s'a retras și a dat mână de ajutor la alegerea acum fericitului Episcop Nicolae Popea.

Rar exemplu acesta de noblețe și de abnegațiune. Acum, după reposarea fericitului nostru Episcop, privirile tuturor oamenilor de bine s'au îndreptat asupra părintelui arhimandrit Filaret Musta, și așa sinodul eparhial l-a ales, ca pe cel mai vrednic pentru scaunul episcopesc.

În cele următoare se comunică pe scurt biografia alesului:

Prea Cuvioșia Sa părintele Archimandrit **Filaret Musta** — este cel mai de demult în serviciul diecezei noastre. A lucrat în continuu, liniștit, fără sgomot și reclame în cercul său de activitate.

Născut din familie preotească în 20 Martie 1839 a primit în s. botez numele Filip. Tatăl său Adam, de origine din Răcăjdia, era pe atunci capelan în Văliug — fostul comitat al Cărașului — iar mama sa Ruja, a fost fiica parohului din Văliug Dimitrie Dobromirescu, de origine din Dubova, fostul confiniu militar. Moșul său, parohul Dimitrie Dobromirescu, s'a îngrijit mult pentru creșterea nepotului său Filip.

drept

fericit
teolog

După ce a terminat clasele gimnaziale în Beiuș și a studiat drepturile la academia din Debrețin, iar apoi teologia în Caransebeș,

fericitul Episcop Ioan Popasu l-a trimis pentru continuarea studiilor teologice la Universitatea din Lipsca, de unde întorcându-se, a

foșt aplicat ca profesor la institutul teologic cu începutul anului școlar 1870/1, cu ŝalar de 399 fl., ce ŝă primia atunci dela Vêrșăț; nu mult după aceea a foșt încredințat și cu conducerea oficiului de diriginte al institutului teologic. În aceste două calități a rămas până la 1 Septemvrie 1888.

În 21 Noemvrie 1871 a foșt hirotonit în biserica catedrală prin fericitul Episcop Ioan Popasu întru diacon, iar în 16 Aprilie 1872, în ziua sântelor Paști, a foșt hirotesit de protodiacon; în 9 Mai 1874, la Înălțarea Domnului, a foșt hirotonit întru presbiter, în 13 Aprilie 1875, ziua sântelor Paști, — după ce în 4 Februarie 1875 a foșt tuns de monah în mănăstirea Hodoș-Bodrogului prin arhimandritul Corneliu Jivcoviciu, primind numele monahal **Filaret** — a foșt hirotesit de fericitul Episcop Ioan Popasu întru protosincol.

În 25 Decembre 1891 Episcopul Nicolae Popea l-a hirotesit de arhimandrit, iar în 23 Aprilie 1902 l-a numit Vicar episcopesc.

În primăvara anului 1871 fû ales prin Sinodul eparhial de asesor onorar la senatul școlar, iar în 23 Noembre 1871 fû numit referent substitut la senatul bisericesc. În 1873 abzicând de asesoratul la senatul școlar fû ales asesor onorar la senatul bisericesc; iar în toamna anului 1881 fû ales prin Congresul național-bisericesc asesor ordinar în senatul bisericesc al Consistorului metropolitan. În anul 1886 este ales asesor ordinar salarizat în senatul bisericesc al Conzistorului nostru diecezan.

Dela întrarea în serviciul bisericeii fără întrerupere este membru al sinodului eparhial, ca deputat preoțesc, iar dela 1881 începând, deputat preoțesc la Congresul național-bisericesc.

Dela împreunarea comitatelor Severin și Căraș începând este membru ales al congregațiunei comitatense, iar doi ani a foșt membru al comitetului administrativ al comitatului Căraș-Severin.

În calitatea sa de asesor ordinar al senatului bisericesc a condus în 1889, în sensul statutului organic §. 118, ca președinte al Conzistorului diecezan dieceza noastră dela reposarea fericitului Episcop Ioan Popasu până la întronizarea Episcopului Nicolae Popea, întâmplată în Iulie 1889 (Februarie—Iunie 1889).

Activitatea Prea Cuvioșiei Sale este tuturor prea bine cunoscută și nu e necesitate a o desfășura aici mai pe larg.

Cunoștințele solide ce le poșede, caracterul firm ce îl înfrumșetează, viața cumpătată și nepătată ce-l distinge, i-au câștigat stima sinceră a tuturor bărbaților de bine și a fruntașilor diecezei

noastr
sinodu
sinoda
garea,
sonal
de ar
1891,
foarte

ultima
Episco
episco
foșt c
șă pu
un do
așa de

tragem
scris

nerală
vestea
Sale
surpri
aceast
de vic
că to

a one
țion

pe că
vre-un
votat
bele
sunt
că au
dignit
dignit

noastre. Și acestei împrejurări este a să atribui, că în 1891, fiind sinodul eparhial întrunit, s'a prezentat o deputațiune a deputaților sinodali la acum fericitul Episcop diecezan Nicolae Popea cu rugarea, ca în considerarea meritelor, trecutului și calităților personale ale Prea Cuvioșiei Sale să binevoiească a-l promova la rangul de arhimandrit, ceea ce urmând în ziua Nașterii Domnului din 1891, deputații sinodali l-au surprins cu o cruce cu lanț de aur foarte frumoasă.

Acestei împrejurări este a să atribui și faptul, că în ședința ultimă a sinodului eparhial din anul 1902, comunicând fericitul Episcop sinodului eparhial, că numește pe Prea Cuvioșia Sa vicar episcopesc, deputații sinodali au fost foarte plăcut atinși, și dacă a fost ceva ce a produs regrete, a fost, că fiind în ședința ultimă nu să puteau face manifestațiunile dorite, căci, după cum s'a exprimat un domn deputat: Am așteptat aceasta de mult, și totuși ne-a aflat așa de nepregătiți.

Dovadă despre bucuria sinceră sunt și următoarele, ce le estragem din un articol de fond al „Drapelului“ (An. 1902, Nr. 50) scris din incidentul acestei numiri:

„... Rar a primit poporul român cu o însuflețire atât de generală știrea unui avansament în biserică, cum a primit vestea dela Caransebeș despre *numirea de vicar diecezan a P. C. Sale dlui Arhimandrit Filaret Musta*. Faptul în sine nu ne-a surprins, căci vrednicul Arhimandrit a fost pe deplin demn de această distincție și știam că e numai chestie de timp numirea de vicar, dar cu toate acestea resimțim o deosebită satisfacțiune, că tocmai acum s'a săvârșit acest act...”

„... Întreaga sa viață și activitate represintă linia dreaptă a onestității, abnegațiunei și corectității în toate afacerile naționale și bisericești.

„Nici când nu a aspirat la demnități, nici când nu a deviat pe căi piezișe, nici când nu a sacrificat din considerante personale vre-un principiu de ordine morală. Totdeauna a fost drept și devotat cu suflet curat și inimă curată bisericei și națiunei sale. Probleme de abnegațiune ce le-a dat în interesul bisericei și neamului sunt aproape fără păreche în istoria bisericei noastre. Să știe doar, că au fost timpuri când numai o vorbă l-ar fi costat să ajungă la o dignitate mai înaltă bisericească, decât la care a ajuns acum, la o dignitate pe care de asemenea ar fi meritat-o cu drept cuvânt

și să știe, că tocmai P. C. Sa din îndemn propriu — nu silit de împrejurări — a dat atunci cea mai vădită probă de abnegațiune.

„Bărbat de cultură vastă, preot din cea mai intimă convingere, naționalist neescepționabil, a dat la o parte toate interesele personale, chiar și cele justificate, dedicându-și întreaga activitate, cu zelul propriu firei sale iubitoare de muncă, intereselor genuine ale bisericei și neamului românesc.

„Vrednic este de dignitatea la care l-a înălțat înțelepciunea P. S. domn episcop al Caransebeșului și vrednic este de o dignitate și mai înaltă...”

Deasemena și „Foaia Diecezană” publicând această numire, zice (An. 1902, Nr. 17) următoarele:

„... Prea Cuvioșia Sa Domnul Arhimandrit este un bărbat, carele acum de un șir lung de ani stă în serviciul bisericei, și trebuie fără hesitare să recunoască ori și cine, că sarcina serviciului, ce i-s'a pus pe umeri, a purtat-o cu neclătită credință către sfânta biserică, cu conștiință și în deplina curățenie a mânilor și a caracterului. Și-a purtat sarcina lucrând cu conștiință curată și în liniște, fără sgomot, căci n'a iubit și nu iubește reclamul, carele astăzi cu îmbelșugare folosește trâmbița publicității. A lucrat totdeauna în interesul bisericei dând probe de abnegațiune.

„Auzând dela Prea Sântitul Episcop diecezan declarațiunea de promovare a Prea Cuvioșiei Sale Domnului Arhimandrit la rangul de Vicar episcopesc, făcută în ședința de Marți a sinodului eparhial, toți am fost pătrunși de mulțămită față de Prea Sântita Sa, căci aprețind munca îndelungată săvârșită cu abnegațiune, zelul și calitățile morale ale Prea Cuvioșiei Sale, a ținut să răsplătească acestea prin numirea Prea Cuvioșiei Sale de Vicar, satisfăcând astfel și unei dorinți tainice generale. Deși a fost dorită această promovare, totuș ne-a ajuns pe neașteptate, ceea-ce a exprimat-o mai bine un domn deputat, distins membru al sinodului nostru, cu cuvintele: „Am așteptat aceasta de mult și totuș ne-a aflat așa de nepregătiți...”

La acestea mai adaogem acum, că Majestatea Sa prea grațiosul nostru Rege l-a decorat în anul 1907 cu ordul de cavaler al coroanei de fer clasa III-a

La mulți ani!

Povestea celor 12 ministri

— Poveste populară din Bănat —

A fost odată tare de demult, în vremile vechi, un împărat și a avut 12 ministri, pe cari îi avea de ajutor la cârmuirea țării.

Într-o zi frumoasă de vară ce-i pocni împăratului capul, se iasă cu ministri săi afară de cetate la preumblare, să-l mai vază și lumea pe el, dar și el lumea.

Mergând el așa însoțit de ministrii săi, iată că au dat de un român năcăjit, un biet moș bătrân ce săpa la cucuruz. Căldura era mare și bietul moș lucra așa de cu îndemn, încât cămașa în cârcă era udă par'că l-ai fi scos din ierugă, iar pe obraz sudorile îi curgeau șiroaie.

Împăratul, cum îl văzu lucrând așa din greu, să duse la el; ministrii după el.

— Bună ziua moșule — grăi împăratul.

— Mulțămesc D-tale domnule! răspunse moșul, neștiind cu cine vorbește.

— Lucri bărbătește moșule!

— Ce să fac domnule, trebuie să lucru că-s om sărac și așa ne-o rânduit Dumnezeu pe noi „paorii“ să lucrăm cu trupul, iar D-voastră domnii cu mintea.

— Dar cât capeți la zi moșule?

— 30 de crițari domnule — răspunse moșul.

— Puțin — zice împăratul.

— Cam puțin — zise moșul, dar află domnule că eu numai a treia parte o folosesc pentru mine, cu o parte îmi plătesc unele datori vechi, iar o parte o dau pe camătă.

Împăratul se miră de răspunsul înțelept al moșului și pricepu toate, numai ministri boată, nu pricepeau nimic ce însemnau vorbele moșului.

Și împăratul îl întrebă de nou: De câți ani a nins pe miriște?

— De 30 de ani domnule!

Frumos răspuns moșule. Ești un om voinic și înțelept, dar să te mai întreb una, și de mi-i ști răspunde o să te fac om bogat, ca să nu mai lucrî în holda altuia. Uite! eu am 12 berbeci bătrâni, și nu știu cum i-ași putea tunde; să ți-i trimit D-tale să mi-i tunzi și să-ți trimit și o păreche de foarfeci că ți-o trebui.

— Mulțămesc de foarfeci domnule, — răspunse moșul, trimite numai berbecii la mine, că îi știu eu tunde și fără foarfeci.

Împăratul răsă una bună și zise:

Bine moșule! Află că eu sunt împăratul, iarăștia sunt miniștri mei.

— Bine o fi! să trăiască dară înălțatu împărat și milostiv să-mi fie mie săracul de mine.

Și împăratul dănd mîna cu moșul, se duse, iar miniștri nici nu se uită la bietul român, dar să dea mîna cu el.

După ce ajunse împăratul acasă, chemă pe miniștri săi la sine și după ce mai vorbi una alta, le zise împăratul: Purtarea voastră față de moșul acela ce săpa la cucuruz, mie nu-mi place. Vă spun drept. Cine să țină falos a da mîna și a vorbi cu paorii, nu e vrednic să trăiască cu pita ce le-o dă paorii; deci să știți, că dacă în 5 zile nu-mi veți deslega și explica vorbirea mea cu moșul, vă voi scoate din slujbă, și voi pune pe alții în locul vostru, cari știu să cîstească pe acela, care le dă pînea cea de toate zilele.

Și se intristară miniștri mei, Doamne, temându-să că-i scoate împăratul din slujbă, și haid! iute să duseră la moșul ca să le explice vorbirea sa cu împăratul.

Aflară pe moșul iar la cucuruz. Acum se arătară oamenii mei tare prietenoși, deteră mîna cu moșul și-l rugară frumos să le spună și să le explice vorbirea sa avută cu împăratul.

— Bine domnilor-miniștri! Cum veniți D-voastră niște oameni învățați să cereți și să luați sfat dela mine un om fără învățătură, un paor simplu, care nu știu altă, decât să lucru de dimineața până seara. Asta e rușine, atunci de ce nu vă lăsați de slujbă?

— Moșule! nu ne năcăji, ziseră miniștrii. D-ta n'ai învățătură ca noi, ce-i drept, dar ți-a dat Dumnezeu minte, iscusință, deci spune-ne iute, ce ne ceri ca să ne deslegi găciturile, că nu-i bine cu noi, ne dă împăratul din slujbă afară, dacă până mâne nu-i explicăm vorbirea ce avurăți la olaltă; că uite, noi cu învățatura

noastră nu putem face atâta, cât faci D-ta cu mintea D-tale. Te rugăm dară, nu te socoti mult, că nu-i vreme de pierdut.

Moșul văzând cu cine are de lucru, le zise: Bine domnilor! dacă îmi aduceți fiecare câte o măsură de galbeni, îndată vă dau răspunsul.

Și miniștri nu mai așteptară altă vorbă, ba fură buni bucuroși, că ceru numai atâta. Se duseră acasă, aduseră fiecare măsura de galbeni și i-o deteră moșului.

Atunci moșul le zise:

Întrebarea întâia a fost: Că eu din 30 de crițari numai a treia parte o folosesc pentru mine, cu o parte îmi plătesc unele datorii vechi, iar o parte o pun pe camătă.

Esplicarea e așa:

Eu capăt la zi 30 crițari. Din ei trebuie să-mi țin părinții, iată deci, că mă plătesc de unele datorii vechi. Apoi mai trebuie să-mi cresc copiii, iată deci, cum dau bani pe camătă.

Ministrii se mirară de înțelepciunea moșului.

Întrebarea a doua fu: De câți ani a nins pe miriște?

Împăratul a voit să știe, că de câți ani is eu cărunt? I-am spus că de 30 de ani.

Și moșul tăcu.

Atunci miniștri ziseră: Bine moșule, dar cine sunt cei 12 berbeci, pe cari ți-i trimite împăratul, ca să-i tungi, și de ce ți-a dat foarfecile? Și de ce nu le-ai primit D-ta, și ai zis că îi vei tunge și fără foarfeci. Ce înșamnă asta? Moșul le zise: domnilor! eu mă rușinez a vă spune, dar gândiți o leacă, că de loc aflați răspunsul.

Dar miniștri, pace să poată ei înțelege.

Atunci moșul le zise: Cei 12 berbeci ce mi-i trimite împăratul sunteți chiar D-voastră domnilor miniștri, și mie nu mi-or trebuit foarfeci, fiindcă vă tunsei, precum văzurăți, și fără de ele.

Atunci miniștrii se înroșiră până după urechi de prostia lor, deteră mâna cu moșul, îi mulțămiră și plecară ca opăriți.

Iar moșul din banii aceia făcu o biserică pe locul unde vorbisă cu împăratul, și își ridică curți boierești, și cu vremea se făcu acolo un sat mare și frumos, ce fu numit „Berbecarii“, ca să se pomenească de cei 12 berbeci ai împăratului.

Iar împăratul, când avea ceva de judecat, ori ceva de făcut spre binele țării, totdeauna chema pe moșul, și îi asculta sfatul

și-l cinstea pentru înțelepciunea și vrednicia sa. Când era chemat moșul la curte, totdeauna împăratul îl pune la masă cu el, și-l cinstea num'așa. De atunci însă, și până în ziua de astăzi, nu a mai fost nici un paor poftit la curțile împărătești să facă dreptate, dar nici dreptate de atunci nu s'a mai făcut poporului și nici cinste nu i-se mai dă, ci toți îl asupresc și-l necăjesc în feluri și chipuri.

Auzită când eram copil în Remetea-Pogonici.

George Cătană,
inv.

fără
iar
se f
de
poc

Fus
trec
siliți

imp

nuit
văzo

zbie
ce n
proč
ce e
acur

de c
pășia
intor
dără
strân
ronit
nici

chemat
el, și-l
nu a
eptate,
cinste
hipuri.

ană,

Soartea lui Grivei

Era într'o zi după amiazi. Eu stam și priveam prin târg, așa fără nici o treabă. Lumea mișuna încoaci și încolo, după afaceri, iar pe drumul mare cară, ce duseseră negoț în piața de bucate, se întorceau spre casă, goale. Români chipeși și îmbrăcați curat de prin satele din apropiere erau pe lângă boi. Din când în când pocneau din zbice și îndemnau boii plāvani la pas mai repede.

Carăle se țineau lanț de ți se părea că nu se mai sfârșesc. Fusesse doară târg mare și bucatele se trecură ca în vânt. Că anul trecut fusese secetă mare și bucate puține, și acum oamenii erau siliți a-și cumpăra din târg bucatele trebuincioase.

Era prin luna lui Mai, când e lumea deschisă, când florile impodobesc câmpiile și pădurea a îmbrăcat haină verde.

Deodată se aude de cătră podul de fer ceva zgomot neobicit-nuit și un nor suriu de praf ridicându-se spre ceriu și pierind în văzduh

Se auziau sunete de clopote și clopoțele, bähăhăit de oi, zbieret de mielusei, fluerături de ciobani, pocnete scurte de zbice, ce mereu-mereu creșteau, de ce se apropiau de noi. Zgomotul era produs de turmele de oi ale unor mocani din părțile Brașovului, ce ernaseră cu ele la Dunăre, cătră Panciova, la noi în Bănat, și acum se întorceau spre țara lor, ca să se sue la munte.

Ciobani frumoși cu căciuli negre de oaie, făcute ca fundul de căldare, sub care undula până peste umeri un păr lung retezat, pășiau încet pe de laturi și în urma turmei. Pe spate aveau cojoc întors pe dos, sub care se vedea o cămașe scurtă și încrețită îndărăt iar cioarecii stau să crepă pe pulpa plină a piciorului, de strâmți ce erau. Unii aveau la grumaz tașcă cu piștoale, iar flueroniul cu verigi de cireș și împistrituri frumoase nu lipsia dela nici care.

Înaintea turmei, înapoia ei și pe de laturi erau străjile neadormite, credincioșii câni, cari erau cei mai credincioși tovarăși ai ciobanilor.

Toată lumea sta mirată privind la această turmă frumoasă de mii de oi, ce cuprinseseră întreg drumul, și oamenii se trăgeau pe margine lăsând drumul gol, iar carăle ce din întâmplare erau pe drum în timpul acela, trebuiră să stea locului, până trecu turma. Era admirabil a privi această masă de oi, cum pășiau încet una de alta, și cât era ulița de largă, nu vedeai alta decât oaie, împistrită cu câte un urechiat încărcat cu sculele ciobănești, preum și cu berbeci mari cu coarne resucite, ce-și purtau cu fală capetele deasupra turmei.

Dupăce trecu turma, lumea iar începu a mișuna încoaci și încolu, ca de obicei, prin târgul din piață.

Nu mult după trecerea turmei, iată văd doi oameni îmbrăcați sărăcăcios, cu câte o rudă de lemn subsuoară, și la capătul rudei cu un laț de drot galbin. Lumea se lua după ei, mai ales o ceată de copii alergau în fuga mare, ca la comedie. Curios să văd unde aleargă mulțimea, mă îndreptai și eu într'acolo.

Pe trotuar de amândouă laturile se grămădise sumedenie de oameni, ce stau locului și priviau. Pe drum era o grămadă de câni, unii mai mici, grași, cu zgarde la grumazi, alții mai mari și între ei era unul ca un urieș între pitici, ce-și făcea de lucru și el cu frații săi din neamul cănesc.

Era adecă un câne ciobănesc ce-și perduse pe semne stăpănu-l și acum sta prin piață și se luase și el după frații săi.

Dar și-a găsit stăpânul.

Din mulțimea de pe trotoare se desprinseseră cei doi inși, cari vânau câni de pe uliță, și i-și puseră ochii pe cănele ciobănesc, ce n'avea nici un semn la el. Mereuț, mereuț, pe neobservate se luă unul pe de o lature, ținându-și fiecare gھیٹل în așa poziție, ca să nu fie observat de câni, și prefăcându-se ca și când n'ar avea nici un gând rău.

Mulțimea privea curioasă cum se vor desvolta lucrurile și pe un moment se făcu liniște ca în biserică.

Câni, sărmanii câni nu bănuiau nimic, ei se miroșiau unii pe alții, și își șopteau poate ceva în limba lor, cine știe? Ei nici nu visau sărmanii, că dușmanul de om e așa de aproape de ei,

și are un gând atât de negru asupra celui mai credincios omului, mult mai credincios decât mulți dintre oameni.

La un moment potrivit unul dintre cei doi aruncă ghilțul asupra capului cânelui ciobănesc, dar nu-l nimeri. Cănele buimăcit își veni în ori, se trezi speriat ca dintr'un vis plin de groază, vru să fugă, dar n'avu timp, căci celalalt om îi aruncă în fugă ghilțul său, și acesta fu mai norocos, căci îl prinse în laț. În acel moment cel dintâi om iarăși își aruncă și el ghilțul și de astădată îi prinse laba dinapoi a cânelui.

Bietul căne spăriat, prins de grumaz și de picior, sare ca turbat, mușcă în dreapta și în stânga ca desparat și scos din fire, caută se scape din cursă în care a căzut, dar pace se poată scăpa, căci cei doi oameni îl întind grozav unul trăgând înainte, celalalt îndărăt. Sârmanul căne se zbate neputincios, căci mâna omului sau mai bine zis mintea omului e mai mare, mai tare. Ceialalți câni, spăriați și ei de cele petrecute, fug ca nește lași, lăsând neajutorat pe fratele lor, ce cazuse în primejdie.

În această poziție cei doi țin pe bietul căne și-l lasă să se zbată cât voește, știind că dacă ostenește și-l cuprinde frica, ușor pot pune mâna pe el, că se îmblânzește ca un miel.

Și într'adevăr, așa și fă. Cănele dela un timp osteninind de zvârcolirile neputincioase începe a tremura.

Ochii săi ageri odinioară, acum păreau galbeni împăingeniți și cerșau par'că milă. Tot corpul său tremura ca varga, erau frigurile morții, cum zice românul.

Atunci unul dintre cei doi își dezlegă o chingă cu care era încins peste mijloc, începu a vorbi frumos cânelui, al băia pe cârcă și legându-i chinga la grumaz îi scoase ghilțul peste cap, asemenea și celalalt ghilț fu scos dela picior.

Bietul căne văzându-se scăpat de lanțurile cari îl strângeau strașnic, se simți de loc mai bine, se scutură odată și începu a merge cu pași șovăitori după omul ce-l ținea de frânghie, iar celalalt șantăr mergea după el, vesel amândoi de chilipirul cel bun ce le cazuse în mâni.

Ciata de copii se luă după ei, și îi petrecu departe, până într'o uliță laterală a orașului.

* * *

A doua zi mă nimeresc iarăși prin piață. Văd venind spre mine un cioban înalt și spătos, rumen la față și în vârstă așa de

vre-o 50 de ani. Ținuta lui bărbătească, mersul său mândru și maiestos, ochii săi ageri și scrutați tradează pe omul isteț și curajos.

Întru în vorbă cu el. Îmi spune că a lui au fost oile ce trecuseră ieri prin oraș.

— Și DTa ce faci de eri pe aici?

— Iată domnule pacostea — îmi zice ciobanul, — necazurile sunt printre oameni, mi-s'a pierdut un câne, dar un câne, auzi domnule, ce nu laș fi dat pe o turmă întreagă, și ce soarte avu sârmanul, ah! îmi pare foarte rău după el. În momentul acesta omul meu își șterse două lacrimi ce-i izvorâră în ochi, și i-și dede căciula pe cîafă ca să se mai ușureze.

Atunci văzui eu pe fruntea lui lată un semn mare făcut în forma unei gheorghine. Curios îl întreb mai departe: Ciudat lucru bade, un câne se plătească o turmă întreagă, parcă tot nu i-m vine a crede.

— Domnule! îmi zise: DTa nu crezi, dar eu nu știu minți. Cânele, despre care vorbesc, l-am crescut eu de mic mititel, ca pe un copil. L-am dat de mâncare ce a fost mai bun și l-am învățat la toate apucăturile și rânduelile ciobănești. Și s-a și făcut cânele meu mare, mare, puternic și foarte cuminte. Când era el la turmă, nu îmi era frică de nime, nici de lup, nici de urs și nici de om. Când strigam eu „țui Grivei“ prinde-l! atunci ori cine ar fi fost, îl ținea în loc, până veniam eu. Așa câne domnule n-am mai avut și nici nu mai am.

Odată eram acasă pe malul Oltului, și un copilăș al meu de vre-o 4 ani se juca dimpreună cu alți copii.

Eu și cu Grivei, că așa îmi chema cânele, ședeam la umbra unei sălci pe marginea apei, când deodată văd cu groază, că copilășul meu, din nebăgare de seamă, apropiinduse prea tare de țărm, cade în apă, și valurile umflate și repezi ale Oltului îl luară cu ele ca pe o frunză. Desperat fac semn lui Grivei, care îl cunoscusem că pricepe toate, și care ca fulgerul se aruncă în valuri și prinzând copilul de cămașă cu gura, mi-l scoase la țărm teafăr. Nu-ți poți închipui domnule câtă bucurie am simțit atunci; am sărutat pe Grivei și l-am ținut ca pe un copil al meu. Așa era el de cuminte ca un om și par'că îmi cunoștea și gândul meu.

Altădată veniră la noi la stână niște hoți, ca să ne fure cașul, veniseră cu furci, topoare, cuțite gata să ne prăpădească de nu le dăm de bună voe cașul. La stână eram eu și mai doi ciobănei, ei

erau patru înși. Pândiseră momentul când eram singur numai cu cei doi băieți. Grivei era la oi. Era așa pe după amiază către chindie.

Se lăsase asupra pădurilor o ceață, o promoroacă de nu vedeai la 3 pași.

Folosindu-se de negura care învăluia muntele, se apropiară hoții de stână ca de treisute de pași. Bunul Dumnezeu însă ajută omului drept, căci negura peri îndată, cât te-ai șterge la ochi — și ceiace rar se întâmplă la munte se ivi soarele, un soare frumos, ce parcă juca în aur. Eu ies din stână să 'mi aduc lemne de foc, iar un băiat îl trimite la izvor după o găleată de apă, și cum ies îi și văd venind și de loc îi și cunoscui ce păsări sunt, și ce gând au.

Pe vârful muntelui din fața noastră străluciau razele calde ale soarelui și ți se părea, că ar fi o pulbere de argint vărsată prin iarbă; părăiașul de lângă stână murmură lin la vale; prin frunzele brazilor se auzia un freamăt ușor, era o zi așa de frumoasă și plăcută, o țin minte cât trăesc.

Hoții, cum puseră ochii pe mine, se și pitiră în iarbă, după niște tufe de zmeuriș. Iarba era mare și umbrele brazilor se lungiseră până aproape de stână.

Eu dacă văzui ce-i și cum e, lucrul cel dintâi îmi fu se chem pe Grivei. U! na Grivei! u! na! Strigai așa de vre-o 3 ori de răsună muntele și iată că Grivei vine ca din pușcă găfâind.

Dupăce ajunse la mine îmi sărută mâinile, iar eu îi aruncau din pozonar ceva mâncare. El înghiți mâncarea cu lăcomie și apoi se puse pe labe privind drept în ochii mei și așteptând porunca. Îmi iau pușca în spate și strig, hai Grivei! și plecarăm în urma hoților. Dupăce ne îndepărtarăm puțin dela stână trimite pe Grivei înainte ca să-i gonească. I-a și ajuns și i-a pus pe fugă. Eu strig: Grivei! prinde-i, și lui i-a fost destul. La hoțul ce rămăsese mai în urmă i-a sărit în spate și la apucat de după cap. Hoțul a și căzut jos. Sa răpezit după al doilea. Acesta se apăra desperat cu toporul. Ceialți hoți fugiră și se ascuseră în desișul pădurii. Eu îi pândesc la o răiște și ochesc într'unul. Pușca pocnește, un nor de fum mă învăluie, sunetul ei umplu văile, și din muntele vecin echo-ul repetă același sunet.

Dupăce se risipi fumul, văd pe hoț lungit pe iarbă, iar celalalt hoț pieri de nou în adâncul pădurii.

Îl las în știrea Domnului și mă întorc la hoțul cu care avea Grivei de lucru. Hoțul se apăra cu toporul, dar Grivei nu-l slăbia din loc.

Așa se bălăcăneau unul cu altul, hoțul se scape, iar Grivei să mi-l țină în loc.

Ajungând la ei strig hoțului să arunce toporul la o parte și să se dea prins. Pușca mea era goală, că avea numai o țavă, ce se umplea pe deasupra, dar eu o pun la ochi și-l iau în țel. Îndată să te predai că ți crăp capul, te trăsnesc. Hoțul văzând că n'are încotro, aruncă toporul și cere iertare, făgăduind să facă orice voi zice eu, numai să-l las viu. Îi spun se meargă cu mine la stână, dar i-l fac băgătoriu de samă, că îndată ce se încearcă să fugă, e stânsă steaua.

Hoțul pleacă înainte, eu după el și cu Grivei. Ajungând la stână, hoțul de voe de nevoe întinse mâinile și băieții mei și cu mine îl legaram bumb.

Lam dat apoi pe mâna legii, că se îngroziseră ciobanii din toți munții de hoțile lor, dar cu Grivei n'a putut încărni. Așa ne scăparăm de ei, și eu câștigai și un premiu, că se pusese pe capul acestor hoți un premiu de 50 de oi, pe care eu numai după vrednicia cânelui meu i-l căpătai.

— Vezi dară domnule, ce câne era Grivei al meu, și ce soarte avu sărmanul, să-i plângi de milă. Dar tot nu ți-am spus toate, ascultă:

Odată eram la o vânătoare, că un urs al naibei se învățase la oi și venia, când nu gândeai, ca la staulul său. Gonacii mânau vânatul la mine, iar eu stam la pândă lângă un fag gros, cu un prieten al meu. Puștile ne erau la amândoi întinse, cocoșul ridicat numai să tragem.

Deodată văd că o tufă deasă de zmeuriș se desparte în două și din mijlocul ei resare capul unui urs, mare cât o nămilă. Ursul cum ne văzu, vru se dea îndărăt, dar Grivei era după el și eu încă nu-i dădui răgaz.

Îl ochii și îl fulgerai, dar spre nefericirea mea nu-l nimerii în cap, ci în burtă, și așa plumbul nu avu atâta putere ca să-l culce la pământ.

Să umplu pușca de nou, nu era timp, că ursul cum auzi pușca pocnind și simți plumbul intrându-i în pânțece, să repezi spre mine ca turbat. Prietenul meu, alduiască-l sfântul, cum văzu ursul venind, mă lăsă singur și o șterse ca un nemernic.

Ce era de făcut? Aveam la mine un cuțit mare, un iatagan, pe care totdeauna i-l purtam după prașchie în teacă. Î-l scot iute și ursul și ajunse la mine.

Îți spun drept domnule, nu sunt om fricos, dar când văzui eu ursul ridicându-se în două labe și venind spre mine gata să mă sfășie, mi se făcu părul măciucă, și numai simții clăbățul în cap.

Era o nămilă de urs, ca o clae de fân. Eu eram lăsat pe una și singura nădejde imi era în cânele meu, care nu-l slăbia din dragoste. Cum ajunse la mine trăsai desperat cu cuțitul și 'i ștersei frumos laba stângă, dar el cu cea dreaptă mă și apucă de mir, și imi trase pielea de pe frunte și de pe cap cu păr cu tot.

Sângele începu a 'mi curge, dar nu mă lăsai. Strig! prinde-l Grivei! și Grivei, mândrul meu, numai mărăia și 'l mușca al dracului de unde putea.

Deodată Grivei îl apucă cu dinții de moalele foalelui, și ursul simțind dureri strașnice întoarse capul spre el ca să 'l prindă. Atunci eu, folosindu-mă de ocaziune, îi implântai iataganul în foale până în prăsele cu atâta putere, încât ursul șovăi, mațele îi eșiră pe spărtură, și deodată se rostogoli la pământ cât fu de lung.

Î-l lăsai apoi în grija lui Grivei ca să 'și răzbune.

Și acum domnule privește rana ce mi-a făcut-o atunci ursul, și mi crede. Ciobanul zicând acestea își luă căciula de pe cap și eu văzui și mai bine semnul de pe frunte.

Vezi dar domnule, că avui dreptate când zisei că Grivei al meu plătește o turmă întreagă, căci de nu era el, de sigur ursul mă sfășia. Iată dară cum el scăpă dela moarte sigură două ființe omenesti, dar apoi oi, cai, boi nenumărați. Așa câne domnule, nu-i mai aflu păreche, și ce soarte avu sârmanul. De ar fi murit moarte firească, ori în luptă cu vre-o jivină, nu mi-ar fi, nici nu mi-ar părea așa rău, dar în chipul cum se sfârși sârmanul e păcat, zău e păcat, și de n'ar fi lege, apoi eu însu-mi mi-aș face lege, cap pentru cap. Închipue-ți domnule, ieri Grivei, care acum îmbătrânise și cam alăuzise, rămase de turmă și nime nu băgase de samă, că el lipsia, până seara la cină. Când colo, nu-i Grivei și pace. Fiind întunerec, mă lenoșai și eu, și lăsaiu lucrul baltă până astă dimineață. Viu napoi în oraș și întreb, nu a văzut cineva un câne mare ciobănesc? și mi s'a spus că „șântării" au prins eri un astfel de câne. După cele povestite mă conving că fusese Grivei al meu. Numai de nu lor fi omorît blăstămații—imi zic, și dau fuga spre locuința lor. Când colo aflu că pe sârmanul Grivei l-au fost omorît și îi trăgiau pielea.

— Vai de mine! ziseiu, dar cum a-ți îndrăznit să 'mi omorâți

blagă de câne la care am ținut ca la lumina ochilor și vași fi dat pe el cât a-ți fi cerut?

— Asta e meseria noastră — îmi ziseră ei. Am așteptat până acum și nu lam omorît, văzând însă că nu vine nime să-l scoată, l-am omorît.

Mă căiam că n'am venit asară că i-l găseam viu; mă mustra conștiința că l-am lăsat pe sârmanul Grivei așa părăsit și în pământ străin. Dar acum ce era de făcut? Iată mă întorc la turmă cu sufletul plin de amărăciune. Așa câne domnule nu-i mai aflu păreche și ce soartă avu sârmanul.

Așa vorbi ciobanul meu, și două lacrimi se iviră în ochii lui negrii și se scurseră pe obrajii trandafirii.

Își luă ziua bună și plecă cu pași grăbiți spre turma carea îl aștepta afară de oraș, iar eu privii lung în urma dânsului și multă vreme cugetai la soarta sârmanului câne. Așa e, de multe ori slujba credincioasă are răsplată crudă.

Valeadieni in 8 August 1908.

*George Cătană,
încăldător.*

Triolete

I

Pe colnice, în tăcere
Roșii iesă zorii zilei
Ca o tainică părere
Pe colnice, în tăcere.

Inimii dând mângăere
Precum zâmbetul copilei
Pe colnice, în tăcere
Roșii iesă zorii zilei.

II

Părăuaș cu ape line,
Cântă-mi doina unui dor
Pân' târziu în nopți senine
Părăuaș cu ape line.

Sufletul să mi-l aline
Cântecu-i mângăetor.
Părăuaș, cu ape line
Cântă-mi doina unui dor.

A. A. Naum

Din drum

Trei sălcii uscate
Ca sute de mâni
Țin crengile streajă
Pustiei fântâni

Nici freamăt, nici șoapte
În noaptea din jur, —
De veci amuțit-a
Secatul murmur. —

Fântână, fântână,
Ce pari un mormânt,
Ce altfel te știe
Întâiul meu cânt . . .

Ce altfel te știe
Întâiul meu dor, —
Și cât mi-i de sete,
De mortul izvor! . .

Elena Farago

Pace

Cu nimb de văpae, sub bolți de senin,
Răsar fășii negre pe zare;
Sosește prin aer un freamăt străin,
Și-a munților coamă tresare.

Grăbită, sub streșini pletoase pătrund
A codrului stoluri drumețe,
Și tainic arinii își tremur' pe prund
Podoaba cununilor crește.

© clipă și razele soarelui pier
Sub norii fugarnici pe crește,
Și fulgerul scrie cu flacări pe cer
Ne 'nvinsa furtunii poveste.

Mesteacănii fragezi, mănunchiuri se string,
Și ulmii cei tari se 'ncovoae,
Și fagi de când lumea, năprasnic se fring
Și urlă sub valuri de ploae.

Coboară 'ntuneric pe văile adânci,
 De tunet se elatină zarea,
 Păraele gălgăie 'n scorburi de stânci,
 Și codrul vueste ca marea.

Răpiți de pe culme, convoiuri întregi,
 Se luptă 'n cumplita vultoare
 Cu-aripile frânte-ai văzduhului regi
 Și cad în adânc de pripoare.

Pe vârfuri, molizii de trăsnet s'aprind;
 Și cer și pământ e tot una;
 Ca 'n visuri de groază, se zbate cântând
 Pe strune de paltini furtuna . . .

De vrei să 'nvingi dorul, iubito, să-l duci
 Departe, pe-a norilor punte,
 Când apele's negre, și plâng la răscruci;
 Când șueră bradul în munte.

G. Tutoveanu.

s'a născ
 români

încă ca
 părinților

Vasilie (Vesa) Marcu

s'a născut la 14 Oct. 1844 din părinți Trifu și Magdalena (Măda),
români băștinași din Ferendia. A avut un unic frate, Ioan, care

încă ca copil a trecut la cele eterne, rămânând Vesa unicul fiu al
părinților lui.

În copilărie n'a avut parte de școală, deoarece tatăl său a arat un lanț de arătură învățătorului și astfel n'a fost silit să umble la școală, ci a fost pus să păzască vitele și să ajute la lucrul câmpului.

În casa părințască a învățat să fie de omenie, cruțătoriu și cumpătat.

În etate de 21 ani s'a căsătorit cu *Eva*, fata lui Vasilie (Vesa) Leu și Ecatarina (Căta) născ. Andrieș, economi din Ferendia.

Tata familiei, Trifu, era om mic de statură, plin de viață, vesel și bun de fire, uneori și cam aspru, să dedase cu poftă la ținerea oilor. Avea cioporul său propriu de oi, care între împrejurări favorabile i-a sporit venitele într'atăta, de putea cumpăra pământ de moșie, recucerând multe din pământele ocupate de străini.

Vesa, pe timpul acela avea să poarte economia câmpului și să prefacă în bani produsele oilor și a câmpului, iar cele 2 femei, soacra și nora îngrijau cu statornicie ținerea casei, cu cele de lipsă.

Cu astfel de puteri de muncă nu e mirare că au putut ajunge la avere, când să mai ia în considerare și cruțarea și păzirea lor de lux ca de un lucru fără nici un folos practic, iar la lucru fără nici o pregetare. „Omul pentru aceea e pe lume să lucre și să strângă, că nu știe cum poate să ajungă“, era răspunsul lui Vesa către cei ce-i imputau, că pentru cine trudește atâta să strângă.

Față de părinții săi, cu deosebire față de mama sa, a avut o iubire și un respect deosebit. Era om bărbat în vârstă deplină, destul de pățit și înțelept, dară nu făcea nimica fără să ceară și sfatul lor.

Om fără carte, dară dotat dela Dumnezeu cu minte ageră și prevăzătoare, și primitor de învățăturile mântuitoare ale s. noastre biserici, pe cari înțelegându-le s'a convins de puterea lor cea mântuitoare.

După moartea părinților săi — tatăl său a reposat în 20 Iulie 1891 iar mamă-sa în 29 Ianuarie 1894, — s'a înțeles cu soția sa Eva să facă ceva bine pentru biserica cea via după potrive puterii lor și spre ușurarea sufletelor lor și a părinților lor.

Au zidit o bisericuță în cimiterul bisericii cu 9000 coroane, pe a cărei front se poate vedea inscripția în marmură: „Rădicatu-s'au acest monument la anul 1898 cu spesele economului Vasilie Marcu și a soției sale Eva pentru mărirea lui Dumnezeu și întru amintirea lor“.

În 13. Nov. 1899 a testat comunei bisericești Ferendia 20 jugere prin document făcut înaintea notarului public regesc din Vârșeț. În acest document să zice: „Fiindcă Dumnezeu mi-a ajutat, că pe cale onestă și prin muncă continuă și cruțare am câștigat o modestă avere, — fiindcă Dumnezeu nu mi-a dăruit prunci, cari să-mi perpetueze numele, și cari să fie folositori societății în care am trăit și muncit, — apoi voind să îndemn tinerimea noastră a se dedica meseriilor și așa slab îmbrățișate la poporul nostru și pentru a da tinerimei noastre o cultură religioasă, morală și patriotică m'am simțit îndemnat a zidi o capelă în morminți, pe care o înzestrez cu 20 jugere de pământ, care va forma jundațiunea „Vesa și Eva Marcu.”

În 21 Noemvrie 1900, capela a fost sfințită prin M. On. Domn Mihai Juica, administrator ppresbiteral ca mandatar episcopesc cu cooperarea preoților Luca Lazarescu din Ferendia și Silviu Colojoară din Sculia.

În 17 Oct. 1904 statorește definitiv menițiunea fundațiunei prin documentul aprobat de Ven. Cons. la 30 Dec. 1905 Nr. 3927 B. și autenticat la notarul public regesc din Vârșeț la 2-Iulie 1906 sub Nr. 248.

În înțelesul acestui document 20 jug. să vor arenda, și prețul arendei pe jumătate se va capitaliza, până va ajunge suma de de 50.000 coroane. Capitalul se încredințează Ven. Conzistor diecezan din Caransebeș spre administrare. Interesele acestui capital ajunse la suma de 50.000 cor. să vor distribui ca ajutoare la învățăcei dela meserii și tineri, cari vor îmbrățișa studiile. Tineri, cărora li-se vor conferii stipendiile să fie români, gr. or., lipsiți de mijloace și din comuna Ferendia, având purtare morală corăspunzătoare. La conferirea stipendiilor comitetul parohial va face în fiecare an propunere Ven. Conzistor diecezan din Caransebeș. La cas, că nu ar reflecta tineri din Ferendia, stipendiile să vor conferi sub numitele condițiuni la tineri aparținători la dieceza Caransebeșului.

Din jumătatea prețului de arândă, ce nu să capitalizează să vor plăti:

1. 10% curatorului capelei din familia „Marcu” dela Nr. 36 ori 218 ori dacă se va stânga și aceasta atunci dela Nr. 226, pe lângă întrunirea recerințelor §-lui 6 din Statutul organic;
2. 10% cassei bisericești pentru administrare;
3. să vor plăti dările publice a averii fundatiionale;

4. să vor face în capelă 4 parastase în ziua morții celor 4 membrii din testatori, cu colivă și pomană și 1 parastas cu Liturgia la 14 Oct. a fiecărui an;

Să să țină în stare bună capela și crucea rădicată de testatori lângă drumul Butinului;

6. restul ce ar mai fi să formeze un capital de rezervă a capelei.

Dupăce se va fi capitalizat la Ven. Conzistor suma de 50.000 coroane, cele 20 jugere rămân la dispoziția comitetului parohial din Ferendia, pentru scopuri de binefacere săracilor și orfanilor lipsiți de mijloace de trai, dar cu moral potrivit.

Dreptul de proprietate al pământului fundațional e transcris în cartea funduară pe numele comunei bisericesti rezervându-și testatori uzufructul până la moarte, și după aceia să va începe operațiunea de capitalizare.

De prezent se ocupă cu idea de a mai face o fundațiune pe sama oamenilor bătrâni și neputincioși din comună.

Dumnezeu să le dăruească acestor vrednici fii ai bisericei și neamului nostru putere trupească, veselie sufletească și fericire cerească.

Din suferințele înaintașilor noștri*

În primăvara anului 1691 se adună la Orșova cetele lui Tököli, care aveau să meargă în ajutorul marelui vizir Köprili. Cruzimile curuților băgase atâta spaimă și groază în locuitorii Severinului, încât la sosirea lor la Caransebeș (23 Iulie), atât garnizoana cât și cetățenii părăsira orașul. Nu era ființă omenească, cu care curuții ar fi putut sta de vorbă. La Logoj Tököli a fost (în 27 Iulie) întâmpinat cu gloanțe; dar fiindcă garnizoana era mică, ne-capabilă de rezistență și se retrăsese către Ardeal, Tököli putu să înainteze peste Timișoara și Panciova la Semlin, unde împreunându-se cu greul armatei turcești, luă parte la lupta dela *Slankamen*, întâmplată la 19 August 1691. În această luptă au învins Austriecii. Ludovic de Baden, în raportul său către împărat, zice „că lupta dela *Slankamen* e cea mai sângeroasă din secolul al XVII°”. Au perit aici dimpreună cu marele vizir, 13 pașali și 20.000 Turci; imensă pradă, cassa de războiu și 158 de tunuri au rămas în mâna învingătorului. Din partea Austriecilor au căzut 3 generali, mulți ofițeri, 2000 soldați morți și 3—4000 răniți. S'au distins între alții *Monasterli* și cetele imigraților, aduse de metropolitul Cernoviciu. Tököli a scăpat teafăr, și încuibându-se la Palanca nouă, aștepta, să se arunce la ocasiune asupra Ardealului, sau să recucerească de nou cetățile Logojul și Caransebeșul, care le luase Veterani dela curuți îndată după victoria dela *Slankamen*.

La anul 1692 se afla în fruntea ostășimei din Caransebeș locotenent-colonelul Inovitz. D'aici a pornit un adjutant al lui Veterani spre Almăj, ca în înțelegere cu Antonio, să iee măsurile necesare pentru fortificarea *peșterii Piscabara*; tot d'aici s'a trimis miliție rasciană întru apărarea Almăjului, care însă s'a purtat mai rău decât păgânii. Răpind bucatele locuitorilor, sârmanii n'aveau pâne, nici chiar mălaiu, ca să-și aline foamea. Lățindu-se faima, că

* „Din istoria Banatului Severin”, de Patriciu Drăgălina.

Turcii vor sosi în timpul cel mai apropiat, și că-i vor trage în țapă pentru că au găzduit miliția împărătească, îndată după încolțitul ierbii, părăsind cu mic cu mare căminele, se adăpostiră prin întunerecul pădurilor.

Baza tuturor expedițiilor otomane către Ungaria era fără îndoială Belgradul sârbesc. Alimentarea oștirilor concentrate aici se făcea în parte cu ajutorul flotei dunărene, care întreținea legătura cu Vidinul, putea să împedecă trecerea armatelor imperiale peste fluviu și să arunce trupele în oricare cetate de pe țărmii Dunării. Era o necesitate imperativă să se împedecă acțiunea ei atât păgubitoare pentru armele lui Leopold.

La poalele unui dealurii, care formează *clisura Dunării*, nu departe de fosta cetate Peth, unde maiestosul fluviu are numai 200 m. în lățime, se află o cavernă cunoscută Romanilor sub numele *Piscabara*. La o distanță de 1 km. dăm de altă peșteră mai mică, un fel de antefortificațiune a Piscabarei cu care stă în legătură printr-o văgăună boltită, formată prin eroziunea apelor. *Marsigli* o numește *Marecobila*. Din aceste cuiburi de peatră o mână de oameni înarmați este în stare să împedecă comunicațiunea liberă a flotei turcești.

Apreciând Veteranii însemnătatea acestor locuri, dispuse fortificarea și ocuparea lor cu o garnisoană acomodată împrejurărilor locale. Căpitanul *Dominic du Saix baron d' Arnan*, plecând din Sibiiu cu 300 ostași, ajunse aici în 16 Martie 1692; iar comandantul trupelor din Almăj, locotenent colonelul Inovitz primi ordin a se pune în legătură strânsă cu dânsul, a-i trimite proviant și munițiune, ceea ce — din cauza ometului, iar primăvara pentru esundarea Dunării și pentru Turcii adunați la Greben și pe alocurea — numai cu mari jertfe era cu putință să se îndeplinească. Fiind Veterani omul faptelor, pretinse, ca planul său să fie executat. Cu nespuse greutate, trecând tunarii peste pârăie umflate, peste abisuri și lunecușuri necălcate de roțile carelor, s'au transportat la Dunăre 5 tunuri, din cari 3 au fost plasate la peștera Piscabara și 2 la Marecobila.

Încuibarea infanteriei și artileriei austriace în clisura Dunării avu înrăurirea neplăcută asupra operațiunilor turcești. Era imposibil, ca șaicile turcilor improșcate de tunurile Austriacilor să treacă fără vătămare prin strâmtoarele Dunării, unde comunicațiunea și așa este destul de anevoioasă, și să provianteze regulat garnizoanele

din Belgrad, Timișoara și alte cetăți. Împedecarea transportelor deveni în curând neplăcută; mai mult lipsa de proviant putea să devină o adevărată calamitate pentru greul armatelor turcești, care operau către Belgrad; d'aceea delăturarea pedecii deveni pentru imperiul otoman o necesitate imperativă.

Două atacuri le resping Austriecii cu vitejie; a treia oară (27 Aprilie) încă suferiră Turcii pierderi considerabile, dar garnizoana din Marecobila, copleșită de mulțimea inamicilor, trebui să se retragă spre Piscabara. D'acum înainte până la 2 Maiu, încăierarea ține necurmat. Sosind Ali, pașa Belgradului, cu putere nouă și urcându-se Arnăuții pe stâncele d'asupra peșterei, de unde rostogoleau bolovane neîncetat asupra Austriecilor, căpitanul d'Arnan în lipsa gloanțelor și a prafului de pușcă se văzu necesitat să capituleze.

Patruzeci și cinci de zile țină apărarea în contra unui inamic superior în puteri. Din partea apărătorilor au căzut 25 viteji; cei din viață erau aproape toți răniți și torturați de sete și de gazurile prafului de pușcă din peșteră. Cuprinderea ei, care d'aci înainte se zice „peștera lui Veterani”, a costat 2000 da oameni Turcilor. Cu călcarea condițiunilor, de capitulare sunt târați vitejii lui d'Arnan la Belgrad.

Sultanul *Mustafa II.* ca următor al lui Ahmed II. (reposit în Februarie 1695), voind să fanatizeze masele și să ridice curajul lăncezit al musulmanilor, s'a obligat prin *hatîșerif* a conduce în persoană armatele contra „ghiaurilor” și, pe când consiliul imperial desbătea asupra planului de războiu, oastea turcească luase deja ofensiva . . .

Turcii trecură peste Dunăre cu scopul, ca să cuprindă cetatea de pe râpa stângă și să invadoneze în Transilvania. Ocuparea acestei țări putea să aducă cu sine complicațiuni și urmări necalculabile pentru Austria. Pentru zădărnicierea acestui pericol se retrase principele electoral Frideric August II de Saxonia, la Arad și porunci lui Veterani, care cu 6000 ostași se afla între Logoj și Caransebeș, să-i vină într'ajutoriu. De oarece Turcii într'acea luaseră Lipova cu asalt și garnizoana o trecuseră pe sub ascuțitul sabiei (7 Septemvrie), circumspectul general i-a răspuns, că fără periclitarea Ardealului, nu numai că nu poate să-și părăsească poziția, ci el însuș având lipsă de trupe auxiliare, să-i arăte prin curieri sosirea, ca să cuprindă dușmanul între 2 focuri. Frideric August n'a urmat invitații, dar nici răspuns nu trimite lui Veterani. Acesta,

considerând tăcerea ca aprobare a intențiunilor sale, aștepta într-o poziție ritoasă de lângă Logoj sosirea tovarășului său de arme. Tabera lui Veterani a fost așezată pe termul stâng al Timișului și s'a estins, probabil peste piața de lângă podul de astăzi, asupra locurilor ocupate de edificiile căsarmei de tunari și de grădina poștei, unde urmele întăriturilor și astăzi se mai numesc „șanțurile lui Veteranii”, până la așa numitul „pod de fer”, având la spate Timișul, iar în față și la aripi șanțurile afundate și alte întărituri. Frontul taberei era întors către Buziaș, de unde veniau dușmanii.

În 23 Septemvrie pe la amiază se ivi o hordă tătărească, cu care s'au hărțuit Austriecii până seara. În zorile zilei următoare începu de nou lupta; către 11 căzu greu Turcilor în pălcuri dese asupra aripei drepte, ca s'o zdrobească prin mulțimea masselor sale. Veterani împrăștiă în două rânduri groaznică furtună și crezând oamenii săi aici liberi de ori-care pericol, alerga la aripa stângă, unde Austriecii se încăeraseră cu alte cete inimice. Năvălind Turcii a treia oară asupra aripei drepte, sparg în absența comandantului rândurile, măcelăresc infanteria și iau tunurile austriece. Viteazul căpitan, văzând această nenorocire, astrinse trei escadroane de călăreți pe lângă sine și alergând în fruntea lor spre locul de primejdie, scoase, după o luptă desperată, tunurile pierdute și smulse încă odată biruința din mâna dușmanilor. Deși greu rănit, totuși îmbărbăta neincetat pe ai săi la continuarea luptei; adresând în fine acelora, care stăruiau să-și mântue viața cuvințele: „dacă până acum n'am părăsit tovarșii mei, nu voiu nici în momentele de față să comit o asemenea trădare”, se repezi în direcțiunea, în care vuetul armelor răsuna mai tare, și dispăru fără urmă; jumătate din tovarășii săi au fost uciși dimpreună cu el. Rămășițele armatei v'ro 3—4000 ostași, le-au scăpat Truchsess după jertfa de bună voe a duor batalioane a regimentului Lichtenstein și le-a condus prin strămtorile porții de fer la Ardeal, unde nu după multă vreme, sosi și principele electoral, ca să întâmpine o eventuală invasiune turcească.

Moartea lui Veterani a deplâns-o armata, în deosebi locuitorii Ardealului și ai Banatului. Ostașii perdură părintele lor cel bun, ear cetățenii pe ocrotitorul lor.

În aceeași zi de către seară (21 Septemvre) Turcii cuprinseră Logojul și după vr'o câteva zile Caransebeșul. Pfeffershofen și ostașimea, căreia era încredințată apărarea cetății, părăsindu-o în

grabă, lăsară aici 16 tunuri și cantități considerabile de plumb și praf de pușcă în mâinile învingătorilor. Dela Caransebeș sultanul trecând peste Media, Jupalnic, Orșova, Turnu-Severin, Nicopol, Adrianopol și ajungând în 12 Noemvrie la Constantinopol intra cu triumf în serail, întitulându-se: „biruitorul celăților Lipova, Logoj și Caransebeș“.

Griselini arată, că Mustafa a fost adânc impresionat de miseria satelor din calea sa, pustiite și prefăcute în cenușe. Când i-s'a spus: „că acestea sunt faptele lui Tököli“. Sultanul aprins de mânie au poruncit, să i-se aducă la Constantinopol „capul acestui dușman al lui Dumnezeu și al neamului omenesc“ și să se arunce între ciocăile din cimiterul jidovesc, căci nu merită să se îngroape în pământ; la rugările prietenilor săi însă, sentința a fost schimbată în exil...

În locul principelui electoral, ales la anul 1697 de rege al Poloniei, a pus Leopold I pe *Eugen de Savoia* în fruntea armatelor creștine. Hărnicia și talentele lui au fost apreciate la diferite ocaziuni în decursul războiului, iar acum prin fapte strălucite, de comandant nu numai că a dovedit geniu militar, ci a stors admirațiunea lumii creștine, respectul și devotamentul ostășimei în măsură atât de mare, încât armata comună austriacă chiar și astăzi se entusiasmează de virtuțile lui, și-l glorifică prin cântece de războiu.

Sultanul avea de scop să invasionsze în Transilvania. Spre scopul acesta bătuse la *Zenta* un pod peste Tisa. Eugen, omul acțiunilor, ținându-se de călcăile lui, îl ajunse aici tocmai în momentul, când o parte a Turcilor trecuse deja peste pod, ear ceea-laltă zăcea în castre întărite pe țărmul drept al fluviului. Erau deja 3 după amiază, când Eugen se apropiase de pod. El porunci artileriei, ca să împoaște cu șrapnele masese de spahii, care se imbulzeau asupra podului, ear ostășimea, înșirată în linie de bătaie, o repezi asupra castrelor inimice lângă Tisa. Văzând Austrieții, că tunarii au rupt podul în două și că nu se poate da mai mult sucurs Turcilor, cari erau pe țărmul drept, săriră orbește asupra castrelor și îi măcelăriră fără milă. Restriștea Turcilor în 11 Septemvrie a fost cumplită. Marele vizir, 15 pașali și 20.000 Turci au fost uciși, iar 10.000 aruncându-se în valurile Tisei s'au înecat. Pradă imensă cassa de războiu. tunurile, care și multe dobitoace au căzut în mâinile învingătorilor.

În decursul anului 1697 s'au întâmplat și alte ciocniri sângeroase între locuitorii autohtoni ai Banatului și între Turci. Așa d. e. *Petru Măciș*, vicecomitele Severinului au apărut cu 98 oameni Caransebeșul și au respins cu vitejie 3 asalturi ale Turcilor și Curuților, care în număr de 2000, s'au fost străcurat neobservați până înaintea cetății. Dușmanii ard casa lui Măciș, îi pustiesc averea, dar sunt bătuți, și după ce lasă mai multe stindarde și a patra parte a oamenilor pe câmpul de luptă, sunt siliți a se retrage.

Cu periclitarea vieții și în ciuda Turcilor P. Măciș rămase și mai departe în Caransebeș, ba chiar însoți cu oamenii săi pe Rabutin în expedițiunea s'a către Palanca nouă. Cetatea căzu de grabă, dar Turcii o scot earăș pe la începutul anului 1693 din mâinile Austrieilor și neliniștesc neîncetat satele dimprejurul cetăților Titel și Caransebeș. Erau un fel de guerilă necurmată luptele crunte, ce s'au fost întins în câmpiele Banatului între Turci și Austrieci. În una din aceste excursiuni războinice Turcii înaintară din Timișoara până la Seghedin și luând Cianadul cu asalt, trecură garnizoana pe sub ascuțitul sabiei. Pentru pierderea această Austrieii năvăliră asupra cetelor de Turci, împrăștiate dela Caransebeș până în Dunăre și după ce le tăiară se întoarseră încărcăți cu pradă la ai lor. Locuitorii Banatului au suferit nespus de mult în decursul acestor hărțuiri. Atât Turcii, cât și Germanii, care se perândau pe la căminele Românilor d'aici, de o potrivă îi pângăriau și îi despoiau de averea lor.

Pe la începutul lui August mai încercară Turcii încă odată să cuprindă Caransebeșul. Auzind guvernatorul Timișoarei Dșafir pașa din gura unui căpitan austriac, care le căzuse pe mână cu ocaziunea unei rechizițiuni, că comandantul cetății, generalul Herberstein, s'a depărtat dimpreună cu ostășimea staționată și că abia vr'o câteva sute de militari au rămas întru apărare, năvăli cu 2500 trupe alese asupra cetății, luă cu asalt palancele și le pustii groaznic. La zidurile cetății însă Turcii deteră de rezistență neasteptată. La îndemnul quaestorului Gallotin, înarmându-se locuitorii cu ceea ce le-au venit la mână, alergară cu toții la punctele cele mai expuse și constrinseră pe Dșafir pașa să se retragă spre Timișoara.

Curând după acestea s'a încheiat pacea dela Carlovăț.

Ploconul lui Chiongea

Ceriul plumburiu și mohorât învăluia câmpiile pustiite, și un vânt ușor, dar tăios și prătunzător, amorțea orice năzuință de viață, răvășea frunzele uscate, și-ți aduna în suflet toată jalea unei toamne târzii și posomorâte.

Pe drumul mocirlos din pricina ploilor, un singur om, cu pușca pe umăr, cu un epure la șold și cu cânele de lanț, călca foarte tănoș, deși era singur.

Ilie Chiongea, vechiu funcționar de subprefectură, era în ade-văr foarte mândru de câteva zile.

Trei lucruri îl făceau să fie atât de mândru. Mai întâi, noul subprefect îl avansase.

Al doilea, singur el din toată subprefectura fusese avansat.

Al treilea, împușcase un epure cât un cârlan și acum avea să-l trimită subprefectului ca mulțămită.

Această avansare târzie nu răsplătise poate indestul atâția ani de răbdare și sânguință, la aceeași masă de cancelarie, însă Chiongea văzându-se deodată ridicat de un subprefect nou, de-abia venit, se bucura: așteptându-se ca mai târziu, când se va judeca și mai bine răvna care o pune, să-l ridice și mai sus.

Bietul Elie Chiongea nu știa cum se întâmplase această avansare care-l făcea atât de mulțumit și-i dădea atât de mari speranțe.

Noul subprefect, pomenindu-se mutat dintr'o plasă mai bogată și mai mănoasă în această plasă foarte sărăcită și aproape pustie, de nu-ți venea să te miști din reședință ca să nu mori de urât, l-a învins o milă nemărginită de lumea aceia oropsită, și s'a gândit că într'asemenea loc și într'asemenea împrejurări, e pomană mare să faci cuiva un bine.

Fiindcă în toată subprefectura, singur Ilie Chiongea nu fusese niciodată avansat, l-a miluit pe dânsul, mărindu-i leafa de 45 de lei lunar cu încă 5 lei, ceiace însemna foarte mult pentru un

funcționar de prisos! Căci Ilie Chiongea, ca și alții cu lefuri mai mari era socotit printre funcționarii de prisos adăogați ca să lucreze în locul celor care ar fi trebuit să lucreze.

Dar fiindcă mai avea omul și ceva gospodărie, mai avea și o sforică de pământ unde cu grebla să îi scormonit, nu cu plugul și tot răsărea ceva, nici necazurile lui nu erau tocmai mari, mari!

Cum ajunsese acasă, dădu epurele în primirea nevestei, cu poruncă strașnică să nu care cumva să nu-l trimită subprefectului.

Vezi că acasă la el, se simția omul dator să poruncească, căci așa e mai bine.

La subprefectură dacă n'ar fi cine să poruncească, nu s'ar face nimic, nimic, și s'ar duce plășile de răpă.

Dar nici epurele nu trebuia trimis așa, cum l'a vânat de pe câmp, ci cu ceva zorzoane, ca pentru subprefectul, și înfășurat peste tot în gazete, să nu cunoască nimenea ce plocon a trimis Chiongea.

A doua zi de dimineață, lucrul era bine priceput de toți cei din casă, cum să trimită epurele; totuși Ilie Chiongea nu se încredea, și respirând cu năduf, ca un om care luptase din toate puterile ca să-i deslușească bine, se opri încă odată în poartă, întrebând din nou dacă l'au înțeles pe deplin.

Dar vezi că nu toate câte le pune la cale omul, le și isprăvește aidoma, căci nici nu știi ce păcat te așteaptă.

Abia sosit dela slujba, Ilie Chiongea, cum i-se bătuse geana de cum plecase de acasă nu s'a mai dus ca de obicei să-și cerceteze porumbeli, să-i alinte, și să-i zburătuiască până la vremea mesei.

A luat odăile de-a rândul, căutându-și nevasta, dar nevasta nu-i, caută fata luată ajutor în casă, dar fata nu-i; caută băiatul nicăiri!

Nevasta, ca nevasta; dar fata, unde umblă?

Nu putea crede că au plecat cu toții să ducă ploconul subprefectului.

Mai știi, poate că nevasta s'a dus să ia seama de fată dacă și urmează întru totul povața.

Băiatul s'o fi dus după mamă-sa, ca să vadă și el cum ese treaba.

Numai pisicul dintre sobă nu s'a dus.

Chiongea, de necaz, se uită într'adins între sobă, să vadă dacă n'a plecat și pisicul.

Dar când a ridicat ochii de s'a uitat între sobă, doar că n'a căzut jos de spaimă.

— Marie, Marie, Sofito! — prinse a striga Chiongea, turburat cu totul, ne mai știind pe ce lume se află.

— Nu mai striga fata, Ilie, că singur ai trimis-o! — răspunse nevasta, repezindu se din cămară, să vadă ce este.

— Dar cu ce s'a dus, că epurele stă între sobă! — făcu Ilie, prăpădit și cu glasul sugrumat de obidă, legănându-se ca un om beat.

Femeia rămase întâi nedumerită, în pervazul ușei, dar când a dat cu ochii de epure și s'a încredințat, a țipat odată, atât de fioros, și cu atita spaimă, de par'că văzuse o primejdie sau pe Necuratul.

Când se întâmplau de acestea, era prăpădenie. Chiongea era năpraznic la mânie, și scaunele așteptau să zboare pe sus.

Vezi că nimeni nu știa ce se întâmplase.

Diavolul de băiat, când să plece fata, ca să-și facă de joacă, culcase pisicul între gazete, și făcuse un pachet la fel.

Fata n'a luat seama, și din grabă a luat pisicul așa înfășurat, l'a pus în paner și s'a dus repede, ca o fată vrednică ce era.

Băiatul a trântit epurele între sobă, cine știe cum se gândea, și până una alta o sbughise, ca să fie departe când o fi furtună.

Când a țipat mamă-sa, el a sfeclit-o, și frica de altă pedeapsă mai mare, l'a scos repede de unde se tupilase, și pocăit prinde a se-boci și a se ruga cu lacrimile părau:

— Iartă-mă taticule și mamițicule.

— Diavole, — se porni femeia ca o leoaică, — tu ai facut pozna. Spune ce-a dus fata, că te omor! Auzit-ai tu?

Mama, ca toate mamele, bună era pentru el, dar când era mânioasă, atunci băiatul se temea și de pământul pe care călca el să nu se scoale după dânsul, așa i-se părea de grozavă mânia.

Chiongea se luase cu mâinile pe păr și se uita pe pereți cu privirile rătăcite, ca un om foarte desnădăjduit.

— Spune diavole ce-a dus fata! — răcni și tăticul, răgușit, cu dinții încheștați.

— Pisicu, taticule, a dus pisicu! Hihih! De-acu numai pe mine are să mă lee mama! Hihih!

De-odată Chiongea se repede, bijbâind pe pereți, pe pat, pe supt pat, până ce-și găsește pălărie, își îngroapă furios capul într'insa și fuga pe scări.

Alerga pe uliță să ajungă fata
Ca o leoaică sare și mamița și haț umbrela de lângă dulap.
Băiatul țiiu, vai, și viști supt pat.

Viști umbrela după el,

— Mamițico, nu mai fac!

— Nu mai faci?

— Mamițico, nu mai da!

— Să nu dau?

— Mamițico, mor, mă doare!

— Rău te doare?

Dă-i cu dreapta, dă-i cu stânga, dă-i cu celalalt capăt.

De întors, băiatul singur se întorcea, când îl răzbea.

Ce vâlmășag, ce de țipete și tropote.

Cutia de pudră cade și se desface.

Umbrela s'a pătat de pudră și lasă pată unde ajunge.

Pudra e până la grinzii.

De-odată ușa se deschide și intră Sofița rîzînd, dar cu figura lungită încă de spaima care a tras-o.

— No, asta nu primit la subprefectu, asta mișche, mișche bine.

Zicînd așa, aruncă jos din poală pisicul, speriat și el, neștiind pe unde să fugă.

A doua zi după întîmplarea cu pisicul, Ilie Chiongea nu mai era slujbaș, dar el nu știa, și s'a dus.

Subprefectul, cum l'a văzut, i-a strigat din ușa cancelariei:

— Afară!

Chiongea veni acasă, mînios-Dunăre, și cum văzu pe băiat, a strigat la el, numai decît:

— Afară!

Băiatul se repezi la pisic, țipînd și el:

— Afară!

... Bietul Ilie Chiongea, dacă ar fi știut el câte neplăceri poate aduce un plocon...

(Popasuri vînatorești)

Ion Bârseanu.

Iovan Iorgovan

— baladă populară din Bănat —

Plecatau plecat
Din cutare sat,
Des de dimineață
Prin roană și ciază,
Vr'o trei sorurele
Mândre, frumoșele,
Sora cea mai mare,
Dulce'n sărutare,
Mândra Garafină,
Floare din grădină;
Sora mijlocie
Lelița Mărie,
Plină-i de trufie
Cu a sale gene,
Ochișori, sprincene,
Că de-i cauși în ochi,
Mori ca de diochi;
Sora cea mai mică
Ca șo porumbică,
Ana Ghiordănel
Nume frumoșel,
Le'ntrecea pe toate;
Ea e stea de noapte,
Luciafăr din zori
Floarea florilor.
Ele că'mi plecau
Și pe câmp umblau,
A rupe ncepură
Ederă și mură,
Și flori culegian,
Cununii impleteau
Și jucau cântând,
Codrul resunând.

Mult că mai umblau,
Păn' ce osteniau,

Apoi odihnian,
Ceva imbucan
Și mi se culcau.
Ana Ghiordănel
Nume frumoșel,
Ea că'mi d'adurmia,
Ca moartă era;
Cele două mari
Ce's surori primari,
Când fu de cu seară
Prin codrii plecară,
Pe Ana o lăsară
Și ea tot durmia
Și rău că'mi visa.
În zori se scula,
Pe surori striga
Dar nu le auzia.
Numai un cuc mic.
Tinerel, voinic,
Prin păduri zbură,
Dorul și-l cânta,
Că singur era.
Cum Ana'l vedea,
Ea că mi-i zicea:
— „Cucule voinice
Scoate-mă d'aice,
Scoate-mă la țară,
La drumul de cară,
Se dau de surori iară,
Că ții fi eu vară!”
— „Nu știu puica mea,
Să te scot ori ba,
C'am au vere multe,
Câte flori pe munte!”
— „Cucule voinice,
Scoate-mă d'aice,

Scoate-mă la țară,
La drumul de cară,
Să dau de surori iară,
Țoi fi sorioară!"
Cucul îi grăia:

— „Nu știu puica mea,
Scoate-te-oi ori ba,
Că am eu surori
Câte vara flori!"

— „Cucule, voinice,
Scoate-mă d'aice
Scoate-mă la țară
La drumul de cară,
Se dau de surori iară,
Că Țoi fi soție,
Până voi fi via!"

— „Nu știu puica mea,
Scoate-te-o ori ba
Că eu nu's fecior
Să pot să mă nsor,
Ci 's o păsărică
Nu știu de ibovnică!"
Atunci de p'o piatră
O hală s'arată
O hală cumplită,
Țos încârligilă.
Fata cum vedea,
Șa il cunoștea
Că șerpe era;
Șpaima o prindea,
Tare că'mi fugea
Și tare țipa.
Șerpele curea
Fata tăbăra,
Și mi-o apuca,
Coada 'ncolăcia.
La brâu o strângia;
Fata se'ngrozia
Mai tare țipa,
Codrul resuna!

Sus pe Cerna'n sus,
Mulți voinici s'or dus
Și Țoi sau repus.
Dar au mai ramas
Un Român viteaz:
Iovan Iorgovan,

Braț de buzdugan,
Cu un căluseț
Ca șun vulturel,
Doi câni militei
Tare sprintenei.
Și se preumbla
Și se făloșia,
La vadul Dunărei
La podul Râșavei,
Și pe Cerna'n sus,
Cam pe sub ascuns,
Calul se juca,
Săgeți arunca,
Câinii sumuța.
Și el auzia,
Codrul cum suna,
Dar nu pricepea
Ori cât mai ciulea;
Nu putea alege,
Nu putea 'nțelege,
De-i glas femeiesc,
Ori glas voinicesc,
Că Cerna mugea,
Codrul resuna.
El mi se'ntorcia
Și Cernei zicea:
— „Înciată Cerno'nciată,
Apa mea lăudată,
Că eu te-oi cinsti
Și te-oi dărui:
Cu o furcă argințilă
Cu fuior învâlnită,
Singură va toarce,
Singur'o destoarce!
Cerna 'l auzia,
Dar nu vrea să stea.
Atunci Iorgovan
Braț de buzdugan,
Iar se întorcia
Și Cernei grăia:
— „Înciată, înciată,
Cerna mea lăudată,
Că eu te-oi cinsti
Și te-oi dărui
Co știncă de aur,
Cu ochi de bălaur!"
Cerna 'l asculta,

Și
De
Și
Iov
Bra
Gla
Și
Că
Ci
De
Ca
Mu
Șer
De
Da
Cer
Și
Și
—
Bra
Cu
Vin
Au
Să
Te
Și
De
Ma
Că
Se
Și
Vi
Mu
Ca
Bo
Se
De
Ba
Ca
Se
De
—
În
Ța
En

Și pe loc îmi sta,
De nici nu urla,
Și nici nu mugia.

Iovan Iorgovan,
Braț de buzdugan,
Glasul pricepea
Și îl cunoștia
Că nu-i voinicesc,
Ci e femeiesc,
De loc nu mai sta,
Calu'ncăleca,
Munții că trecea,
Șerpele'l vedea,
De spaimă fugea;
Dar el îl gonia,
Cerna mi-o trecea
Și îl ajungea.
Și așa-i zicea:

— „Iovan Iorgovan,
Braț de buzdugan,
Cu ce fel de bine
Vini tu azi la mine?
Au doară gândești,
Să mă prăpădești?
Te rog viu mă lasă
Și te du acasă.
De mi-i omori
Mort mai rău oi fi:
Căpățina mea
Se va despica
Și se va 'mpuși,
Viermii sor spori,
Muște or slobozi
Care'n veac vor fi.
Boii dela jug
Caii dela plug,
Se vor otrăvi,
De muscă ori muri.
Ba și calul tău
Care-i ca ș'un zmau,
Se va otrăvi,
De muscă o muri!”
— „Șarpe afurisite,
Încă ai cuvinte?...
Țara oi învăța
Eu cu mintea mea

Și ea m'asculta,
Fumuri ca să facă
Și de muscă scapă,
Calu-mi n'a perî
Dar tu mort vei fi.
Căci am auzit
Cum ai prăpădit
O frumoasă fată,
Cu gura-și spurcată!”
— „Iovane, Iovane,
Braț de buzdugane,
Când am văzut bine,
Că tu vini la mine,
Fata am lăsat'o
Și n'am vătămat'o;
Te rog viu mă lasă
Și te du acasă;
Jur pe capul meu
Mort voi fi mai rău!”

Iovan Iorgovan,
Braț de buzdugan,
Sabia scolea,
În vânt o 'nvârtea,
Pe șerpe-l lovea,
Trupu-i zdrumica,
Dărăbe-l făcea.
Capul tot fugea
Cerna sângera,
În Dunăre-și da
Dunărea-l primea
Și îl ascundea
În peștera rea.
Aci se 'mpușia,
Muște slobozia
Și'n veci nu peria.
Musca tot eșea,
Mare rău făcea,
Căci caii mușca,
Boii otrăvea,
Plugurile oprea!

Iovan Iorgovan,
Braț de buzdugan,
Sabia-și spăla,
În teacă o băga,
Pe fată striga,

Fata-l auzea
 Și se răspundea,
 Apoi s'arăta
 Și din grai grăia:
 — „Iovan lorgovan
 Braț de buzdugan
 Scoate-mă la țară
 La drumul de cară,
 Să dau de surori iară,
 Că ți-oi fi soție,
 Până voi fi vie!”
 El când o vedea,
 Friguri îl prindea
 De-a ei frumusețe,
 De-a ei tinerețe.
 — „Aleii fetișoară,
 Ca ș'o zânișoară,
 Vreau să-mi fii soție
 Până vei fi vie,
 Căci a ta frumusețe
 Nu are păreche!”
 El mi-o îmbrățișa,
 Și mi-o sărula.
 Fata atunci grăia
 Și 'napoi se da:
 — „Nu grăbi cu mine,
 Căci poate nu-i bine,
 Poate a fi păcat
 Că m'ai sărulat;
 Că noi ne lovim
 Și ne potrivim,
 Ca și frunza'n fagi,
 Ca și donă fragi,

Roșii rumeniodre
 Ne-atinse de soare,
 Coapte la pământ,
 Ne-atinse de vânt.
 Hai mai bin' plecăm
 Și să ne 'ntrebăm,
 Din ce viță om fi?
 Poate ne-om găsi.
 Eu 's fată de împărat
 Dela scăpătat!”
 Iovan se'ntrista
 Când o auzea,
 Apoi îi grăia:
 — „Am mare păcat
 Că te-am sărulat;
 Că și eu's fiu de 'mpărat
 Dela scăpătat
 Și ne-au blăstămat
 Ai nostri părinți
 Cu lacrimi ferbiuși,
 Tu să fii la răsărit
 Ca cerb pribegit;
 Eu să fiu la scăpătat
 Ca leu vătămat!”
 Apoi se 'nchinău
 Rugă la cer dau,
 Penrucă s'aflau.
 Pe Domnul măreau
 Fiindcă se găseau,
 Și se 'mbrățișau
 Și se sărulau
 Ca și niște frați,
 Frați adevărați.

George Cătană,
 inv.

chiv

Rad
Chia

Constantin Radulescu

1824 — 1895

Ca fiu al preotului Nicolae Radulescu și a soției sale Parasciva (și dânsa din viță preotească și învăătorească), Constantin

Radulescu s'a născut în comuna fruntasă din comitatul Timiș, Chizătău, în Februarie 1824.

Copil deștept, și idol al părinților săi, prima carte a învățat-o în satul său natal Chizătău, școlile „nemțești“ le-a făcut în Logoj, iar gimnaziul în Timișoara la piaristi, și în Arad. Studiile universitare le-a terminat în Pesta.

Terminând în 1848 studiile universitare, a fost în același an numit inginer al orașului Timișoara. În vara aceluiaș an, cu ocaziunea asedierii cetății, a fost internat în cetate, ceea ce a produs mare tulburare și grija părinților săi. Timpul asediului la petrecut împreună cu bătrânul George Mocsonyi de Foeni și cu alți tovarăși de suferință parte în cazamate, alături de robi, parte în pivnița casei orașului, de unde ca inginer al orașului trebuia de multe ori să iasă cu lucrătorii prin stradele și piețele cetății, pe unde șuierau zburând gloanțele și bombele. Isbucnind și cholera în Timișoara, Rădulescu încă se bolnăvise de choleră, dară scapă teafăr.

Sosind generalul Haynau cetatea fu eliberată de asediu, și atunci generalul îi porunci lui Rădulescu—amenințându-l cu spânzurătoare—ca în 24 oare se aducă în rând teatru, ca să se poată da reprezentație teatrală, ceea ce Rădulescu a și împlinit, încât trupa (germană) de teatru, ce o avea Haynau le îndămână, putu da prima reprezentație în teatrul înjghebat așa în pripă.

Rădulescu a devenit foarte popular în Timișoara, așa că câștigându-și prin virtuțile și calitățile sale deplină încredere a cetățenilor, în 1849 fu numit senator, mai apoi, sub nemți începându-se măsurarea teritorului bănățan a fost numit inspector catastral în cercul Ciacovei, apoi în al Logojului. Terminându-se lucrările cadastrale Timișorenilor i-au ales ingineri comitatens secundar iară Logojenii ingineri comitatens primar, care post din urmă l-a și primit.

În decursul petrecerii sale în Timișoara, în 4 Novembre 1850 s'a căsătorit cu Paolina, fiica lui Pavel și Sofia Seiman, familie fruntasă română pe aceea vreme în Timișoara.

Constantin Radulescu a fost român integru, naționalist adevărat caracter firm, neșovăelnic, străin de târgueli și simulări, constant și necoruptibil, și astfel îndată au și pornit contra lui subminările, uneltirile, a căror urmare a fost că contrariilor lui li-a succes că după doi ani de serviciu la comitat a fost scos din slujbă. Radulescu nu era omul târăiturilor ci ca bărbat integru s'a retras. După eșirea din slujba comitatului s'a ocupat cu măsurarea domeniilor familiei Mocsonyi, apoi a făcut cenzura de avocat, și apoi ca avocat, pe lângă clientela sa proprie, a fost și avocatul familiei Mocsonyi.

Ca bărbat naționalist, se înțelege, a avut parte la toate lucrările pentru despărțirea bisericei noastre de sârbi. A fost deputat sinodal, congressional, în tot timpul dela despărțirea ierarhică, apoi și fiscal al diecesei Caransebeșului. Bărbat cu o înfățișare impunătoare și calm, cu vorbirile sale în totdeauna atrăgea atențiunea generală. Se știa impune și în congregațiunile comitatense și să strămtoreze pe adversari. Dară cele ce le experia aci, de multe ori îl mâhniau adânc.

Caracterul și respectul de carele s'a bucurat se demonstrează și prin faptul, că în 1866 la intervenția vicecomitelui Ghénerzsy a fost numit din partea comitelui suprem în postul de „asesor la tribunal” în Logoj. Radulescu însă nu și-a uitat de nedreptatea ce i-s'a făcut mai înainte, când a fost scos din postul de ingineriu comitatens, și-a fost pierdut încrederea în oamenii dela cârmă, și deși numitul vicecomite s'a întrepus personal pe lângă dânsul, a refuzat postul de asesor.

Este caracteristic pentru Constantin Radulescu și aceea, că generalul Traian Doda nu odată a zis: „trebuie se știți, că în Constantin Radulescu s'a pierdut un general de prima forță.”

În anul 1864 românii au voit să-l aibă în com. Timișorii pe Constantin Radulescu de deputat dietal și astfel a candidat în cercul Recașului, unde însă cu majoritate de un vot (dat și acela de președintele alegerii), a reușit contracandidatul, proprietariul Ianicsăry.

În 1883 cetățenii Logojului l-au ales pe Constantin Radulescu de primariu al orașului. Radulescu a primit acest post, pentru că știa că multe sunt de făcut la oraș. Postul de primariu l-a ocupat până în 1889, recunoscut și apreciat fiind de toți cetățenii de altă naționalitate*). A făcut mult pentru curățenia orașului și a jurului orașului. În 1889 Logojul a devenit oraș cu magistrat, și atunci Radulescu a aflat de bine să se retragă dela conducere.

A pus apoi la cale fondarea institutului de credit „Logojana”, a carei director executiv a fost până la trecerea sa din viață

Mai amintim aici, că fundatoarea Ana Alexandrovici („Grozdana”) pe fericitul Constantin Radulescu l-a ales de sfătuitoriu și încrezut, și în înțelegere cu dânsul a combinat și staverit toate punctele fundațiunei-ei pentru școala de fete română.

Ca soțiu, ca tată și ca om, Constantin Radulescu era de model. Ținea mult la ordine, bunăcuviință, curățenie și activitate, și era sever față de copii, și mai ales față de băeții cam sglobii în felul lor. Răsfățături nu suferia, cu atât mai puțin la masă. În toate se observa regulă și ordine strictă.

Radulescu în totdeauna a fost treaz și senin. Știa ce zice și ce face. Rar — câte odată — „de gust”, da el să se aducă câte o sticlă ori o cană de bere acas, — dar o bea la masă împreună cu familia. Sobru, curat, cumpătat, cinstit, simplu și serios cum era el în viața de toate zilele, în toate ale lui, curat și cinstit era și în gândirea lui. Se supăra grozav când pe vr'unul din copii îl vedea ori auza cum fac observări, critică ori fixează (și numai cu privirile) pe alții de „cum sunt îmbrăcați”, „cum umblă”, „cum vorbesc”, cu un aspru „citt! cei asta!”, se criticați oamenii”, în-creșta gura copiilor.

*) În Logoj să alegea alternativ primar, dintre români și germani. Când a venit rândul la germani, dânsii au ales iarăși pe românul Radulescu.

Distrația lui Radulescu, cea mai plăcută a lui /petrecere de timp, a fost munca și lectura. A și scris el, și a publicat în jurnalele române articoli, aprecieri la diferite teme sociale, culturale. Era mai mult om al faptei, a activității reale, în ce se știa odată angajat. Negligența îi era odioasă.

Conștiință de onestitate sa, fără a fi „sentimental-plângăcios-expansiv” cum se zice, — Radulescu tot a fost: simțitor fără prea multe vorbe.

Disgustat în suflet de multe nedreptăți ce vedea că se fac Românilor jigint prea adeseori în sentimentele și intențiile lui mai curate, chiar de oameni dela cari mai puțin se aștepta la așa ceva, apoi multe nenorociri întâmplăte în familia ficei sale celei mai mari, Sofia, măritată cu Ioan Vlad, — suferințele și moartea acestuia, — moartea neașteptată a ficei ei, mijlocii, de 9 ani, Paula, suferințele și moartea deja de prevăzut a fiului ei, în floarea vieții, la vârsta de 26 ani, Victor Vlad „Delamarina”, poate și multe drumuri ce avea de făcut, și ca deputat pe la „Sinoade” și „Congrese” și ca avocat și increzut al familiei Mocionyi — drumuri făcute și pe timpul mai urît, iarna în trăsuri neinchise, nescutite de ajuns, — toate acestea împreună, i-au atras boala, boala de inimă, și i-au grăbit moartea. A fost o fire robustă, o constituție tare, de era născut sub altă „zodie” — a mulțumirilor pământești și sufletești — putea să mai trăiască.

A murit după grele chinuri, în Logoj, în etate de 71 ani, în 7 Septemvrie st. n. 1895.

Radulescu este exemplu de onestitate, punctualitate și conștiințiositate în afacerile sale private și oficiale; român adevărat, netârgoveț; om de cuvânt și al faptei, caracter firm, — și

Doamne câtă lipsă avem de astfel de oameni.

Economie*)

Tăiatul nutrețului. În timpul, când nutrețul e puțin, ca și în anul acesta, economul trebuie să se folosească de orice mijloc pentru a asigura vitelor hrana de lipsă peste iarnă.

Un mijloc foarte însemnat, de care se poate folosi fiecare econom, pentru a preîntâmpina lipsa de nutreț este: să împedecă risipirea nutrețului adunat. Mai ales în paie și în fân fac dobitoacele pradă, și anume, așa, că parte împrăstie nutrețul pe jos, parte mănâncă ce e mai subțire și lasă ce e mai gros. Risipirea nutrețului prin vite o putem împedeca prin tăiatul și pregătirea nutrețului mărunțit.

Prin tăiatul fânului și al paielor, nu numai că facem economie, ci aceste nutrețuri mărunțite se mistue mai ușor. Apoi nutrețul mărunțit se poate pregăti astfel, ca să se facă mai moale și gustos, ca vitelul să-l mănânce mai cu drag.

Este de mare însemnătate când în lipsa de fân obicinuim vitele cu mâncarea paielor, pe care le mestecăm cu sfecle, napi, morcovi, cartofi și cu alte nutrețuri de felul acesta.

Pentru tăiatul și mărunțirea nutrețului se folosesc fel și fel de mașine. Părțile de căpetenie ale mașinelor de tăiat nutreț sunt: Valăul, în care se așază paiele, părțile menite pentru apăsarea și împingerea paielor, cuțitele de tăiat, roata și mânerul de învârtit.

Cu mașinele acestea putem tăia paiele după plac, mai lungi sau mai scurte. Pentru vitele cornute paiele le tăiam mai lungi, ca bucățile să fie 2 1/2 cm. lungime; iar pentru cai mai scurte, adecă de 1 1/2 cm. lungi.

Prin mărunțirea nutrețului, nu numai că împedecăm risipirea din partea vitelor ci în chipul acesta obișnuim vitele să mănânce paie, pe cari numai după ce le-am mărunțit le putem pregăti astfel,

---

*) Din „Economia” foaie economică ilustrată ce apare în Caransebeș de două ori pe lună; abonamentul 4 coroane pe an.

ca să le facem mai moi și mai gustoase. Pregătirea aceasta se poate face în mai multe feluri. Procedura cea mai bună este muratul nutrețului. Pentru muratul nutrețului avem lipsă de trei lăzi așa de mari, ca în fiecare ladă să încapă nutrețul de lipsă pe o zi.

În lăzile acestea așezăm în pături nutrețul mărunțit. Fiecare pătură de nutreț o udăm cu apă sărată sau cu comină sau cu lături. Printre pături putem pune și pleavă, ghije de păsule, napi ori cartofi tăiați, tărâte și altele. Dacă nu avem comină, să luăm 6—7 litri de apă pentru fiecare 10 kg. nutreț uscat. Nutrețul îl apăsăm bine, mai cu samă în colțurile lăzii, apoi punem d'asupra câteva scânduri și pe acestea niște pietrii, ca nutrețul să stee apăsut. În murătoarea aceasta ținem nutrețul două zile. În timpul acesta se încălzește, se moaie și capătă un gust acriu ca vinul. Nutrețul pregătit în felul acesta vitele îl mănâncă cu multă plăcere.

La muratul nutrețului trebuie să ținem multă curățenie. După ce am golit câte o ladă, trebuie să o spălăm bine și să o lăsăm să steie o zi la aer, căci urmând neîntrerupt cu muratul nutrețului în aceeași ladă, scândurile lăzii mucezesec, dela cari apoi și nutrețul murat capătă un miros greoi.

Când voim să amestecăm nutrețul mărunțit cu napi, cartofi, sau cu alte materii apătoare, acestea le mestecăm bine cu nutrețul tăiat, apoi lăsăm amestecul să stee în grămadă 8—10 ceasuri. În timpul acesta nutrețul se încălzește și capătă un gust mai bun, dar fiindcă nutrețul nu se moaie, vitele nu-l prea mănăcă cu drag.

Un mijloc foarte bun pentru a face nutrețul mai moale este *opărire* nutrețului. Pentru a-l opări, așezăm nutrețul într-o cadă, și turnăm apă fierbinte peste el. Acoperim apoi cada, ca nutrețul să nu se răcească îndată. Nutrețul acesta se dă vitelor cald, mai cu samă iarna, când vitele îl mănâncă cu drag.

Mai putem deprinde vitele cu măncarea paielor, dacă paietele tăiate le mestecăm cu fânul mărunțit și amestecul acesta îl lăsăm să stee mai multe ceasuri. În timpul acesta paietele primesc mirosul fânului și vitele le mănâncă mai bucuroși.

* * *

Sfaturi pentru îngrijirea vitelor. Pentru fiecare economie este de mare însemnătate creșterea vitelor. Partea cea mai mare a capitalului investit în fiecare moșie o reprezintă vitele. De puterea vitelor se folosește economul la lucrarea pământului, la adunarea și la căratul recoltei. Pentru nutrire vitelor folosește o

parte însemnată a produselor moșiei, din cari astfel trage un-folos cu mult mai mare decât dacă le-ar întrebuința ca atari în alt chip. Mai apoi economul se folosește și de gunoiul vitelor pentru a susține și pentru a înmulți puterea pământului, care an de an ne re-întoarce din belșug sămânța sămănată. Cu drept cuvânt se poate zice, că valoarea și bunăstarea unei economii o arată numărul și calitatea vitelor, de cari dispune proprietarul. Vitele multe și ținute bine ne pun în stare să ne lucrăm pământul cu pricepere și pe această cale să tragem din el cel mai mare folos. Capitalul investit în vite este cel mai bine plasat, fiindcă dacă dăm vitelor îngrijirea de lipsă, ele ne respătesc orice osteneală, căci după cum zice poporul, vita tină ră se culcă cu un ban și se scoală cu doi. Nici chiar la moșii mari, unde puterea vitelor este înlocuită cu mașini de aburi și chiar și în locul gunoiului se folosesc îngrășăminte chimice, nu ne putem lipsi de vite, deoarece în ori care economie mai obvin fel și fel de lucrări, la cari nu se plătește întrebuințarea mașinelor de aburi și deoarece fără gunoiul vitelor pe lângă întrebuințarea îngrășemintelor chimice la urma urmelor tot nu putem împede ca sărăcirea totală a pământului.

Dela vite numai atunci putem avea folos și numai atunci putem aștepta, ca capitalul depus în vite să ne aducă venit co-răspunzător, dacă grijim bine de ele și le apărăm în contra primejdiilor, cari amenință în formă de nenumărate boale. Ca și la om, așa și la vite, sănătatea este cel mai mare bine. Iar binele acesta se poate susține și asigura prin îngrijirea bună și prin nutrirea vitelor cu pricepere. Să nu uităm nici când, că este cu mult mai ușor a ținea vitele noastre sănătoase, decât a însănătoșa vitele bolnave.

În deosebi la nutrirea vitelor adeseori se fac cele mai mari greșeli și se susțin obiceiuri rele, cari prea ușor s'ar putea delă-tura. Urmărind cu băgare de samă cauzele din cari se ivesc morburile cele mai dese la vitele noastre, aflăm că aceste morburi de rând s'au ivit în urma neîngrijirii sau a nutririi fără socoată și cumpăt. Așa bună oară colica provine dela nutrețul prea rece sau prea fierbinte sau dela nutrețul mucezit, cartofi sau napi degerați. Încărcarea stomacului este urmarea nepăsării oamenilor încrezuți cu îngrijirea vitelor, căci pe lângă băgare de samă nu se poate întâmpla ca vitele să capete mai mult nutreț decât este porțiunea obicinuită sau ca să nu capete nutrețul lor la timp potrivit. Umfla-

rea vitelor încă se poate încunjura, dacă nu le lăsăm să pășuneze în locuri, unde cresc plante otrăvicioase, apoi dacă nutrețul, care în stomacul vitelor începe a fierbe se dă în porțiuni mai mici și amestecate cu nutrețuri uscate.

Pe lângă acestea cele mai multe boale provin dela corpurile străine, cari la hrănirea și adăparea vitelor ajung cu hrana și cu apa în stomacul vitelor. Căci nu numai materiile otrăvicioase produc boalele, ci toate corpurile străine, cari ajungând în stomacul vitelor împiedică și conturbă mistuirea nutrețului. Boalele de stomac se ivesc adeseori la vitele economilor, cari peste anul întreg le nutresc numai cu paie de săcară și cu păstăi, fără ca să amestece nutrețul acesta cu alt nutreț mai bun și mai ușor de mistuit, apoi la vitele economilor, cari le prea îngreuiază cu lucrul, nu le hrănesc la timp și nu le lasă destulă vreme pentru a mistui nutrețul. Vita chinuită de foame mănă nutrețul cu lăcomie și stomacul ei neputând mistui nutrețul de odihnă, nutrețul nemistuit și grămadit în stomac produce umflarea și îmbolnăvirea stomacului. În grajdurile, unde nu se ține curățenie și rânduială, fel și fel de corpuri străine ajung în nutreț și cu nutrețul în stomacul animalelor. Este ușor de priceput, că astfel de corpuri străine, ca d. e. bucăți de fier, de drot, de sticlă și multe altele, pe cari nu le poate mistui stomacul vitelor, conturbă mistuirea regulată, dând astfel ansă la o mulțime de morhuri.

Toate acestea se pot însă încunjura și putem asigura sănătatea și desvoltarea vitelor, dacă grijim de vitele noastre și dacă la hrănirea și adăpostirea lor le ferim de tot ce poate să le fie stricăcios. Să le hrănim deci la timp și nici când să nu le dăm nici prea mult, nici prea puțin, ci totdeauna cantitatea corespunzătoare de nutreț. Să le adepăm regulat și îndeajuns, dar nici când dacă sunt încintate. Să nu le dăm apă prea rece sau prea caldă, ci apa să aibă totdeauna temperatura potrivită. Să nu le prea încordăm cu lucrul, nici să nu le mănăm la drum peste puterile lor. Nici când să nu le dăm fân sau paie muceizite, putrezite, ori pline de praf. Plantele otrăvicioase din fânețe și pășuni să le stărpim după putință, Să ferim vitele de arșița soarelui, de ploaia rece, și să nu le lăsăm să zacă pe pământul umed și rece. La hrănirea vitelor dela un fel de hrană să trecem numai încetul cu încetul. Să ținem vitele curate, căci curățenia este cerința de căpetenie pentru sănătatea lor. Să aerizăm grajdurile, ca aerul să fie totdeauna proaspăt și curat, însă

vitele să
nici când
De aceea
a picioare

Ghi

sământ, r
acee (tri
olos și p
și întepăt
foarte îns
foarte ușo
ingrășămă
Prin aceas
bună asup
bine a pr

Cre

culpină sa
aliată să
pomilor ca
astfel pom
dacă rămă
noi, ci pu
mului. Din
sau cele c
în chipul

Con

persoane,
acoperită
în cazul a
mult din

Ce

de viață
nu se miș
semenea
Pentru ac
nu răsufliă

vitelile să nu stee în curent. Pe lângă toate acestea să nu uităm nici când de zicala bătrânilor, că ochiul stăpânului îngrășă vita. De aceea la îngrijirea vitelor ne putem lăsa în nădejdea brațelor și a picioarelor servitorilor noștri, dar nici când și în a ochilor lor.

Ghipsul se întrebuințează în economie nu numai ca îngrășământ, mai cu samă la pământul lutos, și pentru plante papilionacee (trifoi, fasole, mazere, etc.) ci se poate întrebuința cu mult folos și pentru curățirea aerului din grajduri. Gazul greu mirositor și înepător, ce se află în grajduri, adică amoniacul, este o parte foarte însemnată și folositoare a gunoiului. Însă gazul acesta trece foarte ușor în aer și astfel e pierdut pentru scopurile noastre. Acest îngrășământ folositor se poate lega, dacă presărăm în grajduri ghips. Prin aceasta se curăță aerul grajdului, ceea ce are influință foarte bună asupra sănătății vitelor. Tot pentru legarea amoniacului este bine a presăra ghips și pe grămada de gunoi.

Crengile uscate ale pomilor trebuie tăiate nemijlocit lângă tulpină sau lângă creangă. Rana, care rămâne în urma crengilor tăiate să fie netedă și trebuie unsă cu o materie oleioasă. Tulpina pomilor crește prin straturile anuale, ce se dezvoltă sub coajă și astfel pomii încetul cu încetul astrucă ranele acestea, până când dacă rămâne un ciung, acesta nu se poate acoperi prin straturile noi, ci putrezește, iar putrejunea intră prin rană și înlăuntrul pomului. Din cauza aceasta să ne ferim a delătura crengile uscate sau cele de prisos frângându-le sau tăindu-le cu săcurea, pentru că în chipul acesta nici când nu avem o tăietură netedă.

Conservarea cărnii prin urzici. După experiența multor persoane, carnea se poate păstra vara foarte bine 3—4 zile fiind acoperită de toate părțile cu foi de urzici. Muștele nu se apropie în cazul acesta de carne, iar descompunerea se întârziează foarte mult din cauza sucului iritant ce conțin perișorii foilor de urzică.

Ce să facem când vițelul ce s'a născut nu dă semne de viață? Adesea ori vițelul se naște fără semn de viață, adică, nu se mișcă, nu răsuflă, ne face să credem că e mort. E bine în asemenea cazuri a încerca diferite mijloace de readucere la viață. Pentru aceasta se recomandă, ca îndată ce vițelul a fost născut și nu răsuflă, să luăm o cârpă uscată și să-l frecăm ușor peste tot

corpul până ce vițelul începe să se miște. Sau dacă nu reușim astfel, încercăm așa numitul procedeu al lui Labore, adică luăm pieptul vițelului între ambele palme ale mânilor apăsând pe el cu amândouă mâinile ca și cum am avea o harmonică cu foale, imitând astfel mișcările de răsuflare ale vitei. Un ajutor apucă limba vițelului și o trage ușor din gură afară. Aceste trageri ale limbei trebuie să corespundă cu mișcările de apăsare, care le facem noi pe piept, până când vițelul începe să respire. Acesta e procedeul cel mai bun. De multe ori se gâdilă nările și fundul urechilor cu un pai sau se suflă pe nări și atunci poate să se redeștepte.

Acachie :
Acachie,
Adormire
Adormire
Adrian ș
Aducerea
Aduc. me

"
"
"
"
"

Adunare
Adun. ar
Adun. a
Adun. s
Adun. s
Aflarea

24 Fe
Aflarea
22 Fe

Afxentie
Agap, Is
stoli,

Agapi, 1
Septe

Agapia,
16 A

Agapie,
Agatang
Agatia
Agaton

Agatop
Agav, 1
stoli, 8

Agheu
Agripin
Aitala,

Ajunul
Akepsin
Akindia

reuşim
luăm
el cu
mitând
a vişe-
trebue
piept,
el mai
un pai

Calendariul alfabetic.

A.

Acachie şi Codrian martiri 7 Maiu.
Acachie, Toma şi Chiriachi mart. 7 Iulie.
Adormirea Anei (mama Născăt.), 25 Iulie.
Adormirea Născătoarei, 15 August.
Adrian şi Natalia martiri, 26 August.
Aducerea icoanei Domnului, 16 August.
Aduc. moaş. s. Atanasie cel m., 2 Maiu.
" " " Chir şi Ioan, 28 Iunie.
" " " Ignatie, 29 Ianuarie.
" " " Ioan Chrisost., 27 Ian.
" " " Nichita, 13 Martie.
" " " Stefan, 2 August.
" " " Teodor Stratilat, 8 Iun.
Adunarea, vezi Consiliu, Soborul.
Adun. arhang. Gabriel, 26 Mart., 13 Iulie.
Adun. apostolilor 4 Ianuarie, 30 Iunie,
Adun. s. martir Aitala, 1 Septembrie.
Adun. s. Ioan Botezătorul, 7 Ianuarie.
Aflarea cap. s. Ioa Botezătorul I. şi II.,
24 Februarie, III., 25 Maiu.
Aflarea moaştelor s. celor din Eugenia,
22 Februarie.
Afxentie cuviosul, 14 Februarie.
Agap, Irodion, Ruf şi cei cu dâşii, apo-
stoli, 8 Aprilie.
Agapi, Elpida şi Pistis fiecele Sofiei, 17
Septemvrie.
Agapia, Chionia şi Irina surori, martire,
16 Aprilie.
Agapie, martir, 15 Martie.
Agatangel şi Climent martirii, 23 Ianuarie.
Agatia fecioara martiră, 5 Februarie.
Agatonie martir, 22 August.
Agatopod şi Teodul martiri, 5 Aprilie.
Agav, Irodion Ruf şi cei cu dâşii apo-
stoli, 8 Aprilie.
Agheu profet, 16 Decembre.
Agripina martiră, 23 Iunie.
Aitala, Acheptima şi Iosif martiri, 3 Nov.
Ajunul Crăciunului 24 Decembre.
Akepsima, vezi Aitala, 3 Novembre.
Akindin martir şi Pigasie, 2 Novembre.

Alex. Ioan şi Pavel patriarhi. 30 August.
Alexandru şi Benedict, 14 Martie.
Alex., Timot. şi Antonina mart., 10 Iun.
Alexie şi Benedict, vezi Alex., 14 Mart.
Alexie omul lui Dumnezeu, 17 Martie.
Alimpie Stălpnic., Stilian şi Nicon, 26 Nov.
Ambrosie episcopul Mişanului, 7 Dec.
Amfilochie episc. Iconiei şi Grig., 23 Nov.
Amos profetul, 15 Iunie.
Amplie apost., Narcis şi Strachie, 31 Oct.
Amun diaconul, dascăl celor 40 femei
martire, 1 Septembrie.
Ana, vezi Adormirea Anei, 25 Iulie.
Ana şi Simeon profeţi, 3 Februarie.
Ana şi Ioachim părinţii Născăt. 9 Sept.
Ana zemişirea, 9 Decembre.
Ananie apost. şi Roman cântăreţ, 1 Oct.
Ananie unul din cei 3 coconi cu Daniel,
17 Decembre.
Anastasia martira, 22 Decembre.
Anastasia Rom. şi cuv. Avramie, 29 Oct.
Anastasia Persul cu 70 sofi şi apost. Ti-
moteiu, 22 Ianuarie.
Anatolie patriarhul Constantinopolei şi
Iachint, 3 Iulie.
Andrea luna lui Decembre.
Andreu apostol, 30 Novembre.
" arhiep. Critului, 4 Iulie.
" Criteanul şi Osie, 17 Octobrie.
" Stratilatul martir, 19 August.
Andronic apostol, 17 Maiu.
Andronic cuviosul şi Iacob a lui Alfeiu
apostol, 9 Octombrie.
Andronic, Prob şi Tarah mart., 12 Oct.
Anichit şi Fotie martiri, 12 August.
Anisia mart. şi Zotie preotul, 30 Dec.
Antim episc. Nicomidiei şi Teoctist, 3
Septembrie.
Antinogen ieromonahul martir, 16 Iulie.
Antipa episc. Pergamului martir, 11 Apr.
Antonina, vezi Alexandru 10 Iunie.
Antonie cel mare, 17 Ianuarie.
Anul are patru anotimpuri; 12 luni
sau 52 săptămâni şi una sau două
zile. O sută de ani e un veac sau

un secol. Patru ani era la Grecii vechi o Olimpiadă.

Anul bisect are zile 366 și urmează după trei ani comuni. Anii cari au la finitul lor 4, 8, 12, 16, 20, 24, 28, 32 și 40 sunt biseși.

Anul comun are zile 365 și sunt trei unul după altul.

Anul dela facerea lumii până la Christos 5508.

Anul dela diluviu (potop) până la Christos 1722.

Anul intercalat, vezi anul bisect.

Anul nou se număra mai înainte dela 1 Martie, Ruși numărau așa până la 1492, de aci până 1700 dela 1 Septembrie. Azi numără toți creștinii dela 1 Ianuarie.

Anul ordinar, vezi Anul comun.

Anul ordinar bisericesc 1 Septembrie.

Anul pascal începe cu Dumineca Paștilor și durează până la Paștile viitoare, el cuprinde trei timpuri însemnate: Timpul Triodului dela Dumineca Vameșului până la Dumineca Paștilor, timpul cincizecimii dela Dumineca Paștilor până la Dumineca după Rusalii și Timpul Octoihului, dela Dumineca după Rusalii până la Dum. Vameșului.

Anul solar, vezi Anul nou.

Anul visect, vezi Anul bisect.

Anutimpurile sunt: Primăvara, Vara, Toamna și Iarna.

Aquila apostolul, 14 Iulie.

Aquilina martira și Trifilie episc. Leuc., 13 Iunie.

Apolonie, Tirs, Calinic, Filimon și Lifchie martiri, 14 Decembre.

Apostoli sunt 12 și 72 de învățăcei. Cei 12 să numesc: Petru care se numea Simon și fratele său Andreiu întâi chematul, amândoi erau pescari. Iacob a lui Zevedei și fratele său Ioan evanghelistul erau pescari, fură numiți Boanerges, ce înseamnă: Fiii tunetului. Filip din Betsaida în Galilea.

Vartolomeu care se numea Natanail.

Mateiu vameșul să numea Levi.

Toma să numea Didim, era pescar.

Iacob a lui Alfeiu.

Tadeiu numit și Levi.

Simon Cananeul Zilot și Iuda Iscariotul, carele a vândut pre Domnul Isus Christos, și după ce l'a vândut s'a spânzurat. În locul lui aleșeră apostolii pe Matia.

Apostolii soborul celor 12, 30 Iunie.

Apostolii soborul celor 70, 4 Ianuarie.

Aprilie a patra lună în an să numește și Prier, are zile 30.

Arangelul de iarnă, 8 Novembre.

Arangelul de vară, 13 Iulie.

Areta episcopul Etiopiei martir și Duma sau Reuma soția cu ficele sale, 24 Oct.

Arătarea Domnului, vezi Botezul, 6 Ian.

Arhip apostolul, 19 Februarie.

Aristarh apost. Pud și Trofin, 15 Apr.

Arsenie arhiep. Corfului și Macarie Eghipteanul, 19 Ianuarie.

Arsenie și Ioan Teologul apost. și evanghelist, 8 Maiu.

Artemie patriarh. Alexandriei marele martir, 20 Octombrie.

Artemon martir, 13 April.

Atanasie cel mare al Alexandriei și Chiril arhiep. Alexandriei, 18 Ianuarie.

Atanasie patriarhul Constantinop., aducerea moaștelor, 2 Maiu.

Atanasie dela Aton și Marta, 5 Iulie.

August luna opta în an să numește și Măslariu și Gust are 31 zile.

Autonom martirul, 12 Septembrie.

Auxentie părintele filozof, 14 Februarie.

Avacum profetul, 2 Decembre.

Avdie profetul și Varlaam martirul 19 Novembre.

Averchie episcopul, 22 Octombrie.

Aviv, Gurie și Salmona, mart., 15 Nov.

Avramie cuv., vezi Atanasia, 29 Oct.

Avxentie, vezi Auxentie, 14 Februarie.

Axentie, Eustratie, Eugenie și ceilalți, 13 Decembre.

Azarie unul din cei 3 soți ai lui Daniel, 17 Decembre.

B.

(Ce nu afli sub B. caută sub V.)

Baba Dochia (Eudochia) zilele babelor 1 Martie.

Babele primele 9 zile ale lui Martie dela 1 până la 9 Martie.

Barnaba, vezi Varnava, 11 Iunie.

Bartolomeu, vezi Vartolomeu, 11 Iunie.

Bartolomeu reîntoar. moaștelor, 25 Aug.

Basileu episcopul Amasiei, 26 Aprilie.

Basilie mărturisit. episc. Pariei, 12 Apr.

Basilie preot al bisericeii din Ancyra. 22 Martie.

Basiliu arhiep. Cesariei și Capadochiei, 1 Ianuarie.

Basilisc, Eutropie și Cleonic mart., 3 Mart.

Benedict, vezi Alexandru 14 Martie.

Blasiu ieromonahul și Vlasie episc. Sevastiei, 11 Februarie.

Bobotează, vezi Botezul Domn., 6 Ian.
Bonifatic martirul, 19 Decembre.
Botezul Domnului (Boboteaza, Arătarea Domnului, Teofanie, Epifaniile), 6 Ian.
Brăul Născătoarei de Dumn., 31 Aug.
Bramar luna lui Novembre.
Bramărel luna lui Octombre.
Bunavestirea, 25 Martie.

C.

Calendarul e cartea în care să află împărțirea legală a timpului în ani, luni și zile și să numește așa după cuvântul latin „Calaende” care însemna la Romani începutul lunii; după alții Calendarul să numește după cuvântul Colinda.

Calendarul Iulian sau vechi cu carele se servea creștinii ortodoxi-catolici și greco-catolici e întemeiat de Iuliu Cezar la anul 40 a. Ch. și primit de creștinii în anul 325.

Calendarul Gregorian sau nou e calendarul iulian îndreptat și prelucrat de Sosigene pe timpul Papei Gregor XIII în anul 1582; cu el să servească creștinii romano-catolici, Luteranii și Calvinii.

Calendarul ortodox-răsăritean e calendarul iulian cu puțină desclădire.

Calendarul israelit începe dela facerea lumii 3761 ani a. Ch.

Calendarul turcesc începe dela Hegira — fugirea lui Mohamed dela Meca la Medina 15—16 Iulie 622.

Calinic, vezi Apolonie 14 Decembre.

Calinic și Teodota martiri, 29 Iulie.

Calista martira, Evod și Ermogen frați buni martiri, 1 Septembrie.

Calistrat martirul, 27 Septembrie.

Capul s. Ioan Botezătorul, vezi aflarea I, II și III, 24 Februarie, 25 Maiu.

Capiton episcopul, Vasileu, Eugen și Eugenia cei din Hersova, 7 Martie.

Carneval, Măncarea de carne, Cășlegiul, Carnelegiul dela Crăciun până la Lăsatul de carne.

Carp apostolul, 26 Maiu.

Carp episcop de Tiatira și Papil diacoul său, martiri, 13 Octombre.

Casian Romanul preot și stareț, 29 Febr.

Cășlegiul, vezi Carneval.

Catarina, vezi Ecaterina, 25 Novembre.

Chiona, vezi Agapia, 16 April.

Chiprian martirul și Iustina fecioara, 2 Octombre.

Chiriac Sihastrul (Mioiu), 29 Septembrie.

Chiriachi, vezi Acachie, 7 Iulie.

Chiric și Iulita mama lui, 15 Iulie.

Chiril, vezi Atanasie, 18 Ianuarie.

Chiril arhiep. Ierusalimului, 18 Martie.

Chiril patriarhul Alexandriei, 9 Iunie.

Chir, vezi aducerea moaștelor, 28 Iunie.

Chir și Ioan doct. fără de argint, 31 Ian.

Chrisant, vezi Hrisant, 19 Martie.

Christina, vezi Hristina, 24 Iulie.

Christofor, vezi Hristofor, 9 Maiu.

Ciclul lunii (Crugul lunii) e un timp de 19 ani, începe 1 an înaintea lui Christos și să află pentru ori care an dacă adăugem acestui an 1 și suma împărțim cu 19, restul care rămâne e ciclul lunii. O numără 19. Aceasta e pentru calendarul Iulian, iar pentru cel ortodox-răsăritean scădem doi și împărțim ca și la iulian.

Exemplu pentru anul 1908 după:

Calend. iulian = $1908 + 1 = 1909 : 19 = 100$ și rămâne 9.

Cal. ortodox = $1908 - 2 = 1906 : 19 = 100$ și rămâne 6.

Ciclul soarelui (Crugul soarelui) e un timp de 28 ani, începe după Calendarul iulian cu 9 ani, iar după Calendarul ortodox-răsăritean cu 20 ani înainte de Christos și să află pentru fiecare an dacă adăugem anului 9 ori 20 și suma o împărțim cu 28, restul e Ciclul. O = 28. Exemplu pentru a. 1909 după Calendarul iulian $1909 + 9 = 1918 : 28 = 68$ și rămâne 14 = ciclul ortodox $1909 + 20 = 1929 : 28 = 68$ și rămâne 25 = ciclul.

Cinstitul lanț al s. Petru, 16 Ianuarie.

Cireșar luna lui Iunie.

Cleonic, vezi Basilisc, 3 Martie.

Climent episcopul Ancirei, 23 Ianuarie.

Climent și Petru papi ai Romei, 24 Nov.

Codrat apostol din Magnesia, 21 Sept.

Codrat din Corint martir, 10 Martie.

Codria, vezi Achacie, 7 Maiu.

Conon din Nazaretul Galileei martir, 5 Martie.

Conciliu, vezi Soborul, Adunarea.

Conciliuri ecumenice au fost șapte:

I în Nichea la a. 325, a fost 318 s. pâr.

II „C-nopole” 381, „” 156 „”

III „Efes” 431, „” 200 „”

IV „Halchidon” 451, „” 630 „”

V „C-nopole” 553, „” 165 „”

VI „” 680, „” 170 „”

VII „Nichea la a. 787, a fost 367 s. pâr.

Constantin cel Mare împărat și Elena mama sa, 21 Maiu.

Cornilie sutașul 13 Septembrie.
Cosma și Damian doi frați doctori 1 Iulie și 1 Noiembrie.
Crăciunul, vezi Nașterea Dom. 25 Dec.
Crăciunul mic e anul nou 1 Ianuarie.
Crucea mică e T. Cap. s. Ioan Botezătorul 29 August.
Crucea, Scoaterea (Închinarea) ci și s. s. șapte martiri Macavei 1 August.
Csenia Romana cuvioasa 24 Ianuarie.
Csenofont ca ceata sa 26 Ianuarie.
Cuptoriu luna lui Iulie.

D.

Dalmat arhiman. Faust și Isachie 3 Aug.
Damian și Cosma vezi Cosma 1 Iul. 1 N.
Daniel profetul cu cei trei cuconi: Ananie Mișael și Azarie 17 Decembre.
Daniel Stălpnicul 11 Decembre.
David cel din Tesalonic 26 Iunie.
Decembre numit și Undrea luna douăsprezecea în an, are zile 31.
Denia (Privighiu) Mercuri și Vineri în a cincea săptămână a postului mare (de la lăsatul de brânză) și Joi în săptămâna mare (înaintea Paștilor).
Deslegarea postului: Săptămâna între Paști și Dumineca Tomei; între Rusalie și începutul postului s. s. Apostoli și între Crăciun și Anul nou.
Deslegarea la ouă și brânză: Miercuri și Vineri în săptămâna albă.
Deslegarea la Pește: 2 Februarie de nu este postul mare; 25 Martie, 24 Iunie, 30 Iunie, 6 August, 14 Noiembrie, 21 Noiembrie și în Dumineca Floriilor.
Dia și Macrina făcători de minuni 19 Iul.
Dimitrie (Să Medru) marele martir 26 Oct.
Dionid din Tarsul Ciliciei martir 16 Aug.
Dionisie Areopogitul 3 Octombrie.
Ditala și 40 femei martire 1 Septembrie.
Douăzeci de mii martiri arși în Nicomedia 28 Decembre.
Dochia, vezi baba Dochia 1 Martie.
Dominica cuv. și Georgeie al Nisiei 8 Ian.
Dometie făcători de minuni 7 August.
Dometie și Grigorie Episcop. Nisiei 10 Ian.
Dorimedont, Savatie și marele martir Trofim 19 Septembrie.
Doroteiu Episcopul Tirului martir 5 Iun.
Dumineca e sărbătoare și sunt în an 52, dintre care se numesc:
Dumineca înaintea Botezului.
Dumineca după Botez.
Dumineca Vameșului și a Fariseului și Începutul Triodului e totdeauna a doua Duminecă după luna nouă a lui Ianuarie,

dela Dumineca aceasta până la Paști sunt 70 de zile.
Dumineca fiului răstăcit, între Dumineca Vameșului și Dumineca Lăsat. de carne.
Dumineca Lăsatului de carne.
Dumineca Lăsatului de brânză.
Dumineca întâia din post sau Dumineca Ortodoxiei. După s. Liturghie să afurisească ereziacii și toți aceia cari să lăpădă de ortodoxie. Să pomenesc scutitorii și apărătorii religiei.
Dumineca din post a 2. 3. 4. și a 5.
Dumineca Floriilor.
Dumineca Paștilor. Ziua cea luminată.
Dumineca Tomei când sau arătat lisus lui Toma, carele nu credea în Inv. lui.
Dumin. Mironosișilor după Dum. Tomei.
Dumineca Slăbănogului (Paraliticului) a patra după Paști.
Dumineca Samarinencă, a 5 după Paști.
Dumineca Orbului, a șeasa după Paști.
Dumineca S. S. Părinți a șeptea d. Paști.
Dumineca Rusalilor.
Dumineca Tuturor Sânilor totdeauna întâia după Rusalie. Lăsatul de carne pentru postul s. s. Apostoli.
Dumineca înaintea Înălțării s. Cruci.
Dumineca după Înălțarea s. Cruci.
Dumineca Strămoșilor a doua înaintea Crăciunului.
Dumineca înaintea Crăciunului.
Dumineca după Crăciun.
Dumineca tânără după Lună nouă.
Duminecele Triodului sunt: Dela Dumineca Vameșului până la Paști.
Duminecele Pentecostarionului (Cîncizecime) sunt: Dumineca Paștilor până inclusive Dumineca Tuturor Sânilor.
Duminecele Octoichului sunt: Dumineca a doua după Rusalie până la Triodion.

E.

Ecaterina mare Martiră, vezi Catarina 25 Noiembrie.
Efplu arhiidiacon și Nifon cuv. 11 Aug.
Efpsihiie din Cesarea martir 9 Aprilie.
Efrem cel din Hersova martir, Vasileu și alții 7 Martie.
Efrem Sirul cuviosul 28 Ianuarie.
Eftimie cel Mare cuviosul 20 Ianuarie.
Eftihie martirul 6 Aprilie și 24 August.
Elefterie martirul și Pavel cuv. 15 Dec.
Elena, vezi Constantin și Elena 21 Mai.
Elisaveta cuv. și Sava Stratilat martir 24 Aprilie.
Eliseu profetul fiul lui Safat și învățăcelul s. Ilie 14 Iunie.

Elpida, vezi Sofia 17 Septembrie.

Emanuel (Manuil), Savel și Ismail martiri 17 Iunie.

Emilian Episcopul Chizicului mart. 8 Aug.

Emilian și Iachint martiri 18 Iulie.

Epacta după Calendariul iulian e numărul carele arată câte zile a trecut dela Luna nouă a anului trecut până la 1. Iănuarie și poate să fie dela 0 până la 30. Să află dacă să înmulțește numărul de aur cu 11 și să împarte cu 30. Restul e Epacta. Exemplu: In anul 1907 a fost Numărul de aur $8 \times 11 = 88 : 30 = 2$ și rămâne 28 adică Epacta e 28. Aceasta Epactă din Calendariul iulian e Temelia Calendariului ortodox.

Epacta după Calendariul ortodox-răsăritean e numărul care adaus Temeliei face 21 ori 51. Exemplu: Temelia anului 1907 e 28 ca să căpătăm 51 mai trebuiesc 23 dar acest număr e Epacta Calendariului ortodox.

Epifanie Episcopul Ciprului și Gherman Patriarhul Constantinopolei 12 Mai.

Epifaniile, vezi Botezul 6 Ianuarie.

Epistimia și soț. ei Galact. mart. 5 Nov.

Erast apost. Olimp și Orest mar. 10 Nov.

Ermen, Ioanichie și Nicandru mar. 4 Nov.

Ermia și Ermie martiri 31 Mai.

Ermil diaconul și Stratonie 13 Ianuarie.

Ermogen, vezi Calista 1 Septembrie.

Ermogen eparhul, Mina și Eugraf 10 Dec.

Ermolae ieromonahul martir 26 Iulie.

Eudochia, vezi Baba Dochia 1 Martie.

Eufemia mare Martira 11 Iulie și 16 Sept.

Eufrosina cuv. din Alexandria 25 Sept.

Eugenie, vezi Capiton 7 Martie.

Eugenia cuv. (Ajun. Crăciunului 24 Dec.

Eugenie, Eustratie Axentie, Mardare,

Orest și Luca 13 Decembrie.

Eugraf, vezi Ermogen 10 Decembrie.

Eulampia și Eulampie martiri 10 Octom.

Eumenic făcători de minuni 18 Septem.

Euplu arhidiacon și Nif n 11 August.

Eupsihie, vezi Epsihie 9 Aprilie.

Eusebie episcop de Samosata 22 Iunie.

Eusignie martirul 5 August.

Eustatie-Placida și fiii săi 20 Septembrie.

Eustatie și Timoteiu din Simvoli 21 Feb.

Eustratie, vezi Eugenie 13 Decembrie.

Eutihie martirul 24 August.

Eutimie, vezi Eftimie 20 Ianuarie.

Eutropie, vezi Basilisc 3 Martie.

Eved, vezi Calist 1 Septembrie.

F.

Faust, vezi Dalmatie, 3 August.

Februarie să numește și Faur e a două luna în an și are în anul comun 28, ear în cel bisect 29 zile.

Femei 40, vezi Amun 1 Septembrie.

Fevronia sfânta 25 Iunie.

Filaret îndurătorul și prof. Naum 1 Dec.

Filimon apostolul 22 Novembre.

Ejlimon, vezi Apolonie 14 Decembrie.

Filip apostolul și Lăsatul de carne pentru Crăciun 14 Novembre.

Filip apost. și Teofan cuv. martiri 11 Oct.

Filumen și Paramon martiri 29 Novemb.

Flor și Lavru frați, martiri 18 August.

Florar luna lui Maiu.

Floriile, Dumineca Florilor, Staule Flo- rilor cade totdeauna o săptămână înaintea Paștilor.

Foca facătoriu de minuni și Iona profetul 22 Septembrie.

Foca, Teofil, Trofim și alții martiri 23 Iul. Fotie, vezi Anichit 12 August.

G.

Gabriel arhanghelul, soborul 26 Martie.

Gabriel și Mihail mai mari Voezozi-A- rangelui de iarnă 8 Novembre.

Gabriel, soborul lui, Arangelul de vară, 13 Iulie.

Galaction și Epistimi soția sa martiri 5 N. Gavril, vezi Gabriel.

George al Nisiei și Domenica 8 Ianuarie.

George Episcopul Mitlenei 7 Aprilie.

George marele Martir-Sân George 23 Apr.

Gerariu luna lui Ianuarie.

Germenariu luna lui Maiu.

Gerasim avă în Palestina 4 Martie.

German, vezi Epifanie 12 Maiu.

Glicheria martira 13 Maiu.

Gordie Capitan la Iulie 3 Ianuarie.

Grigorie arhiepiscopul Armeniei 30 Sept.

Grigorie Deca olitul și Proclu arhiepiscopul Constantinopolei 20 Novembre.

Grigorie episcopul Neocesariei 17 Nov.

Grigorie, vezi Domeție 10 Ianuarie.

Grigorie, vezi Amfilohie, 23 Novembre.

Grigorie și învățăcelul său Ioan cuviosul 18 Aprilie.

Grigorie Teologul ierarh 25 și 30 Ian.

Gurie, vezi Aviv 15 Novembre.

H.

Haralampie preotul martir 10 Februarie.

Haritina martiră 5 Octombrie.

Hariton mărturisitorul 28 Septembrie.

Hrisant și Darie martiri 19 Martie.

Hristina fiica Stratilatului din Tir mare
martiră 24 Iulie.

Hristofor prof. și Isaia martir 9 Maiu.

I.

Iachint, vezi Anatolic 3 Iulie.

Iachint, vezi Emilian 18 Iulie.

Iacob a lui Alfeiu unul din cei 12 apo-
stoli 9 Octombrie.

Iacob apostolul fratele Domnului 23 Oct.

Iacob episcop și martir 21 Martie.

Iacob fiul lui Zavedeu unul din cei 12
apostoli 30 Aprilie.

Iacob Persul martir 27 Novembre.

Ianichie, vezi Ermen 4 Novembre.

Ianuarie—Gerariu luna primă în an. are
31 zile.

Ianuarie episcopul 21 Aprilie.

Iarna anutimp, durează 90 zile dela 9.

Decembre până la 9 Martie.

Iason apostolul și Sosipatru 28 Aprilie.

Icoana Domnului vezi Aducerea ei 16 Aug.

Ierarhiei, Marele Vasilie, Grigorie Teolo-
gul și Ioan Chrisostomul 30 Ianuarie.

Ieremia profetul 1 Maiu.

Ieronim și Policarp episc. Smirnei 23 Feb.

Ieroteiu episcopul Atenei martir 4 Oct.

Iezechiel profetul, Simeon și Ioan 21 Iulie.

Ignatie arhiepiscopul Antiohiei și purtă-
tor de Dumnezeu 20 Decembre.

Ignatie, vezi Aducerea moaștelor s. Ig-
natie 29 Ianuar.

Iisus Navi și Începutul indictului 1 Sep.

Ilarie, Proclu și Mihail martiri 12 Iulie.

Ilarion cel mare 21 Octombrie.

Ilarion egumenul și Stefan făcător de mi-
nuni 28 Martie.

Ilarion și Visarion 6 Iunie.

Ilie profetul 20 Iulie.

Înălțarea de toată lumea a cinstitei și de
viață făcătoarei Cruci (Ziua Crucii) 14
Septembrie.

Înălțarea Domnului — Ispasul, cade tot-
deauna la 40 de zile după Paști și la
10 zile naintea Rusaliilor.

Începutul Indictului, vezi Indict. 1 Sept.

Închinarea cinstitului lanț al s. Petru

Sân Petru de iarnă), 16. Ianuarie.

Indictul era la Romani timpul de 15 ani
în care să facea repartiția tributului
și să numește Numărul roman. Indic-
turi sunt mai multe, însă biserica
noastră primi în anul 312 Indictul
impărătesc sau grecesc carele începe
cu 3 ani înaintea lui Cristos și să află
pentru oricare an dacă adăugem anu-
lui 3 și suma împărțim. cu 15, apoi
restul care rămâne e Indictul. Exemphu

pentru anul 1882: $1882 + 3 = 1885$:
 $15 = 125$ și rămâne $10 = \text{indict.}$

Înjumătățirea praznicului — Mezul pă-
resimilor, totdeauna Mercuri în mijlocul
postului mare, 24 de zile înaintea
Paștilor.

Întăia și a două aflare a cinstitului cap
al s. Ioan Botezătorul 24 Februarie.

Întempiarea Domnului Is. Chr. 2 Febr.

Întoarcerea moaștelor s. Apostol Bartolo-
meu 25 August.

Întrearea în biserică a Prea Săntei Născă-
toarei de Dumnezeu 21 Novembre.

Întunecimea luni — Eclipse să întâmpla
numai la luna plină, pe timpul acesta
să află pământul între soare și lună
și umbra pământului acopere luna ori
total, ori partial ori inelar.

Întunecimea de soare să întâmpla numai
la Luna n. auă pentru că atunci să
afla luna între soare și pământ și ne
acopere vederea soarelui ori total, ori
partial ori inelar.

Întunecimi de soare și de lună sunt în
18 ani și ceva mai bine 70, dintre
care sunt 41 de soare și 29 de lună,
dar întrun an poate să fie 7 întune-
cimi, dintre aceste sunt mai puțin
2 de lună.

Învieria Domnului — Paștile. Sărbătoare
mare să serbează 3 zile și poate cădea
pe Duminecele dela 22 Martie până
la 25 Aprilie dar totdeauna în Dum-
neca prima după întâia lună p'înă a
ecuinocțiului de primăvară, adică în-
tăia după 8 Martie. Dacă cade Invie-
ria Domnului într-o Dumine: a cu Pasha
jidovească atunci să sârbează cu o
săptămână mai târziu.

Învieria lui Lazar totdeauna Sămbătă
înaintea Floriilor.

Ioan ajunătorul și Mamant mart. 2 Sept.

Ioan Botezătorul, vezi Aflarea capului
24 Februarie, 25 Maiu.

I. Botez. Nașterea lui Sănzilana 24 Iunie.

Ioan Botez. Soborul lui 7 Ianuarie.

Ioan Botez. Taerea capului 29 August.

Ioan Botez. Zămislirea 23 Septembrie.

Ioan Chrisostomul, gură de aur arhi-
episcopul Constantinopolei 13 Nov.

Ioan Chrisost. vezi Aduc. moașt. 27 Ian.

Ioan Crisost., vezi Ierarhi 30 Ianuarie.

Ioan Colibașul și Pavel Tebeul cuv. 15 Ian.

Ioan Damaschin 4 Decembre.

Ioan dela peștera cea veche 19 Aprilie.

„ milostivul 12 Novembre.

„ vezi Alexandru 30 August.

„ Scărarul cuvios 30 Martie.

„ vezi Chir 31 Ianuarie.
 „ „ Aducerea moaștelor 28 Iunie.
 „ „ Grigorie 28 Aprilie.
 „ „ Iezechil 21 Iulie.
 Ioan, vezi Arsenie, 8 Maiu.
 „ Teolog, Evang. și Apost. 26 Sept.
 Ioachim, vezi Ana 9 Septembrie.
 Ioanichie, vezi Ermeu 4 Novembre.
 Ioil prof. și Var mart. 19 Octombrie.
 Iona, vezi Foca 22 Septembrie.
 Iosif, vezi Akepsima, 3 Novembre.
 Iosif scriitor de cânt și Toma apost. 4 Apr.
 Iov s. și dreptul 6 Maiu.
 Ipatie episcopul Gangrenelor făcătoriu
 de minuni 31 Martie.
 Ipolit papa Romei și s.s. Trei ierarhi 30 Ian.
 Irina, vezi Agapia 16 Aprilie.
 Irina mare martiră 5 Maiu.
 Irinarh martir din Sevasta și Stefan cel
 nou martir 28 Novembre.
 Irodion, vezi Agap 8 Aprilie.
 Isaia profetul 9 Maiu.
 Is. Hs. Ni. Ka era mai nainte cu slove
 IC. XC. HI. KA. și însemnează: Iisus
 Hristos a biruit.
 Isachie marturisitorul 30 Maiu.
 Isachie, vezi Dalmat 3 August.
 Isidor Pelusiotul mărturisitor 4 Februarie.
 Isidor martirul 14 Maiu.
 Ismail, vezi Emanuel 17 Iunie.
 Ispasul, vezi Înălțarea Domnului.
 Iuda fratele Domnului apostol 19 Iunie.
 Iulian din Tarsis martir 21 Iunie.
 Iuliana din Nicomidia martiră 21-Dec.
 Iulie, Cuptoriu, a șaptea lună în an
 are zile 31.
 Iulita, vezi Chirie, 15 Iulie.
 Iunie, Cireșar, a șasa luna în an are zile 30.
 Iustin martir, marele filozof 1 Iunie.
 Iustina, vezi Chiprian 2 Octombrie.

J.

Joi, vezi săptămâna.
 Joi mare, vezi săptămâna patimilor.

L.

Lăsatul de brânză (Zăpostitul) e muta-
 bil, septe săptămâni nainte Paștilor,
 dela Dumineca aceasta începe Postul
 mare sau Postul Paștilor.
 Lăsatul de carne (Zăpostitul) sunt patru
 adeva pentru:
 — Paști, Dumineca opt săptămâni în-
 aintea Paștilor.
 — Sân-Petru sau s. s. Apostoli, Dumi-
 neca după Rusalii sau Dumineca Tu-
 turor Săntilor, e mutabil.
 — Sânta Maria mare 31 Iulie.

— Crăciun 14 Novembre.
 Laurentie arhidiaconul martir 10 August
 Lavru, vezi Flor 18 August.
 Lazar, vezi Învierea lui Lazar.
 Leon episcopul Cataniei 20 Februarie.
 Leon papa Romei 18 Februarie.
 Leontie cuviosul martir 18 Iunie.
 Lifchie, vezi Apolonie 14 Decembrie.
 Litera Dumineei arată în calendariul bi-
 sericesc Duminiile de peste an și
 sunt șapte: În calendariul Iulian în-
 cepe dela 1 Ianuarie cu A, B, C, D,
 E, F și G. În anul bisect Dumineciile
 după 29 Februarie au două litere.
 Calendariul Gregorian schimbă Litera
 Dumineei dela anul 1583 până 1700,
 dela 1701 până la 1800, dela 1801
 până 1900 și dela 1901 până la 2100
 așa de când e în calendariul iulian A
 e în ca eând riul gregoria G.
 După calendariul ortodox să iau slovele

inderept
 adeva:

3, 5, e, g, 7

b. și a. și începe dela 1
 Mart. cu slova 7

Litera (Slova) Păscăliei e cheia cu carea
 se află Paștile și toate serbătorile mu-
 tabile și sunt 35 pentru că atâte zile
 sunt în care poate cădea Paștile.
 Loghin sutașul martir, 16 Octombrie.
 Luca apostol și evangelist 18 Oct.
 Luca cuviosul și Partenie episcop. Lamps.
 7 Februarie.
 Lucia, vezi Axentie 13 Decembrie.
 Luchian martirul 15 Octombrie.
 Luchilian al Constantinopolei 3 Iunie.
 Lucinul, vezi Luca evang. 18 Oct.
 Luna. Anul are 12 luni: Ianuarie, Fe-
 bruarie, Martie, Aprilie, Maiu, Iunie,
 Iulie, August, Septeml re, Octombrie,
 Novembre și Decembrie.
 Luna de zile 30 e numai pentru socoată
 Luna de patru săptămâni a're 28 zile și
 sunt în an 13 pentru ca aceste luni
 sunt cu 2—3 zile mai mici.
 Luna noauă să vede după apunerea
 soarelui la apus (vest) în forma unei
 secere.
 Luna plină la 14 zile dela Luna noauă
 să vede după apunerea soarelui la
 resărit (est) ca un fond rotund.
 Luni, vezi Săptămâna.
 Lunia curată după Dumineca Lăsatului
 de brânză.
 Lunia morților după Dumineca Tomei
 (Mătcălu). În Lunia aceasta să pre-

noește suprafața mormânturilor, să fac rugăciuni pentru morți și să dă de pomană.

Lup martirul 23 August.

M.

Macarie al Alexandriei, Arsenie arhiepiscop. 19 Ianuarie.

Macavei șapte martiri și Scoaterei cins. Cruci 1 August.

Macra (Maura) și Timoteiu mart. 3 Maiu.

Macrina, vezi Dia cuvioasele 19 Iulie.

Măhrama Domn. și Diomid martir. 16 Aug.

Maiu, Florariu a 5 lună în an are zile 31.

Malahie prof. și Gordie capitanul 3 Ian.

Mamant, vezi Ioan ajunătorul 2 Sept.

Măna anului în calendarul românesc e Slova Duminecei a calendarului ortodox adevărat:

$\tilde{A}^{-1}$, B^{-2} , $\tilde{F}^{-3}$, $\tilde{A}^{-4}$,
 $\tilde{E}^{-5}$, $\tilde{S}^{-6}$, și $\tilde{Z}^{-7}$.

Măncarea de carne, vezi Carn val.

Manuil, Emanuil, vezi Ismail 17 Iunie.

Marcu apostol și evangelist 25 Aprilie.

Marcu episcopul Aretuselor 29 Martie.

Marchian, Martirie Notarul martiri 25 Oct.

Mardare, vezi Axentie, 13 Decembre.

Maria cea din Miasme, Soborul ei, 1 Sept.

Maria Eghipteana 1 Aprilie.

Maria Magdalena purt. de mir 22 Iulie.

Maria Născ., vezi Adormirea 15 August.

Maria Născ., vezi Într. în biserică 21 Nov.

Maria Născ., vezi Bunavestire 25 Martie.

Maria Născ., vezi Nașterea ei 8 Sept.

Maria Născ., punerea cinstului brâu 31 August.

Maria Născ. Soborul a două zi de Crăciun 26 Decembre.

Marina (Să Margita) mare martiră 17 Iulie.

Marț, vezi Săptămâna.

Marta, vezi Atanasie 5 Iulie.

Nartie — Mărțișor — Germănar luna a treia în an are zile 31.

Nartie papa Romei martirul 14 Aprilie.

Martinian puscnic la Atena martir 13 Febr.

Martinii de iarnă dela 1 până la 3 Febr.

Martinii de toamnă dela 12 până la 14 Nov.

Martirele femei, vezi Amun 1 Septembrie.

Martir și Martirii să tipreau în cărțile vechi Mucenic și Muceniți.

Martirii din Hersova, vezi Efrem, 7 Martie.

Martirii din Nicomidia vezi Doauăzeci de mil 28 Decembre.

Mart. noau d. Chizica și Memnon 29 Apr.

Martirii patruzeci 9 Martie.

Martirii 40 și cinci din Nicopoli 10 Iulie.

Martirii și doi din Amoreea 6 Martie.

Martirii șapte, vezi Macavei 1 August.

Martirii treizeci și trei d. Melintina 7 Nov.

Martirie, vezi Marchinian 25 Octombrie.

Măsălaru, luna lui August.

Mătcălu, vezi luna morților.

Mateiu apostol și evangelist 9 August, 16 Novembre.

Matrona din Salonic 27 Martie.

Matrona și martirul Onifor și Porfirie 9 Novembre.

Maxim mărturisitorul 13 August.

Maxim mărturisitorul și martirul Neofit 21 Ianuarie.

Melania Romana cuvioasa 31 Decembre.

Meletie arhiepiscopul Antiochiei 12 Febr.

Memnon, vezi Martiri nouă 29 Aprilie.

Mercuri, vezi Săptămâna.

Mercuria Todorusalelor cade totdeauna la 24 zile înainte de Rusalii și 24 zile după Paști.

Mercurie și Ecaterina mare martiri 25 Nov.

Metăniile încep totdeauna în primă Joie din Părăsini.

Metodie episcopul Patarilor mart. 20 Iunie

Metodie patriarhul Constantinopolei și profet. Elisei 14 Iunie.

Mezul Păresemilor, vezi Injumătățirea praznicului.

Mihea profetul 14 August

Mihail Arhistratul minunea lui în Colose 6 Septembrie.

Mihail, vezi Ilarie 12 Iulie.

Mihail și Gabriel, vezi Gabriel 8 Nov.

Mihail Sinadon mărturisitor 23 Maiu.

Mina, vezi Ermogen 10 Decembre.

Mina, Victor și Vichentie martiri 11 Nov.

Minodora, Mitrodora și Nimfodora surori mare martire 10 Septembrie.

Minunea din Colase, vezi Mihail 6 Sept.

Mioiu (S. Mioiu) vezi Chir ac 29 Sept.

Miron preotul martir 17 August.

Miron și Maria Magdalena, 22 Iulie.

Misael unul din cei trei coconi cu Daniel 17 Decembre.

Mitrodora, vezi Minodora 10 Septembrie.

Mitrofan patriarh. Constantinopolei 4 Iun.

Moăștele s. Atanasie, vezi Aduc. 2 Maiu.

Moăștele s. Chir și Ioan vezi Aduc. 28 Iun.

Moăștele s. Ignatie, vezi Aducerea 29 Iau.

Moăștele s. Ioan Chrisostomul. vezi Aducerea 27 Ianuarie.

Praznic
Prier
Primăv
20/3
Privezi
Prob.
Proba
Proclu
Procop
Procop
Prohor
Prunci
Pud, v
Punere
scăt
Punere

Răprie
Reinto
talco
Roma
Roma
Roma
Ruf, v
Rusal

Să-M
Să-M
Să-M
Sabir
Salm
Sămb
ser
la
În
ser
Du
Sănt
Sănt
Sams
Sams
Sant
Sân-
Sân-
Sân-
Sân-
Sân-
Sân-
M
și
Sânt
sc
Sân-
to

Praznic, vezi Sărbătoare.
 Prier luna lui Aprilie.
 Primăvara anutimpul durează 92 zile
 20 $\frac{1}{2}$ oare, dela 8 Martie până la 9 Iun.
 Priveghiu, vezi Denia.
 Prob, vezi Andronic 12 Octombrie.
 Probajia, vezi Schimbarea la față 6 Aug.
 Proclu, vezi Grigorie Decapolit 20 Noemb.
 Proclu, vezi Ilarie 12 Iulie.
 Procopie Decapolitul, mărturisitor 27 Feb.
 Procopie-Precupul-martir 8 Iulie.
 Prohor, vezi Nicanor 28 Iulie.
 Pruncii 40.000, v. Martirii 40.000, 29 Dec.
 Pud, vezi Aristarh 15 Aprilie.
 Punerea cinstului brâu, vezi Brăul Născătoarei 31 August.
 Punerea cinstit. veșmânt al Născ. 2 Iul.

R.

Răpciune, luna lui Septembrie,
 Reintoarcerea moaștelor s. apostol Vartolomeu 25 August.
 Roman, vezi Amanita 1 Octombrie.
 Roman, vezi Platon 18 Novembre.
 Roman și Xenie cuviosul 24 Ianuarie.
 Ruf, vezi Agap 8 April.
 Rusaliile, vezi Pogorârea ș. Duh.

S.

Să-Margita, vezi Marina 17 Iulie.
 Să-Micoara, vezi Nicolae 6 Decembrie.
 Să-Mioiu, vezi Chiriac 29 Septembrie.
 Sabin (Savin), vezi Papie 16 Mart.
 Salmona, vezi Aviv 15 Novembr.
 Sămbătă a șasea zi după Duminecă să serba mai nainte și să serbează și azi la Jidovi ca la noi Dumineca. Dela Învierea Domnului părăsiră creștinii serbarea Sămbetei și primă serbarea Duminecei.
 Sămbăta lui Lazar, vezi Învierea lui Lazar.
 Sămbăta mare e Sămbăta Paștilor.
 Samson primitor de străini 27 Iunie.
 Samuil profetul 20 August.
 Săn-George, vezi George 23 Aprilie.
 Săn-Medru, vezi Dimitrie 26 Octombrie.
 Săn-Petru de iarnă 16 Ianuarie.
 Săn-Petru de vară 29 Iunie.
 Săn-Toaderii încep totdeauna în prima Marț după Duminecă lăsatul de brânză și în 7—8 zile.
 Sânta-Maria mare, vezi Adormirea Născătoarei 15 August.
 Sânta-Maria mică, vezi Nașterea Născătoarei 8 Septembrie.

Sânții-Sânții, vezi 40 martiri 9 Martie.
 Sântu-Arangel de vară, vezi Soborul Arhangel. 13 Iulie.
 Sănzii-Iana, vezi Nașter. s. Ioan 24 Iun.
 Sava cel sânt 5 Decembrie.
 Sava, vezi Elisaveta 24 Aprilie.
 Savatie, vezi Dorimedont 19 Septembrie,
 Schimbarea la față a Domnului nostru Isus Chr., vezi Preobrajnia. 6 Aug.
 Savol, vezi Emanuel, 17 Iun.
 Savin, vezi Papie, 16 Mart.
 Scoaterea cinstitei Cruci și Maca. 1 Aug.
 Secul, vezi Postul.
 Seculul — Veacul un period de 100 ani, începe dela Isus Christos.
 Săptămâna are șapte zile, pe carele le numerau păgânii după cele șapte Planete; la Romani era: Dumineca — dies Solis, Luni — dies Lunae, Marț — dies Martis, Mercuri — dies Mercuri, Joi — dies Jovis, Vineri — dies Veneris, Sămbătă — dies Saturni.
 La franzezi: Dimanche, Lundi, Mardi, Mercredi, Jendi, Vendredi, Samdi.
 La Italiani: Domineca, Lunedì, Martedi, Mercoledì, Jovedi, Venerdì, Sabatto.
 — La Spanioli: Domingo, Lunes, Martes, Miércoles, Jueves, Viernes, Sabatto.
 Săptămâna e cea mai veche socoată a timpului. pentru că singur Dumnezeu a pus măsura aceasta făcând lumea în șase zile și a șaptea se odihni.
 Săptămâna-albă — a brânzei — dela Lăsatul de carne până la Lăsatul de brânză.
 Săptămâna mare, — Săptămâna Patimilor — între Florii și Paști.
 Săptămâna mistreața înaintea săpt. albe.
 Septembrie — numit Răpciune e a noaună lună în an, are 30 zile.
 Sărbători-avem: imobile, mutabile, mari sau împărătești și mici bisericești.
 Sărbătorile imobile sau nemutabile nu schimbă nici când ziua lunei ci numai ziua săptămânii și sunt 21 adevă: 1. Tăerea împrejur, 2. Botezul, 3. S. Trei Ierarhi, 4. Întâmpinarea Domnului, 5. Bunavestire, 6. S. George, 9. SS. Petru și Pavel, 10. Ptofetul Ilie, 11. Schimbarea la față, 12. Adormirea Născătoarei de Dumnezeu, 13. Tăerea capului s. Ioan, 14. Nașterea Născătoarei de Dumnezeu, 15. Înălțarea cinstitei Cruci, 16. Cuvioasa Parascheva, 17. Marele Martir Dimitrie, 18. Arhang. Mihail și Gavril, 19. Întrarea în biserică 20. S. Nicolae și Nașterea Domnului.

Sărbătorile mutabile schimbă ziua luni însă cad tot pe una și aceeași ziua a săptămânii; așa cade Dumineca: Floriile, Paștele și Pogorârea Duhului sânt. Joi: Înălțarea Domnului.

Sărbătorile mari sunt toate sărbătorile Domnului nostru Iisus Christos și ale Născătoarei de Dumnezeu, toate celelalte sunt sărbători mici, iar sărbătorile bisericești sunt însemnate în Calendariul anual cu Ț neagră.

Serghie și Vach martiri 7 Octombrie.
Sevastian și Zoe martiri 18 Decembrie.
Sila și Silvan apostoli 30 Iulie.

Silvan, vezi Sila 30 Iulie.

Silvestru, Papa Romei 2 Ianuarie.

Simeon dreptul și sântitul 3 Februrie.

Simeon fratele Domnului 27 Aprilie.

Simeon, vezi Iezechil 21 Iulie.

Simeon Persianul cuviosul 17 Aprilie.

Simeon Stălpnicul 1 Septembrie.

Simeon Stilit 24 Maiu.

Simeon Zilotul apostol 10 Maiu.

Sinodul, vezi Conciliul și Adunarea.

Sisoe cel mare 6 Iulie.

Slova Duminecei, vezi Litera Duminecei și Măna anului.

Slova Pascăliei, vezi Litera Pascăliei).

Soborul Arhangel. Gavril, vezi Adunarea 26 Martie, 13 Iulie.

Soborul Apostolilor, vezi Adunarea 4 Ianuarie, 30 Iunie.

Soborul mai marilor Voevozi, vezi Arangelul 8 Novembre.

Soborul Născătoarei de Dumnezeu, cea din Miasine 1 Septembrie.

Saborul Născăt. de Dumn. 26 Decembrie.

Soborul s. Ioan Botezătorul 7 Ianuarie.

Sofia, vezi Agapi 17 Septembrie.

Sofronie patriarhul Ierusalimului 11 Martie

Sofronie profetul 3 Decembrie.

Sosipatru, vezi Iason 28 Aprilie.

Sozont martirul 7 Septembrie.

Spiridon făcător de minuni 12 Decembrie

Stachie, vezi Ample 31 Octobrie.

Stăulele, vezi Floriile.

Stefan arhidiacon, vezi Aducerea moaștelor 2 August.

Stefan arhidiacon și apostol 27 Dec.

Stefan cel nou, vezi Irinarh 28 Nov.

Stefan, vezi Ilarion, 28 Martie.

Stilian, vezi Alipie 26 Novembre.

Stratonic, vezi Ermil 13 Ianuarie.

Ș.

Șapte Macavei 1 August.

„ tineri din Efes 4 August.

„ -zeci și doi apostoli 4 Ian.

T.

Tadeu apostolul și Vassà mart. 21 Aug.

Tăierea cinstului Cap a lui s. Ioan Botezătorul, vezi Ioan Botez. 29 Aug.

Tăierea împrejur, vezi Anul nou 1 Ian.

Talaleu martirul 20 Maiu.

Tarah, vezi Andronic, 12 Octombrie.

Tarasie arhiepiscopul Const. 25 Febr.

Tatiana martira, 12 Ianuarie.

Tecla întâia martiră 24 Septembrie.

Temelia Lunei după Calendariul ortodox.

„ e Epacta Calendariului Iulian.

Teoctist, vezi Antim 3 Septembrie.

Teoctist și Soborul celor 70 apost. 4 Ian.

Teodor Sântitul martir 16 Maiu.

Teodor și Ianuarie martiri 21 April.

Teodor Sicheotul, episc. Anastasiapolei 22 April.

Teodor Stratilatul mare martir 8 Febr.

Teodor Stratilatul, vezi Aduc. moaștelor

8 Iunie.

Teodor Tiron mare martir 17 Februarie

Teodor Trihina (Trihina) prea cuv. 21 Apr.

Teodora prea cuvioasa 11 Septemb.

Teodosia prea cuv. martira și Visarion 29 Maiu.

Teodosie cel mare, încep. obștei 11 Ian.

Teodot episcopul Anechirei mart. 7 Iun.

Teodot episcopul Chirinei mart. 2 Martie.

Teodot martirul 18 Maiu.

Teodota, vezi Calinic 29 Iulie.

Teodul, vezi Agatopod 5 Aprilie.

Teofan, vezi Filip 11 Octombrie.

Teofan mărturisitorul 12 Martie.

Teofania, vezi Botezul 6 Ian.

Teofil, vezi Foca 23 Iul.

Teoflact mărturisitorul 8 Mart.

Teona și Teopempt martiri 5 Ian.

Teopempt, vezi Teona 5 Ian.

Terapont martirul 27 Maiu.

Terentie, vezi Pompeie 10 Apr.

Terentie, vezi Neomila 28 Oct.

Tihon episc. Amat. făcăt. de min. 16 Iun.

Timon, vezi Nicanor 28 Iulie.

Timoteiu, vezi Alexandru 10 Iunie.

Timoteiu, vezi Anastasie 22 Ian.

Timotei, vezi Eustatie 21 Febr.

Timoteiu, vezi Macra 3 Maiu.

Tinerii șapte din Efes, 4 August.

Tirs, vezi Apolonie, 14 Decembrie.

Tit apostol și Reîntoarcerea moaștelor ale s. Vartolomei, 25 August.

Tit Romanul făcător de minuni, 2 Apr.

Toaderii cad totdeauna Sămbătă în săptămâna întâia din părăsini.

Toamna anotimp, începe dela 10 Sept. și durează până la 9 Decembrie adică

89 zile.

Todorusele — Todorusaliile cad totdeauna Mercuri la 24 zile înainte de Rusalie, sau 24 zile după Paști.

Toma, vezi Acachie, 7 Iulie.

Toma apostolul, 6 Octombrie.

Toma, vezi Iosif, 4 Aprilie.

Trei Ierarhi: Marele Vasilie, Grigorie Teologul și Ioan Chrisostomul (gură de aur), 30 Ianuarie.

Trifilie, vezi Aquilina, 13 Iunie.

Trifon martirul, 1 Februarie.

Triodul e a zecea Duminecă înaintea Paștilor, începe în Ianuarie ori în Februarie în Dumineca Vameșului și a Fariseului și durează până în Dumineca Paștilor.

Treizeci și trei de martiri dela Melitina, 7 Novempr.

Trofim, vezi Aristarh, 15 Aprilie.

Trofim, vezi Foca, 23 Iulie.

Trofim, vezi Dorimedont, 19 Sept.

V.

Vach, vezi Sergie, 7 Octombrie.

Var, vezi Ioil, 19 Octombrie.

Vara anutimp durează 93 zile, dela 9 Iunie până la 10 Sept.

Varlaam, vezi Avdie, 19 Novempr.

Varnava și Vartolomeiu apost. 11 Iun.

Vartolomeiu, vezi Tit, 25 August.

Vartolomeiu, vezi Varnava, 11 Iun.

Varvara mare martiră, 4 Dec.

Vasileu, vezi Capiton, 7 Martie.

Vasilie arhiiep. Cesariei și Capadochiei 1 Ianuarie.

Vasilie, vezi Basileu, 26 Aprilie.

" " Tri Ierarhi, 30 Ian.

" " mărturisitorul, 28 Febr.

" " mărturisitorul și episcopul Parisului, 12 Apr.

Vasilie preotul martir, 22 Mart.

Vasilise, vezi Basilisc, 3 Mart.

Vasilisc martirul, 22 Maiu.

Vassa, vezi Tadeiu, 21 Aug.

Vavila, vezi Moisie, 4 Sept.

Veacul, vezi Seculul.

Veșmântul Născ. de Dumn., 2 Iul.

Vichentie, vezi Mina, 11 Nov.

Victor, vezi Mina, 11 Nov.

Vineri a cincia zi după Dum.

Vinerea mare — Vinerea neagră — din săptămâna patimilor.

Vinerea mare, vezi Parascheva, 14 Oct.

Vinerea tinăra după luna nouă.

Visarion, vezi Ilarion, 6 Iun.

Visarion, vezi Nichita, 15 Sept.

Visarion, vezi Teodosia, 29 Maiu.

Vlasie vezi Blasiu, 11 Febr.

Vovedenia, vezi Întrarea în bis. 21 Nov.

Vucol episcopul Smirnei, 6 Febr.

X.

Xenia Romana, 24 Ian.

Xenofont cu ceata sa, 26 Ian.

Z.

Zaharie cuviosul, 24 Mart.

Zaharie profetul, 5 Sept.

Zămisirea s. Ane, vezi Ioachim și Ana, 9 Dec.

Zămlisirea s. Ioan Botez. 23 Sept.

Zăpostitul, vezi lăsatul de carne.

Zece martiri din Crit, 23 Dec.

Zinovie și Zenovia sora sa martiri, 30 Oct.

Ziua are oare 24 și începe dela miezul nopții și durează până mănzi la miezul nopții

Ziua dela răsăritul până la apusul soarelui are în 8 Dec. oare 8 și 16 minute și e cea mai scurtă în an, iar 8 Iunie are oare 15 și 30 min. și e cea mai lungă. La 8 Mart. și la 9 Dec. e ziua și noaptea asemenea.

Ziua cea luminată e ziua Paștilor.

Ziua Crucii de iarnă, 5 Ian.

Ziua Crucii de vară — Înălțarea s. Cruci, 14 Sept.

Ziua ursului, 2 Febr.

Zilele babelor, vezi Babele 1—9 Mart.

Zodiile sunt grupe de stele, care se află în o depărtare mare în jurul soarelui și fac brăul cerului. Zodii sunt 12 și în toată luna întră soarele într'un semn acestor zodii, așa întră în Ianuarie în semnul Udătorului, în Febr. în al Peștilor, în Mart. în al Berbecului, în Apr. în al Taurului, în Maiu în al Gemenilor, în Iun. în al Racului, în Iulie în al Leului, în Aug. în al Fecioarei, în Sept. în al Cumpenii, în Oct. în al Scorpiei, în Nov. în al Săgetătorului și în Dec. în semnul Căpriorului.

Zoe, vezi Sevastian, 18 Dec.

Zotie, vezi Anisie, 30 Dec.

Cuvinte de AUR

pentru tineri și bătrâni

adunate pentru anul 1909 de un bătrân practic.

(Reproducerea oprită).

Speranța înșală, însă omul cu toate aceste 'i se dedă ușor.

Griji mari cauzează durerile artritice, reumatice, de membre, junghiuri, cărceii de mușchi, scintirile, influența și tot felul de dureri de cap, spate și spinare. Din toate părțile însă ni se laudă Elsa-fluidul a lui Feller „Elsa-Fluid“, care se poate procura veritabil numai la E. V. Feller, spițer de curte în Stubica Marktplatz Nr. 226 (Croatia). 12 șipuri mici sau 6 duple costă 5 cor. franco, 24 mici sau 12 duple costă 8 cor. 60 b.

Culcatul și sculatul de cu vreme lungesce viața. Inimă veselă și sânge bun prețuesc mai mult decât mulți bani și avere.

Adese ne întreabă cineva de un mijloc bun în contra tusei, răgușelii, catarului, flegmei, durerilor de gât și de piept. În contra acestora se laudă îndecomun: A întrebuința intern și estern conform avisului alăturat fiecărui șip Elsa-fluidul a lui Feller (12 șipuri mici sau 6, duple franco 5 cor., 36 mici sau 18 duple 12 cor. 40 b. franco) apoi veritabilul syrup Zagorian pentru piept și tusă, 2 șipuri 5 cor. franco și ceaiu pentru piept o porție 1 cor. De procurat veritabil dela E. V. Feller, Stubica Marktplatz Nr. 226 (Croatia).

Cu cât mai ușoară își face omul viața în tinerețe, cu atât mai greu suferă adese la bătrânețe.

Stomachul bolnav a amărât viața multor oameni. În contra durerilor de stomach, lipsă de apetit, lipsă de sânge, strângerilor în stomach, cărceilor, greței, neregularităților la mistuit, umflăturilor, acrelei, vărsării, răgăelii și astupării ni se recomandă din toate părțile renumitele Elsa pilule Rhabarber a lui Feller 6 cutii costă 4 cor., 12 cutii 7 cor. 60 b. franco, precum și picușurile șvedice întărite, 3 șipuri mari 5 Cor. francat, veritabil numai la E. V. Feller, spițer de curte în Stubica, Marktplatz No. 226 (Croatia).

Nu numai soarele și ploaia, ci și bucuria și durerea sunt dela Dumnezeu.

Mania de imitare! Că fluidul „Elsa“ este fluidul cel mai vechiu și cel mai bun, știe toată lumea și totuș să află oameni, cari cred, că pe stimații cetitori ai calendarelor le pot duce în rătăcire cu aceea ca „Welt-fluid“, „Universal-fluid“ etc., le ofere *imitațiuni simple*.

Acești imitatori să înșală foarte, căci stimații noștri cetitori un să lasă a fi săduși, ei comandă, vechiul și întru adevăr veritabilul Elsa-Fluid (12 flășe mici ori 6 flăși duble 5 coroane) la singurul fabricant E. V. Feller în Stubica, Marktplatz Nr. 226 (Comitatul Agram).

Nu e destul ca să nu faci răul, ci trebuie să faci binele.

Interesantă era epistola, care am primit-o dela Iosif Drexler în Kanyanka tocmai de Crăciun. Ea sună: „Eu am fost lung timp bolnav; odată citesc de „Elsa-Fluid“ a lui Feller și-mi propun să cerc și acest mijloc. Nu-mi pare rău de asta, căci cu toată slăbiciunea, oboseala, leșin și felurite ferbințele m-am însănătoșat în curând. Astma, baterea de inimă, nervositatea au încetat cu totul și eu numai tușesc. Cunoscuții mei mă întreabă mirați, unde am aflat ajutor; eu răspund fiecăruia, că numai „Elsa-fluidul“ lui Feller, care se capătă veritabil numai la E. V. Feller în Stubica Marktplatz Nr. 226 (Croatia) m-a făcut deplin sănătos. Vecinul meu Kajetan Huber laudă „Elsa-fluidul lui Feller ca desinfector, curățător și tămăduitor la rane, stâlciri, umflături, bătători bolfe și se miră cât de repede scoate el ferbințele și alungă durerile. Franz Mayer, mașinist în Mihalkovitz, Silesia-austr. pătimea de cu ani de ochi, nervi, vine și mușchi; eu răspund Iosif se plângea că-l tot dor măselele; și aceștia au procurat „Elsa-fluidul“ lui Feller, 48 șipuri mici cu 16 cor. franco și au scăpat în scurt timp de dureri. Noi deci putem recomanda călduros ori cui „Elsa-fluidul“, lui Feller numai l ferim de falsificate. De adresat comanda la E. V. Feller, Stubica Marktplatz Nr. 226 (Croatia).

Învăț a sta pe picioare proprii, a vedea cu ochii proprii, a purta în cap idei proprii și a spune curagios părerea proprie.

Contra scrofulelor, lipsei de sânge și bubelor să se întrebuințeze veritabilul Dorsch-Lebertran a lui Feller, 2 șipuri 5 cor. franco. De întrebuințat totodată esența de vieață de care, 12 șipuri costă 3 cor., 24 șipuri 5 cor. Să fie foarte bună.

Alegerea unui mijloc bun de casă devine tot mai grea pentru că din toate părțile se anunță tot soiul de preparate. Cine a întrebuințat „Elsa-fluidul“ și „Elsa-Pilule“ a lui Feller numai o dată, nu și-a făcut nici când reproșuri pentru aceasta, și pentru că aceste preparate să ajungă în păturile cele mai largi e dispus în special că nu trebuie plătit porto postal, dacă se procură direct dela E. V. Feller, spițer de curte în Stubica Marktplatz Nr. 226 (Croatia).

Sperăm că aceste sfaturi bune vor fi ascultate pentru binele și folosul cetitorilor noștri după merit și urmate, eară noi le vom înmulți la anul.

Și acuma poștește sănătate bună și An nou fericit 1909. —

Sfătuitoriul credincios.

Consemnarea târgurilor din Ungaria.

NOTA. În acest conspect s'au considerat mai ales părțile locuite de Români.
Țilele sunt însemnate după calendarul nou.

Aletea, 15 Martie, 15 Iunie și 15 Octombrie.

Aradul-nou, 1 Martie, 16 Iunie și 18 Octombrie.

Aradul-vechiu, de Vineri înainte de Dumineca cea premergătoare Duminecei Floriilor apusene; din Vinerea de după s. Petru și Pavel la apuseni și din Vinerea înainte de 5 Novembre n. cu durată de patru țile. **Alibunariu**, în țiaua de Rusalii și în țiaua de sânta Măria-mare după calend. vechiu.

Baia-mare, Luni și Marți după Dumineca „oculi“, după țiaua Domnului (Joia verde), după sftul Stefan și după stul Martin (Novembre).

Batania, cu 2 săptămâni înainte de Florii, Duminecă înainte de Petru și Pavel, cu 2 săptămâni înainte de Dimitrie.

Beba-vechie, 8 Martie, 8 Iunie și 8 Septembre st. n. Dacă aceste țile nu cad în ții de Duminecă, atunci țergul se ține în Dumineca premergătoare.

Beiuș, Joi și Vineri în săptămâna Întrării în biserică, în săptămâna sântului George, în săptămâna sântului Ilie și în săptămâna sânt. Dinftrie, după cal. nostru.

Béga-Szt.-György, 15 Aprile, 20 Iunie și 30 Septembre.

Beliu, în săptămâna din 1 Martie, 1 Iunie, 1 Sept. nou. și 1 Octobrie, Marți (țerg de vite) și Mercuri.

Berzava, Duminecă înainte de 21 Martie, 6 Iulie și 26 Octobrie nou.

Banloc, 11 Septembre.

Becicherechul-mare, Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminecă înainte de 1 Martie, 25 Maiu, 17 August, 12 Oct. și 23 Novembre nou.

Bichiș, 24 Mart., 20 Iun. și 29 Sept. cari zile de nu cad pe Duminecă atunci Duminecă înainte de aceste zile (2 zile înainte târg de vite).

Bichiș-Ciaba, 3 Martie, 1 Iuliu, 26 Octombrie și 10 Dec., (Dumineca a 2-a de advent) nou, și dacă aceste zile nu cad pe Duminecă, atunci Dumineca premergătoare. (Vineri și Sâmbătă de vite).

Birchiș, 28 Ianuarie, 6 Aprile nou și Dumineca întâia după Rosaliile noastre.

Biserica-albă, 5, 6, 7 Martie, 20—23 Iunie, 15—18 Oct. Bogșa-montană, Vineri, Sâmbătă și Duminecă în săptămâna înainte de Dumineca neagră, a apusenilor, în Maiu săptămâna stului Ioan cal. nou, după Sân. Petru și Pavel cal. vechiu și după 18 Sept. cal. n.

Buziaș, 23 Ianuarie, 24 Aprile, 25 Iuliu și 1 Octombrie. cal. nou; ziua presedintă târg de vite.

Boroșineu, 7 Ianuarie, Duminecă înainte de s. Ilie și s. Paraschiva după c. v.

Boroșsebeș, în Mercurile din sept. în care cad s. Georgiu, s. Mihail după c. n. și Mercuri în sept. s. Nicolae c. v.

Bozovici, 15 Ianuarie, 2 Aprile, 4 Iunie și 1 Oct. c. n.

Brad, 20 Martie, 2 Iunie, 29 Septembrie și 16 Decembrie c. n.; în zilele cele 2 dinainte, târg de vite.

Buteni, după c. v. în Lunile cele mai aproape de Întimplarea Domnului; Taierea capului s. Ioan și săptăm. înainte de Crăciun.

Cacova, 1—2 Maiu, 2 Novembre.

Canija-mare, Luni înainte de 2 Februarie, Luni înainte de Pasci, Luni înainte de Rusalii, de 15 August, de 15 Octombrie dacă 15 cade pe Luni, atunci în această ziua și Luni înainte de 8 Decembrie. c. n.

Canija-turcescă, 29 Apr., 1 Aug., 1 Nov. c. n.; dacă aceste zile nu cad pe Duminecă, atunci Dumineca premergătoare.

Caransebeș, Joi, Vineri și Sâmbătă în săptămâna din urmă a lui Ianuarie nou; Joi, Vineri și Sâmbătă în săptămâna din urmă a lunii lui Aprile nou, și încât ar cădea în această săptămână sărbătorile Pascilor greco-orientale târgul se ține Joi, Vineri și Sâmbătă

- înainte de Dumineca Floriilor; în sept. primă a lui August și Octombre nou tot Joi, Vineri și Sâmbătă. Capolnaș, 13 Ian., 21 Martie, 5 Maiu, în Lunia Rosaliilor greco-orientali, 6 Iuliu, 20 Septembre și 20 Nov.
- CeŃta, în prima Joie din Aprilie. August și Dec.
- Cermeiu, în Dumineca Floriilor. Dum. după s. Petru și Pavel și după c. v. Dumineca după sft. Dimitrie.
- Chichinda-mare, 24 Aprile, 24 Iuniu, 20 Sept. și 1 Dec.
- Chișineu, 6 Ianuarius, și Duminecă înainte de s. George și s. Mihail.
- Ciacova, la mijlocul postului mare după cal. v.; și în sept. din 29 Iuniu, 27 August, 10 Octombre, 11 Novem., de Joi dela améđi până Duminecă.
- Cianadul-sêrb. și nemț. în Duminecile din 16 Mart., 20 Iun., 16 Octombre și 10 Decembre; séu dacă numitele ăile nu cad Dumineca, atunci în Duminecile premergătore.
- Cianadul-mag. 14 Februaru, 7 Maiu, 16 Oct. și 11 Nov.
- Comloș (Bănat) 5 Martie, 15 Iuniu, 1 Septembre. Dacă terminul hotărît nu cade într'o Duminecă, târgul se țină în Dumineca premergătore.
- Crașova, în 23—24 Apr., 28—29 Iuniu și 11—12 Nov.
- Cubin, 17 Martie, 5 Maiu, 7 Novembre.
- Curtea, în 2 Iuniu, 26 Septembre.
- Dalboșeț**, 10 Martie, 23 Octombre.
- Deliblata 6 Aprile, 10 Septembre.
- Detta, (Timiș), 24 Martie, 15 Iuniu, 12 Septembre, 30 Nov.
- Dézna, 19 Martie, 14 Maiu, 10 Septembre, în cas de sêrbătore târgul se ține în Lunia următore.
- Dobrița 2—5 Maiu, 23—25 Sept.
- Dognacica, 8 Septembre.
- Dobrițin, 17 Ianuarius, 24 Aprile, 15 August și 9 Octombre încep în Lunia sêptemâna premergătore acestor ăile.
- Dolóve, 21 Martie, 11 Octobre.
- Domașnia, a 5-a ăiuă după Sân-Petru cal. v.
- Élesd**, în Mercuria și Joia după 25 Februarie; Joi și Vineri în sept. înainte de 21 Iunie, în sept. ăilei de 21 Septembre și 13 Decembre.
- Făget**, după cal. v. la Botez, la s. Teodor, la Florii, la

Fek

Gya
Gata
Goru
Gura

Gyer

Gyo

Gyc
Gyu

Hid

Idv

Iass

Lip

Log

Ma

Me

Me

Mo

Mo

Mo

Na

Înălțarea Dlui, Sân-Petru, s. Maria mare, s. Dimitrie și s. Nicolae.

Feketeteu, în Lunile din săptămâna înainte de 25 Ianuarie și după 5 Aprilie, 15 Iulie și 16 Octombrie.

Gyarmata, 16 Ianuarie, 16 Maiu și 26 Octombrie.

Gataia, 20 Ianuarie, 20 Aprilie, 20 Iulie, 20 Octombrie.

Gorua, în 25 și 26 Aprilie, și în 6 și 7 Septembrie st. n.

Gurahont, Luni în săptămâna zilei de 11 Maiu și 20 August și dacă acesta ziua ar fi S. Stefan, atunci ziua următoare.

Gyertyámos, 5 Aprilie, 17 Iunie, 19 Septembrie. Dacă zilele numite cad în zi de lucru, atunci târgul se ține în Dumineca premergătoare.

Gyoma, 10—11 Martie, 1—2 Iunie, 15—16 August și 15—16 Novembre; dacă aceste zile nu cad pe Sâmbătă și Duminecă atunci se ține înainte de aceste zile Sâmbătă și Duminecă.

Gyorok, 15 Martie și 29 Septembrie.

Gyula, înainte de 25 Ianuarie și în săptămânile dinainte de 22 Iulie și 8 Septembrie, totdeauna de Mercuri până Duminecă inclusive.

Hidekut, 16 Ianuarie, 16 Maiu și 14 Septembrie.

Idvor, 3 Maiu, 23 Septembrie.

Iassenova, 21 Maiu și 11 Octombrie.

Lipova, (după cal. v.) la Sân-Georgiu, sântul Ilie, sântă Măria mică, sân-Mihail.

Logoj, Vineri, Sâmbătă și Duminecă înainte de 10 Februarie, 10 Maiu, 2—4 Iulie și 21 Octombrie.

Macău, Sâmbătă înainte de Dumineca „judica“ și Sâmbetele înainte de 24 Iunie, 19 August și 19 Novembre.

Mehadia, 22 Ianuarie, 6 Aprilie, 16 Iulie și 16 Octombrie.

Merczidorf, (Carani) 20 Aprilie și 10 August.

Moldova-veche, 21 Aprilie și 27 August.

Moldova-nouă, 5 Maiu și 24 Iunie.

Mocrin, 14 Februarie, 20 Maiu și 12 August.

Nadlac, Sâmbătă în săptămânile în care cad zilele 24 Aprilie și 29 Septembrie; Sâmbătă după 6 Ianuarie și în a doua din Iulie; dacă aceste două termene din

urmă cad pe sărbătore sau pe Vineri, atunci se țin în Sâmbăta săptămânei premergătoare.

Omolița 18 August.

Oradea-mare Vineri în acele săptămâni, în care cad zilele de 12 Martie, 21 Iunie, 8 Septembrie și 8 Decembrie.

Oravița, în totă Sâmbăta târg și cu vite.

Orczidorf 24 Aprile și 8 Septembrie.

Orșova, 1—3 Maiu, 17—19 Septembrie.

Pecica-magiară, Sâmbătă, Duminecă și Luni înainte de 9 Maiu și 14 Septembrie.

Pancota, Duminecă în 3 Maiu, 1 August și 15 Octombrie, dacă aceste zile nu cad pe Duminecă, atunci în Duminecile ce premerg acestor zile.

Panciova, Joi în 22 Aprile, în 9 Iuliu, în 18 Septembrie, și dacă aceste zile nu cad pe Joi, atunci în Joia următoare acestor zile, durază patru zile.

Pauliș, 6 Maiu și 1 Octombrie.

Periamoș, 24 Aprilie, 15 Iunie și 24 Septembrie.

Perlas, 27 Iunie, 9 Novembre.

Petriș, 8 Martie, 23 Iunie, 1 August și 14 Octobie.

Piscolt, 1 Martie, 1 Septembrie.

Radna, Vineri înainte de Joia verde și înainte de 6 Oct. c. v.

Recița-montană, Vineri înainte de Dumineca Floriilor apusene; în August dacă S. Măria la apuseni cade pe Sâmbătă, Duminecă, Luni séu Marți, atunci Vineri înaintea acestor zile, la din contră Vineri după aceste zile; în Septembrie ziua s. Mihail la apuseni, dacă acesta cade pe Vineri, dacă însă cade pe Sâmbătă, Duminecă, Luni séu Marți, atunci târgul se ține Vineri înainte de aceste zile; la din contră Vineri după aceste zile.

Rittberg, 17 Aprile, 15 Iunie, 13—14 Septembrie, 15 Novembre; dacă însă pe aceste zile cade vr'o sărbătoare împăratască romano-catolică, séu greco-orientală, atunci cu o săptămână mai târziu.

Rudna, 21 Maiu, 20 Septembrie; dacă aceste zile nu sunt Dumineci, atunci Dumineca premergătoare.

Sacul, Luni înainte de Joia verde și Luni după 1 Novembre după cal. nou.

Silinghia, Duminecă după 25 Maiu, 2 Oct. și 13 Dec.
 Segedin, de Duminecă până Duminecă în săptămânile în cari
 cade 17 Februarie, 5 Maiu, 31 Iuliu, 10 Oct. și Nov.
 Sighetul Marmației, (după cal. v.) ântâia Luni și Marți
 din postul mare, Luni și Marția Ros., Luni și Marți
 în sept. sânt. Ilie, dacă însé St. Ilie cade Duminecă
 atunci aceleași zile ale săptămânei următoare; Luni
 și Marți în săptămâna în carea cade 13 Octombre n.,
 dacă 13 Octombre cade pe Duminecă, atunci aceleași
 zile ale săptămânei următoare. Luni și Marți e târg
 de vite, celalalt duréză întréga săptămână.

Soborșin, 14 Februarie, 13 Maiu, 18 Aug. și 3 Decem.
 Simand, Duminecă în săptămânile în care cade 13 Feb.;
 13 Maiu și 13 Sept.

Timișóra, în zilele din 13—17 Martie; 29 Maiu—2 Iu-
 niu; 14—18 August; 25—29 Septembre; 18—22
 Decembre. Têrgul duréză 5 zile. Joi târg de vite
 cornute; Joi și Vineri târg de porci și oi; Vineri
 și Sâmbătă târg de cai. Têrgul pentru ceialalți ar-
 ticlii (póme, lemne, instrumente agricole, articlii de
 negoțiu și industrie) se ține în toate 5 zilele. Têrg
 de săptămână: Marți și Vineri; Vineria e și târg de
 porci, cai și vite cornute.

Teregoa, 19 Ianuarius, Vineri după Pascile rom. cat.,
 6 Iuliu, și Vineri înainte de s. Dimitrie.

Tinca, Luni în a patra sept. din lunile Martie, Iuniu,
 Sept. și Decembre.

Valea-mare, Joi înainte de Pasci, și 26 Octombre c. v.
 Varadia, 22 Aprile, 2 Septembre,

Vêrșet, Duminecă înainte de 2 Februarie c. nou; Dumi-
 neca înainte de Dumineca Floriilor, gr. or., prima
 Duminecă în Aug. c. nou, ultima Duminecă în Oct.

Vinga, Duminecă înainte de Înălțarea Domnului după
 c. v.; Duminecă după St. Stefan și Duminecă după
 Sân-Mihaiu, după cal. nou.

Voitec, 1 Maiu, 1 Septembre.

Zarand, (după cal. v.) Dumineca ântâia din postul mare,
 Dumineca Rosaliilor gr. or., și Duminecele înainte de

st. Măria mare și de 17 Dec., Sâmbătă înainte de aceste zile tîrg de vite.

Zerindul-mare, 14 Ianuarie și 1 Sept.; în cas de sîrbătoare tîrgul se ține în ziua următoare.

Zorlențul-mare, (după c. vechiu) Duminică Floriilor, 11 Iulie și 24 Octombrie, câte trei zile.

Zsombolia, 19 Martie, 29 Iunie, 8 Sept. și 11 Novem.; dacă nu cade pe Duminică, atunci se ține în Duminică premergătoare.

Consemnarea târgurilor din Ardeal.

Abrud, (c. v.) În ziua de Sf. Teodor, Luni în sept. primă din Maiu, Luni înainte de Sf. Mihail și Luni înainte de Crăciun.

Aiud, c. n. 25 Ianuarie, 8 Maiu, 19 Aug. 16 Oct.

Alamor. 5 Martie, 4 Septembrie, c. n., câte o zi înainte tîrg de vite.

Almașul-mare, 23 Ian., 1 Maiu, 22 Iulie și 17 Sept. c. n.

Baia de Criș, 2 Ian 8 Iulie, 20 Nov. și 7 Dec. c. n.

Belgrad, (Alba-Iulia) Marți înainte de Pascile apusene. 26 Iulie, 30 Sept., 17 Dec.

Bistrița, 17—18, Maiu, Mercuri după Bartolomeiu tîrg de vite 6 zile, și Mercuri înainte de s. Ecat.

Blaj, Sâmbăta Floriilor, 21 Iulie, 6 Dec.

Brașov, Joi după ziua Domnului (după Joia verde); Joia, Vineri și Sâmb. după Luca.

Câmpeni, (cal. v.) Vineri înaintea Floriilor, Vineri înainte de Rusalile noastre, 9 Iulie 28 Aug. și 5 Nov. c. n.

Cetatea de baltă, Luni după boboteză, Luni înainte de Marția lăsatului de carne, Luni înainte de Paști, 21 Aug. Luni înainte de Crăciun după c. nou, în trei zile premergătoare tîrg de vite.

Cic-Sân-Georgiu, Luni înainte de Paști și înainte de Crăciun, dacă e ziua de sîrbătoare, atunci în ziua următoare, în zilele premergătoare tîrg de vite.

Cic-Sereda, 12 zile înainte de Mercurea lăsărei de post, séu Vineri după Mercurea septuagesimă Vineri după

- Joia mare 13 Iuliu, 29 Sept., în trei zile premergătoare târg de vite.
- Cincu-mare, 11—14 Martie, 17, 18, 20 Iunie, Lunia, Marța și Mercurea după 20 Sept.
- Cincu-mic, Luni a 5-a săptămână din Post.
- Cluj, 10 Ianuarie, 12 Mart., 13 Iun., 1 Sept. și 2 Nov. în trei zile premergătoare târg de vite.
- Cluj-Manastur, 5 Maiu.
- Cohalm, Luni după Botez, Luni după Florii, érá în Vine. rile și Sâmbetele precedente târg de vite; 25 Iul. érá în zilele precedente 22 și 23 târg de vite; 1 Oct., érá în 7, 8 și 9 târg de vite.
- Dej**, Marți, Mercuri, Joi în săptămâna din 1 Martie, 1 Iunie, 13 Decem. și înainte de Sf. Stefan, și anume, Marți târg de cai și porci, Mercuri de celelalte vite.
- Deva, 14 Ianuarie, 13 Maiu, 3 Aug. 30 Oct. nou; în cele 3 zile precedente târg de vite.
- Dobra, c. v. 22 Apr., Joi a doua sept. după Rosaliile noastre, 7 Sept., 25 Oct.
- Făgăraș**, Joi după Rusalii (n.), 9 Sept. și 6 Dec. târgul ține 4 zile; în 2 zile premergătoare târg de vite.
- Felviñt, Lunia „oculi“, 8 Iunie, 23 Aug. și 19 Nov. c. n.
- Gherla**, 3, 4, 5 Februarie, 29, 30 Aprile, 1 Maiu, 23, 24, 25 Iuliu, 26, 27, 28 Octombre.
- Grădisce, a doua Sâmbătă după Pascile noastre 20 Oct. n.
- Halmagiu**, 12 Aprile și 16 Octombre.
- Halmagiu-mare, după cal. vechiu, Sâmbătă în săptămâna primă a postului mare, înainte de săptămâna Floriilor, Sâmbătă în sept. Sân-Petrului, Sâmbătă în sept. nasterii Precestei și Sâmbătă în săptămâna în carea cade 4 Decembre.
- Hațeg, 14 Febr., 27 Aug. nou; cele 3 zile înainte de 14 Febr. târg de vite, și în 21—26 asemenea.
- Hunedóra, Sâmbătă în a 4-a sept. din Post și la Înălț. Domnului; după c. n. 11 Iuliu, 13 Novembre.
- Ibașfalau**, cal. n. 27 Ianuarie, ziua după Bunavestire rom. cat. Joia după Înălțarea Domnului, 5 Iuliu, 21 Sept., 20 Nov.

- Ilia, 19 Ianuarie, 6 Apr. ziua a doua după Rosaliile noastre, 6 Iuliu, 27 Aug., 11 Oct., toate după c. nou.
- Lapușul-românesc**, Sâmbetele dintâiu din Februarie, Apr., Iunie, August și Octobrie după cal. nou, și Sâmbătă după 1. Dec. nou, târg de vite.
- Lăpușul-ung., cal. nou, 17—18 Ian., 12—13 Maiu, și 5—6 Iuliu, 25—26 Sept.
- Mediaș**, cal. nou, Joi după Invocabit, 13 Iuliu, Joi înainte de 29 Sept. 30 Novembre.
- Mercurea, 24 Faur, 27 Iunie și 11 Novembre; în două zile premergătoare târg de vite.
- Merghideal, 25—27 August n.
- Micasasa, 28 Ianuarie, 20 Maiu, 13 Octombrie.
- Mureș-Oșorheiu, 17 Ianuarie, Joi înaintea Floriilor catolice, Luni după ziua Domnului, 4 Sept., 11 Nov. c. nou; în trei zile precedente târg de vite.
- Nășăud**, cal. nou 27 Maiu, 8 Nov., târg de vite cu 2 zile înainte.
- Nochrih, 3 Februarie nou; ziua după înălțarea Domnului, Luni după 16 Octobrie c. nou.
- Odorheiu**, Mercuri și Joi după jumătatea postului mare; Luni și Marți după Joia verde; 4—5 Oct., 21—22 Dec., 3 zile înainte târg de vite; dacă ziua primă a târgului de vite, séu a celui alt târg cade pe sâmbătoare, atunci târgul se începe în ziua următoare; (datele după cal. nou).
- Orăștia, cal. n. 14 Martie, 4 Iunie, 4 Octobrie, 6 Nov.; în trei zile premergătoare târg de vite.
- Ormeniș, 18 Ianuarie, 5 Maiu, 6 Iuliu, 18 Dec. nou; câte 2 zile înainte târg de vite; apoi începând cu 15 Aprile nou în trei zile târg de oi, érá începând cu 10 Dec. nou în trei zile târg de porci.
- Paraid**, 19 Martie, 26 Iuliu, 15 Oct. și 17 Dec. nou; câte 2 zile înainte târg de vite.
- Prundul-Burgăului, 14 Aprile nou, târgul de vite începe cu 2 zile înainte; 30 Oct. nou târgul de vite cu 3 zile înainte.
- Racoșul de jos**, 24 Aprile, 24 Iunie și 21 Sept. o ziua mai nainte de vite.

Reghinul-săsesc, 11—19 Faur, 1—2 Maiu, 30 Iuliu—10 August, 15—23 Octombre; tot cal. nou.

Reșinari, 1 Martie nou, târg de vite; 16 nov. cal. nou.
 Reteag, 7 Maiu, 11 Iuliu, 28 Septemb, cal. non, câte trei zile înainte târg de vite.

Sașciori, 30 Martie, 26 Oct. c. n., ziua precedentă târg de vite.

Sebeșul-șăsesc, 29 Ianuaru, 24 Aprile, 24 August, c. n. câte trei zile precedente târg de vite.

Șeica-mare, Exaudi (3 Maiu), Lucia (13 Dec.) c. nou.

Șeica-mică, 12 Iuniu, 11 Novembre, cal. nou.

Sepsi-Sân-Giorgiu, Mercuri și Joi după s. George, Mercuri și Joi după 12 Iuniu și Mercuri și Joi după 8 Oct. nou; Marți înainte de târgul din Iuniu e târg de cai.

Sereda, (Mureșului) 21—24 Faur, 1, 2, 3, 4 August, 7—10 Dec.

Sibiiu, Luni după Botez, 3 Maiu, 14 Sept. nou, înainte de aceste zile câte 7 zile târg de vite, dintre cari câte trei zile târg de oi; dacă aceste zile cad pe săbătore sau Duminecă, atunci târgul se ține în ziua următoare.

Sighișora, 16 Martie, 24 Iuniu, 4 Nov. nou; ziua precedentă târg de vite.

Șomcuta-mare, Miercuri și Joi după Dumineca Oculi, apoi Mercuri înainte de Joia verde și în Joia verde, Mercuri și Joi înainte de 20 Aug. și de 11 Nov. nou, ziua prima târg de vite.

Șomărtin, 14, 15 și 17 Aprile; 3, 4 și 6 Nov. nou.

Șimleul-Silvaniei, 20 Martie, 26 Iuniu, 25 Septemb și 18 Dec. nou totdeauna Joia și Vinerea în sept. în care cad acele zile.

Teuș, 20 Febr. 24—27 August, 4—7 Nov. nou; câte 3 zile precedente târg de vite.

Turda, Sâmbătă după Mercurea ant. din postul mare, 24 Apr., 24 Iuniu, 9 Sept., 6 Dec., nou; câte 3 zile înainte târg de vite.

Vaidahaza, 21 Martiu, 20 Septemb nou.

Zam, 28 Ianuarie nou, Mercuri în 4-a sept. a părese-
milor noastre, 2 Iunie, 20 Iulie, 14 și 26 Sept., 12
Dec. nou.

Zernești, 31 Maiu, 20 Novembre.

Zalău, Vinerea și Sâmbăta în sept. cea dintâiu a lunilor.
Martie, Iunie, Septembrie și Decembrie nou.

Zlatna, 1—3 Martie, 16—18 Iunie, 30—31 Aug., 1 Sep,
c. nou; trei zile precedente târg de vite.

Cumpărarea de marfă cosmetică, pomadă de obraz și
sopon de obraz, este o afacere de mare încredere. Facem atenție
stimatele dame din țară la casa de export Iosef Schneider, apotecar
în Reșița, strada principală Nr. 804 (Ungaria de sud). Firma aceasta
justifică încrederea pusă în ea într'un mod strălucitor și de aceea
să și poate recomanda ca izvor de comandă tuturor oamenilor de
toate clasele. Vezi anunțul în internul calendarului acestuia.

Mici publicațiuni

Este oprit să-ți strici sănătatea când există posibilitatea a o apăra încontra îmbolnăvirilor. Servească deci spre știință tuturor, cumcă în contra tusei, durerii de piept, catar, răgușală, flegmă, sudori reci ori calde, respirare greoaie, astmă și alte indispoziții a organelor de respirație se folosește cu cel mai bun efect veritabilul *Syrup Zagorian pentru piept și tuse* al apotecarului E. V. Feller. 2 sticle costă 5 cor. și se trimite franco. Ca cu mâna ia durerea omului bolnav, dacă întrebuințează veritabilele *picături svedeze* ale apotecarului Feller, căci experiența învață, cumcă acestea ajută, cunoscută sub numele de „balsam” și „esența vieții” împotriva tuturor indispozițiilor de stomah, lipsă de apetit, colici, greagă, umfiături, indigestie, gălbănare, și multe alte morhuri. Apără și în contra îngrășării. Cine voește să se apere cu ajutorul acestei medicini de casă, comande imediat 3 sticle cu 5 cor. Atâ medicina primă cât și a doua să se comande la E. V. Feller în Stubica, MarktplatZ Nr. 226 (comitatul Agram).

Cum judecă medicii practici asupra fluidului

Elsa, dovedește următoarea scrisoare de recunoștință: Domnului E. V. Feller, apotecar în Stubica, MarktplatZ Nr. 226 (comitatul Agram). Vă mulțămesc pentru trimiterea sticlelor Elsa-Fluid. Preparatul acesta s'a dovedit la toate durerile obveninde din reuma așazicănd strălucitor; de aceea îl și recomand unde e de lipsă cu căldură și Vă rog să-mi trimiteți iarăși fluidul Dvoastră Feller, prețul Vi-l trimit. Dr. M. David, medic orășănesc în Sieniawa lângă Iaroslau, Galiția. — O mulțime scrisori de recunoștință de felul acesta dovedesc veritabilitatea neîntrecutului fluid Elsa lui Feller, care mai la toate morburile, precum la șuii, dureri de muscoli, junghiuri, dureri de măsele, Hexenschuss, sgârciuri, dureri de cap, de picioare și de mâni, la paralisă, oboseală, slăbiciune, dureri de ochi etc. are efect escelent. Să ne ferim deci în interesul propriu de imitațiuni și să nu ne lăsăm ca să ne seducă ofertele de asemenea nume, precum: Universalfluid, Goldelsefluid, Ankerfluid și Weltfluid, Kräutergeist, ci să comandăm 12 sticle mici ori 6 sticle duble cu 5 coroane franco la E. V. Feller în Stubica, MarktplatZ Nr. 226 (comitatul Agram).

Neîncungiurat de lipsă în fiecare economie și în fiecare prăsilă de vite este fluidul Kincsem (liquid Kincsem) al lui

Brázai, pentru întărirea și puterea cailor, a vitelor cornute, a porcilor, oilor și hoarelor, cu un cuvânt pentru toate animalele domestice și pentru susținerea sănătății lor. Acest preparat indigen întrece mijloacele similă din străinătate, pentru că se gătesc din materiile cele mai cu efect și mai probate de calitate escelentă. O sticlă costă 2 cor. 80 fil., în apotecă, în drogehrii și în spețerii. Unicul producător Colomán Brázay în Budapesta, trimite franco 12 sticle cu 30 cor.

Biruința renumitelor motoare a firmei Ludwig Kállai. Motoarele de benzină, locomobilele de benzină și garniturile de treerat a fabricantului de motoare Ludwig Kállai în Budapesta, VI., Gyár-utca 28, au fost distinse, cum am amintit deja în anul trecut, la toate expozițiile aranjate în anii 1902, 1903, 1904, 1905 și 1907 cu diplome de onoare și medalii de argint și aur. De aceea aducem cu bucurie la cunoștință onor. agronomi, că în timpul de față mai multe sute de garnituri de treerat cu motor, funcționează cu un rezultat escelent în întreaga țară. Prin urmare e în interesul fiecăruia să ceară dela fabrica de motoare Ludwig Kállai (Budapesta VI., Gyár utca 28) preț-curente și lămuriri în ce privește garniturile de treerat cu motor de benzină cele mai bune în întreaga țară cunoscute singur existente simple și perfecte.

Ocupațiune plăcută, venit mare. În ziua de azi se introduc multe descoperiri nouă, cari în trecutul mai mult sau mai puțin bogat, nici nu s'a luat în considerare, dar dintre toate aceste descoperiri nouă se lățește mai mult noua direcție populară în cultura viei și anume, pentru că e atât de simplă încât și un copil o poate cultiva. Pe lângă puțină îngrijire poate ori cine dacă are pe lângă casă și numai o curte, un zid sau o grădină de câțiva metri cultiva și vinde; afară de aceea îți câștigă pentru toată toamna și iarna struguri destui; pe lângă aceasta îți mai poate face și câte un butoiu de vin bun și pe deasupra este aceasta, cea mai minunată podobă a casei, a curții și a grădinei înveselitoare de inimă și suflet. Această cultură de vie a devenit atât de generală, încât noi atât în orașe cât și pe sate, pe pustă etc. găsim aproape în tot locul plantată via de vie pe lângă zidurile caselor, în curți și grădini. Natural nu este fiecare fel de vie potrivit, căci pentru via trebuie căutat un fel bun, din care fiecare butuc produce 200—300 struguri. Recomandăm deci, că ori cine e interesat în cauză să-și trimită adresa marelui proprietar Gavril Nagy în Nagyágya u. p. Kóly (Ungaria) care expediază orcu cartea sa bogat ilustrată. Chiar și aceia cari deocamdată nu voesc să planteze vie să ceară o astfel de carte dela Gavriil Nagy, căci conținutul ei e într'adevăr folositor și interesant.

200 coróne

premiu

primesce acela, care pentru prima dată arată pe un imitator de spirt galic al farmacistului Vértés de așa, ca să se pótă urmări judecătorește.

Nici renumitul spirt galic al farm. Vértés, care în Londra, Roma, Paris și alte locuri a fost distins cu primele premii, nu a scăpat de sórtea preparatelor emnente, că ómeni fără scrupuli, cari vreau să trăiască din ostenéla altora, caută a-și face câștig ușor prin aceea, că — incapabili de a face ceva mai bun — copiază bine-réu ceea ce este mai bun, și cércă să impună publicului imitația próstă în locul originalului, în butul pedepselor aspre, cu cari legile și ordinațiunile mai noué amenință pe producétorii și revêndétorii de falsificate.

Pentru a scuti pe consumenți de asemenea falsificate, cari numai la părere séménă cu veritabilul spirt galic al farm. Vértés, în realitate însă nici pe departe nu-l ajung și de aceea au dat deja anzá la număróse plângeri, tot omul e rugat, ca la cumpérare să fie cu băgare de sémă la semnele veritabilului spirt galic al farm. Vértés, cari sunt indicate pe instructiunile de întrebuintare puse lângă fiecare sticlă, și fabricatele, pe cari nu se véd aceste semne, să le respingă ca fasificate și să facă arétare numai decát.

Acolo, unde nu s'ar afla renumitul spirt galic veritabil al farm. Vértés, se trimite franco în tóte părțile, deja dela 7 cor. 20 fil. în sus, de L. Vértés, farmacia Vulturului Lugoș, Nr. 361.

Marca de fabrică.

Marca de fabrică.

SPIRIT GALLIC

(Franzbranntwein)

al apotecarului

Vértes,

este la întrebuintare cel mai cu efect,

ca cea mai bună fricțiune alinătoare de podagră, reumatism, răceli, dureri în toate membrele, dureri de cap, dinți și nervi, la paralisări, scrinteli, dureri interioare precum căreii în stomac, tot felul de indispozițiuni, un plăcut mijloc recoritor pe drum ș. a. Din singurul efect al acestui vinars în diferitele casuri de bătă, în urma căreia și găsește o așa răspândită întrebuintare cu adevărat remediu popular ca nici unul altul, se explică neîntrerupta urcare simpatice al acestui vinars; este însă luat în seamă că numai vinarsul apotecarului Vértes are efectul susnumit și se păzească de contrafaceri fără efect. Veritabil numai cu marca de fabrică alătura.

1 sticlă simplă 1 cor. 20 fil, 1 sticlă dublă 2 cor. 40 fil., sticluță de probă 36 fil.

Dacă se comandă 3 sticle duble, 6 sticle simple sau 20 sticle de probă, pachetul se trimite prin totă Austria, Ungaria și Germania, franco pentru 7 cor. 20 fil. dela L. Vértes farm. Vulturului Lugoș Nr. 361.

Scrisori de mulțămire sosită în timpul din urmă:

Venerabilul părinte

dl preot Ernest Moczkovcsák

scrie din Majerka în 2 Ianuarie 1903 următoarele:

După ce foarte des mam convins de efectul bun al spiritului galic al D-Vostre, și mulți s'au obicinuit cu el. Vă rog să-mi mai trimiteți o ladă, spre a o împărți între credincioșii mei.

Vă rog să-mi trimiteți iarăși 100 sticle de Spirit galic de câte 30 fil. Trebuie să mărturisesc, că acest Spirit galic de un efect miraculos are căutare foarte mare în pravălia mea, deoarece fiecare cumpărător, care a luat mai întâiu numai o sticluță de probă, în scurt timp a comandat iarăși, așa că lumea cumpără Spiritul galic al D-Tale ca pe un mijloc de casă cu efect miraculos.

Timișóra, 1/III. 1903.

F. Iosif Paulansky, neguțătoriu Timișóra.

Deja de mai mulți ani întrebuintez spiritul galic Vértes al D-Vostre și am dat mai multor amici de probă, cu rezultat foarte bun, de ore-ce el a vindecat urături în cap, dureri de oase și alte bôle; ar cuprinde prea mult loc a le descrie pe toate și deci îți exprim cea mai sinceră mulțămire atât în numele meu cât și în al amicilor mei.

Anton Vona, Francisc Czako. Mihail Békéki, L. Orosz, Stefan Mészáros în Deák-Egyház.

Spiritul galic, pe care mi l-ai trimis până acum, cu tot dreptul se poate numi leac universal. Îmi exprim deci mulțămirea mea cea mai caldă.

St.-Pölten (Austr. de jos).

Franz Hahn

c. și r. conducător de carte fund. i. p.

Comandele se efectuează numai după primirea sumei.

Traducere și retipărire rezervată.

La fiecare Damă se trimite cărticica „Consultator pentru conservarea frumseții”
gratis și franco, prin
Ludovic Vértess, farmacia „La Vultur” în Lugoș, partea nemțescă, Nr. 361 lângă
edificiul gimnazial, înființată la 1789.

Ei i rușine?

pentru că fața ei de altfel drăguță este de
mai mult timp scârbă și o află numai de
scurt posibilitatea a putea depărta necură-
tențiile peiei prin în genere cunoscuta

pomadă lugoșană de față din apot. Vértess

Aceasta este cel mai bun mijloc pentru delătu-
rarea repede a scârbăciunilor: pete, bureți,
coși de peie, sgrăbunțe precum și în contra
tuturor necurătențiilor. 1 dosă 1 cor. 20 fil. —
1.80 lei și o dosă per 2 și 4 cor. — 3 și 6 lei.
La trimiterea înainte de 4 cor. 65 fil. se espe-
deză franco 1 dosă mare.

O
musteată
frumosă

și o barbă tare și fâloasă se poate căpăta nu-
mai prin întrebuințarea de

Pomada de barbă de Dr. Heuffel.

Acest mijloc este de tot nestricăcios pentru
pele, ba prin folosirea și efectul escelent
capătă și tineri o barbă plină și musteță
frumosă. 1/2 dosă 2 cor. 50 fil., 1 dosă 4 cor.
— 6 lei. La trimiterea înainte de 4 cor. 65 fil.
— 6.50 lei se expediază 1 dosă franco de la
L. Vértess, farmacia la „Vultur” în Lugoș.
Nr. 361.

Cel mai ieftin, cel

mai bun

RUM

se poate face, pe lângă o
procedură rece, fără foc,
în timpul cel mai scurt cu

Rum-Likol-ul apotecarului Vértess.

Tot așa se poate face slivovici, cognac, rachiu de trevere, de drojdi, benedictin
chartreuse, curacao, maraschino, precum și ori-ce altfel de licoruri, bitter
pentru stomac, oțet și o beaură de casă excelentă și gustosă iute și ieftin

de cea mai fină calitate
cu licorurile dovedite de foarte bune, nestricăcioase, scutite prin lege
ale apot. Vértess.

(Licorurile sunt esențe aromatice, concentrate, compuse după un metod propriu).
1 dosă de licol, dejuns pentru 5 litre de beaură costă, 1 cor 45 fil., 4 dose, dacă se cere
pentru 4 beauri deosebite, costă 5 cor., trimise franco, dacă se trimit banii înainte, dela

L. Vértess, farmacia la „Vultur”, Lugoș Nr. 361.

Scrisori de recunoștință, gratis și franco, tot așa liste pe prețuri și îndrumări
pentru pregătire.

Cu esențele trimise mai înainte am fost
pe deplin mulțumit și sper a fi tot așa și
cu cele de acum.

Nico Zderic, Livco, Bosnia.

Vă rog a-mi trimite pentru 6 corone
esență de rum, Cuba 2, dar din soiul
cel bun trimis dlui Sauffuss.

Peter Fellner, Pogir, posta St. Marein.

Trebuie să vă mărturisesc, că sunt foarte
mulțumit cu esență de cognac, ce mi-ați
trimis, și vă rog deci a-mi trimite deocam-
dată 1 chlg. tot din aceea.

D. Onkel, Cracovia.

Ajungând la convingerea, că esențele
d-tale sunt într-adevăr foarte bune, vă rog
să-mi trimiteți o sticlă destilată de rum în
preț de 3 corone.

Johann Müller,
Chinitz-Tettau, p. Rehberg.

În posesiunea esențelor d-văstră vă co-
munic, că sunt foarte mulțumit cu acelea și
vă rog a-mi mai trimite încă odată.

Daniel Klang, Smorze.

Asupra esențelor căpătate în luna această,
vă exprim deplina mea mulțumire.

Georg Balluch, Hohenau.

La expoziția din urmă în Roma, Ostende, London și Paris distins cu medalia
de aur, cruce de onoare și diploma de onoare.

Veste bună pentru **OFTICOȘI**

bolnavi de piept

astmatici

scrofuloși

bolnavi de plămâni

anemici

săraci de singe.

În sfârșit s'a aflat un mijloc, care bolnavilor amintiți le aduce mult dorită ușurare și vindecare a boalei lor, în

Sirupul de fer calcaros al farmacistului VÉRTES.

Acesta s'a *adeverit* deja *splendid* la sute de mii de bolnavi și de aceea cei mai distinși profesori și medici îl recomandă și aplică ca mijlocul *cel mai eficient* la boalele amintite mai sus, precum și la: *tusă mătărească, rachitis (bóla englezescă), slăbiciune, boale femeiești* precum și la stări de slăbiciune și de eșofare de tot felul.

Prin conținutul său de fier și fosfat de var ușor mistuibil, *sirupul de fier calcaros* al farm. Vértés e de cel mai mare avantaj, adesea chiar de *efect surprinzător* pentru formarea și direcția sângelui la toți cari sufer de boale amintite, la persoane slabe, reconvalescente, macre. El potențează într-întreg activitatea vitală, întărește întreg organismul, contribuie la formarea de oase puternice, bolnavii capătă poftă de mâncare, somn liniștit, se domolește tusa, se desface flegma, dispar sudorile de noaptea și oboseala generală, bolnavii se simțesc mai vii, mai tari și capătă față veselă. În același timp contribuie la creșterea greutateii corpului, deci e un *mijloc excelent* contra slăbiciunii (macroscitate).

Din cauza gustului și mirosului său plăcut *sirupul de fier calcaros* al farm. Vértés îl iau bucuroși și cei mai întrecuți derbedei, chiar și copiii. La copii scrofuloși, la cei ce au rămas înapoi în creștere și sunt de constituție slabă, bolnăvicioși, urmăzează o îmbunătățire rapidă a stării generale și delăturarea aparițiilor bolnăvicioase. La fete tinere în perioada dezvoltării precum și la femei în etatea critică, la menstruații neregulate, s'au ajuns rezultate eminente.

E cu mult ușor mistuibil și se ia mai cu plăcere decât uleiul de ficat de pește, de aceea se ia cu predilecție în locul acestuia.

1 sticlă, ce ajunge timp mai mult, 2 cor. 50 fil., trimisă prin poșta franco 3 cor. 50 fil. — 4 sticle franco 10 cor., — Singur veritabil se află la producătorul:

L. Vértés, farmacia Vulturului Lugos, Nr. 361,

Retipărirea și traducerea oprită. — Clișeurile scutite prin lege.

Comandele se efectuează numai după primirea sumei.

Traducere și retipărire rezervat

Ludovic Vértés, farmacia „La Vultur” în Lugos, partea nemțescă, Nr. 361.
lângă edificiul gimnazial, înălțată la 1879.

Mijloc excelent, totdeauna prospăt, preparat după ordin medical:

Pilule CuO al farm. Vértés,

mijloc probat în contra limbricului cordelat (panglică) deja în nenumărate rânduri, care e de un **efect sigur cu desăvîrșire** și care față cu alte mijloce în contra limbricilor mai are și favorul, că pacientul nu este de fel obosit și slăbit, nici nu-și ruinează stomacul, cum se întâmplă aproape cu toate mijlocele. Ba din contra acest leac întărește mistuirea și poate fi luat și de copii fără nici o stricăciune. Dai nu strică nici în cazul că nu se află limbric. Limbricul iese cu cap cu tot afară, astfel că

nu mai este posibil, ca să se desvîlce din nou.

De unde cunoștem noi că cineva are limbric cordelat?

O cunoștem asta din faptul, că cel care se simte tare rău, are colică, sgârșiri (spasmuri) de stomac vomază și are simțiri neplăcute în timpul întreg, ca-și-când i-sar urca ceva ca un nod până sus la gât simte accese de amețire, anemie, lipsă de apetit și câte-odată fîme prea mare, este abătut și nu are poftă de muncă, aruncă multă flegmă și scuipat, răgăie acrélă, simte o mișcare în corp, nu mistue și se simte abătut etc. Ca semne esterne sunt a se aminti: Cearcăne vinete la ochi, o albetă curioasă în rețina ochilor, coloră palidă în față, limbă necurată, slăbirea corpului. — 1 Dosă 7 cor.; a se trimite prețul anticipat iar 7 cor. 65 fil.—10 lei franco.

La comandă Vă rugăm a ne comunica și etatea.

Mijloc
contra

Asudărei

și mîncărimei de piele de Dr. Scott. Cu efect sigur la asudarea piciorilor, mînilor și subșuorilor,

precum și la ori-ce fel de mîncărime. 1 dosă 3 cor.—4 lei.

Mijloc contra
durerii de

Cap

precum nervositate, reumatism și migraine, sunături ș. a. încetă grabnic prin folosirea pravurilor pentru migraine a lui Hill. 1 cutiă 1 cor. 60 fil. și 3 cor. Dacă se trimite 3 cor. 40 fil.—4.50 lei, anticipative se expediază 1 cutiă mare franco.

Extrac
de

Sassăparilla.

Mijloc excelent pentru curățirea sîngelui în cazuri de sifilis, podagră,

gușă, la scrofule tuberculose, la bôle de pele învechite, peste tot la tot felul de bôle ce-și au temeiul în sângele stricat. O știclă 2 cor. = 3 lei și 4 cor. = 6 lei.

Mijloc
contra

Epilepsiei

(fras), leșinării, durerilor de nervi și isterice ale mamelor să folosească cu cel mai bun succes. O

dosă 5 cor. 60 fil. — La trimiterea înainte de 6 cor. = 10 lei se expediază franco.

La comanda postale sub 10 cor. să socotese pentru epistola de fracht (declarațiune) și împachetarea 40 fil. Dela 10 cor. în sus la 1 pachet postal de 5 Kilo împachetarea este gratuită, și se transmite franco prin Austro-Ungaria și Germania. — Mai puțin de 2 cor. nu se trimite.

Comandele se efectuează numai după primirea sumei.

La expoziția din urmă în Roma, Ostende, London și Paris distins cu medalia de aur, cruce d e onôre și diplomă de onôre.

Traducere și retipărire rezervate,

Ludovic Vértés, farmacia „La Vultur” partea nemțescă Nr. 361, lângă
edificiul gimnazial, înființată la 1789.

In contra

Impotența

infertilității, palidității, lipsei
de sânge, slăbiciunii puterii,
sgârbiurilor histericale, onaniei,
slăbirei nervilor, ca și în ge-
nere contra ori și ce spe-
cie de slăbiciuni, este cel
mai bun și eficace medicament

Prav întăritoriu

de Dr. Hill

1 Dosă 5 cor. 60 fil. La trimiterea înainte de 6 cor.—9 lei 50 bani
espedarea se face franco. — Depositul pincipal la

Ludovic Vértés, apoteca „La Vultur”, Lugos, Banat 361.

BEȚIA.

Cine voiesce a se mântui de această patimă infamă, să întrebuințeze reme-
diul în contra beției care în cele mai multe casuri cu succes strălucit s'a
probat și pe baza receptului medical în Apot. „La Vultur” în Lugos, Nr. 361 s'a
gătit. 1 dosă 5 cor. 1 dosă dublă care să recere la patima cerbică 8 cor.
80 fil.—8 Mărci—10 franci.

Remediul D-Tale în contra beției a fă-
cut miracol. Bărbatul respectiv s'a vindecat
total de beție, și este tréz și diligent, acesta
o putem mulțămii numai D-Tale. Dumnezeu
să ți-o respălătescă.

Franz Havlovic, Kruciza.

Mă grăbesc a vă mulțămii pentru remediul
în contra beției trimis, bărbatul meu nu
bea de 2 luni rachi și eu sunt fericită.

Elise Unterlercher, Bleiberg.

Remediul D-Tale în contra beției a
avut succes miraculos la un bețiv, vă rog
încă o dosă pentru un alt individ.

August Berger, Gaja.

Prima sticlă din remediul D-Tale în con-
tra beției a avut rezultat minunat, te rog
a-mi trimite încă o sticlă.

Andreas Hüller, Auschowitz.

Pentru remediul contra beției donta
mie, îți exprim cea mai profundă mulțămire,
acesta m'a vindecat de beție; încă odată vă
mulțămesc și vă rog a-mi trimite o dosă
dublă pentru un amic.

George Ranimiroff, Varna.

Vă rog a-mi trimite o sticlă din remediul
în contra beției, a-și voi să mântui pe
un bărbat de patima beției. Înainte de 2 ani
m'am mântuit pe mine de această patimă
imorală și de atunci nu mai beu.

Mathias Hauswirth, Rausenbruk.

Îți exprim mulțămire pentru remediul în
contra beției trimis mie.

Franz Burian, Idrbitz.

Vă rog să-mi mai trimiteți o dosă dublă
din remediul D-Tale în contra beției și
pentru sticla întâia vă mulțămesc.

Josef Gasner, Sonntagsberg.

Comandele se efectuează numai după primirea sumei.

La expoziția din urmă în Roma, Ostende, London și Paris distins cu medalia de
aur, cruce de onoare și diplomă de onoare.

Traducere și retipărire rezervate.

Ludovic Vértés, farmacia „La Vultur” în Lugoș, partea nemțescă, Nr. 361, lângă edificiul gimnazial, înființată la 1789.

Hydropia (ruptură de apă) și urmările ei: gălbinarea ș. a. se curăță grabnic prin **Hydropin**. 1 sticlă 2 cor. 50 fil. = 3.50 lei.

Alifia **Îngrețosare**, contra tuturor îngrețșerilor, și la cas dacă morbul e învechit, se aplică cu cel mai bun succes. 1 dosă 3 cor. 60 fil. = 5 lei.

Morburi **Stomac**, cum sunt: Lipsa de apetit, mistuirea rea, de catarul și aprinderea de stomac, grăța și vomarea cărceii, și preste tot greutatea și slăbițiunile stomachului se delătură repede și sigur prin **Esența pentru stomac** al farm. Vértés după ordinațiunea **Drului Heuffel**. O sticlă 2 cor. 50 fil. = 3 lei 50 bani.

Năsip și **pétră în beșică** și catarul țevei și beșicei. Pentru alinarea și delăturarea acestui morb dureros s'a constatat de cel mai bun mijloc **Diuretin**, 1 dosă 3 cor. 60 fil. = 5 lei.

Apă **Ochi** Br. Bruckenthal. Are efect sigur în privința conservării și recăștigării vederilor. 1 sticlă 1 cor. 20 fil. și 2 cor. = 3 lei.

Pilu- **depurative** al farm. Vértés, laxativul cel mai avantajos plin de efect. și pe lângă aceea cu totul nesticăcios. Pentru efectul lor excelent au devenit deja în cercurile cele mai extinse ca un mijloc de casă neapărat de lipsă. Aceste pilule, la do. întâ, se capătă zacharicate sau nezacharicate. Una cutie 42 fil., o dosă mare cu 8 cutii 2 cor. 10 fil. La trimiterea 2 cor. 40 fil. = 3 lei anticipative se trimite o dosă mare franco.

Tusa, răgușala, durerile de pept și de grumazi, natha, influența tusa măgărescă, catarul, organismul respirațiunei se vindecă repede și sigur prin **sucul de ierburi banatice**.

Acest suc pregătit din ierburile cele mai vindecătore și aromatice ale Alpilor în Ungaria și méză-și, este un mijloc excelent contra tuturor inflamațiunilor pielei bălôse. Pentru gustul lui plăcut și copii îl ieu foarte bucurosi. Prețul unei sticle pentru ômeni mari și copii dela 10 ani în sus 2 cor. = 3 lei. Prețul unei sticle pentru prunci mai mici de 10 ani 1 cor. 20 fil. = 2 lei.

La morburi cerbicôse, îndelungate cura o înaintéază **Thea de ierburi banatice**. 1 cutie 1 cor. = 2 lei.

Oleu **Urechi** de Dr. Brown. la dureri reumatice și sunatul pentru urechilor la asurdire este cel mai excelent mijloc. 1 sticlă 3 cor. 60 fil. — La trimiterea înainte de 4 cor. = 5 lei se expedéază franco.

Unsôre de casă din Lugoș. Mijloc probat în contra tuturor ranelor precum

sunt: bube, umflături, arsuri ș. a. 1 dosă 1 cor. = 1.80 lei.

Mijloc **Urinărei în pat**. Medicament probat cu efect repede și sigur. 1 dosă 7 cor. = 10 lei.

La comănde postale sub 10 cor. să scoaște pentru epistola de fracht (declarațiune) și împachetare 40 fil. Dela 10 cor. în sus la 1 pachet postal de 5 Kilo împachetarea este grătuită, și se transmite franco prin Austro-Ungaria și Germania. — Mai puțin de 2 cor. nu se trimite.

Comănde se efectuiază numai după primirea sumei.

La expoziția din urmă în Roma, Ostende, Londra și Paris distins cu medalia de aur, cruce de onore și diplomă de onore.

Cum câștigăm mai mulți bani cu vitele noastre?

Așa se vor întreba nenumărați economi, cari pe lângă toate silințele în economia de vite, nu au putut produce îndeștului.

Un remediu distins — pentru a spori venitul economiei — este praful de vite dietetic, recunoscut de eminent și încuviințat de ministerul reg. ung. de agricultură.

„Bucuria economului“ (nume scutit prin lege)

Dacă se amestecă puțin o cantitate mică praf pentru lapte și îngrășare „Bucuria economului“ în nutrețul vitelor tinere, le așază pofta de mâncare.

„Bucuria economului“ face cel mai excelent efect stomacului, înainteză mistuirea, curăță sângele, face carne bună și ajută vitelor cornute, porcilor, oilor precum și tuturor animalelor folosite spre a le face grase și grele ca în nisce săptămâni se se potă duce la târg spre vânzare. Îmbunătățește laptele vacilor și al caprelor și îl înmulțește enorm. Dacă dăm regulat din praful acestor vitelor tinere, li-se întăresc oșele mai iute, și promovează dezvoltarea grăbă a vitelor tinere în mod surprinzător, le ține sănătoase și le apără de morburii. Vite vor fi tari și vișă. La vitele feminine întrebuițând, nu folosesc nimic așa ca praful acesta spre întărirea fătului din pânțec și tot așa de bun pentru fătii sugători. Căi în poziție rea, mai cu seamă animalele decădute, se fac bune în scurt timp, dacă le dai regulat din praful „Bucuria economului“. Pretutindenea de 100 de ori se plătesc.

Părerii dela economi practici asupra „Bucuria economului“ :

Aveți bunătate a-mi trimite încă 10 pachete „Bucuria economului“ că e într-adevăr excelent.

Karl Libmann, Pihl.

De ôrece am o șviterie (văcărie) mică, și am cercat mai multe feluri de praf nutritiv, aflu că „Bucuria economului“ este cel mai bun. V'am trimis aș 8 cor., rog încă opt pachete.

Anton Breinich, Fiume.

Trimiteți-mi imediat 10 pachete de praf de îngrășare „Bucuria economului“ că e de mare efect la toate vitele.

Fritz Rudolf, Weinbergen.

Un pachet de probă 30 fl., 1 pachet întreg 1 cor. Se capătă în farmacia, droguerii și spîrierii — anume acolo, unde se capătă spiritul galic al farmacistului Vértess. Acolo, unde nu este depot, se trimite mai puțin 20 pachete de probă sau 6 pachete întregi, la trimiterea înainte a 6 cor. franco. Pentru îngrășări mari sunt oferte speciale.

L. Vértess, apoteca la „Vultur“, Lugos Nr. 361.

Fluid restituțional, de un efect excelent spre înțepenitura musculilor și a nervilor (vênilor). Cel mai bun mijloc de întărire a trupului după ștrapațe mari

O sticiă 1 cor.

De ôrece praful D-Tale nutritiv „Bucuria economului“ este minunat pentru îngrășatul porcilor, și încât l'am folosit au mîncat porcii orice nutreț, vacile mele dăndu-mi în decursul folosirii prafului lapte foarte bun și îndeștulat, nu pot a nu Vê aduce adăncă mea mulțumită.

Ignatie Kramer, Uj-Bessenyô.

Cu „Bucuria economului“ am făcut o încercare și trebuie să Vê spun adevărul. Eu am porci la îngrășare, și înainte de a-le da praf nutritiv — nu au voit să mînce, de cînd însă le dau „Bucuria economului“ mîncă în totă ziua mai bine, drept aceea Vê mulțumesc de 1000 de ori. Rog a-mi trimite încă 10 pachete, banii încă sunt trimiși.

Jacob Kuhn, Szakálháza.

M
Prez
— in
KÁ
Ori
A
și u
rigat
pot f
auto
perit
câci
nces
se
dl.
ner

CETIȚI

Vrem să vă comunicăm aici, că mii de oameni întrebuințază împotriva durerilor de stomach, colici, lipsă de apetit, sgârciuri de stomach, greață, răgăială, unflături, indigestie și împotriva multor altor indispoziții neurestenice și în contra frigurilor, în contra urmărilor grosimei hâmorroizi, greață cu vărsări cu cel mai bun efect vindecător „pilule Elsa” făcute din Rhabarber curățitor. — 6 șcatule costă 4 cor. franco, 12 șcatule constă 7 cor. 60 f. Se vă ferii de imitație și adresați corect **E. V. Feller**, apotecar de curte în **Stubica, Marktplatz Nr. 226.** Comit. Agram.

MOTOR!

MOTOR!

Premiat cu diploma de onoare la Expoziția dela Auld, la anul 1905.
 „ cu 5 dipl. de onoare la Expoziția din Dicső-Sán-Martin la 1905
 „ cu 3 medallii de argint la Expoziția din Cluj la anul 1903
 „ cu 3 diplome de onoare la Expoziția Presburg Pozsony la 1902
 „ cu 3 medallii de argint a Expoziția din Bistrița la 1903.

Locomobile cu benzin și electrice

— invenția cea mai nouă — cu triere duple de curăcire ale lui

KÁLLAI LAJOS, fabricant de motoare
BUDAPESTA, VI. Gyár-utca 28.

Ori de câte ori să pot vedea și în funcțiune (umblă). Garanță deplină p. imblătire perfectă și exelență.

Aceste motoare sunt foarte simple și ușor de manuat, ventilele sunt dirigate prin un singur clenator. Ele pot fi întrebuințate și fără permisiunea autorităților până și între case acoperite cu paie. Mașinist nu trebuie, căci ori cine poate manua fă.ă pericol și foarte ușor. În scopul răhpândirei ncestor motoare, mașini cu vapor să primesc în schimb pentru aceste motoare.

Prețuri eftice, cu condițiuni favorabile. — Catalog crătuit.

Informațiuni referitoare la fabricatele de treerat ale sacricei de mai sus se poate căpăta dela: dl. comite suprem Zeyk Dániel de Zeykfalva, Aiid; dl. Práger Sándor, notar cercual în Peér; dl. bar. Kemény József, Maros-német; dl. conte Mailáth József, Pusztakarád.

Apoteca lui Iosif Schneider

in Resicza, Főter 804. Ungaria-de-sud.

**Pomada
de față**
alui
Schneider
are efect
grandios
și admi-
rabil.

Cu totul nestricăcios!

Unica cremă pentru înfrumusețarea feței!

**Pomada
de față**
alui
Schneider
e scutită prin
lege. Toți fal-
sificatorii vor
fi urmăriți de
autorități. Să
ne ferim deci
de imitații.

Fete și femei. mai mult de un milion pot mul-
țami numai pomadei lui Schneider, că au di-
spărut de pe fețele, mâinile, grumazii și alte părți
ale corpului, pistrii, sbârciturile, petele roșii-
galbine, creparea pielii, mitesserele, sgrăbunțele,
petele de ficat, nasul roșu și tot felul de necu-
rățenii ale pielii.

Comandele postale se expediază în secret imedial din fabrică
și cu reîntoarcerea poștei.

Cine folosește odată pomada de față a lui Schneider
se va convinge despre efectul înfrumusețitor al acestui
mijloc după câteva zile. Multe scrisori de recunoștință.

Acest mijloc e admirabil și cu mare efect pentru frumseța și
fineța pielii. Mijlocul cel mai sigur contra pistriilor, sgrăbunțelor,
mitesserelor și a tot felul de necurăție a pielii. Netezește sbârci-
turile și la oamenii cei mai în etate, produce față finedă și afec-
tuoasă, dă frumsețe răpitoare, grație și culoare fermecătoare feței,
grumazilor și brațelor.

E cu totul nestricăcioasă și fiindcă nu e un-
suroasă, nu face față lucie, ca alte pomade și
creme.

Continuarea pe cealaltă parte.

